

การทบทวนและปรับปรุงโครงสร้าง การแบ่งส่วนราชการภายในของ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล

คณะอนุกรรมการฯ
กรมทรัพยากรน้ำบาดาล

๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๔

วัตถุประสงค์

แนวทางการวิเคราะห์งานเพื่อปรับปรุงโครงสร้างส่วนราชการ

คำชี้แจงประกอบการแบ่งส่วนราชการภายในกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

นำเสนอคำชี้แจงประกอบการขอปรับปรุง
การแบ่งส่วนราชการภายในกรม

วัตถุประสงค์

แนวทางการวิเคราะห์งานเพื่อปรับปรุงโครงสร้างส่วนราชการ

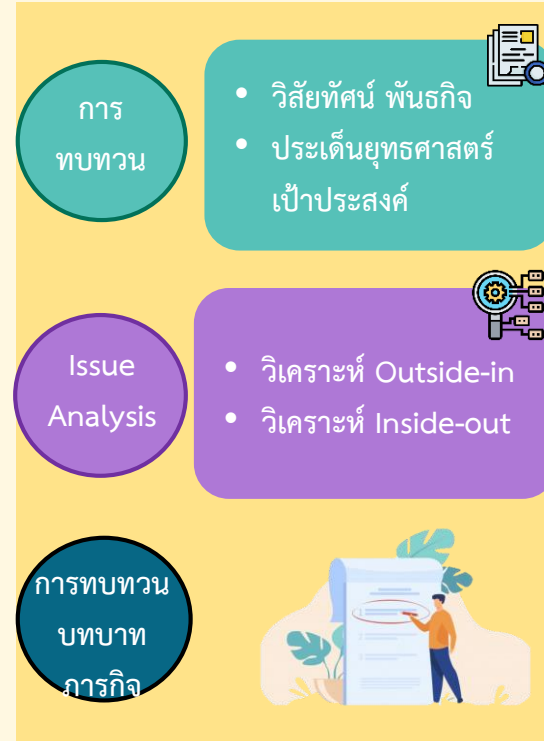
คำชี้แจงประกอบการแบ่งส่วนราชการภายในกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

แนวทางการวิเคราะห์งานเพื่อปรับปรุงโครงสร้างส่วนราชการ

ข้อมูลภาพรวมของหน่วยงาน

ลักษณะสำคัญขององค์กร

การวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงโครงสร้าง*

1. ความเป็นมา
2. การทบทวนบทบาท ภารกิจภาพรวมของกรม
3. เหตุผลความจำเป็นในการขอปรับปรุงการแบ่งส่วนราชการ
4. ภารกิจของส่วนราชการที่จะมีการแบ่งส่วนราชการใหม่
5. ความสอดคล้องของภารกิจกับยุทธศาสตร์ชาติ นโยบาย และแผนงานสำคัญของรัฐบาลที่ส่วนราชการต้องรับผิดชอบ
6. อัตรากำลังเจ้าหน้าที่
7. ปริมาณงาน
8. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่เป็นผลจากการดำเนินงานปรับปรุงโครงสร้าง
9. ค่าใช้จ่าย
10. ร่างกฎกระทรวง

วัตถุประสงค์

แนวทางการวิเคราะห์งานเพื่อปรับปรุงโครงสร้างส่วนราชการ

คำชี้แจงประกอบการแบ่งส่วนราชการภายในกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

คำชี้แจงประกอบการแบ่งส่วนราชการภายในกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

การวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงโครงสร้าง*

๑. ความเป็นมา

๒. การทบทวนบทบาท ภารกิจภาพรวมของกรม
๓. เหตุผลความจำเป็นในการขอปรับปรุงการแบ่งส่วนราชการ
๔. ภารกิจของส่วนราชการที่จะมีการแบ่งส่วนราชการใหม่
๕. ความสอดคล้องของภารกิจกับยุทธศาสตร์ชาติ นโยบาย และแผนงานสำคัญของรัฐบาลที่ส่วนราชการต้องรับผิดชอบ
๖. อัตรากำลังเจ้าหน้าที่
๗. ปริมาณงาน
๘. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่เป็นผลจากการดำเนินงานปรับปรุงโครงสร้าง
๙. ค่าใช้จ่าย
๑๐. ร่างกฎกระทรวง

๑. ความเป็นมา

- ❶ วิสัยทัศน์ (Vision)
- ❷ ค่านิยมองค์กร
- ❸ พันธกิจ (Mission)
- ❹ กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

วิสัยทัศน์ (Vision)

“มุ่งสู่การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลเชิงพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงด้านน้ำและการใช้ประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน ภายในปี 2580”

พันธกิจ (Mission)

1. สร้าง พัฒนา ประเมินศักยภาพ อนุรักษ์ ดินน้ำ เพื่อการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำบาดาลอย่างสมดุลและยั่งยืน
2. กำกับ ควบคุม การประกอบกิจการน้ำบาดาล รวมทั้งปรับปรุงและบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อลดผลกระทบจากการใช้น้ำของทุกภาคส่วน
3. เสริมสร้างขีดความสามารถขององค์กร พัฒนาระบบ กลไก ฐานข้อมูลและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล
4. บูรณาการและสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ทั้งในระดับและระหว่างประเทศ

ค่านิยมองค์กร

สามัคคีเยี่ยม เปี่ยมด้วยน้ำใจ
ใฝ่ผลสัมฤทธิ์ มุ่งจิตบริการ

กรมทรัพยากรน้ำบาดาล
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
เลขที่ ๑๒๐๐๒/ว๓ ลงวันที่ ๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

* อ้างอิงหนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ที่ นร ๑๒๐๐๒/ว๓ ลงวันที่ ๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

วิสัยทัศน์ (Vision)

“มุ่งสู่การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล
เชิงพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงด้านน้ำและการ
ใช้ประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน ภายในปี
2580”

พันธกิจ (Mission)

1. สำรวจ พัฒนา ประเมินศักยภาพ อนุรักษ์ พื้นฟู เพื่อการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำบาดาลอย่างสมดุลและยั่งยืน
2. กำกับ ควบคุม การประกอบกิจการน้ำบาดาล รวมทั้งปรับปรุงและบังคับใช้กฎหมายอย่างเป็นธรรม เพื่อตอบสนองความต้องการใช้น้ำของทุกภาคส่วน
3. เสริมสร้างขีดความสามารถขององค์กร พัฒนาระบบ กลไก ฐานข้อมูลและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล
4. บูรณาการและสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ

ค่านิยมองค์กร

สามัคคีเยี่ยม เปี่ยมด้วยน้ำใจ

ใฝ่ผลสัมฤทธิ์ มุ่งจิตบริการ

๑. ความเป็นมา - การก่อตั้งกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

ซึ่งต่อมาได้มีการแก้ไขกฎกระทรวง ๑ ครั้ง

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๑ ปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการกรมฯ และมีการจัดตั้ง ๘ หน่วยงาน ทำให้มีหน่วยงานรวมทั้งสิ้น ๑๑ สำนัก ๑ กอง ๓ กลุ่ม และ ๑ ศูนย์

วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๔๕

เป็นวันสถาปนากรมทรัพยากรน้ำบาดาล

กรมทรัพยากรน้ำบาดาล เป็นส่วนราชการที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ และพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๕ มีการกิจและอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๔๕

๑. ความเป็นมา – บทบาทภารกิจกรมทรัพยากรน้ำบาดาล (กฎกระทรวงฯ พ.ศ. ๒๕๕๑)

วิสัยทัศน์

“มุ่งสู่การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล
เชิงพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงด้านน้ำและการใช้ประโยชน์อย่าง
สมดุลและยั่งยืน ภายในปี ๒๕๘๐”

กรมทรัพยากรน้ำบาดาล

ภารกิจหลัก

สำรวจและประเมินศักยภาพ น้ำบาดาล

- เสนอแนะนโยบาย แผนมาตรการบริหารจัดการ พัฒนา อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล
- ควบคุม กำกับ ดูแล เกี่ยวกับทรัพยากรน้ำบาดาลให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล
- ดำเนินการสำรวจ ประเมินศักยภาพ การพัฒนา การอนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาลรวมทั้งการส่งเสริมการใช้ประโยชน์น้ำบาดาล และการบริหารจัดการ ทรัพยากรน้ำบาดาลให้เกิดประโยชน์สูงสุด
- ติดตาม ประเมินผล และตรวจสอบการบริหารจัดการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล และผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาทรัพยากรน้ำบาดาล
- ศึกษา วิจัย และพัฒนา กำหนดมาตรฐาน เทคโนโลยีใหม่ด้านน้ำบาดาล เพื่อการบริหารจัดการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล
- เป็นศูนย์ข้อมูลสารสนเทศทรัพยากรน้ำบาดาล
- ตรวจสอบ วิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาลเพื่ออุปโภคบริโภค เกษตรกรรม และอุตสาหกรรม
- ดำเนินการและสนับสนุนเกี่ยวกับการเจาะและพัฒนาน้ำบาดาล เพื่อสนับสนุนการอุปโภคบริโภค อุตสาหกรรมและการเกษตรในพื้นที่ที่ได้รับมอบหมาย และพื้นที่ ที่การหาแหล่งน้ำบาดาลที่ต้องใช้วิชาอุทกธรณีวิทยาขั้นสูง และพื้นที่ประสบภัยพิบัติธรรมชาติ
- บริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลเพื่อเตรียมความพร้อมในภาวะฉุกเฉิน รวมทั้งการแก้ไขและบรรเทาปัญหาวิกฤตภัยธรรมชาติทั้งภัยแล้งและน้ำท่วม

สำนักสำรวจและประเมิน ศักยภาพน้ำบาดาล

สำนักพัฒนา น้ำบาดาล

สำนักควบคุมกิจการ น้ำบาดาล

สำนักอนุรักษ์และฟื้นฟู ทรัพยากรน้ำบาดาล

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๑-๖ ดำเนินการในระดับพื้นที่

ภารกิจสนับสนุน

สนับสนุน

สำนักบริหารกลาง

กองแผนงาน

ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ น้ำบาดาล

กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

กลุ่มตรวจสอบภายใน

กลุ่มนิติการ

คำชี้แจงประกอบการแบ่งส่วนราชการภายในกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

การวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงโครงสร้าง*

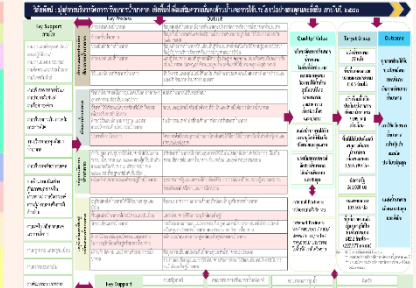
๑. ความเป็นมา
๒. การทบทวนบทบาท ภารกิจภาพรวมของกรม
๓. เหตุผลความจำเป็นในการขอปรับปรุงการแบ่งส่วนราชการ
๔. ภารกิจของส่วนราชการที่จะมีการแบ่งส่วนราชการใหม่
๕. ความสอดคล้องของภารกิจกับยุทธศาสตร์ชาติ นโยบาย และแผนงานสำคัญของรัฐบาลที่ส่วนราชการต้องรับผิดชอบ
๖. อัตรากำลังเจ้าหน้าที่
๗. ปริมาณงาน
๘. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่เป็นผลจากการดำเนินงานปรับปรุงโครงสร้าง
๙. ค่าใช้จ่าย
๑๐. ร่างกฎกระทรวง

๒. การทบทวนบทบาท ภารกิจภาพรวมของกรม

๒.๑ การวิเคราะห์ภารกิจ

๒.๒ การวิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain)

ภารกิจ/ประเด็น	ใช่	ไม่ใช่
๑. เป็นงานที่จำเป็นต้องปฏิบัติหรือไม่	✓	
๒. เป็นงานที่มีการปฏิบัติงานอยู่หรือไม่		✓
๓. เป็นงานที่ถือเป็นหน้าที่หลักหรือไม่	✓	
๔. เป็นงานที่มอบ/กระจายอำนาจไปให้ภูมิภาค/ท้องถิ่นได้หรือไม่	✓*	✓
๕. เป็นงานที่ต้องดำเนินการโดยการจัดตั้งเป็นองค์กรของรัฐบาลแบบอื่นได้หรือไม่		✓
๖. เป็นงานที่จำเป็นต้องดำเนินการโดยรัฐทั้งหมดหรือไม่	✓	

* อ้างอิงหนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ที่ นร ๑๒๐๐๒/ว๓ ลงวันที่ ๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

ภารกิจ/ ประเด็น	ใช่	ไม่ใช่
๑. เป็นงานที่จำเป็นต้องปฏิบัติอยู่หรือไม่	✓	
๒. เป็นงานที่มีการปฏิบัติซ้ำซ้อนอยู่ที่ใดหรือไม่		✓
๓. เป็นงานที่ถือเป็นหน้าที่หลักใช่หรือไม่	✓	
๔. เป็นงานที่มอบ/ กระจายอำนาจไปให้ภูมิภาค/ ท้องถิ่นได้หรือไม่	✓*	✓
๕. เป็นงานที่ต้องดำเนินการโดยการจัดตั้งเป็นองค์กรของรัฐรูปแบบอื่นได้หรือไม่		✓
๖. เป็นงานที่จำเป็นต้องดำเนินการโดยรัฐทั้งหมดหรือไม่	✓	

หมายเหตุ: * เฉพาะภารกิจที่ถ่ายโอนตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

๒. การทบทวนบทบาท ภารกิจภาพรวมของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

๒.๑ การวิเคราะห์ภารกิจ*

ยังเป็นภารกิจที่จำเป็นต้องปฏิบัติอยู่

- เนื่องจากทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นแหล่งน้ำสะอาดที่มีขนาดใหญ่ที่สุด มีความมั่นคงและมีความสำคัญต่ออนาคตของประเทศ สำหรับไว้ใช้ในยามที่ขาดแคลนน้ำสะอาด
- ปัจจุบันประเทศไทยมีการพัฒนาน้ำบาดาลมาใช้ประโยชน์อย่างกว้างขวางเพื่อรองรับการขยายตัวของประชากร เศรษฐกิจ และสังคม
- หากมีการพัฒนาน้ำบาดาลขึ้นมาใช้ในลักษณะที่ไม่ถูกต้อง จะทำให้ระดับน้ำบาดาลลดลงอย่างมาก และเป็นการลดลงที่ไม่สัมพันธ์กับการเพิ่มเติมของน้ำบาดาลตามธรรมชาติ ก่อให้เกิดผลกระทบตามมาทั้งในแง่ของแผ่นดินทรุด การแทรกตัวของน้ำเค็ม การปนเปื้อนของน้ำบาดาล เป็นต้น
- การบริหารจัดการต้องอาศัยข้อมูลทางเทคนิควิชาการที่มีอยู่ ตลอดจนต้องมีการศึกษาวิจัยและพัฒนาควบคู่กันไป
- ต้องใช้ข้อมูลวิชาการอุทกธรณีวิทยาขั้นสูงในการวางกรอบนโยบาย ยุทธศาสตร์ และการกำกับดูแลให้สอดคล้องกับกฎหมาย
- ต้องบูรณาการกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในพื้นที่เพื่อให้การบริหารจัดการ พัฒนา อนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล เกิดความสมดุลอย่างยั่งยืน ระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ของทรัพยากรน้ำบาดาล โดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบเชิงลบทั้งในระยะสั้นและระยะยาว
- ภารกิจโดยรวมของกรมฯ เป็นภารกิจที่ไม่ได้หวังผลตอบแทนในเชิงธุรกิจ แต่เป็นการดำเนินการในเชิงสังคมเป็นประโยชน์เชิงสาธารณะ เป็นการ สร้างความเสมอภาคและเป็นธรรมในการเข้าถึงทรัพยากรน้ำบาดาล จึงไม่สามารถมอบหมายให้เอกชนหรือองค์กรอื่นรับผิดชอบได้
- นอกจากนี้ยังเป็นภารกิจที่สอดคล้องและกำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี นโยบายรัฐบาล มติคณะรัฐมนตรี และแผนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑.
เป็นงานที่
จำเป็นต้อง
ปฏิบัติ
อยู่หรือไม่

ใช่

๒. การทบทวนบทบาท ภารกิจภาพรวมของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

๒.๑ การวิเคราะห์ภารกิจ*

๒.
เป็นงานที่
จำเป็นต้อง
ปฏิบัติ
อยู่หรือไม่

ไม่ใช่

ไม่เป็นงานที่มีการปฏิบัติงานซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่น

- กรมทรัพยากรน้ำบาดาล ดำเนินภารกิจตามอำนาจหน้าที่ของกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๑ และพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติน้ำบาดาล (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ และพระราชบัญญัติน้ำบาดาล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๖ รวมถึงพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ และอนุบัญญัติที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว
- บทบาทภารกิจของกรมฯ เป็นหน่วยงานหลักในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลของประเทศ กำกับ ดูแลทั้งปริมาณ คุณภาพ การสำรวจ อนุรักษ์ ควบคุมปริมาณ การใช้น้ำบาดาล

๓.
เป็นงานที่ถือ
เป็นหน้าที่
หลัก
ใช่หรือไม่

ใช่

เป็นหน้าที่หลักของกรมฯ ที่จะต้องดำเนินการ

- ภารกิจของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ถือเป็นหน้าที่หลักที่ดำเนินการตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- เป็นภารกิจที่รัฐยังต้องมีบทบาทนำ เนื่องจากเป็นกลไกในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติของส่วนรวมให้มีความ สมดุลและยั่งยืนบนหลักความ เสมอภาคและเป็นธรรม รวมทั้งบูรณาการและสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ทั้งในประเทศและระหว่าง ประเทศภายใต้กรอบของ กฎหมายและระเบียบที่กำหนด

๒. การทบทวนบทบาท ภารกิจภาพรวมของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

๒.๑ การวิเคราะห์ภารกิจ*

ถึงแม้ว่าจะมีงานบางส่วนที่มอบ/ กระจายอำนาจไปให้ภูมิภาค/ ท้องถิ่น แต่กรมฯ ยังต้องมีการกิจที่ทำควบคู่กับภูมิภาค/ ท้องถิ่น อีกทั้งกรมฯ ยังมีภารกิจหลักที่สำคัญที่ไม่สามารถกระจายอำนาจไปให้ส่วนภูมิภาค/ ท้องถิ่นดำเนินการได้

๔.๑ ภารกิจที่ถ่ายโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (บางส่วน) ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๒ แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ และแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) รวมถึง (ร่าง) แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๓-๒๕๖๕ และแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๓-๒๕๖๕ โดยแบ่งภารกิจออกเป็น ๓ ลักษณะ

- **ภารกิจที่ได้ถ่ายโอนแล้ว** ได้แก่ ๑) การขุดเจาะน้ำบาดาล ๒) การพัฒนาเป่าล้างบ่อบาดาลเดิม ๓) การซ่อมบำรุงรักษาเครื่องสูบน้ำแบบบ่อลึก
  - ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ กรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้ทำการส่งมอบรายชื่อบ่อน้ำบาดาลให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ รวม ๑๒๙,๘๙๐ บ่อ
  - ปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ได้ดำเนินการสำรวจและถ่ายโอนอุปกรณ์เครื่องมือเจาะน้ำบาดาล จำนวน ๖๐ คัน
  - มีแผนรณรงค์ถ่ายโอนงานเรียกเก็บค่าใช้น้ำบาดาล การอนุญาตขุดเจาะน้ำบาดาล และอนุญาตใช้น้ำบาดาล สำหรับบ่อบาดาลที่มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางตอนบนสุดไม่เกิน ๖ นิ้ว ลงมาให้แก่เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ ขอนแก่น และนครราชสีมา พร้อมติดตามประเมินผลเพื่อขยายผลการถ่ายโอนภารกิจให้จังหวัดอื่นภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔
  - ถือเป็นบทบาทของกรมฯ ในการเป็นหน่วยงานปฏิบัติแบบที่มีการปรับปรุงแบบการดำเนินงาน มอบหมายงานให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ (New Operator)
- **ภารกิจที่ทำควบคู่กับการถ่ายโอน**
  - กำกับดูแล ตรวจสอบและแนะนำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการประกอบกิจการน้ำบาดาลเป็นไปตามกฎหมาย
  - สนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยข้อมูลบ่อน้ำบาดาลและแผนที่น้ำบาดาลจากระบบฐานข้อมูลของกรมฯ
  - ถ้าเป็นพื้นที่หาแหล่งน้ำบาดาลยาก ต้องสนับสนุนด้วยการสำรวจธรณีฟิสิกส์ในชั้นรายละเอียด พร้อมกับประเมินศักยภาพน้ำบาดาล
  - การพัฒนา ใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาล บทบาทเป็นที่ปรึกษาออกแบบมาตรฐานสำหรับการเจาะน้ำบาดาล การก่อสร้างระบบกระจายน้ำและการปรับปรุงคุณภาพน้ำเพื่อให้การจัดตั้งงบประมาณของท้องถิ่นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
  - สนับสนุนเครื่องจักรพร้อมเจ้าหน้าที่สำหรับขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล การซ่อมบำรุงรักษาและแก้ไขปัญหาทางเทคนิค เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องการความช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน
  - การเฝ้าระวังผลกระทบจากมลภาวะ เป็นผู้ประสานงานและตัดสินใจดำเนินการแก้ไขร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๔.
เป็นงานที่
จำเป็นต้อง
ปฏิบัติ
อยู่หรือไม่

ใช่

(บางส่วน)

๒. การทบทวนบทบาทภารกิจภาพรวมของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

๒.๑ การวิเคราะห์ภารกิจ*

ถึงแม้ว่าจะมีงานบางส่วนที่มอบ/ กระจายอำนาจไปให้ภูมิภาค/ ท้องถิ่น แต่กรมฯ ยังต้องมีการกิจที่ทำความคู่กับภูมิภาค/ ท้องถิ่น อีกทั้งกรมฯ ยังมีการกิจหลักที่สำคัญ ที่ไม่สามารถกระจายอำนาจไปให้ส่วนภูมิภาค/ ท้องถิ่นดำเนินการได้ - ต่อ

- ภารกิจที่ไม่สามารถมอบหรือกระจายอำนาจไปให้ภูมิภาค/ ท้องถิ่นทำได้

(๑) การจัดการบริการภาครัฐให้ประชาชน (Operator)

กรมฯ ยังมีหน้าที่จัดหาและดูแลรักษาแหล่งน้ำที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน ทั้งด้านอุปโภค/ บริโภค การเกษตรและอุตสาหกรรมซึ่งเป็นภารกิจสำคัญที่กรมฯ ดำเนินการในการให้บริการกับประชาชน เช่น

- (๑) บ่อน้ำบาดาลในพื้นที่ที่หาน้ำยาก ซึ่งต้องใช้วิชาการด้านอุทกธรณีวิทยาขั้นสูง เช่น แหล่งน้ำบาดาลประเภทหินแข็ง และแหล่งน้ำบาดาลประเภทที่เสี่ยงต่อการปนเปื้อน หรือเกิดวิกฤตการณ์น้ำบาดาล เช่น พื้นที่เกลือ หิน และพื้นที่ที่มีชั้นน้ำเค็มแทรกตัวอยู่ รวมทั้งบ่อน้ำบาดาลในเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล บ่อสังเกตการณ์และบ่อดทดสอบ
- (๒) การจัดหาแหล่งน้ำบาดาลในพื้นที่ที่ขาดแคลนน้ำ/ หรือพื้นที่ที่ประสบภัยแล้ง
- (๓) การสำรวจและเจาะน้ำบาดาลระดับลึก ตั้งแต่ ๓๐๐ - ๑,๐๐๐ เมตร เพื่อจัดหาชั้นน้ำใหม่ ๆ
- (๔) จัดทำระบบการกระจายน้ำบาดาล
- (๕) การตรวจวัดระดับคุณภาพน้ำผ่านบ่อสังเกตการณ์เพื่อเฝ้าระวัง เป็นต้น

(๒) การกำกับดูแล (Regulator)

ในการรักษา บังคับใช้กฎหมายและการอนุมัติ อนุญาต โดยผู้แทนกรมทรัพยากรน้ำบาดาล (สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต) เป็นอนุกรรมการร่วมพิจารณาคำขอใบอนุญาตการประกอบกิจการในแต่ละพื้นที่ที่ได้รับผิดชอบ และเข้าร่วมตรวจสอบสถานที่การขออนุญาตฯ และการกระทำผิดตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ ร่วมกับสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนเป็นผู้แทนคณะกรรมการลุ่มน้ำเพื่อให้ความเห็นเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำบาดาล แก่คณะกรรมการลุ่มน้ำตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑

(๓) การส่งเสริมสนับสนุน (Facilitator/ Promoter)

ในการส่งเสริมและถ่ายทอดองค์ความรู้ทั้งด้านการพัฒนาน้ำบาดาล การอนุรักษ์น้ำบาดาล โดยเฉพาะการเติมน้ำใต้ดินที่กรมฯ ได้ดำเนินการ

- จัดทำคู่มือ เผยแพร่และถ่ายทอดให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาชน และทุกภาคส่วนได้รับรู้ รับทราบถึงการปฏิบัติที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ
- การเผยแพร่ความรู้ด้านแผนที่น้ำบาดาลเพื่อให้ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ และศึกษาความรู้ศักยภาพน้ำบาดาลในแต่ละพื้นที่ได้อย่างถูกต้อง
- การถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีในเรื่องการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลให้มีใช้อย่างยั่งยืน
- การจัดทำคู่มือเผยแพร่องค์ความรู้ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามภารกิจถ่ายโอนด้านน้ำบาดาล

๔.
เป็นงานที่
จำเป็นต้อง
ปฏิบัติ
อยู่หรือไม่

ใช่

(บางส่วน)

๒. การทบทวนบทบาท ภารกิจภาพรวมของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

๒.๑ การวิเคราะห์ภารกิจ*

ถึงแม้ว่าจะมีงานบางส่วนที่มอบ/ กระจายอำนาจไปให้ภูมิภาค/ ท้องถิ่น แต่กรมฯ ยังต้องมีการกิจที่ทำควบคู่กับภูมิภาค/ ท้องถิ่น อีกทั้งกรมฯ ยังมีการกิจหลักที่สำคัญ ที่ไม่สามารถกระจายอำนาจไปให้ส่วนภูมิภาค/ ท้องถิ่นดำเนินการได้ - ต่อ

๔.๒ ภารกิจการมอบอำนาจให้กับสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมจังหวัด

- **ภารกิจที่มอบอำนาจ** กรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้แต่งตั้งให้ ผอ. ทสจ. ในเขตน้ำบาดาลจังหวัดทุกจังหวัด ยกเว้นเขตน้ำบาดาลกรุงเทพมหานคร เป็นพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ในเขตน้ำบาดาลจังหวัดที่ปฏิบัติหน้าที่ประจำ
  - เป็นผู้อนุมัติ ภายใต้การพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณากลับกรองการขอรับใบอนุญาตการประกอบกิจการน้ำบาดาล
  - ให้มีอำนาจหน้าที่ตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กฎ ประกาศ ระเบียบ และคำสั่งอื่นใดที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว รวมทั้งกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่
- **ภารกิจที่ทำควบคู่กับการมอบอำนาจ**
  - (๑) เป็นอนุกรรมการฯ ร่วมพิจารณาคำขอใบอนุญาตการประกอบกิจการน้ำบาดาล
  - (๒) สนับสนุนข้อมูลทางด้านวิชาการในการพิจารณาอนุญาตการประกอบกิจการน้ำบาดาล
  - (๓) เข้าร่วมตรวจสอบสถานที่การขออนุญาตฯ และการกระทำผิดตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล

๔.
เป็นงานที่
จำเป็นต้อง
ปฏิบัติ
อยู่หรือไม่

ใช่

(บางส่วน)

๒. การทบทวนบทบาท ภารกิจภาพรวมของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

๒.๑ การวิเคราะห์ภารกิจ*

๕.
เป็นงานที่
ดำเนินการ
โดยการจัดตั้ง
เป็นองค์กร
ของรัฐ
รูปแบบอื่นได้
หรือไม่

ไม่ใช่

เป็นงานที่ไม่สามารถดำเนินการจัดตั้งเป็นองค์กรของรัฐรูปแบบอื่นได้

- ภารกิจของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นภารกิจที่มีกฎหมายรองรับตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- เป็นลักษณะภารกิจที่รับผิดชอบในการให้บริการสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการออกนโยบาย หลักเกณฑ์ มาตรฐาน และแผนมาตรการที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำบาดาล ในการสำรวจ บริหารจัดการ พัฒนา อนุรักษ์ฟื้นฟู
- เป็นการให้บริการสาธารณะทั่วไป และได้มุ่งทำไร

๖.
เป็นงานที่
จำเป็นต้อง
ดำเนินการ
โดยรัฐ
ทั้งหมด
หรือไม่

ใช่

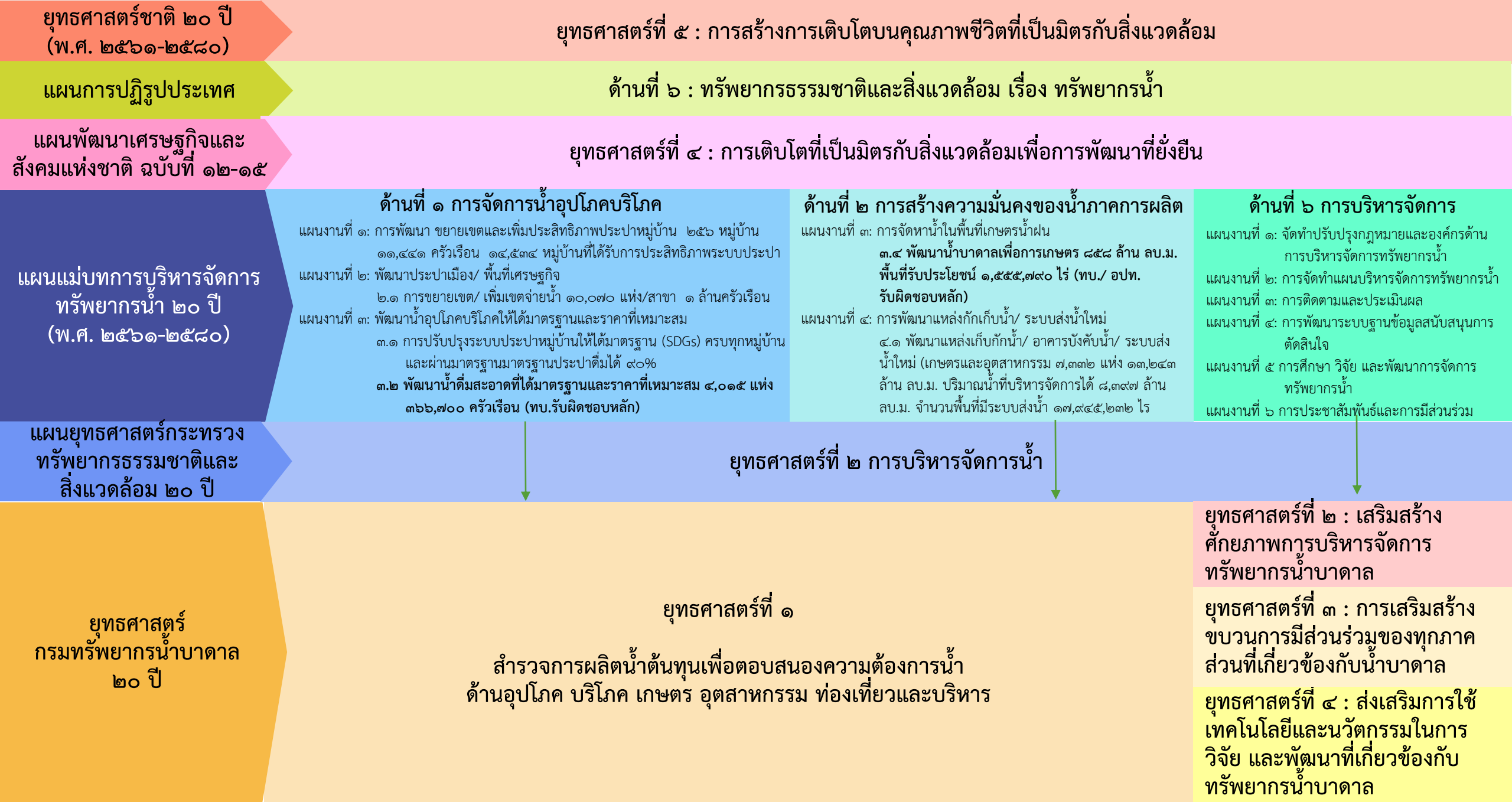

เป็นงานที่จำเป็นต้องดำเนินการโดยรัฐทั้งหมด

- ภารกิจของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เป็นภารกิจที่มีความจำเป็นต้องเป็นภารกิจภาครัฐ
- รัฐยังต้องมีบทบาทในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลที่เป็นทรัพยากรแหล่งน้ำสะอาดที่มีขนาดใหญ่ที่สุด มีความมั่นคง และมีความสำคัญต่ออนาคตของประเทศและเป็นของส่วนรวม
- ต้องรับผิดชอบให้บริการสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการออกนโยบาย หลักเกณฑ์ มาตรฐาน และแผนมาตรการที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำบาดาล ในการสำรวจ บริหารจัดการ พัฒนา อนุรักษ์ฟื้นฟู เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำบาดาลอย่างสมดุล และยั่งยืนตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ สร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจต่อประชาชนและประเทศชาติ

* หนังสือเวียนของสำนักงาน ก.พ.ร. ที่ นร ๑๒๐๐/ว ๑๓ ลงวันที่ ๒๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ เรื่อง การชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดตั้งหน่วยงานของรัฐ

ความเชื่อมโยงของแผนงานและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐)

ด้านที่ ๑. การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค

๑. การขยายเขตและเพิ่มประสิทธิภาพระบบประปาหมู่บ้าน ก่อสร้างระบบประปา **๒๕๖** หมู่บ้าน/ **๑๑,๔๔๑**ครัวเรือน เพิ่มประสิทธิภาพระบบประปา **๑๔,๕๓๔** ครัวเรือน

๒.๑ การขยายเขต/เพิ่มเขตจ่ายน้ำ **๑๐,๐๗๐** แห่ง/สาขา/ **๑,๐๐๐,๐๐๐** ครัวเรือน

๓.๒ พัฒนาน้ำดื่มสะอาดที่ได้มาตรฐานราคาเหมาะสม **๔,๐๑๕** แห่ง/ **๓๖๖,๗๐๐** ครัวเรือน*

๓.๑ การปรับปรุงระบบประปาหมู่บ้านให้ได้มาตรฐาน (SDGs) ครบทุกหมู่บ้าน/ ร้อยละ **๙๐** ผ่านมาตรฐานประปาดื่มได้

หน่วยงานปฏิบัติ

หลัก : สด./อปท./กปน./กปภ./**ทบ.***

สนับสนุน : ทน./**ทบ.**/กปภ./นทพ./ขป./อน./สป.ทส./ศร.

ด้านที่ ๒. การสร้างความมั่นคงน้ำภาคการผลิต

๓.๔ พัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตร **๘๕๘** (ล้าน ลบ.ม.)/ **๑,๕๕๕,๗๙๐** ไร่*

๔.๑ พัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำ/ อาคารบังคับน้ำ/ ระบบส่งน้ำใหม่ (เกษตรและอุตสาหกรรม) **๗,๓๓๒** แห่ง/ **๑๓,๒๔๓** (ล้าน ลบ.ม.)/ ปริมาณน้ำที่บริหารจัดการได้ **๘,๓๙๗** (ล้าน ลบ.ม.)/ **๑๗,๙๔๕,๒๓๒** ไร่

๔.๒ พัฒนาแหล่งน้ำทางเลือก เช่น พัฒนาแหล่งน้ำบาดาลขนาดใหญ่* นำน้ำทะเลมาผลิตเป็นน้ำจืด **๑๙๖** (ล้าน ลบ.ม.)/ พื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ และพื้นที่ท่องเที่ยวสำคัญ**

หน่วยงานปฏิบัติ

หลัก : **ทบ.***/อปท./ขป./สทช.

สนับสนุน : ทน./**ทบ.**/มท./สปก./กปร./ทุกหน่วยงาน**

ด้านที่ ๖. การบริหารจัดการ

๑. จัดทำปรับปรุงกฎหมายและองค์การด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ**

๒. การจัดทำแผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

๓. การติดตามและประเมินผล

๔. การพัฒนาระบบฐานข้อมูล สนับสนุนการตัดสินใจ

๕ ศึกษา วิจัยและพัฒนาการจัดการทรัพยากรน้ำ

๖. การประชาสัมพันธ์ และการมีส่วนร่วม

หน่วยงานปฏิบัติ

หลัก : สทช./มท./ทส./กษ./อปท./อว./ดศ./กรมประชาสัมพันธ์/อุดมศึกษาวิจัยและนวัตกรรม

สนับสนุน : ทุกหน่วยงาน/ภาคประชาชน**

ยุทธศาสตร์บริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙)

เพิ่มน้ำต้นทุนให้กับระบบประปาหมู่บ้าน

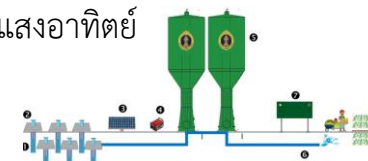
๗,๖๔๙

แห่ง (๑.๑, ๑.๓.๒)

ระบบกระจายน้ำบาดาลด้วยพลังงานแสงอาทิตย์

๒๖,๔๒๔

แห่ง (๒.๓.๔)

River Bank Filtration

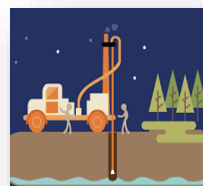
๑๒

พื้นที่ (๒.๔.๑)

แหล่งน้ำบาดาลที่มีคุณภาพในพื้นที่แล้งซ้ำซาก หรือมีปัญหาคอนเทนน้ำเค็ม

๔๘๓

แห่ง (๑.๑)

สำรวจและพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลระดับลึกในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ

๑๐๐

แห่ง (๒.๔.๑, /๒.๔.๒)

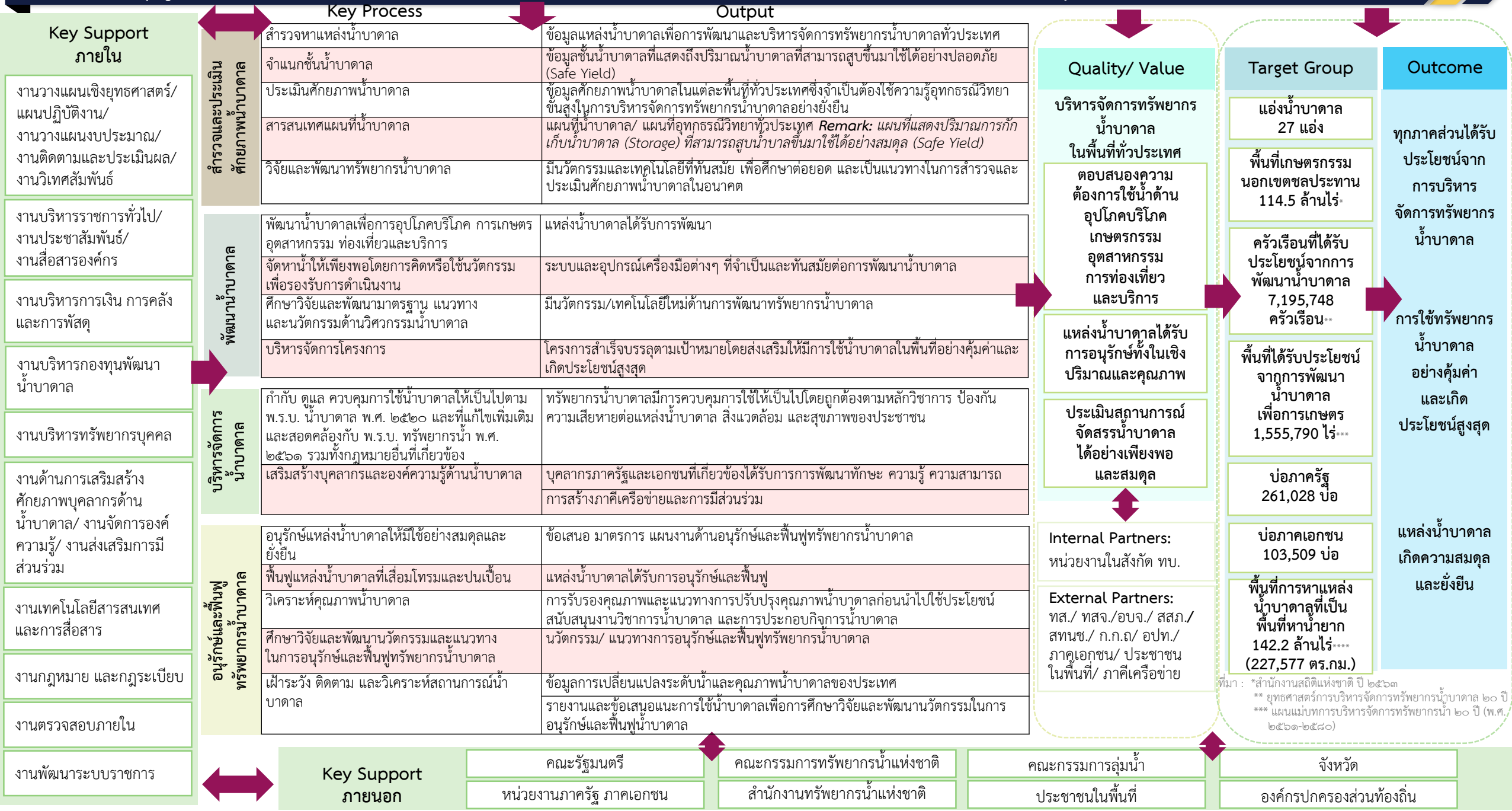

สำรวจ และพัฒนาแหล่งน้ำพุร้อนเพื่อส่งเสริมการผลิตพลังงานความร้อนใต้พิภพ และอุตสาหกรรมท้องถิ่น

๑๐๗

แห่ง (๒.๔.๑)

วิสัยทัศน์ : มุ่งสู่การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล เชิงพื้นที่เพื่อเสริมความมั่นคงด้านน้ำและการใช้ประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน ภายในปี ๒๕๘๐

กรมทรัพยากรน้ำบาดาล มีภารกิจ

ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลในพื้นที่ทั่วประเทศให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมของประชาชนและประเทศชาติ และเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดียิ่งขึ้นและสร้างความเป็นธรรมในการใช้น้ำบาดาลให้เกิดขึ้น

มีเป้าหมายสำคัญในการดำเนินการพัฒนา สํารวจและประเมินศักยภาพ อนุรักษ์ ฟืนฟู กำกับควบคุมงานด้านน้ำบาดาลให้ครอบคลุมทุกมิติ

- โดยการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลให้ประชาชนมีน้ำที่มีคุณภาพใช้อุปโภคบริโภค เพิ่มน้ำต้นทุนเพื่อการเกษตรกรรมอย่างเพียงพอทั่วถึงและสมดุล
- อนุรักษ์ปกป้องและจัดการฟืนฟูแหล่งน้ำบาดาลที่ได้รับผลกระทบ
- กำกับดูแลการใช้ทรัพยากรน้ำบาดาลให้อยู่ในสมดุล
- บูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน รัฐวิสาหกิจ สถาบันการศึกษา และภาคประชาชน

ซึ่งในปัจจุบันกรมฯ มีลักษณะของการทำงานแบบ Operator อันเป็นผลเนื่องมาจากปัญหาฝนทิ้งช่วงทำให้เกิดภัยแล้งหรือบางฤดูกาลมีปริมาณฝนมากกว่าปกติทำให้เกิดอุทกภัย ส่งผลให้ประชาชนได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงและเป็นวงกว้าง รวมถึงปัญหาการขาดแคลนน้ำสำหรับอุปโภคบริโภคในชุมชน โรงเรียน และการทำการเกษตรในหลายพื้นที่ส่วนใหญ่

ไม่มีแหล่งน้ำต้นทุน ทำให้กรมฯ ต้องเข้าดำเนินการแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนโดยการสำรวจหาแหล่งน้ำบาดาล เจาะบ่อน้ำบาดาล

เพื่อให้ประชาชนมีน้ำบาดาลสำหรับการอุปโภคบริโภค การเกษตร มาอย่างต่อเนื่อง

แนวทางบทบาทหน้าที่และภารกิจในอนาคตของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล (ต่อ)

Regulator

กรมทรัพยากรน้ำบาดาล ได้วางบทบาทมุ่งสู่การเป็นหน่วยงานรัฐที่มีลักษณะการทำงานแบบ Regulator (กำกับดูแล) อย่างเต็มรูปแบบ

จากความต้องการในการใช้น้ำบาดาลในปัจจุบันเพิ่มขึ้น ทั้งสาเหตุจากปัญหาสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงไป (Climate Change) เกิดสถานการณ์ภัยพิบัติ ประชาชนประสบปัญหาขาดแคลนน้ำ ตลอดจนการเพิ่มขึ้นของประชากร การเติบโตขยายตัวของประเทศ ทั้งด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม รวมทั้งเกิดปัญหาการลักลอบเจาะและใช้น้ำบาดาล

ส่งผลให้ต้องปรับบทบาทไปสู่การกำกับควบคุมที่มากขึ้น

การกำกับควบคุมการขุดเจาะและพัฒนา น้ำบาดาลให้เป็นมาตรฐานหลักวิชาการ การกำกับควบคุมให้มีการขออนุญาตและดำเนินการเจาะและใช้ตามขอบเขตที่ได้รับอนุญาตอย่างเคร่งครัด การกำกับควบคุมและเฝ้าระวังการใช้น้ำบาดาลให้มีความสมดุล การป้องกันแก้ไข ปัญหาจากการปนเปื้อนที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพน้ำบาดาล การรับรองคุณสมบัติของน้ำบาดาลจากแหล่งต่างๆ และรับรองสถาบัน การวิเคราะห์น้ำภาคเอกชน การติดตามตรวจสอบการลักลอบ รวมถึงการเสนอมาตรการในการออกและและประกาศกฎกระทรวง ให้ทันต่อสถานการณ์ และปรับปรุงกฎหมายด้านทรัพยากรน้ำบาดาลให้สอดคล้องกับกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เข้ากับสถานการณ์

Smart Regulator

กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีลักษณะการทำงานแบบ Smart Regulator เนื่องจากมีการมอบอำนาจให้สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม (ทสจ.) ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

แต่งตั้งให้เป็นพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ และมอบหมายให้เป็นผู้ออกใบอนุญาต ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

Operator

กรมทรัพยากรน้ำบาดาลยังคงมีลักษณะการทำงานแบบ Operator (ผู้ปฏิบัติ)

เนื่องจากกรมฯ มีข้อมูลและองค์ความรู้ด้านน้ำบาดาล รวมถึงเครื่องจักรในการเจาะบ่อน้ำบาดาลและบุคลากรมีความเชี่ยวชาญในการสำรวจหาแหล่งน้ำบาดาล

การเจาะบ่อน้ำบาดาลในพื้นที่หาน้ำบาดาลยากซึ่งต้องใช้วิชาการด้านอุทกธรณีวิทยาขั้นสูง (ร้อยละ ๘๘.๓๔ ของพื้นที่การหาแหล่งน้ำบาดาลทั่วประเทศ) เช่น แหล่งน้ำบาดาลประเภทหินแข็ง และแหล่งน้ำบาดาลประเภทที่เสี่ยงต่อการปนเปื้อน หรือเกิดวิกฤติการณ์ น้ำบาดาล เช่น พื้นที่เกลือ หิน และพื้นที่ที่มีชั้นน้ำเค็มแทรกตัวอยู่ รวมทั้งบ่อน้ำบาดาลในเขตวิกฤติการณ์น้ำบาดาล บ่อสังเกตการณ์ และบ่อทดสอบ

การสำรวจและเจาะบ่อน้ำบาดาลต้องใช้เครื่องมือและหลักวิชาการในการสำรวจหาแหล่งน้ำบาดาลและกำหนดจุดเจาะบ่อน้ำบาดาลที่เหมาะสม ท้องถิ่นหรือประชาชนไม่สามารถดำเนินการได้เอง

New Operator

กรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้เพิ่มลักษณะรูปแบบการทำงานแบบ New Operator โดยมอบงานให้ท้องถิ่นดำเนินการ

นับตั้งแต่มีการถ่ายโอนภารกิจด้านการประกอบกิจการน้ำบาดาลให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้มากขึ้น ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยถ่ายโอนการอนุญาตการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลที่มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางตอนบนสุด น้อยกว่า 4 นิ้ว (100 มิลลิเมตร) และมอบอำนาจการอนุญาตให้น้ำบาดาลที่อนุญาตใช้ไม่เกินวันละ 10 ลูกบาศก์เมตร รวมถึงการจัดเก็บค่าใช้น้ำบาดาล

ทำให้กรมฯ มีบทบาทเป็น New Operator มอบหมายงานให้ท้องถิ่นดำเนินการ (ร้อยละ ๑๑.๖๖ ของพื้นที่หาแหล่งน้ำบาดาลทั่วประเทศ)

Facilitator

กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีลักษณะการทำงานแบบ Smart Regulator เนื่องจากมีการมอบอำนาจให้สำนักงาน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทสจ.) ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

ในการให้คำแนะนำและคำปรึกษาทางเทคนิค วิชาการแก่ทุกภาคส่วน เช่น หน่วยงานในระดับจังหวัด และท้องถิ่น เป็นต้น รวมถึงการสร้างภาคีเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

คำชี้แจงประกอบการแบ่งส่วนราชการภายในกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

การวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงโครงสร้าง*

๑. ความเป็นมา
๒. การทบทวนบทบาท ภารกิจภาพรวมของกรม
๓. เหตุผลความจำเป็นในการขอปรับปรุงการแบ่งส่วนราชการ
๔. ภารกิจของส่วนราชการที่จะมีการแบ่งส่วนราชการใหม่
๕. ความสอดคล้องของภารกิจกับยุทธศาสตร์ชาติ นโยบาย และแผนงานสำคัญของรัฐบาลที่ส่วนราชการต้องรับผิดชอบ
๖. อัตรากำลังเจ้าหน้าที่
๗. ปริมาณงาน
๘. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่เป็นผลจากการดำเนินงานปรับปรุงโครงสร้าง
๙. ค่าใช้จ่าย
๑๐. ร่างกฎกระทรวง

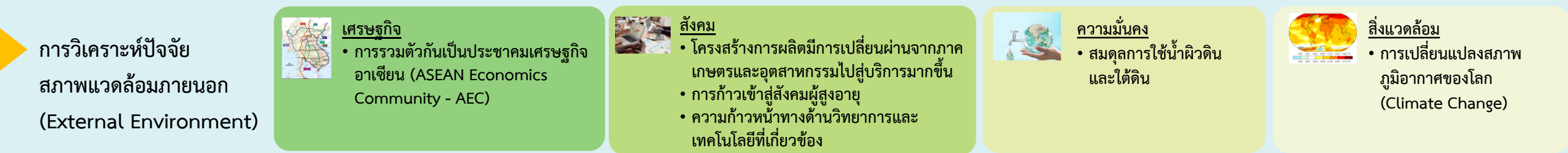
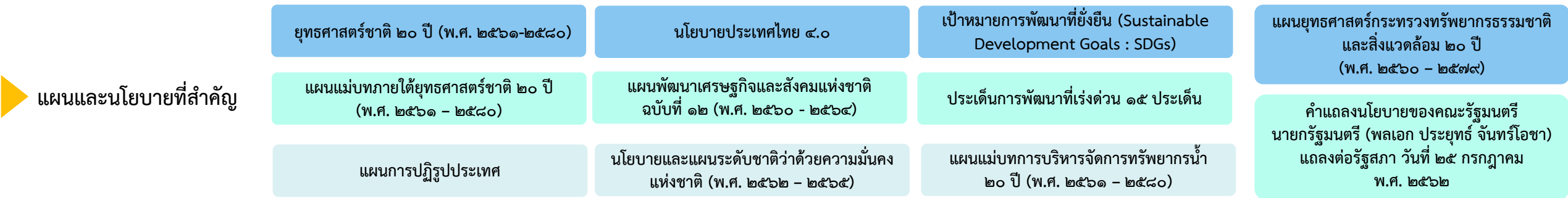
๓. เหตุผลความจำเป็นในการขอปรับปรุงการแบ่งส่วนราชการ

- ๓.๑ มีหน้าที่ความรับผิดชอบมากขึ้น
- ๓.๒ มีหน้าที่ความรับผิดชอบเปลี่ยนแปลงไป
- ๓.๓ การวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก
- ๓.๔ มีการเปลี่ยนแปลงระบบ หรือวิธีการทำงาน
- ๓.๕ ปัญหาการดำเนินการอันเนื่องมาจากโครงสร้างส่วนราชการเดิม
- ๓.๖ การแก้ไขปัญหาที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน
- ๓.๗ หลักเกณฑ์การกำหนดราชการส่วนกลางในภูมิภาค (สทบ. เขต)
- ๓.๘ ความคุ้มค่าของการจัดตั้ง

* อ้างอิงหนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ที่ นร ๑๒๐๐๒/ว๓ ลงวันที่ ๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

เหตุผลความจำเป็น – มีหน้าที่ความรับผิดชอบมากขึ้น/ เปลี่ยนแปลงไป/ ปัจจัยภายนอก

สถานการณ์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลง	ทิศทางการบริหารจัดการน้ำบาดาล
๑. ศูนย์กลางเศรษฐกิจโลกจะเคลื่อนย้ายมาสู่ทวีปเอเชีย โครงสร้างประเทศไทยจะเปลี่ยนจากเกษตรกรรมเป็นอุตสาหกรรมและบริการมากขึ้น	๑.๑ ต้องจัดเตรียมความพร้อมในการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลขนาดใหญ่รองรับ ในภาคกลางและภาคตะวันออก ๑.๒ เตรียมการจัดสรรน้ำบาดาลที่เหมาะสม และป้องกันความขัดแย้งกับใช้น้ำของภาคส่วนต่างๆ
๒. การผลิตด้านการเกษตรยังคงเป็นแกนหลักสำคัญสำหรับภาคเศรษฐกิจสังคมในชนบทและมีการผลิตเชิงเศรษฐกิจมากขึ้น	๒.๑ ต้องจัดหาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อเพิ่มผลผลิตการผลิตการเกษตรโดยเฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีรายได้ต่ำ ๒.๒ ปรับโครงสร้างใช้น้ำบาดาลภาคผลิต ทั้งเกษตร/อุตสาหกรรม
๓. การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ และโครงการระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก(Eastern Economics Corridor: EEC) การตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษและการพัฒนาภาคกลางตอนล่าง และกรุงเทพฯ ให้เป็นมหานครที่ทันสมัย ทำให้มีการเคลื่อนย้ายประชากรเข้าสู่เมือง ระยะที่ ๑ (จังหวัดตาก มุกดาหาร สระแก้ว ตราด สงขลา) ระยะที่ ๒ (จังหวัดกาญจนบุรี เชียงราย นครพนม หนองคาย นราธิวาส)จะทำให้มีประชากรในเขตดังกล่าวเพิ่มขึ้น	๓.๑ ต้องจัดการน้ำต้นทุน รองรับการขยายตัวของเมืองหลักกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เขตเศรษฐกิจพิเศษ พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC) จัดหาน้ำต้นทุนเพิ่มสำหรับภาคกลางเพื่อรองรับความเสี่ยงการขาดแคลนน้ำในปีที่แล้งจัด ๓.๒ จัดหาน้ำต้นทุนและมีข้อตกลงในการจัดสรรน้ำที่เหมาะสม สำหรับเมืองหลักที่มีการเติบโตสูง ๓.๓ เตรียมความพร้อมใช้น้ำบาดาลอย่างประหยัด รู้คุณค่า ๓.๔ วางแผนการจัดการน้ำบาดาลในพื้นที่ภาคกลางตอนล่างอย่างเป็นระบบ รองรับสถานการณ์ในระยะ ๓๐ ปี

สถานการณ์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลง	ทิศทางการบริหารจัดการน้ำบาดาล
๔. ภาคบริการและการท่องเที่ยวยังสามารถเติบโตและสร้างรายได้เข้าประเทศจำนวนมาก	๔.๑ เตรียมจัดหาแหล่งน้ำบาดาลสนับสนุน สถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ ๔.๒ แก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำในแหล่งท่องเที่ยวชายทะเลหรือพื้นที่เกาะที่ขาดแคลนน้ำจัด
๕. การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มีแนวโน้มความแปรปรวนและรุนแรงเพิ่มมากขึ้นทำให้เกิดปัญหาขาดแคลนน้ำ ปัญหาอุทกภัย วาตภัยที่เกิดความเสียหายรุนแรง และมีผลกระทบต่อปริมาณน้ำต้นทุน และผลผลิตทางการเกษตรทำให้เกิดปัญหาความไม่มั่นคงด้านอาหาร	๕.๑ จัดทำแผนพัฒนาการใช้ประโยชน์ของน้ำบาดาลเชิงรุกแบบองค์รวมเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและภาคการผลิต ๕.๒ จัดทำแผนสำรวจหาแหล่งน้ำใหม่ๆ โดยใช้เทคโนโลยีการสำรวจและการเจาะที่ทันสมัย ในการหาพื้นที่เพื่อให้ได้แหล่งน้ำบาดาลใหม่ที่มีขนาดใหญ่ ซึ่งอาจมีความลึกมากขึ้น ในพื้นที่ที่หาน้ำยาก เพื่อให้ได้ทั้งปริมาณ และคุณภาพ ๕.๓ ดำเนินการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนแก่ประชาชนในพื้นที่ประสบภัยพิบัติธรรมชาติ
๖. ปัญหาคุณภาพน้ำที่เกิดจากพฤติกรรมการผลิตและการบริโภค ทำให้ปริมาณน้ำเสียจากชุมชนที่ระบายลงสู่แหล่งน้ำมีมากขึ้นตามการขยายตัวของเศรษฐกิจและชุมชน รวมถึงน้ำเสียและสารเคมีจากการเพาะปลูกพืช ปศุสัตว์ และประมงส่งผลกระทบต่อแหล่งน้ำธรรมชาติโดยเฉพาะในฤดูแล้ง	๖.๑. การวางแผนให้มีปริมาณน้ำบาดาลเพื่อรักษาระบบนิเวศ ๖.๒. เสริมสร้างขีดความสามารถและศักยภาพด้านการวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาล และการกำกับดูแลประกอบกิจการน้ำบาดาลของสำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต อย่างทั่วถึง ๖.๓ เสริมสร้างศักยภาพการบริหารจัดการ การอนุรักษ์และฟื้นฟูน้ำบาดาล เฝ้าระวังและสังเกตการณ์ในระดับพื้นที่ กลุ่มน้ำ จังหวัด และชุมชนที่ครอบคลุมถึงแหล่งน้ำบาดาลที่สำคัญและพื้นที่เสี่ยงต่อการปนเปื้อนสู่แหล่งน้ำบาดาล

สถานการณ์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลง	ทิศทางการบริหารจัดการน้ำบาดาล
๗. สถานการณ์ภัยแล้ง พื้นที่นอกเขตชลประทานไม่มีศักยภาพในการพัฒนาแหล่งน้ำประมาณ ๑๐๐ ล้านไร่ ต้องพัฒนาโดยใช้แหล่งน้ำธรรมชาติ การใช้น้ำบาดาลควบคู่กับการใช้น้ำผิวดิน	๗.๑ จัดการด้านความต้องการ ให้สอดคล้องกับศักยภาพการพัฒนาในแต่ละพื้นที่ ๗.๒ พัฒนาการวิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพน้ำบาดาล และประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำประมาณการสมดุลน้ำ (Water Balance) ทั้งด้านอุปทานและอุปสงค์ของน้ำทั้งระบบให้มีความพร้อมต่อการสนับสนุนข้อมูลแหล่งน้ำบาดาลในการบริหารจัดการน้ำบาดาลในแต่ละพื้นที่ โดยเฉพาะในช่วงเกิดวิกฤติภัยแล้งได้อย่างทันท่วงที ๗.๓ เร่งรัดการจัดทำแผนที่น้ำบาดาลที่มีความละเอียดสูง ทั้งในระดับรายจังหวัด โดยเฉพาะในพื้นที่น้ำหายากให้ถูกต้องแม่นยำยิ่งขึ้น ให้ทันสมัยและทั่วถึง พร้อมต่อการนำไปใช้ประโยชน์ต่อทั้งภาครัฐและสาธารณชน ๗.๔ พัฒนาโครงข่ายน้ำบาดาลเชื่อมโยงระหว่างแหล่งน้ำบาดาลเพื่อสร้างเสถียรภาพของน้ำต้นทุน ๗.๕ พัฒนาแหล่งน้ำบาดาลขนาดใหญ่ เพื่อเสริมน้ำผิวดินทั้งด้านการเกษตร และอุตสาหกรรมในพื้นที่ ซึ่งมีข้อจำกัดในการพัฒนาน้ำผิวดิน ๗.๖ ผลักดันให้เกิดการนำระบบเติมน้ำใต้ดินมาใช้งาน
๘. ปัญหาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำมีความท้าทายและซับซ้อนมากขึ้น การเข้าถึงทรัพยากรน้ำเป็นไปโดยอิสระขาดการกำกับดูแล ทำให้เกิดปัญหาระหว่างภาคส่วนการใช้น้ำ	๘.๑ การขับเคลื่อนงานตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ ๘.๒ ปรับปรุงและพัฒนากฎหมายน้ำบาดาล กฎ และระเบียบที่เกี่ยวข้องให้ทันสมัย ๘.๓ เพิ่มมาตรการบังคับใช้กฎหมาย ให้มีประสิทธิภาพและทันสมัย นำมาตรการทางเศรษฐกิจและสังคมที่เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนมาสนับสนุน ๘.๔ สนับสนุนให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาอนุรักษ์ พื้นฟู บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำบาดาล

*ตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐)

ความมั่นคง

- เป็นแหล่งน้ำสะอาดที่มีขนาดใหญ่ที่สุด มีความมั่นคง และมีความสำคัญต่ออนาคตของประเทศ
- บริหารบูรณาการ เพิ่มขีดความสามารถในการกักเก็บน้ำ
- สำรวจและผลิตน้ำต้นทุนเพื่อตอบสนองความต้องการน้ำด้านอุปโภคบริโภค เกษตร อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ

เทคโนโลยี

- ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการวิจัยและพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำบาดาล
- การนำ Digital มาใช้ในการพัฒนางาน (Digital Governance)
- การให้บริการประชาชนผ่าน e-Service ที่มีความคล่องตัว ชัดเจน มีมาตรฐาน โปร่งใส

เศรษฐกิจ

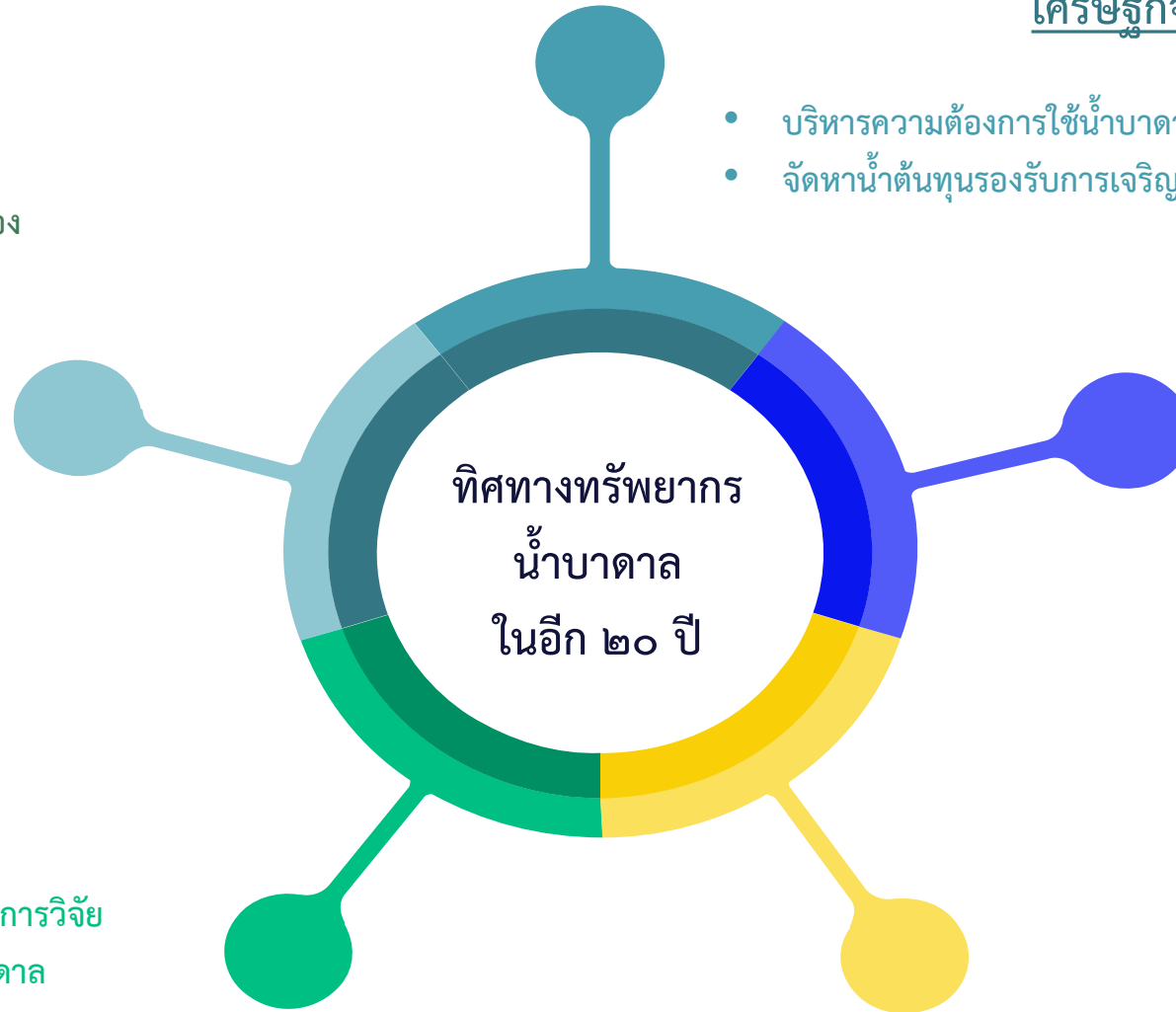
- บริหารความต้องการใช้น้ำบาดาล บริหารประสิทธิภาพการใช้น้ำ
- จัดหาน้ำต้นทุนรองรับการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจ

สังคม

- จัดหาน้ำสะอาดเพื่อการอุปโภคบริโภค
- เสริมสร้างศักยภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล
- เสริมสร้างขบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับน้ำบาดาล ทั้งระดับนโยบายระดับปฏิบัติ กลุ่มผู้ใช้น้ำบาดาล ภาคเอกชน ภาคประชาชน NGO และระดับลุ่มน้ำ

สิ่งแวดล้อม

- บริหารจัดการ เฝ้าระวัง ฟื้นฟู และอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำบาดาลทั้งเชิงปริมาณ และคุณภาพน้ำบาดาล

๓.๔ มีการเปลี่ยนแปลงระบบ หรือวิธีการทำงาน เฉพาะหน่วยงานหรือในภาพรวมของกรม

ระบบฐานข้อมูลทรัพยากรน้ำบาดาล (Smart Pasutara) Groundwater Resources Management

การให้บริการหรือการทำงานบนระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Service) ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เพื่อให้การทำงานมีความคล่องตัว ชัดเจน มีมาตรฐาน โปร่งใส รวมถึงสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนให้ประชาชนมีชีวิตที่ดีขึ้น และพร้อมรองรับต่อสภาวะวิกฤตและการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

๑. แผนพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

๑. พัฒนาศูนย์กลางข้อมูลทรัพยากรน้ำบาดาลของประเทศไทย

๒. พัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลมาตรฐานกลางของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

๓. ระบบบริหารจัดการความมั่นคงปลอดภัยทางดิจิทัล (Digital Security)

๔. บูรณาการระบบฐานข้อมูลหลักของทรัพยากรน้ำบาดาล

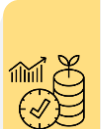

๕. ใช้เทคโนโลยี API (Application Programming Interface)

๖. พัฒนาบุคลากรด้าน Digital Technology

๒. แผนบริหารความเสี่ยงต่อสถานการณ์วิกฤตด้านทรัพยากรน้ำ

๑. พัฒนาระบบแจ้งเตือนอัตโนมัติแบบเวลาจริง (Realtime)

๒. การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบ Data Visualization เพื่อใช้ในการพยากรณ์การเกิดภัยแล้ง/น้ำท่วม

๓. แผนการบริหารทรัพยากรน้ำบาดาลแบบมีส่วนร่วม

๑. การจัดทำคลังข้อมูล (Data Warehouse) โดยใช้ Data Warehouse Tool

๒. พัฒนาสื่อดิจิทัลสมัยใหม่เพื่อการเรียนรู้และถ่ายทอดความรู้แก่ผู้รับบริการโดยใช้ Virtual & Augmented Reality (VR & AR)

๓. พัฒนาแอปพลิเคชัน ChatBOT

๓.๕ ปัญหาการดำเนินการอันเนื่องมาจากโครงสร้างส่วนราชการเดิม

โครงสร้างหน่วยงานตามกฎหมายกระทรวงในปัจจุบันไม่สามารถรองรับภารกิจและปริมาณงานที่เพิ่มขึ้นและเปลี่ยนแปลงไปได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

- ⚠ ความต้องการใช้น้ำบาดาลที่มากขึ้น
- ⚠ ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลก (Climate Change) ส่งผลให้ปริมาณน้ำฝนมีความผันแปร กระทั่งต่อปริมาณและคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติ จึงมีความจำเป็นต้องนำน้ำบาดาลมาใช้เพิ่มมากขึ้น
- ⚠ การปฏิบัติงานของสำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ในแต่ละพื้นที่ดูแลรับผิดชอบ ๙-๑๔ จังหวัด ที่มีความหลากหลายของลักษณะทางอุทกธรณีวิทยาและการบูรณาการและสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย ต้องใช้องค์ความรู้เฉพาะพื้นที่ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล เพื่อให้แก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้อง ทันเหตุการณ์
- ⚠ การศึกษา วิเคราะห์ ติดตาม เฝ้าระวัง รักษา พื้นฟูและอนุรักษ์สภาพแหล่งน้ำบาดาลในระดับแอ่งน้ำบาดาลและระดับพื้นที่อย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง เพื่อตอบสนองความต้องการน้ำอุปโภคบริโภค อุตสาหกรรม เกษตรกรรม ท่องเที่ยวและบริการที่มีการใช้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยไม่ให้เกิดผลเสียหายต่อแหล่งน้ำบาดาลในพื้นที่ของจังหวัดและแอ่งน้ำบาดาล
- ⚠ การอนุรักษ์น้ำบาดาล เช่น การเติมน้ำใต้ดินเพื่อให้น้ำใต้ดินคืนความสมดุล
- ⚠ บทบาททางวิชาการ

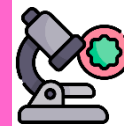
การบริหารจัดการและการเชื่อมโยงข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานภายในและภายนอกกรมฯ

⚙️ ยังขาดประสิทธิภาพในระดับที่ควรจะเป็นในการพัฒนาระบบราชการ ๔.๐ ที่ต้องมีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลและความเชื่อมโยงในการบริหารจัดการ นำเข้า ปรับปรุงข้อมูลให้มีความครบถ้วน ทันสมัย สืบค้นได้ง่ายและสามารถนำไปใช้ได้จริงในการบริหารจัดการของผู้บริหาร ผู้รับบริการในทุกกระดับ เช่น e-Service เป็นต้น

ปัญหาโครงสร้างของงานวิเคราะห์น้ำบาดาลควรปรับปรุงให้เหมาะสมกับภาระงานและความสำคัญที่เพิ่มมากขึ้น

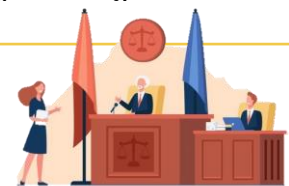
- 🔧 แผนและยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการจัดให้มีน้ำสะอาดและสุขอนามัยแก่ประชาชนทุกคน
- 🔧 มีการเปลี่ยนแปลงบทบาทแบบก้าวกระโดดในการศึกษา วิจัย พัฒนาความสัมพันธ์คุณภาพน้ำบาดาลกับสภาพอุทกธรณีวิทยาในแต่ละพื้นที่ เพื่อเพิ่มมูลค่าของน้ำบาดาล รวมถึงการพัฒนาวิธีการตรวจสอบ วิธีการวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาลให้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

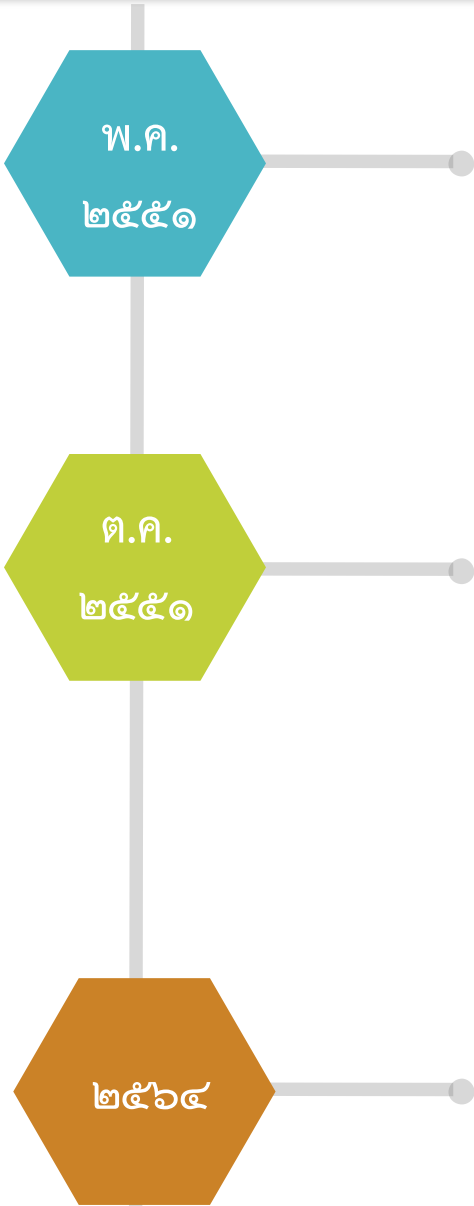
ปัญหาความพร้อมในการรองรับ พ.ร.บ. น้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๖๐ ฉบับแก้ไข/พ.ร.บ. ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

- 🎯 กรมฯ ต้องมีบทบาทในการกำกับ ดูแล ควบคุม Regulator โดยดำเนินการพัฒนากฎหมายใหม่ๆ ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง
- 🎯 การดำเนินการตามข้อร้องเรียนและคดีต่างๆ ที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรมฯ ซึ่งเป็นคดีที่มีความสำคัญและสร้างความเสียหายแก่รัฐสูง เช่น คดีหนี้ค่าใช้น้ำบาดาลและค่าอนุรักษ์น้ำบาดาล คดีการฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล เป็นต้น

๓.๖ การแก้ไขปัญหาคือเป็นอยู่ในปัจจุบัน

วันที่ ๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๑

ประกาศกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ
กรมทรัพยากรน้ำบาดาล
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
พ.ศ. ๒๕๕๑

วันที่ ๒๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๑

คำสั่งกรมทรัพยากรน้ำบาดาลที่ ๓๒๘/ ๒๕๕๑
จัดตั้งสำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๗-๑๒

คำสั่งกรมทรัพยากรน้ำบาดาลที่ ๓๓๐/ ๒๕๕๑
จัดตั้งกองวิเคราะห์น้ำบาดาล

ขอปรับปรุงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการ
กรมทรัพยากรน้ำบาดาล

One-IN

ภารกิจสำคัญที่จำเป็นต้องดำเนินการของงานวิเคราะห์น้ำบาดาล ในการมีบทบาทเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาล มีลักษณะการทำงานแบบ Regulator กำกับ รับรองสถาบันการวิเคราะห์น้ำภาคเอกชน และคิดวิเคราะห์ระบบปรับปรุงน้ำบาดาล และควบคุมคุณภาพการวิเคราะห์ของสำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต รวมถึงบทบาทในการศึกษา วิจัย พัฒนาวิธีการตรวจสอบ วิธีการวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาลให้รวดเร็ว มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ภารกิจของสำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ในลักษณะการทำงานแบบ Regulator กำกับดูแล ควบคุมท้องถิ่น ช่างเจาะเอกชน และภารกิจตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ ในการเป็นคณะอนุกรรมการเขต พิจารณากลับกรองคำขอใบอนุญาตเจาะและใบอนุญาตใช้น้ำบาดาลของสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด (ทสจ.) และแบบ Facilitator ในการส่งเสริมสนับสนุน ช่วยเหลือทางด้านเทคนิค วิชาการ กำหนดมาตรฐาน จัดทำคู่มือให้องค์ความรู้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นอกจากนี้ ยังมีลักษณะการทำงานแบบ New Operator ที่มีการปรับรูปแบบการดำเนินงาน มอบหมายงานให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ แต่ยังคงเป็น Operator หรือเป็นผู้ปฏิบัติในพื้นที่หาน้ำยาก รวมถึงมีภารกิจด้านการส่งเสริมสนับสนุน กระบวนการมีส่วนร่วมของเครือข่ายเพื่อเป็นกลไกเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลให้เกิดประโยชน์อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

ภารกิจสำคัญที่จำเป็นต้องดำเนินการเพิ่มเติมของสำนักอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาลในการมีบทบาทเชิงรุกด้านวิชาการ การอนุรักษ์ พื้นฟู และเฝ้าระวังน้ำบาดาล ติดตามการเปลี่ยนแปลงระดับน้ำและคุณภาพน้ำจากเครือข่ายบ่อสังเกตการณ์ทั่วประเทศ เร่งหาสาเหตุ เพื่อแก้ปัญหาโดยวิจัยนวัตกรรม/ แนวทางการอนุรักษ์ บำบัด และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาลอย่างทันที่ว่าการเติมน้ำใต้ดินเพื่อสร้างความสมดุลให้กับแหล่งทรัพยากรน้ำบาดาล รวมถึงงานเผยแพร่ข้อมูลองค์ความรู้ด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำบาดาลสู่สาธารณะเพื่อให้ประชาชนรู้คุณค่า ความสำคัญ และประโยชน์ของน้ำบาดาลมากขึ้น

ภารกิจสำคัญที่จำเป็นต้องดำเนินการเพิ่มเติมของกลุ่มนิติการในการเป็นตัวแทนของรัฐในการฟ้องคดีเพื่อเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำสาธารณะ ตามมาตรา ๘๓ พระราชบัญญัติ ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ เช่น ทำให้แหล่งน้ำก่อให้เกิดอันตราย หรือเป็นพิษ เป็นต้น รวมถึงภารกิจด้านกฎหมายที่รับโอนมาจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในการดำเนินการสืบสวน สอบสวน ป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดคดีอาญา

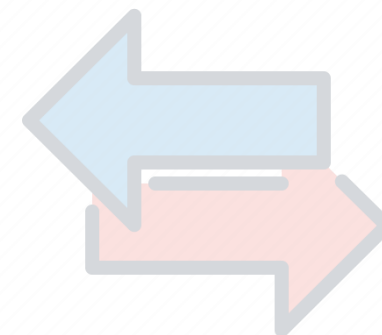
X-Out

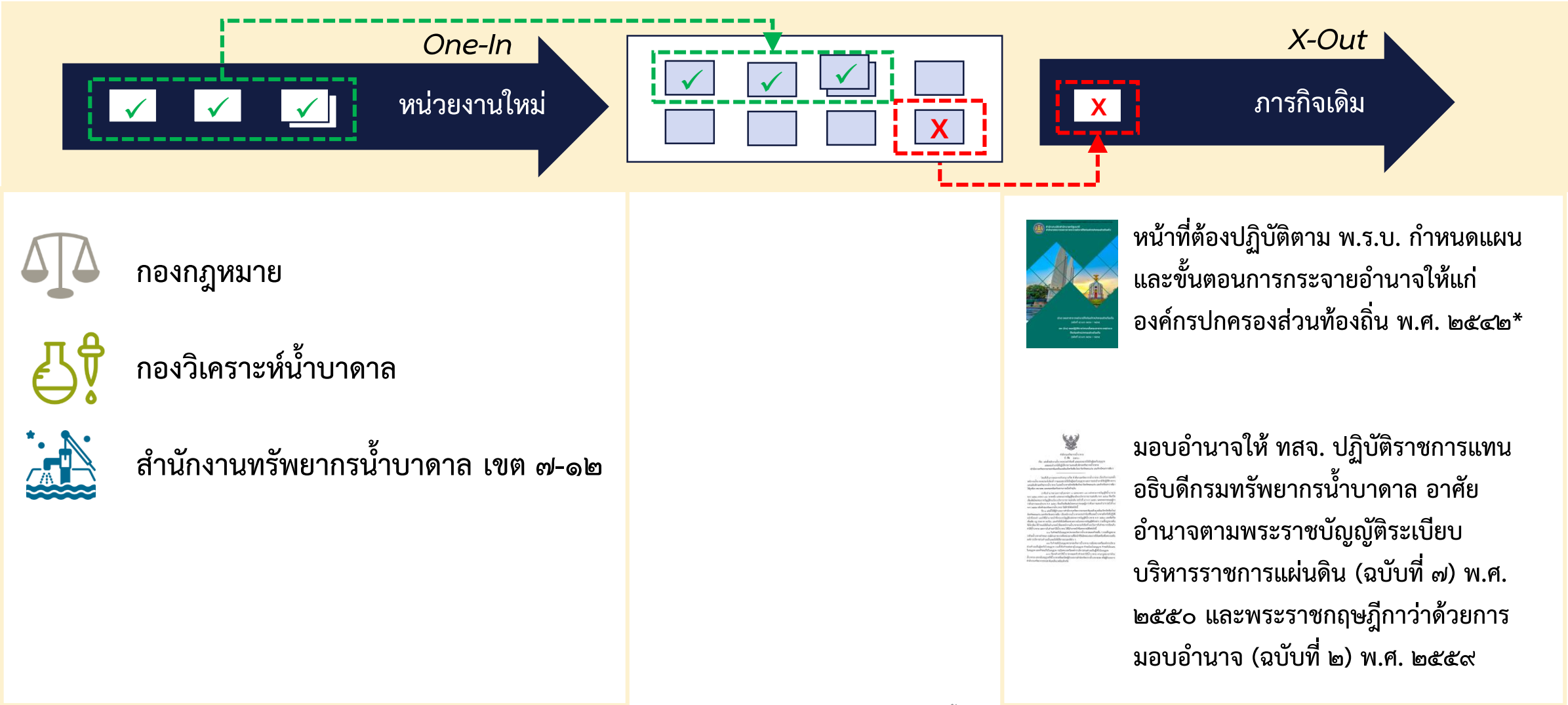

ภารกิจสำคัญที่ต้องมีหน้าที่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยถ่ายโอนภารกิจด้านจัดหาและบำรุงบ่อน้ำบาดาลเพื่อการอุปโภคบริโภคให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีการนำร่องถ่ายโอนงานประกอบกิจการน้ำบาดาลสำหรับบ่อน้ำที่มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางตอนบนสุดไม่เกิน ๖ นิ้ว ลงมาให้แก่ ๓ จังหวัด คือ เชียงใหม่ ขอนแก่น และนครราชสีมา และจะขยายขึ้นอีกในอนาคต แต่ สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขตยังต้องดำเนินการจัดหาแหล่งน้ำหากขนาดบ่อมากกว่า ๖ นิ้ว และเป็นพื้นที่หาน้ำยาก (ร้อยละ ๘๘ ของพื้นที่ในประเทศ)

ภารกิจสำคัญที่ได้มอบอำนาจให้สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทสจ.) ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ตามคำสั่งกรมทรัพยากรน้ำบาดาล นับตั้งแต่ ปีพ.ศ. ๒๕๕๑ เรื่อยมา โดยแต่งตั้งให้เป็นพนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ และมอบหมายให้เป็นผู้ออกใบอนุญาต ซึ่งอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

หมายเหตุ: *บทบาทภารกิจของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

- ช่วยเหลือ สนับสนุน ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาทางเทคนิควิชาการ เพื่อเป็นแนวปฏิบัติและสนับสนุนทางวิชาการ

กรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นกรมฯ ที่ต้องใช้กฎหมายในการดำเนินการ กำหนดนโยบาย แผนมาตรการบริหารจัดการ ส่งเสริม พัฒนาและบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำบาดาล

โดยพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นกฎหมายที่ให้อำนาจทางการปกครอง ทางแพ่ง และทางอาญาแก่กรมฯ ในการควบคุม กำกับดูแล เกี่ยวกับทรัพยากรน้ำบาดาล ดังนั้นการยกฐานะของกลุ่มนิติการของกรมฯ จัดตั้งเป็นกองกฎหมายจึงสอดคล้องกับหลักเกณฑ์การจัดตั้งส่วนราชการเพื่อปฏิบัติงานสนับสนุนในกรมฯ

การจัดตั้งกองกฎหมาย จะสนับสนุนการขับเคลื่อนลักษณะการทำงานแบบ Regulator ของกรมฯ และมีงานที่เพิ่มขึ้นในลักษณะการทำงานแบบ Facilitator

ลักษณะการดำเนินงานแบบ Regulator

- ดำเนินการออกกฎหมายและการบังคับใช้ รวมถึงการปรับปรุง ทบทวนระเบียบ ข้อบังคับกฎหมายด้านทรัพยากรน้ำบาดาล ให้สอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องและเข้า กับสถานการณ์

การจัดตั้ง
กองกฎหมาย
จะสนับสนุน

ลักษณะการดำเนินงานแบบ Facilitator

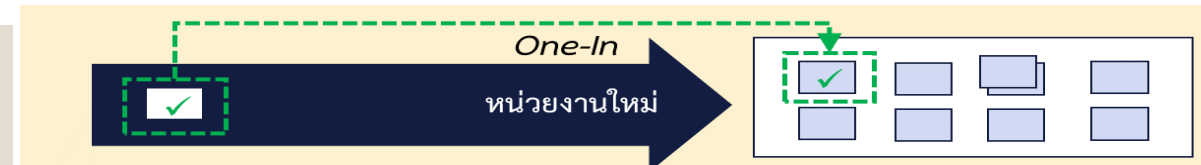
- การวินิจฉัย ให้ความเห็นทางกฎหมาย การให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะในการ ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาลแก่ ผู้ปฏิบัติ จังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ได้รับโอนภารกิจด้านน้ำบาดาลตามแผนการ กระจายอำนาจ

ข้อเสนอการปรับปรุงโครงสร้าง - กองกฎหมาย (ยกฐานะเป็นกอง และจัดตั้งใหม่)

เหตุผลความจำเป็น

เป็นกรมฯ ที่ต้องใช้กฎหมายในการดำเนินการ กำหนดนโยบาย แผนมาตรการ บริหารจัดการ ส่งเสริม พัฒนา และบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำบาดาล (พ.ร.บ. น้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และ พ.ร.บ. ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑)

ภารกิจที่เพิ่มขึ้น

๑. ภารกิจตาม พ.ร.บ. น้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และร่าง พ.ร.บ. น้ำบาดาล พ.ศ.... ฉบับใหม่

- อำนาจและความรับผิดชอบตามร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... ฉบับใหม่
- การออกอนุบัญญัติตามร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... จำนวนไม่น้อยกว่า ๓๖ ฉบับ ภายหลังจากที่ได้ประกาศให้มีผลใช้บังคับแล้ว

๒. ภารกิจตาม พ.ร.บ. ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑

- การเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและภาวะน้ำท่วม
- เป็นตัวแทนของรัฐในการฟ้องคดีเพื่อเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำสาธารณะ ตามมาตรา ๘๓ พ.ร.บ. ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑

๓. พ.ร.บ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

- ดำเนินการปรับปรุงพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับแผนการกระจายอำนาจ
- การวินิจฉัย ให้ความเห็นทางกฎหมาย การให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะในการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาลให้แก่ อปท. ที่ได้รับโอนภารกิจ

๔. ภารกิจที่รับโอนมาจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติเกี่ยวกับการกระทำความผิดด้าน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ....

- การยกร่างกฎหมายเฉพาะ การพัฒนาและปรับปรุงกฎหมายให้ทันสมัยและให้เป็นไปตามนโยบายหลักของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล
- การดำเนินการเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวน
- การขออนุมัติศาลตรวจค้น การจับกุม การสอบสวนคดีอาญา การป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาลและกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ

มีปริมาณงานที่เพิ่มขึ้น

- ปรับปรุงแก้ไขและออกอนุบัญญัติตามร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... จำนวนไม่น้อยกว่า ๓๖ ฉบับ และพระราชบัญญัติอื่นๆ จำนวนไม่น้อยกว่า ๔๑ ฉบับ ภายในปี ๒๕๖๗
- ภารกิจด้านกฎหมายที่ต้องดำเนินการเกี่ยวกับนิติกรรมสัญญาประมาณ ๒๕๐ เรื่องต่อปี
- งานคดีเกี่ยวกับคดีอาญา(เปรียบเทียบคดี) คดีแพ่ง คดีปกครอง คดีรับผิดทางละเมิด และคดีที่มีความสำคัญและสร้างความเสียหายแก่รัฐสูง ประมาณ ๒,๐๐๐ - ๖,๐๐๐ คดี ต่อปี เป็นงานที่มีความยุ่งยากซับซ้อนเนื่องจากการดำเนินการตามกฎหมายทางด้านเทคนิคทรัพยากรน้ำบาดาลซึ่งต้องอาศัยความรู้ความชำนาญในการตีความและบังคับใช้กฎหมาย
- การวินิจฉัย ให้ความเห็นทางกฎหมาย การให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะในการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาลแก่ผู้ปฏิบัติ จังหวัด และอปท. ที่ได้รับโอนภารกิจด้านน้ำบาดาลตามแผนการกระจายอำนาจ จำนวนเฉลี่ย ๑๖๐ เรื่องต่อปี
- ภารกิจด้านกฎหมายที่รับโอนมาจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในการดำเนินการสืบสวน สอบสวน ป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดคดีอาญา

ข้อเสนอการปรับปรุงโครงสร้าง - กองกฎหมาย (ยกฐานะเป็นกอง และจัดตั้งใหม่)

ภารกิจที่เพิ่มขึ้นตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... ฉบับใหม่

ซึ่งได้กำหนดหน้าที่อำนาจและความรับผิดชอบของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเพิ่มจากฉบับที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน โดยลักษณะการบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ ในปัจจุบัน มีดังนี้

- (๑) การกำหนดมาตรการทางวิชาการด้านน้ำบาดาล เพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติตามมาตรฐานสำหรับการเจาะน้ำบาดาล การใช้น้ำบาดาล การระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล และการป้องกันด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ
  - (๒) กำหนดให้มีคณะกรรมการน้ำบาดาล เพื่อให้ความเห็นหรือคำแนะนำแก่รัฐมนตรีในการออกกฎหมายลำดับรอง และให้คำแนะนำแก่อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลในการปฏิบัติตาม พ.ร.บ. น้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ รวมทั้งคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาน้ำบาดาล เพื่อควบคุมการใช้จ่ายเงิน กพน. ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กฎหมายกำหนด
  - (๓) การควบคุม กำกับดูแลโดยการอนุญาต การเจาะน้ำบาดาล ใช้น้ำบาดาล และระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล (ประกอบกิจการน้ำบาดาล)
  - (๔) การให้หน้าที่และอำนาจแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการตรวจสอบการประกอบกิจการน้ำบาดาล และสั่งให้ป้องกันหรือหยุดการเจาะน้ำบาดาล ใช้น้ำบาดาล และการระบายน้ำลงบ่อน้ำบาดาล ที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อแหล่งน้ำบาดาล รวมทั้งการอุดกลบหลุมบ่อให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาล
  - (๕) การให้หน้าที่และอำนาจแก่อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เกี่ยวกับการแก้ไขและเพิกถอนใบอนุญาตกรณีที่น่าจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมเป็นพิษหรือเป็นอันตรายแก่ทรัพย์สินหรือสุขภาพของประชาชน หรือทำให้แผ่นดินทรุด
  - (๖) กำหนดให้มีคณะกรรมการเปรียบเทียบคดี โดยมีอำนาจเปรียบเทียบปรับความผิดทางอาญาฐานไม่ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล
- อำนาจและความรับผิดชอบที่เพิ่มมากขึ้นของกรมฯ ตามร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... ฉบับใหม่ อาทิ

- (๑) การตรวจสอบมาตรฐานการเจาะน้ำบาดาล
- (๒) การอนุญาตให้บุคคลใดเป็นผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน
- (๓) การอนุญาตให้เอกชนเป็นผู้ประกอบการวิเคราะห์และตรวจสอบคุณภาพน้ำบาดาล
- (๔) การจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล
- (๕) การเป็นตัวแทนของรัฐในการดำเนินคดีทางแพ่งฟ้องเรียกค่าเสียหายจากการใช้น้ำบาดาลโดยไม่มีสิทธิตามกฎหมายหรือก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำบาดาล
- (๖) การบังคับทางปกครองเมื่อผู้ประกอบการน้ำบาดาลไม่ปฏิบัติตามคำสั่งทางปกครอง
- (๗) การเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจตรวจค้นหรือยึดเครื่องเจาะน้ำบาดาล อุปกรณ์ ยานพาหนะ หรือสิ่งอื่นใดที่เกี่ยวข้อง
- (๘) การจับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดในฐานะเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ฯลฯ

หน้าที่ความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นและความยุ่งยากของงานที่เปลี่ยนแปลงไป

(๑) อำนาจและความรับผิดชอบตามร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... ฉบับใหม่ ข้อ ๕-๘

(๒) การออกอนุบัญญัติตามร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... จำนวนไม่น้อยกว่า ๓๖ ฉบับ ภายหลังที่ได้ประกาศให้มีผลใช้บังคับแล้ว

๒

ภารกิจที่เพิ่มขึ้นตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑

ที่ให้อำนาจในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ในฐานะเป็นทรัพยากรน้ำสาธารณะ จึงต้องมีส่วนร่วมร่วมกับหน่วยงานตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้แก่ กรมทรัพยากรน้ำ กรมชลประทาน กรมโยธาธิการและผังเมือง และสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เพื่อบูรณาการการบังคับใช้กฎหมายให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

หน้าที่ความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นและความยุ่งยากของงานที่เปลี่ยนแปลงไป

๑. การเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ในการป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและภาวะน้ำท่วม ตามมาตรา ๖๖ มาตรา ๖๗ มาตรา ๗๑ การอนุรักษ์และการพัฒนาทรัพยากรน้ำสาธารณะ ตามมาตรา ๗๗ มาตรา ๗๘ การเก็บข้อมูลการเข้าตรวจสอบสถานที่ที่มีการใช้ทรัพยากรน้ำสาธารณะ ตามมาตรา ๘๐ เป็นต้น
๒. การเป็นตัวแทนของรัฐในการฟ้องคดีเพื่อเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำสาธารณะ ตามมาตรา ๘๓ พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ เช่น ทำให้แหล่งน้ำก่อให้เกิดอันตราย หรือเป็นพิษ เป็นต้น และการได้รับแต่งตั้งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อบังคับใช้กฎหมายในการตรวจค้น กัก ยึดหรืออายัดเอกสารหรือสิ่งใดที่เกี่ยวข้อง ตามมาตรา ๘๐ แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว
๓. หน้าที่ในการจัดทำปรับปรุง ทบทวนระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมายด้านทรัพยากรน้ำบาดาล ให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำและเข้ากับสถานการณ์ เช่น การปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาลและออกอนุบัญญัติฉบับใหม่ให้สอดคล้องกับบทบัญญัติและอนุบัญญัติตามที่กำหนดไว้ในหมวด ๔ การจัดสรรน้ำและการใช้น้ำ มาตรา ๔๐ ถึงมาตรา ๕๕ เป็นต้น

๓

ภารกิจที่เพิ่มขึ้นตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) และ (ร่าง) แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕

หน้าที่ความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นและความยุ่งยากของงานที่เปลี่ยนแปลงไป

๑. ดำเนินการปรับปรุงพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๖๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับแผนการกระจายอำนาจดังกล่าว
๒. การวินิจฉัย ตีความให้ความเห็นทางกฎหมาย การให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะในการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาลให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับโอนภารกิจด้านน้ำบาดาลตามแผนการกระจายอำนาจดังกล่าว

๔

ภารกิจที่เพิ่มขึ้นตามร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ....

โดยกรมฯ รับโอนภารกิจมาจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติเกี่ยวกับการกระทำความผิดด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

หน้าที่ความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นและความยุ่งยากของงานที่เปลี่ยนแปลงไป

๑. การยกร่างกฎหมายเฉพาะ การพัฒนาและปรับปรุงกฎหมายให้ทันสมัยและให้เป็นไปตามนโยบายหลักของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล
๒. การดำเนินการเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวน
๓. การขออนุมัติศาลตรวจค้น การจับกุม การสอบสวนคดีอาญา การป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาลและกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ

สรุปปริมาณงานที่เพิ่มขึ้น

๑. การออกอนุบัญญัติตามร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... ภายหลังที่ได้ประกาศให้มีผลใช้บังคับแล้ว ร่วมกับการจัดทำปรับปรุง ทบทวนระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมายน้ำบาดาล ให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำและเข้ากับสถานการณ์ มีเป้าหมายการปรับปรุงแก้ไขและออกอนุบัญญัติตามร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... จำนวนไม่น้อยกว่า ๓๖ ฉบับ และพระราชบัญญัติอื่นๆ จำนวนไม่น้อยกว่า ๔๑ ฉบับ ภายในปี ๒๕๖๗
๒. แนวโน้มปริมาณงานที่มากขึ้นจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ และอนุบัญญัติที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว หน้าที่ความรับผิดชอบและอำนาจที่เพิ่มขึ้นตามร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. .... และ (ร่าง) แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕
๓. การปฏิบัติงานกฎหมายที่ต้องดำเนินการเกี่ยวกับนิติกรรมสัญญาประมาณ ๒๕๐ เรื่องต่อปี งานคดีเกี่ยวกับคดีอาญา (เปรียบเทียบคดี) คดีแพ่ง คดีปกครอง คดีรับผิดทางละเมิด และคดีอื่นในความรับผิดชอบของกรม ประมาณ ๒,๐๐๐ - ๖,๐๐๐ คดี ต่อปี ซึ่งเป็นคดีที่มีความสำคัญและสร้างความเสียหาย แก่รัฐสูง และเป็นงานที่มีความยุ่งยากซับซ้อนเนื่องจากการดำเนินการตามกฎหมายทางด้านเทคนิคทรัพยากรน้ำบาดาลซึ่งต้องอาศัยความรู้ความชำนาญในการตีความและบังคับใช้กฎหมาย งานที่เกี่ยวข้องกับวินัยข้าราชการและการส่งเสริมจริยธรรม คุณธรรม
๔. การวินิจฉัย ตีความให้ความเห็นทางกฎหมาย การให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะในการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาลแก่ผู้ปฏิบัติ จังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับโอนภารกิจด้านน้ำบาดาลตามแผนการกระจายอำนาจเพื่อให้สามารถบังคับใช้กฎหมายได้อย่างถูกต้อง จำนวนเฉลี่ย ๑๖๐ เรื่องต่อปี
๕. การปฏิบัติงานกฎหมายที่จะรับโอนมาจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในการดำเนินการสืบสวน สอบสวน ป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดคดีอาญา ประมาณ ๙,๖๔๗ คดีความ

การเปรียบเทียบอำนาจหน้าที่ - กองกฎหมาย

กรมทรัพยากรน้ำบาดาล (ทบ.)	กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง (ทช.)	กรมควบคุมมลพิษ (คพ.)	กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (อส.)
การแบ่งส่วนราชการภายใน งานวิชาการกฎหมาย งานเปรียบเทียบคดี งานดำเนินคดีและสืบสวนสอบสวน งานบริหารทั่วไป	การแบ่งส่วนราชการภายใน ส่วนกฎหมายและนิติกรรมสัญญา ส่วนวินัย และสืบสวนสอบสวน ส่วนคดีอาญา แพ่ง และปกครอง ส่วนบริหารทั่วไป	การแบ่งส่วนราชการภายใน ส่วนคดีและนิติกรรมสัญญา ส่วนบังคับทางปกครอง ส่วนพัฒนากฎหมาย ศูนย์ประสานงานเพื่อบังคับใช้กฎหมายสิ่งแวดล้อม ฝ่ายบริหารทั่วไป	การแบ่งส่วนราชการภายใน กลุ่มงานกฎหมาย กลุ่มงานคดี กลุ่มงานสืบสวนสอบสวน ฝ่ายบริหารทั่วไป
(ก) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ น้ำบาดาล และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง (ข) ดำเนินการเกี่ยวกับงานนิติกรรมและสัญญา งานเกี่ยวกับความรับผิดชอบแพ่งและอาญา งานเปรียบเทียบคดี งานคดีปกครอง และงานคดีอื่นที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล (ค) พัฒนา ปรับปรุง แก้ไข และยกร่างกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศและคำสั่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายของกรม รวมทั้งวินิจฉัยและเผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมายเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำบาดาล และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง (ง) ดำเนินการสนับสนุนตามภารกิจที่ได้รับโอนจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้แก่ งานด้านการสืบสวนสอบสวน การขออนุมัติศาลตรวจค้น การจับกุม การสอบสวนคดีอาญา การป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาลและกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ (จ) ให้คำปรึกษาและแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านกฎหมายและระเบียบภาครัฐต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในกิจการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และปฏิบัติงานร่วมกับส่วนราชการในกรมทรัพยากรน้ำบาดาลและหน่วยงานอื่นของรัฐที่เกี่ยวข้อง (ฉ) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย	(ก) ดำเนินการเกี่ยวกับงานด้านกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง <u>กฎหมายว่าด้วยป่าไม้ กฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า กฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง (ข้อ ก)</u> (ข) ศึกษา วิเคราะห์ และเปรียบเทียบกฎหมายเกี่ยวกับทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทั้งในประเทศ <u>ระหว่างประเทศ และต่างประเทศ (ข้อ ข)</u> (ค) พัฒนา ปรับปรุง แก้ไข และยกร่างกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศและคำสั่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายของกรม รวมทั้งวินิจฉัยและเผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมายเกี่ยวกับทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง (ง) ดำเนินการเกี่ยวกับงานนิติกรรมและสัญญา งานเกี่ยวกับความรับผิดชอบแพ่งและอาญางานคดีปกครอง และงานคดีอื่นที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของกรม (ข้อ ข-ค) (จ) ให้คำปรึกษาและแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านกฎหมาย อนุสัญญา สนธิสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศอื่นที่เกี่ยวข้อง (ข้อ จ) (ฉ) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่อธิบดีมอบหมาย	(ก) ดำเนินการด้านกฎหมายตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง (ข้อ ก) (ข) ให้ข้อเสนอแนะแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง (ข้อ จ) (ค) ประเมินผลและพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมมลพิษ (ข้อ ค) (ง) ดำเนินการเกี่ยวกับการออกกฎหมายกระทรวง ประกาศ ระเบียบ และคำสั่งตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (จ) ดำเนินการเกี่ยวกับงานนิติกรรมและสัญญา งานเกี่ยวกับความรับผิดชอบแพ่งและอาญางานคดีปกครอง และงานคดีอื่นที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของกรม (ข้อ ข-ค) (ฉ) <u>อบรม เผยแพร่ และให้ความรู้ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมมลพิษแก่ภาครัฐและเอกชน</u> (ช) ปฏิบัติงานในฐานะ <u>ฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการว่าด้วยการประสานงานเพื่อบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม</u> (ซ) ดำเนินการเรียกค่าเสียหายหรือค่าสินไหมทดแทนจาก <u>แหล่งกำเนิดมลพิษ</u> ที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติ อันเป็นของรัฐหรือเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน (ณ) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย	(ก) ศึกษา วิเคราะห์ และปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและระเบียบเกี่ยวกับการป่าไม้ (ข้อ ค) (ข) ดำเนินการพิจารณาวินิจฉัยตอบปัญหาข้อกฎหมายและระเบียบของทางราชการที่อยู่ในอำนาจของกรม (ข้อ จ) (ค) ดำเนินการเกี่ยวกับงานนิติกรรมและสัญญา งานเกี่ยวกับความรับผิดชอบแพ่งและทางอาญา งานคดีปกครอง และงานคดีอื่นที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรม (ข้อ ข-ค) (ง) ปฏิบัติงานร่วมกับ หรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

การเปรียบเทียบอำนาจหน้าที่ - กองกฎหมาย

กรมทรัพยากรน้ำบาดาล (ทบ.)	United States Environment Protection Agency (U.S. EPA)	The German Environment Agency (Umweltbundesamt - UBA)	สำนักงานจัดการสิ่งแวดล้อม (น้ำและอากาศ) ประเทศญี่ปุ่น
(ก) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ น้ำบาดาล และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง (ข) ดำเนินการเกี่ยวกับงานนิติกรรมและสัญญา งานเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางแพ่งและอาญา งานเปรียบเทียบคดี งานคดีปกครอง และงานคดีอื่นที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล (ค) พัฒนา ปรับปรุง แก้ไข และยกร่างกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศและคำสั่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายของกรม รวมทั้งวินิจฉัยและเผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมายเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำบาดาล และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง (ง) ดำเนินการสนับสนุนตามภารกิจที่ได้รับโอนจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้แก่ งานด้านการสืบสวนสอบสวน การขออนุมัติศาลตรวจค้น การจับกุม การสอบสวนคดีอาญา การป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาลและกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ (จ) ให้คำปรึกษาและแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านกฎหมายและระเบียบภาครัฐต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในกิจการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และปฏิบัติงานร่วมกับส่วนราชการในกรมทรัพยากรน้ำบาดาลและหน่วยงานอื่นของรัฐที่เกี่ยวข้อง (ฉ) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย	๑. กำหนดและจัดทำนโยบายและแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมระดับชาติ (Federal Implementation Plans: FIP) เสนอต่อรัฐบาลกลาง ๒. มลรัฐแต่ละแห่งจะใช้แผน FIP เป็นกรอบและทิศทางการจัดทำแผนปฏิบัติการระดับรัฐ (State Implementation Plans หรือ SIP) และเสนอต่อ U.S. EPA เพื่อให้ความเห็นชอบ ๓. กฎหมายของ U.S. EPA กำหนดเป็นกฎหมายเฉพาะด้านที่เกี่ยวข้องกับการปกป้องคุ้มครองสุขภาพอนามัยของประชาชนและคุณภาพสิ่งแวดล้อมมากกว่า ๓๐ ฉบับ เช่น กฎหมายด้านน้ำ อากาศ การชดเชยความเสียหายและการฟ้องร้องผู้กระทำผิด เป็นต้น ๔. บังคับใช้กฎหมายทั้งทางแพ่ง อาญา และปกครอง ๕. มีระบบสนับสนุนการบังคับใช้กฎหมายด้านสิ่งแวดล้อม เช่น ระบบการไกล่เกลี่ย มาตรการทางสังคม การสาธารณประโยชน์ จัดทำโปรแกรมส่งเสริมการตลาดและการมลพิษร่วมกับบทลงโทษทางกฎหมาย ๖. ออกข้อกำหนดและกำกับดูแลการจัดการระดับเหตุฉุกเฉินและฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม ๗. มลรัฐแต่ละแห่งใช้มาตรการในการออกกฎหมายหลัก (Legislation Enactment) และออกกฎระเบียบเพื่อปกป้องทรัพยากรน้ำใต้ดิน (Promulgation of Protection Regulations) อาทิ - มลรัฐ Rhode Island ใช้ ๒ มาตรการ คือ การจัดหมวดหมู่และมาตรฐานแหล่งน้ำใต้ดิน (Ground Water Classification and Standards) และการป้องกันไม่ให้สารอันตรายปนเปื้อนในน้ำดื่มที่มาจากบ่อน้ำใต้ดิน (Wellhead Protection) - มลรัฐ Massachusetts ออกกฎการออกใบอนุญาตสำหรับผู้ระบายน้ำเสียสู่แหล่งน้ำใต้ดิน (Ground Water Discharge Permits) เป็นต้น	๑. ออกกฎหมายในการจัดการทรัพยากรน้ำ (รวมน้ำใต้ดิน) การอนุรักษ์ธรรมชาติ และการจัดการพื้นที่ (Landscape) ๒. ออกกฎหมายด้านมลพิษที่เกี่ยวข้อง	๑. กำหนดมาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันมลพิษทางน้ำ (Water Pollution Prevention Act) เช่น การกำหนดมาตรฐานคุณภาพน้ำใต้ดิน เป็นต้น

ข้อเสนอการปรับปรุงโครงสร้าง - กองวิเคราะห์น้ำบาดาล (จัดตั้งใหม่)

สืบเนื่องจากปัจจุบัน ประเทศไทยต้องเผชิญปัญหาเชิงคุณภาพของน้ำบาดาล ซึ่งได้กลายเป็นปัญหาสำคัญระดับชาติที่ส่งผลกระทบต่อสภาพความเป็นอยู่ของประชาชน รวมถึงความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม และประเทศตามมา เช่น การปนเปื้อนของสารพิษจากขยะมูลฝอยสู่แหล่งน้ำบาดาล ทำให้คุณภาพของน้ำต่ำกว่ามาตรฐานของการใช้ประโยชน์ ซึ่งการติดตาม ตรวจสอบ คุณภาพน้ำใต้ดินที่เป็นระบบและถูกหลักวิชาการ จะทำให้สามารถประเมินผลกระทบและความรุนแรงของปัญหาการปนเปื้อนของน้ำขยะมูลฝอยทั้งในระยะสั้นและระยะยาวได้

การจัดตั้งกองวิเคราะห์น้ำบาดาลจึงมีความจำเป็น เนื่องจากมีบทบาทสำคัญในการดำเนินงานเชิงรุก โดยติดตาม ตรวจสอบ และประเมินสถานการณ์ ดำเนินการลงพื้นที่เสี่ยงเพื่อตรวจวิเคราะห์ ศึกษาคุณภาพน้ำบาดาล กำหนดมาตรฐาน พัฒนารูปแบบและวิธีการปรับปรุงคุณภาพน้ำบาดาลให้มีคุณภาพที่ดีขึ้น อยู่ในระดับที่ไม่ก่อให้เกิดอันตรายและผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนเมื่อนำน้ำใต้ดินนั้นมาใช้ในการบริโภคอุปโภคและการเกษตร

การตรวจสอบคุณภาพของน้ำบาดาล มีความสำคัญต่อการดำเนินโครงการเพื่อพัฒนาน้ำบาดาลขึ้นมาใช้ประโยชน์เป็นอย่างมาก เนื่องจากพื้นที่ประเทศไทยมีลักษณะทางธรณีวิทยาที่แตกต่างกันออกไป น้ำบาดาลที่ขุดเจาะได้ในแต่ละพื้นที่จึงมีคุณภาพที่แตกต่างกัน การตรวจวิเคราะห์ คุณลักษณะทางเคมี คุณลักษณะทางกายภาพ คุณลักษณะที่เป็นพิษ และคุณลักษณะทางแบคทีเรียของน้ำบาดาลจะเป็นสิ่งที่บอกได้ว่า น้ำนั้นมีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้ประโยชน์ในด้านใด ควรนำไปปรับปรุงคุณภาพด้านใดก่อนนำไปใช้ประโยชน์ และปลอดภัยต่อการบริโภคหรือไม่ ดังนั้น จึงต้องมีการส่งตัวอย่างน้ำบาดาลจากทุกบ่อและทุกโครงการที่เจาะและพัฒนาให้กองวิเคราะห์น้ำบาดาลตรวจสอบ วิเคราะห์ เพื่อยืนยันคุณภาพของน้ำบาดาลก่อนนำไปใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

โครงการที่เกี่ยวข้องกับการเติมน้ำใต้ดิน ที่ต้องได้รับการยืนยันคุณภาพของแหล่งน้ำที่จะนำมาเติมตามเกณฑ์กำหนดความเหมาะสมคุณภาพน้ำที่ใช้สำหรับการเติมน้ำใต้ดิน (ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการในทางวิชาการสำหรับการป้องกัน ด้านสาธารณสุขและการป้องกันในเรื่องสิ่งแวดล้อมที่เป็นพิษ พ.ศ. ๒๕๕๑) โดยแหล่งน้ำที่จะนำมาเติมน้ำใต้ดินต้องมีคุณภาพไม่ด้อยกว่าคุณภาพน้ำบาดาลเดิม มีความสะอาดปราศจากการปนเปื้อน

ข้อเสนอการปรับปรุงโครงสร้าง - กองวิเคราะห์น้ำบาดาล (จัดตั้งใหม่)

การยกฐานะและจัดตั้งกองวิเคราะห์น้ำบาดาลขึ้นใหม่ เป็นการปรับปรุงหน่วยงานที่มีภารกิจเฉพาะด้านให้เหมาะสมกับภาระงานในปัจจุบันและทำให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

- มีปริมาณงาน มีความยุ่งยากท้าทายที่เพิ่มขึ้น
- มีบทบาทที่เปลี่ยนแปลงไปในด้านวิชาการเชิงรุก เนื่องจากกองวิเคราะห์น้ำบาดาลเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านคุณภาพน้ำบาดาลแห่งเดียวของประเทศที่มีห้องปฏิบัติการและเครื่องมือครบถ้วนสำหรับการตรวจวิเคราะห์คุณสมบัติของน้ำในทุกพารามิเตอร์
- มีบทบาทในการประเมินความเสี่ยงของคุณภาพน้ำบาดาลตามชนิดของธรณีวิทยาในพื้นที่ก่อนการดำเนินโครงการต่างๆ
- ถูกกำหนดให้เป็นหน่วยงานวิเคราะห์ กำกับ รับรองคุณสมบัติของน้ำบาดาลจากแหล่งต่างๆ รับรองสถาบันการวิเคราะห์น้ำภาคเอกชน
- มีบทบาทในการประเมินความเสี่ยงของคุณภาพน้ำบาดาลตามชนิดของธรณีวิทยาในพื้นที่ก่อนการดำเนินโครงการต่างๆ
- ช่วยบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนที่เกิดจากปัญหาคุณภาพน้ำบาดาล เช่น การปนเปื้อนของแหล่งน้ำบาดาล การปนเปื้อนของสารเคมีที่เป็นอันตรายต่อชีวิต น้ำบาดาลมีกลิ่น เป็นต้น
- ช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ให้ประชาชนมั่นใจได้ว่าใช้น้ำบาดาลที่มีความสะอาด ปลอดภัย
- การขยายตัวของเศรษฐกิจและชุมชนเมืองทำให้มีความต้องการบริการด้านการวิเคราะห์น้ำบาดาลและการปรับปรุงคุณภาพน้ำบาดาลเพิ่มมากขึ้น
- การจัดตั้งกองวิเคราะห์น้ำบาดาลจะช่วยเกิดความคล่องตัวในการให้บริการประชาชนอย่างทั่วถึงและรวดเร็วยิ่งขึ้น อีกทั้งตอบสนองต่อความต้องการของประเทศในการมีน้ำอุปโภคบริโภคที่สะอาดและได้มาตรฐาน ตลอดจนมีการบริหารจัดการที่ยั่งยืนเพื่อเป็นหลักประกันว่าจะมีน้ำและสุขอนามัยสำหรับทุกคน

ลักษณะการดำเนินงานแบบ Regulator

- การกำกับ รับรองสถาบันการวิเคราะห์น้ำภาคเอกชน

การจัดตั้ง
กองวิเคราะห์น้ำบาดาล
จะสนับสนุน

ลักษณะการดำเนินงานแบบ Operator

- การตรวจสอบคุณภาพน้ำจากการปนเปื้อนของสารพิษ ทั้งในระบบประปาบาดาลทั่วประเทศ และพื้นที่เสี่ยงเพื่อให้เกิดความมั่นใจต่อประชาชนว่าจะมีน้ำใช้ที่สะอาดปลอดภัย

ข้อเสนอการปรับปรุงโครงสร้าง - กองวิเคราะห์น้ำบาดาล (จัดตั้งใหม่)

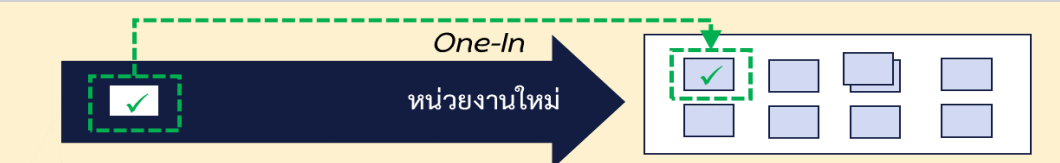

เหตุผลความจำเป็น

จัดตั้งใหม่เพื่อปรับปรุงหน่วยงานที่มีภารกิจเฉพาะด้านให้มีประสิทธิภาพและความคล่องตัวมากขึ้น รวมทั้งเพื่อให้เหมาะสมกับภาระงานในปัจจุบัน

ภารกิจที่เพิ่มขึ้น

- ๑. พระราชบัญญัติ น้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และร่างพระราชบัญญัติ น้ำบาดาล พ.ศ.... ฉบับใหม่
- ๒. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)
- ๓. แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)
- ๔. เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)
- ๕. ความท้าทายในการปฏิบัติการจากผลกระทบด้านสภาพภูมิอากาศ และการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

หน้าที่ความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นและความยุ่งยากของงานที่เปลี่ยนแปลงไป

- การทำงานในเชิงรุกเพื่อประเมินความเสี่ยงของคุณภาพน้ำบาดาลตามชนิดของธรณีวิทยาในพื้นที่ ให้สอดคล้องกับ (ร่าง) พ.ร.บ. น้ำบาดาล พ.ศ... ฉบับใหม่
- การพัฒนางานด้านการวิเคราะห์และวิจัยควบคุมคุณภาพน้ำบาดาล โดยเฉพาะในที่อยู่อาศัยชั้นสูง ซึ่งต้องใช้ข้อมูลความรู้และความเชี่ยวชาญขั้นสูงด้านธรณีเคมี เพื่อศึกษา วิจัย และพัฒนาเทคโนโลยีการปรับปรุงคุณภาพน้ำบาดาล
- การรักษาคุณภาพน้ำและคุณภาพในพื้นที่วิกฤติอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน
- วิเคราะห์ วิจัย เพื่อตอบสนองความต้องการน้ำด้านอุปโภคและบริโภคที่สะอาด และได้มาตรฐาน
- ศึกษา วิจัย และพัฒนาเทคโนโลยีการปรับปรุงคุณภาพน้ำบาดาลให้มีประสิทธิภาพ
- การกำกับ รับรองสถาบันการวิเคราะห์น้ำภาคเอกชนในทุกพารามิเตอร์ (parameter)
- การปรับปรุงระบบคุณภาพน้ำบาดาล
- ตรวจสอบคุณภาพน้ำระบบประปาบาดาลทั่วประเทศ เพื่อให้เกิดความมั่นใจต่อประชาชนว่าได้น้ำที่สะอาด ปลอดภัย

มีปริมาณงานที่เพิ่มขึ้น

- วิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาลในความรับผิดชอบประมาณ ๑๘,๐๐๐ ตัวอย่างต่อปี และมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นจากทั้งภายในและภายนอก

มีประสิทธิภาพและความคล่องตัวมากขึ้น

- องค์ความรู้ด้านคุณภาพน้ำบาดาลมีความแตกต่างจากสำนักอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล (สอพ.) โดยใช้ความเชี่ยวชาญด้านวิทยาศาสตร์ (เคมี) และอุทกธรณีวิทยาเพื่อวิเคราะห์คุณภาพดั้งเดิมของน้ำบาดาลในพื้นที่ตามชนิดของธรณีวิทยาเพื่อนำไปออกแบบระบบปรับปรุงคุณภาพน้ำบาดาลให้เหมาะสม
- ให้บริการประชาชนได้รวดเร็วยิ่งขึ้น ตามภารกิจการเก็บตัวอย่างน้ำภาคสนามและวิเคราะห์อย่างเร่งด่วนในกรณีที่ได้รับการร้องเรียนหรือที่มีผลกระทบต่อสังคมมาก
- มีความสำคัญในบทบาทเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านคุณภาพน้ำบาดาล โดยใช้วิเคราะห์ กำกับ รับรองคุณสมบัติของน้ำบาดาลจากแหล่งต่างๆ คัดวิเคราะห์ระบบปรับปรุงน้ำบาดาลที่ได้รับผลกระทบจากการปนเปื้อน และควบคุมคุณภาพการวิเคราะห์ของสำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต
- เพิ่มบทบาทในการศึกษา วิจัย พัฒนาวิธีการตรวจสอบ วิธีการวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาล
- เพิ่มบทบาทในการศึกษา วิจัย ความสัมพันธ์คุณภาพน้ำบาดาลกับสภาพอุทกธรณีวิทยา เพื่อเพิ่มมูลค่าของน้ำบาดาล
- บทบาทที่ความสำคัญมากขึ้น ในการปฏิบัติตามมาตรฐานระบบคุณภาพ (ISO) ของห้องปฏิบัติการซึ่งเป็นมาตรฐานสากลและเป็นที่ยอมรับ ในการใช้เป็นข้อมูลประกอบการฟ้องร้อง ดำเนินคดีตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอการปรับปรุงโครงสร้าง - กองวิเคราะห์น้ำบาดาล (จัดตั้งใหม่)

๑

พระราชบัญญัติ น้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
และร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.... ฉบับใหม่

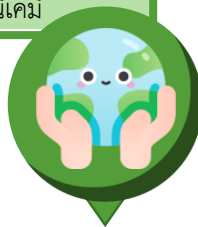
หน้าที่ความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นและความยุ่งยากของงานที่เปลี่ยนแปลงไป

๑. การทำงานในเชิงรุกเพื่อประเมินความเสี่ยงของคุณภาพน้ำบาดาลตามชนิดของธรณีวิทยาในพื้นที่ ให้สอดคล้องกับ ร่างพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.... ฉบับใหม่ที่จะมีการแก้ไขเพิ่มเติมด้านการกำหนดบ่อสังเกตการณ์ในพื้นที่เสี่ยง
๒. การพัฒนางานด้านการวิเคราะห์และวิจัยควบคุมคุณภาพน้ำบาดาล โดยเฉพาะในที่อุทกธรณีวิทยาชั้นสูง ซึ่งต้องใช้องค์ความรู้และความเชี่ยวชาญชั้นสูงด้านธรณีเคมี

๒

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒
(พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

ตามยุทธศาสตร์การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

หน้าที่ความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นและความยุ่งยากของงานที่เปลี่ยนแปลงไป

- การรักษาคุณภาพน้ำและคุณภาพในพื้นที่วิกฤติอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

๓

แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี
(พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

หน้าที่ความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นและความยุ่งยากของงานที่เปลี่ยนแปลงไป

- เพื่อตอบสนองความต้องการน้ำด้านอุปโภคและบริโภคที่สะอาด และได้มาตรฐาน

๔

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

ในการสร้างหลักประกันว่าจะจัดให้มีน้ำและสุขอนามัยสำหรับทุกคน
และมีการบริหารจัดการที่ยั่งยืน

หน้าที่ความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นและความยุ่งยากของงานที่เปลี่ยนแปลงไป

๑. การศึกษา วิจัย และพัฒนาเทคโนโลยีการปรับปรุงคุณภาพน้ำบาดาลให้มีประสิทธิภาพ
๒. การกำกับ รับรองสถาบันการวิเคราะห์น้ำภาคเอกชนในทุกพารามิเตอร์ (parameter)
๓. การปรับปรุงระบบคุณภาพน้ำบาดาลให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๕

ความท้าทายในการปฏิบัติการกิจกรรมการปนเปื้อนทางด้านสารพิษ
และสารอินทรีย์ระเหยง่ายลงในแหล่งน้ำที่มากขึ้นจากภาวะโลกร้อน
(Climate Change) และการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

หน้าที่ความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นและความยุ่งยากของงานที่เปลี่ยนแปลงไป

- การตรวจสอบคุณภาพน้ำระบบประปาบาดาลทั่วประเทศ เพื่อให้เกิดความมั่นใจต่อประชาชนว่าได้ใช้น้ำที่มีความสะอาด ปลอดภัย

สรุปปริมาณงานที่เพิ่มขึ้น

วิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาลในความรับผิดชอบประมาณ ๑๘,๐๐๐ ตัวอย่างต่อปี
และมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นจากทั้งภายในและภายนอก

ข้อเสนอการปรับปรุงโครงสร้าง - กองวิเคราะห์น้ำบาดาล (จัดตั้งใหม่)

จัดตั้งใหม่เพื่อปรับปรุงหน่วยงานที่มีภารกิจเฉพาะด้านให้มีประสิทธิภาพและความคล่องตัวมากขึ้น รวมทั้งเพื่อให้เหมาะสมกับภาระงานในปัจจุบัน

๑

องค์ความรู้ด้านคุณภาพน้ำบาดาล
มีความแตกต่างจากสำนักอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล (สอพ.)

หน้าที่ความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นและความยุ่งยากของงานที่เปลี่ยนแปลงไป

- การวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาลใช้ความเชี่ยวชาญด้านวิทยาศาสตร์ และอุทกธรณีวิทยา เพื่อวิเคราะห์คุณภาพดั้งเดิมของน้ำบาดาลในพื้นที่ตามชนิดของธรณีวิทยาเพื่อนำไปออกแบบระบบปรับปรุงคุณภาพน้ำบาดาลให้เหมาะสม เช่น พื้นที่หินปูนมีความกระด้างสูง หินแกรนิตมีธาตุเหล็กและแมงกานีสสูง เป็นต้น รวมถึงการเก็บตัวอย่างและวิเคราะห์คุณภาพน้ำให้เป็นไปตามมาตรฐาน
- แต่กระบวนการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาลเน้นความเชี่ยวชาญด้านการสืบค้น ทิศทางการไหลของน้ำ การปนเปื้อน การประเมินทิศทางของเสียที่ลงสู่พื้น และวิเคราะห์การกระจายตัว หรือความเจือจางของน้ำในพื้นที่นั้นๆ และการกำหนดพื้นที่ในการอนุรักษ์

๒

เพื่อให้บริการประชาชนได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

ในการกิจหลักของกรมด้านการสำรวจและประเมินศักยภาพน้ำบาดาล

หน้าที่ความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นและความยุ่งยากของงานที่เปลี่ยนแปลงไป

- การให้บริการประชาชน ตามภารกิจการเก็บตัวอย่างน้ำภาคสนามและวิเคราะห์ อย่างเร่งด่วนในกรณีที่ได้รับการร้องเรียนหรือที่มีผลกระทบต่องานมาก
- มีการแบ่งบทบาทกับห้องปฏิบัติการส่วนภูมิภาค โดยให้ห้องปฏิบัติการส่วนภูมิภาค วิเคราะห์ตัวอย่างน้ำเบื้องต้นและ ส่งกองวิเคราะห์น้ำบาดาลทำหน้าที่ให้คำแนะนำ กำกับให้เป็นไปตามมาตรฐานและรับรองผล

๓

มีความสำคัญในบทบาทเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านคุณภาพน้ำบาดาล

หน้าที่ความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นและความยุ่งยากของงานที่เปลี่ยนแปลงไป

- เป็นหน่วยงานเดียวที่มีห้องปฏิบัติการและเครื่องมือครบถ้วนสำหรับการตรวจวิเคราะห์ คุณสมบัติของน้ำในทุกพารามิเตอร์
- วิเคราะห์ กำกับ รับรองคุณสมบัติของน้ำบาดาลจากแหล่งต่างๆ รับรองสถาบันการ วิเคราะห์น้ำภาคเอกชน
- สามารถติดตามวิเคราะห์ระบบปรับปรุงน้ำบาดาลที่ได้รับผลกระทบจากการปนเปื้อนที่มี แนวโน้มมากขึ้น ซึ่งมีความจำเป็นในการให้องค์ความรู้ และดูแลชั้นน้ำบาดาลอย่างเข้มข้น
- ควบคุมคุณภาพการวิเคราะห์ของสำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต

ข้อเสนอการปรับปรุงโครงสร้าง - กองวิเคราะห์น้ำบาดาล (จัดตั้งใหม่)

จัดตั้งใหม่เพื่อปรับปรุงหน่วยงานที่มีภารกิจเฉพาะด้านให้มีประสิทธิภาพและความคล่องตัวมากขึ้น รวมทั้งเพื่อให้เหมาะสมกับภาระงานในปัจจุบัน

๔

เพิ่มบทบาทในการศึกษา วิจัย พัฒนาวิธีการตรวจสอบ
วิธีการวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาล
ให้รวดเร็ว มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

หน้าที่ความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นและความยุ่งยากของงานที่เปลี่ยนแปลงไป

- ประชาชนจะได้รับประโยชน์จากการเข้าถึงเครื่องมือ วิธีการวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาลได้อย่างทั่วถึง

๕

เพิ่มบทบาทในการศึกษา วิจัย ความสัมพันธ์คุณภาพน้ำบาดาล
กับสภาพอุทกธรณีวิทยา เพื่อเพิ่มมูลค่าของน้ำบาดาล

หน้าที่ความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นและความยุ่งยากของงานที่เปลี่ยนแปลงไป

- เป็นการทำงานในเชิงรุกเพื่อประเมินความเสี่ยงของคุณภาพน้ำบาดาลตามชนิดของธรณีวิทยาในพื้นที่ ให้สอดคล้องกับ (ร่าง) พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.... ที่จะมีการแก้ไขเพิ่มเติมด้านการกำหนดบ่อสังเกตการณ์ในพื้นที่เสี่ยง

๖

บทบาทที่ความสำคัญมากขึ้น

หน้าที่ความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นและความยุ่งยากของงานที่เปลี่ยนแปลงไป

- ปฏิบัติตามมาตรฐานระบบคุณภาพ (ISO) ของห้องปฏิบัติการซึ่งเป็นมาตรฐานสากลและเป็นที่ยอมรับ ในการใช้เป็นข้อมูลประกอบการฟ้องร้อง ดำเนินคดีตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

การเก็บตัวอย่างน้ำภาคสนามและวิเคราะห์อย่างเร่งด่วนในกรณีที่ได้รับการร้องเรียนหรือที่มีผลกระทบต่อสังคมมาก

๑. รับรองคุณภาพน้ำที่จะนำมาผลิตเป็นน้ำแร่ที่บ้านทุ่งคุณ ตำบลห้วยกระเจา อำเภอห้วยกระเจา จังหวัดกาญจนบุรี

- เฝ้ารับรองคุณภาพน้ำแร่ตั้งแต่ เดือนกุมภาพันธ์ ถึง เดือนมิถุนายน ๒๕๖๔
- เนื่องจากบ่อน้ำบาดาลที่เจาะมีแร่ธาตุในปริมาณสูงมากเช่น เหล็ก แมงกานีส ฟลูออไรด์ ไบคาร์บอเนต ความกระด้างทั้งหมดและปริมาณสารทั้งหมดที่ละลายได้ เป็นต้น แร่ธาตุบางชนิดเมื่อรับเข้าสู่ร่างกายจะมีอันตรายต่อสุขภาพ ซึ่งจังหวัดกาญจนบุรีห้ามดื่มจากบ่อน้ำบาดาล เนื่องจากอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของประชาชน
- กรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้ไปติดตั้งระบบปรับปรุงคุณภาพน้ำให้ได้มาตรฐานน้ำดื่ม เพื่อให้บริการน้ำดื่มแก่ประชาชน กองวิเคราะห์น้ำบาดาลจึงส่งเจ้าหน้าที่เข้าไปตรวจสอบติดตามคุณภาพน้ำดื่มทุกวัน เพื่อให้เกิดความมั่นใจต่อประชาชน

๒. เหตุไฟไหม้ บริษัท หมิงตี้ เคมิคอล จำกัด จังหวัดสมุทรปราการ

- มีการผลิตโฟมจากเม็ดพลาสติกซึ่งเป็นสไตรีนโมโนเมอร์ เมื่อเผาไหม้จะทำให้เกิดสารอินทรีย์ระเหยง่าย (VOCs) เช่น สไตรีน เบนซีน โทลูอิน ไวนิลคลอไรด์ เป็นต้น ซึ่งจะฟุ้งกระจายอยู่ในอากาศ สารเหล่านี้เมื่อสูดดมเข้าสู่ร่างกายจะเป็นพิษ ถ้าเกิดฝนตกไอระเหยอาจละลายลงสู่แหล่งน้ำบาดาล
- กองวิเคราะห์น้ำบาดาลจึงส่งเจ้าหน้าที่ไปเก็บตัวอย่างน้ำในระยะ ๒-๑๐ กิโลเมตรจากโรงงาน เพื่อตรวจวิเคราะห์หาปริมาณสารอินทรีย์ระเหยง่าย (VOCs) และโลหะหนัก พร้อมแจ้งผลให้ประชาชนในพื้นที่ทราบ

๓. เหตุปนเปื้อน บริษัท แวกซ์กาเบจ จำกัด จังหวัดราชบุรี และบริษัท เอกอุทัย จำกัด จังหวัดนครราชสีมา

- มีการร้องเรียนจากประชาชนในพื้นที่รอบบริเวณว่าน้ำมีสีดำ มีกลิ่นเหม็น มีต้นไม้มตาย
- กรมทรัพยากรน้ำบาดาลโดยสำนักอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาลเข้าไปตรวจสอบชั้นดินชั้นหิน ทิศทางการไหลของน้ำบาดาล กองวิเคราะห์น้ำบาดาลพร้อมตัวอย่างน้ำมาตรวจสอบวิเคราะห์สารอินทรีย์ระเหยง่าย (VOCs) และโลหะหนัก

๔. น้ำบาดาลมีกลิ่นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางเตย จังหวัดนครปฐม

- กองวิเคราะห์น้ำบาดาลเข้าตรวจสอบ เก็บตัวอย่างน้ำ มาตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำและเสนอแนะวิธีการปรับปรุงคุณภาพน้ำให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อแก้ปัญหาที่มีกลิ่นเหม็น

๕. เหตุน้ำไม่ได้คุณภาพอาบแล้วคันส่งผลกระทบต่อสุขภาพ ที่หมู่บ้านทองสถิตย์วิลล่า จังหวัดนครนายก

- กองวิเคราะห์น้ำบาดาลเข้าตรวจสอบ เก็บตัวอย่างน้ำมาตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำ และเสนอแนะวิธีการปรับปรุงคุณภาพน้ำให้ได้มาตรฐาน

กองอนุรักษ์และฟื้นฟูน้ำบาดาล (แย่งงานวิเคราะห์น้ำบาดาล)

จากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศโลก (Climate Change) และการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ทำให้มีการพัฒนาน้ำบาดาลขึ้นมาใช้เพื่อการอุปโภคบริโภค เกษตรกรรม และอุตสาหกรรมมากขึ้นกว่าปริมาณน้ำที่ไหลลงสู่ชั้นน้ำบาดาล ซึ่งเกินสมดุลธรรมชาติ ทำให้พบปัญหาหาระดับน้ำบาดาลลดต่ำลงอย่างต่อเนื่อง

ประกอบกับในช่วงฤดูน้ำหลาก น้ำฝนไหลเติมลงสู่ชั้นใต้ดินได้น้อย เพราะชั้นผิวดินมีค่าอัตราการซึมผ่านต่ำ ทำให้การคืนตัวของระดับน้ำบาดาลมีอัตราต่ำมาก

รวมทั้งการขาดความรู้ความเข้าใจโดยนำน้ำบาดาลขึ้นมาใช้อย่างผิดวิธี จนก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น ปัญหาการทรุดตัวของแผ่นดิน ปัญหาการแพร่กระจายของน้ำเค็มเข้าสู่ชั้นน้ำบาดาล ระดับน้ำในชั้นน้ำบาดาลลดลง เป็นต้น นอกจากนี้ การขาดระบบหรือกระบวนการเติมน้ำกลับลงสู่ใต้ดินเพื่อเป็นการเพิ่มปริมาณน้ำ

การขาดความเชื่อมโยงระหว่างการบริหารจัดการน้ำบาดาลและน้ำผิวดินที่ต้องจัดการควบคู่กันไปเพื่อให้เกิดสมดุล ทำให้ปัญหาการขาดแคลนน้ำทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น

ยุทธศาสตร์ นโยบายสำคัญของประเทศได้ให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาลในการป้องกันและแก้ไขสิ่งแวดล้อมน้ำบาดาลให้อยู่ในสภาพที่ดี

มีการตรวจติดตามข้อมูลพื้นฐานแหล่งน้ำบาดาลของประเทศทั้งปริมาณและคุณภาพอย่างต่อเนื่องเพื่อใช้ในการวางแผนการใช้ประโยชน์ทรัพยากรน้ำบาดาลอย่างคุ้มค่า นำไปสู่การบริหารจัดการน้ำใต้ดินอย่างเหมาะสมเพื่อให้น้ำบาดาลเป็นแหล่งน้ำต้นทุนหลักที่มีเสถียรภาพ สนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตของประชาชน

ภารกิจของสำนักอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล
จึงมีความสำคัญและมีความยุ่งยากท้าทายที่เปลี่ยนแปลงไป
ในการเฝ้าระวังระดับน้ำและคุณภาพน้ำบาดาล
การป้องกันและแก้ไขวิกฤตน้ำบาดาล
และผลกระทบต่อแหล่งน้ำบาดาลและสิ่งแวดล้อม
รวมถึงการเสนอแนะมาตรการเกี่ยวกับการบริหารจัดการ
และการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล

กองอนุรักษ์และฟื้นฟูน้ำบาดาล (แย่งงานวิเคราะห์น้ำบาดาล)

- ยุทธศาสตร์ นโยบายสำคัญของประเทศจึงได้ให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาลในการป้องกันและแก้ไขสิ่งแวดล้อมน้ำบาดาลให้อยู่ในสภาพที่ดี
- มีการตรวจติดตามข้อมูลพื้นฐานแหล่งน้ำบาดาลของประเทศทั้งปริมาณและคุณภาพอย่างต่อเนื่องเพื่อใช้ในการวางแผนการใช้ประโยชน์ทรัพยากรน้ำบาดาลอย่างคุ้มค่า นำไปสู่การบริหารจัดการน้ำได้ดินอย่างเหมาะสมเพื่อให้ น้ำบาดาลเป็นแหล่งน้ำต้นทุนหลักที่มีเสถียรภาพสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตของประชาชน
- ภารกิจของสำนักอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล จึงมีความสำคัญและมีความยุ่งยากท้าทายที่เปลี่ยนแปลงไปในการเฝ้าระวังระดับน้ำและคุณภาพน้ำบาดาล การป้องกันและแก้ไขวิกฤตน้ำบาดาลและผลกระทบต่อแหล่งน้ำบาดาลและสิ่งแวดล้อม รวมถึงการเสนอแนะมาตรการเกี่ยวกับการบริหารจัดการและการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล

- ❶ การเจาะบ่อสังเกตการณ์น้ำบาดาล เพื่อเฝ้าระวังและติดตามตรวจสอบปริมาณและคุณภาพของน้ำบาดาล
- ❷ ดำเนินการสำรวจสภาพแหล่งน้ำบาดาลที่อยู่ในเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล และบริเวณที่มีสภาพเสื่อมโทรม อันเนื่องมาจากการใช้น้ำบาดาลเกินสมดุล และการปนเปื้อนจากการลักลอบทิ้งสารพิษของเสีย แหล่งฝังกลบขยะ
- ❸ ศึกษาหาแนวทางและปฏิบัติการฟื้นฟูเพิ่มเติมน้ำบาดาล เพื่อยกระดับน้ำบาดาลในเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล และฟื้นฟูคุณภาพน้ำบาดาลในบริเวณที่คุณภาพเสื่อมโทรมให้กลายเป็นแหล่งน้ำบาดาลสะอาด และสามารถนำมาใช้ได้ อีก หรือเป็นอันตรายน้อยที่สุด
- ❹ วางแผนการเติมน้ำใต้ดิน โดย จัดทำแผนที่ความเหมาะสมในการเติมน้ำใต้ดินของประเทศไทย ตลอดจนเสนอแนะ และเผยแพร่ องค์ความรู้ด้านการอนุรักษ์แลฟื้นฟูแหล่งน้ำบาดาลให้แก่หน่วยงาน ส่วนท้องถิ่น และภาคประชาชน

หน้าที่ความรับผิดชอบเพิ่มขึ้น

- การกิจตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี
- การกิจตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)
- การกิจตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)
- พ.ร.บ. น้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- การกิจตามนโยบายหลักข้อที่ ๑๐ ของรัฐบาล
- การกิจตามนโยบายเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการของรัฐบาลข้อที่ ๑๑
- ภาวะโลกร้อน (Climate Change) และการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

แม้แย่งงานวิเคราะห์น้ำบาดาล แต่ปริมาณและคุณภาพของงานยังคงเดิม และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

๑. ศึกษา และนำเอาเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัยมาสนับสนุนการศึกษา วิจัยด้านอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล

เช่น เครื่องมือทางธรณีฟิสิกส์ เครื่องวิเคราะห์เบื้องต้นในภาคสนาม ซอฟต์แวร์การประมวลผลสถานการณ์น้ำบาดาลในปัจจุบันและคาดการณ์สถานการณ์น้ำบาดาลในอนาคต การใช้เครื่องเจาะในการสำรวจเพื่อเก็บตัวอย่างดิน และพิสูจน์หาแหล่งที่มาของสารปนเปื้อนใต้ดิน

๒. มีบทบาทเชิงรุกด้านวิชาการ การอนุรักษ์ พื้นฟู และเฝ้าระวังน้ำบาดาล

ต้องใช้ความเชี่ยวชาญด้านอุทกธรณีวิทยา เพื่อติดตามการเปลี่ยนแปลงระดับน้ำและคุณภาพน้ำจากเครือข่ายบ่อสังเกตการณ์ทั่วประเทศ โดยใช้ระบบสารสนเทศบ่อสังเกตการณ์น้ำบาดาล (TGMS) เฝ้าหาสาเหตุเพื่อแก้ปัญหา การเติมน้ำใต้ดิน โดยวิจัยนวัตกรรม/ แนวทางการอนุรักษ์ บำบัด และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาลอย่างทันทั่วถึง

๓. งานเผยแพร่ข้อมูลองค์ความรู้ด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำบาดาลสู่สาธารณะ/ นำเสนอมาตรการ แนวทาง นโยบายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการต่อ

เพื่อให้ประชาชนรู้คุณค่า ความสำคัญ และประโยชน์ของน้ำบาดาลมากขึ้น

๑

ภารกิจที่เพิ่มขึ้นตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติ

ประเด็นที่ ๕ พัฒนาความมั่นคงน้ำ พลังงาน และเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยมีประเด็นย่อยที่เกี่ยวข้อง ๒ ประเด็น คือ

- (๑) การพัฒนาจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ โดยจัดให้มีน้ำสะอาดใช้ทุกครัวเรือนในชุมชนชนบท ในปริมาณ คุณภาพ และราคาที่เข้าถึงได้ มีระบบการจัดการน้ำชุมชนที่เหมาะสม พร้อมทั้งส่งเสริมฟื้นฟู อนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาลให้มีปริมาณและคุณภาพน้ำ และใช้ประโยชน์ได้ตามเกณฑ์ มีการพัฒนาการจัดการ น้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบให้มีระดับความมั่นคงในระดับสากล โดยการจัดหาและใช้น้ำที่สมดุล ทนสมัย ทนการถล่ม และสร้างความเป็นธรรม ใช้ระบบทั้งทางโครงสร้าง กฎระเบียบ การบริหารจัดการการจัดหาและใช้น้ำที่ได้สมดุล ระบบและกลไกการจัดสรรน้ำที่เป็นธรรม สร้างวินัยของประชาชนในการใช้น้ำและการอนุรักษ์อย่างรู้คุณค่า ดำเนินการโครงการบูรณาการ และมีการจัดระบบการจัดการน้ำในภาวะวิกฤติ ให้สามารถลดสูญเสียความเสี่ยงจากภัยพิบัติที่เกิดจากน้ำตามหลักวิชาการให้อยู่ในขอบเขตที่ควบคุมที่มีประสิทธิภาพ โดยแบ่งตามลักษณะของแต่ละพื้นที่ได้ และสามารถฟื้นตัวได้ในเวลาอันสั้น
- (๒) เพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระดับสากล โดยจัดให้มีแหล่งน้ำสำรอง พร้อมทั้งจัดให้มีน้ำใช้เพียงพอสำหรับการพัฒนา เกษตร อุตสาหกรรม และท่องเที่ยว พร้อมทั้งการเพิ่มผลิตภาพของการใช้น้ำโดยการใช้อย่างมีคุณค่า การนำน้ำกลับมาใช้ใหม่ เพิ่มประสิทธิภาพการส่งและใช้น้ำทุกภาคส่วน และเพิ่มการเก็บกักในพื้นที่เพื่อสนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มของภาคการผลิตและบริการและรองรับการเติบโตของเศรษฐกิจและสังคมในอนาคต

หน้าที่ความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นและความยุ่งยากของงานที่เปลี่ยนแปลงไป

สำนักอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาลมีบทบาทเชิงรุกด้านวิชาการ การอนุรักษ์ ฟื้นฟู และเฝ้าระวังน้ำบาดาล

๑. ดำเนินการส่งเสริมฟื้นฟู อนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาลให้มีปริมาณและคุณภาพน้ำและการใช้ประโยชน์ได้ตามเกณฑ์ ซึ่งต้องใช้ความเชี่ยวชาญด้านอุทกธรณีวิทยา เพื่อติดตามการเปลี่ยนแปลงระดับน้ำและคุณภาพน้ำด้วยวิธีการและเทคโนโลยีที่เหมาะสม
๒. ศึกษา ออกแบบและวางแผนจัดทำระบบเครือข่ายบ่อสังเกตการณ์น้ำบาดาลทั่วประเทศ และใช้ระบบสารสนเทศระบบสารสนเทศเพื่อการติดตามเฝ้าระวังสถานการณ์น้ำบาดาล (Thailand Groundwater Monitoring System: TGMS)
๓. เร่งหาสาเหตุ เพื่อแก้ปัญหาโดยวิธีจันนวัตกรรม/ แนวทางการอนุรักษ์ บำบัด และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาลตามหลักวิชาการอย่างทันที่
๔. ปัจจุบันมีจำนวนสถานีสังเกตการณ์ ๑,๑๖๙ สถานี และบ่อสังเกตการณ์ ๑,๙๔๔ บ่อทั่วประเทศ

- พัฒนาข้อมูลพื้นที่เสี่ยงด้านน้ำบาดาลทั้งปริมาณและคุณภาพโดยวิเคราะห์ประมวลผลการเปลี่ยนแปลงระดับน้ำบาดาลและคุณภาพน้ำบาดาลในแต่ละพื้นที่ โดยอ้างอิงปริมาณน้ำบาดาลที่สามารถใช้ได้อย่างปลอดภัย ปริมาณการใช้น้ำบาดาลในปัจจุบัน แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของระดับน้ำและคุณภาพน้ำบาดาลที่เป็นผลจากการใช้และผลกระทบจากสภาพแวดล้อมอื่นๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลสถานการณ์น้ำบาดาลในประเทศไทยประจำปี ใช้ในการกำหนดพื้นที่เสี่ยงด้านปริมาณและคุณภาพ
- จัดทำขอบเขตพื้นที่เสี่ยงและแนวทางการใช้น้ำบาดาลเพื่อการอนุรักษ์ พร้อมเสนอแนะมาตรการหรือแผนงานด้านการอนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาลเชิงพื้นที่
- เผยแพร่รายงานสถานการณ์น้ำบาดาลประเทศไทยประจำปีผ่านระบบเว็บไซต์ของกรมฯ เพื่อให้ประชาชนสามารถนำไปใช้ประโยชน์

๓

ภารกิจที่เพิ่มขึ้นตามแผนการปฏิรูปประเทศ

ด้านที่ ๖ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่องทรัพยากรน้ำ เกี่ยวกับการบริหารและพัฒนาทรัพยากรน้ำของประเทศ ซึ่งประกอบด้วยกรอบการปฏิรูป ๕ ประเด็น โดยมีกรอบการปฏิรูปที่เกี่ยวข้อง คือ ประเด็นที่ ๒ การบริหารเชิงพื้นที่ ทำให้เกิดความชัดเจนการแบ่งเขตบริหารจัดการและกำหนดผู้รับผิดชอบผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เกิดการบูรณาการการทำงานร่วมกันของหน่วยงานในพื้นที่ และเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการน้ำ

ประเด็นย่อยที่ ๒.๔ สมดุลการใช้น้ำทั้งผิวดินและใต้ดิน ต้องมีการบริหารจัดการน้ำใต้ดินได้อย่างสมดุล ถ้านำน้ำมาใช้มากเกินไปก็สามารถหมดลงได้ ต้องมีการใช้น้ำบาดาลด้วยความรู้ความเข้าใจอย่างถูกวิธีเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาตามมา รวมถึงต้องมีเติมน้ำกลับลงสู่ใต้ดินเพื่อเป็นการเพิ่มปริมาณน้ำ ซึ่งระดับน้ำบาดาลที่เพิ่มสูงขึ้นจะเป็นการสร้างสมดุลให้กับระบบนิเวศ

หน้าที่ความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นและความยุ่งยากของงานที่เปลี่ยนแปลงไป

สำนักอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาลได้เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการน้ำบาดาลโดย

๑. จัดทำข้อเสนอแนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล กำหนดเป็นแผนปฏิบัติการระยะเร่งด่วน ระยะกลาง และระยะยาว
๒. ภารกิจสำคัญ คือ การเติมน้ำใต้ดิน ที่จะต้องส่งเสริมสนับสนุนและดำเนินการพร้อมกับการสร้างเครือข่ายเพื่อสร้างความสมดุลให้กับแหล่งทรัพยากรน้ำบาดาล
  - มีการจัดทำข้อมูลระบบเติมน้ำใต้ดิน จัดทำชุดแผนที่สำหรับการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เช่น ชุดแผนที่ค่าพื้นฐานโลหะหนักในน้ำบาดาล
  - จัดทำแผนที่ความเหมาะสมในการเติมน้ำใต้ดินของประเทศไทย ซึ่งได้จากการเก็บข้อมูลและสำรวจภาคสนามในพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางภูมิประเทศ เช่น การสำรวจอุทกธรณีวิทยา สัณฐานวิทยา การเจาะสำรวจชั้นดิน-ชั้นหิน การสุบทดสอบเพื่อวิเคราะห์คุณสมบัติทางกลศาสตร์ของชั้นหิน การสำรวจระดับความสูง เป็นต้น
  - วิเคราะห์ประมวลผลซึ่งต้องใช้ความรู้ ความเชี่ยวชาญทางด้านอุทกธรณีวิทยาเกี่ยวกับข้อมูลชั้นดินชั้นหิน ค่าทางกลศาสตร์เพื่อหาทิศทางการไหลของน้ำบาดาล การวิเคราะห์และประเมินขอบเขตชั้นหินให้น้ำ การวิเคราะห์ตัวอย่างด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อประเมินและตรวจวัดแหล่งที่มาและความเข้มข้นของโลหะหนักในน้ำบาดาล วิเคราะห์ความเหมาะสมในการเติมน้ำใต้ดิน
  - ในปีงบประมาณ ๒๕๖๔ ได้ดำเนินโครงการเติมน้ำใต้ดินในพื้นที่ตำบลทั่วประเทศ จำนวน ๖๙๖ แห่ง
๓. เผยแพร่ข้อมูลองค์ความรู้ด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำบาดาลสู่สาธารณะ ให้คำแนะนำปรึกษาด้านวิชาการแก่หน่วยงานราชการ หน่วยงานส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน และภาคประชาชนเพื่อให้ทุกภาคส่วนรู้คุณค่า ความสำคัญ ประโยชน์ของน้ำบาดาล และมีความรู้ความเข้าใจในการนำน้ำบาดาลขึ้นมาใช้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการมากขึ้น เพื่อให้เกิดการบูรณาการการทำงานร่วมกันของหน่วยงานในพื้นที่ และเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการน้ำ

๑

ภารกิจที่เพิ่มขึ้นตามแผนยุทธศาสตร์กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙)

เพื่อขับเคลื่อนพันธกิจของกระทรวงฯ ในการบูรณาการสร้างการมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ โดยมีประเด็นยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง คือ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ บริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งน้ำผิวดินและน้ำใต้ดินแบบมีส่วนร่วม เป็นธรรม และเพียงพอ เป้าหมายที่ ๑ จัดการและอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรน้ำให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างพอเพียง เพื่อเพิ่มจำนวนแหล่งน้ำต้นทุนผิวดินและแหล่งน้ำบาดาลที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค สนับสนุนน้ำดื่มสะอาดให้โรงเรียน และแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรในพื้นที่ประสบภัยแล้ง รวมถึงการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์แอ่งน้ำบาดาล ๒๗ แอ่ง

หน้าที่ความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นและความยุ่งยากของงานที่เปลี่ยนแปลงไป

สำนักอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล ดำเนินการ

๑. อนุรักษ์แอ่งน้ำบาดาลทั้ง ๒๗ แอ่ง โดยติดตามเฝ้าระวังการเปลี่ยนแปลงศักยภาพน้ำบาดาลทั้งด้านระดับน้ำและคุณภาพน้ำบาดาลในพื้นที่ทุกแอ่งน้ำบาดาล
๒. ปัจจุบันมีการก่อสร้างระบบเครือข่ายบ่อสังเกตการณ์ทั่วประเทศ ๑,๑๖๙ สถานี และบ่อสังเกตการณ์ ๑,๙๔๔ บ่อ ซึ่งใช้ในการตรวจสอบทั้งระดับและคุณภาพน้ำและติดตามดูแลผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการใช้น้ำบาดาลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีการควบคุมการใช้น้ำบาดาลในระดับที่ไม่เกินปริมาณน้ำที่เพิ่มเติมรายปีตามธรรมชาติ
๓. ดำเนินการด้านการฟื้นฟู การอุดกลบบ่อน้ำบาดาลและปรับปรุงคุณภาพน้ำบาดาล เช่น ในพื้นที่อุตสาหกรรมและพื้นที่บ่อฝังกลบขยะทั่วประเทศที่ต้องเฝ้าระวังและติดตามอย่างใกล้ชิด เพื่อให้ประชาชนมีน้ำบาดาลที่มีคุณภาพและปริมาณเพียงพอ เพื่อการอุปโภคบริโภค ตลอดจนสนับสนุนภาคการผลิตทั้งอุตสาหกรรม เกษตร ท่องเที่ยวและบริการ

๒

ภารกิจที่เพิ่มขึ้นตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs)

เป้าหมายเกี่ยวกับการพัฒนาระดับนานาชาติซึ่งจัดทำขึ้นโดยองค์กรสหประชาชาติ

เป้าหมายที่ ๖ สร้างหลักประกันว่าจะมีการจัดให้มีน้ำและสุขอนามัยสำหรับทุกคน และมีการบริหารจัดการที่ยั่งยืน เป้าหมายย่อย ๖.๖ ปกป้องและฟื้นฟูระบบนิเวศที่เกี่ยวข้องกับแหล่งน้ำ และชั้นหินอุ้มน้ำ

หน้าที่ความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นและความยุ่งยากของงานที่เปลี่ยนแปลงไป

สำนักอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาลได้

๑. ศึกษา และนำเอาเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัยมาสนับสนุนการศึกษา วิจัยด้านอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล เช่น เครื่องมือทางธรณีฟิสิกส์เครื่องวิเคราะห์เบื้องต้นในภาคสนามซอฟต์แวร์การประมวลผลสถานการณ์น้ำบาดาลในปัจจุบันและคาดการณ์สถานการณ์น้ำบาดาลในอนาคต การใช้เครื่องเจาะในการสำรวจเพื่อเก็บตัวอย่างดินและพิสูจน์หาแหล่งที่มาของสารปนเปื้อนใต้ดิน โดยเฉพาะพื้นที่เสี่ยงต่อการปนเปื้อน หรือเสี่ยงต่อการเสียสมดุล
๒. จัดทำข้อเสนอแนวทางเพื่อบรรเทาผลกระทบ รวมไปถึงมาตรการต่างๆ เพื่อควบคุม กำกับดูแลและอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำบาดาล
๓. เสนอแนวทางหรือเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล ให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาและสภาพพื้นที่ และดำเนินการจัดทำโครงการนำร่อง (Pilot Project)
๔. เผยแพร่ผลการศึกษาวิจัยสู่ภาคประชาชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๕. เผยแพร่งานวิจัยในระดับนานาชาติ ประสานความร่วมมือระหว่างองค์กร ทั้งในและต่างประเทศ เพื่อพัฒนาต่อยอดงานวิจัย ให้สามารถนำมาแก้ปัญหาในเชิงพื้นที่ได้จริง เพื่อให้มีระบบในการจัดการน้ำบาดาลตามหลักวิชาการอย่างที่ยั่งยืน

ลักษณะการดำเนินงานแบบ Regulator

- การกำกับควบคุมการขุดเจาะและพัฒนาน้ำบาดาลให้เป็นมาตรฐานหลักวิชาการ
- การกำกับควบคุมให้มีการขออนุญาตและดำเนินการเจาะและใช้ตามขอบเขตที่ได้รับอนุญาตอย่างเคร่งครัด
- การกำกับควบคุมและเฝ้าระวังการใช้น้ำบาดาลให้มีความสมดุล

ลักษณะการดำเนินงานแบบ Operator

- เนื่องจาก สทบ. เขต ๗ มีข้อมูลและองค์ความรู้ด้านน้ำบาดาล มีความเชี่ยวชาญในการสำรวจหาแหล่งน้ำบาดาล และการเจาะบ่อน้ำบาดาลในพื้นที่หาน้ำบาดาลยากซึ่งต้องใช้วิชาการด้านอุทกธรณีวิทยาขั้นสูง (ร้อยละ ๘๘.๓๔ ของพื้นที่การหาแหล่งน้ำบาดาลทั่วประเทศ)

ลักษณะการดำเนินงานแบบ New Operator

- มอบงานให้ท้องถิ่นดำเนินการตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยถ่ายโอนการอนุญาตการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลที่ละมอบอำนาจการอนุญาตใช้น้ำบาดาล

ลักษณะการดำเนินงานแบบ Facilitator

- บทบาทเพิ่มมากขึ้น
  - การให้คำแนะนำและคำปรึกษาทางเทคนิค วิชาการแก่ทุกภาคส่วนเพิ่ม เช่น หน่วยงานในระดับจังหวัด และท้องถิ่น เป็นต้น
  - การสร้างภาคีเครือข่ายและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอการปรับปรุงโครงสร้าง - สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๗ - ๑๒ (จัดตั้งใหม่)

เหตุผลความจำเป็น

๑. เป็นกลไกสำคัญของการนำยุทธศาสตร์นโยบาย และแผนงานมาสู่การปฏิบัติ

๒. สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาลเขต มีฐานะเป็นหน่วยงานราชการบริหารส่วนกลางในภูมิภาค ต้องนำนโยบายภารกิจหลัก ๔ ด้าน และภารกิจด้านวิชาการจากส่วนกลางไปสู่การปฏิบัติ

๓. บทบาทด้านวิชาการ และการให้บริการทางวิชาการมีความท้าทาย และเพิ่มมากขึ้น

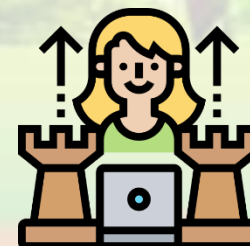
๔. การบูรณาการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ (Area Based) มีความแตกต่างกันในแต่ละเขต

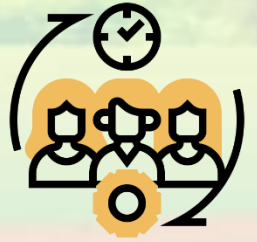
๕. เพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการประชาชน ในการเข้าถึงพื้นที่ได้อย่างรวดเร็ว และครอบคลุม

๖. มีกระบวนการสร้างคุณค่าที่เปลี่ยนแปลงไป อย่างก้าวกระโดด

๗. บทบาท/ ภารกิจ ปัจจุบันและในอนาคต

๑. เป็นกลไกสำคัญของการนำยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนงานมาสู่การปฏิบัติ

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ในฐานะหน่วยงานส่วนกลางที่ปฏิบัติงานอยู่ในส่วนภูมิภาค

รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับทรัพยากรน้ำบาดาลในการนำมาใช้ทดแทนน้ำผิวดินในการแก้ปัญหาดังกล่าวให้กับประชาชน รวมทั้งการบริหารจัดการน้ำและแนวทางการพัฒนาเพื่อรองรับการเติบโตของเศรษฐกิจและสังคมในอนาคต

๑

ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐)

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติ ประเด็นที่ ๕ พัฒนาความมั่นคงน้ำ พลังงาน และเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

โดยมีประเด็นย่อยที่เกี่ยวข้อง ๒ ประเด็น คือ

- (๑) การพัฒนาจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ โดยจัดให้มีน้ำสะอาดใช้ทุกครัวเรือนในชุมชนชนบท ในปริมาณ คุณภาพ และราคาที่เข้าถึงได้ มีระบบการจัดการน้ำชุมชนที่เหมาะสม พร้อมทั้งส่งเสริมฟื้นฟู อนุรักษ์แหล่งน้ำบาดาลให้มีปริมาณและคุณภาพน้ำ และใช้ประโยชน์ได้ตามเกณฑ์ มีการพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบให้มีระดับความมั่นคงในระดับสากล โดยการจัดหาและใช้น้ำที่สมดุล ทนสมัย ทนการผัน และสร้างความเป็นธรรม ใช้ระบบทั้งทางโครงสร้าง กฎระเบียบ การบริหารจัดการการจัดหาและใช้น้ำที่ได้สมดุล ระบบและกลไกการจัดสรรน้ำที่เป็นธรรม สร้างวินัยของประชาชนในการใช้น้ำและการอนุรักษ์อย่างรู้คุณค่า ดำเนินการโครงการบูรณาการ และมีการจัดระบบการจัดการน้ำในภาวะวิกฤติ ให้สามารถลดสูญเสียความเสี่ยงจากภัยพิบัติที่เกิดจากน้ำตามหลักวิชาการให้อยู่ในขอบเขตที่ควบคุมที่มีประสิทธิภาพ โดยแบ่งตามลักษณะของแต่ละพื้นที่ได้ และสามารถฟื้นตัวได้ในเวลาอันสั้น
- (๒) เพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระดับสากล โดยจัดให้มีแหล่งน้ำสำรอง พร้อมทั้งจัดให้มีน้ำใช้เพียงพอสำหรับการพัฒนาเกษตร อุตสาหกรรม และท่องเที่ยว พร้อมทั้งการเพิ่มผลิตภาพของการใช้น้ำโดยการใช้อย่างมีคุณค่า การนำน้ำกลับมาใช้ใหม่ เพิ่มประสิทธิภาพการส่งและการใช้น้ำทุกภาคส่วน และเพิ่มการเก็บกักในพื้นที่ เพื่อสนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มของภาคการผลิตและบริการและรองรับการเติบโตของเศรษฐกิจและสังคมในอนาคต

หน้าที่ความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นและความยุ่งยากของงานที่เปลี่ยนแปลงไป

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต มีส่วนสนับสนุน

๑. มีส่วนสนับสนุนในการจัดให้มีแหล่งน้ำเพื่อแก้ปัญหาภัยแล้งจากน้ำ เช่น อุทกภัย ภัยแล้ง
๒. ร่วมวางแผนระบบบริหารจัดการน้ำให้มีประสิทธิภาพในทุกลุ่มน้ำ
๓. ร่วมเป็นคณะกรรมการลุ่มน้ำ เพื่อบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาด้านน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำอย่างยั่งยืน

๑. เป็นกลไกสำคัญของการนำยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนงานมาสู่การปฏิบัติ

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ในฐานะหน่วยงานส่วนกลางที่ปฏิบัติงานอยู่ในส่วนภูมิภาค

รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับทรัพยากรน้ำบาดาลในการนำมาใช้ทดแทนน้ำผิวดินในการแก้ปัญหาดังกล่าวให้กับประชาชน รวมทั้งการบริหารจัดการน้ำและแนวทางการพัฒนาเพื่อรองรับการเติบโตของเศรษฐกิจและสังคมในอนาคต

๒

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

ประเด็นที่ ๑๘ การเติบโตอย่างยั่งยืน ให้ความสำคัญกับการเติบโตอย่างยั่งยืนบนคุณภาพที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

แผนย่อย ๔ ด้านการจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสารเคมีในการเกษตรทั้งระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลและค่ามาตรฐานสากล โดยมีแนวทางการจัดการคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำใต้ดินให้เหมาะสมกับประเภทการใช้ประโยชน์ โดยกำหนดแนวทางให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนให้ความสำคัญกับการสร้างความสมดุลระหว่างเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

ประเด็นที่ ๑๙ การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ เพื่อให้เกิดความมั่นคง เพิ่มผลิตผลในเรืองการจัดการและการใช้น้ำทุกภาคส่วน

แผนย่อย (๑) ด้านในการพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ ด้วยการเพิ่มระดับความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภค

แผนย่อย (๒) เพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบ ในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระดับสากล โดยเพิ่มระดับความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมืองด้วยการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการออกแบบระบบน้ำเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ และพัฒนาระบบฐานข้อมูล

หน้าที่ความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นและความยุ่งยากของงานที่เปลี่ยนแปลงไป

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต มีส่วนสนับสนุน

๑. การพัฒนาบำบัดน้ำ ระบบน้ำชุมชนโดยเฉพาะในพื้นที่ชนบทเพื่อเพิ่มระดับความมั่นคงด้านน้ำอุปโภค บริโภค การเกษตร อุตสาหกรรม ท่องเที่ยว เช่น โครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อความมั่นคงระดับชุมชน จำนวน ๓๘ แห่ง โครงการพัฒนาน้ำบาดาลด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ พื้นที่ ๖๐ ไร่ จำนวน ๑๒๑ แห่ง เป็นต้น
๒. สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพน้ำบาดาล เช่น ในสำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๘ เป็นพื้นที่ที่มีโรงงานอุตสาหกรรม มากกว่า ๓๘,๐๑๕ โรงงาน และบางพื้นที่โรงงานตั้งอยู่ใกล้เคียงกับแหล่งที่อยู่อาศัย และมักจะมีปัญหาข้อร้องเรียนจากประชาชนในพื้นที่ เช่น โรงงานขยะ โรงงานเลี้ยงสัตว์ ที่ปล่อยของเสียลงสู่ชั้นน้ำบาดาล สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๘ จึงบูรณาการร่วมกับส่วนกลาง ลงพื้นที่เพื่อสำรวจ ตรวจสอบและปรับปรุงคุณภาพน้ำบาดาลเพื่อไม่ให้เกิดการปนเปื้อน หรือสารเคมีตกค้าง

๑. เป็นกลไกสำคัญของการนำยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนงานมาสู่การปฏิบัติ

๓

แผนการปฏิรูปประเทศ

ด้านที่ ๖ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่องทรัพยากรน้ำ เกี่ยวกับการบริหารและพัฒนาทรัพยากรน้ำของประเทศ ซึ่งประกอบด้วยกรอบการปฏิรูป ๕ ประเด็น โดยมีกรอบการปฏิรูปที่เกี่ยวข้อง คือ ประเด็นที่ ๒ การบริหารเชิงพื้นที่ ทำให้เกิดความชัดเจนการแบ่งเขตบริหารจัดการและกำหนดผู้รับผิดชอบผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เกิดการบูรณาการการทำงานร่วมกันของหน่วยงานในพื้นที่ และเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการน้ำ

ประเด็นย่อยที่ ๒.๔ สมดุลการใช้น้ำทั้งผิวดินและใต้ดิน เป็นการบริหารจัดการน้ำใต้ดินเพื่อให้เกิดการนำน้ำใต้ดินมาใช้งานอย่างเหมาะสม การขาดความรู้ความเข้าใจโดยนำน้ำขึ้นมาใช้อย่างผิดวิธี ทำให้เกิดปัญหาตามมา การขาดระบบหรือกระบวนการเติมน้ำกลับลงสู่ใต้ดินเพื่อเป็นการเพิ่มปริมาณน้ำ การขาดข้อมูลที่เกี่ยวข้องต่อการนำมาประกอบการบริหารจัดการน้ำใต้ดิน รวมถึงการขาดการเชื่อมโยงระหว่างการบริหารจัดการน้ำใต้ดิน และน้ำผิวดินที่ต้องจัดการควบคู่กันไปเพื่อให้เกิดความสมดุล อีกทั้งยังขาดการนำระบบ ๓R มาใช้ในการบริหารจัดการน้ำใต้ดินอย่างจริงจัง

หน้าที่ความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นและความยุ่งยากของงานที่เปลี่ยนแปลงไป

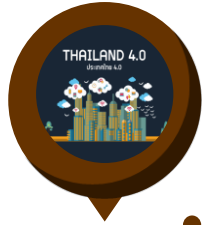
สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๗ มีส่วนสนับสนุนในการบริหารจัดการน้ำใต้ดิน และดำเนินโครงการเติมน้ำใต้ดินเพื่อกักเก็บน้ำที่เหลือจากระบบน้ำผิวดิน ชะลอการท่วมขัง และเป็นการเพิ่มความชุ่มชื้นให้กับชั้นดิน รักษาความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศที่พึ่งพาน้ำบาดาล เช่น สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๗ ได้ดำเนินการส่งเสริมองค์ความรู้เรื่องน้ำบาดาล โดยเฉพาะเรื่องการเติมน้ำใต้ดินให้กับหน่วยงานภาครัฐ องค์กรเอกชน และประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบ พร้อมกันนี้ได้สร้างบ่อเติมน้ำใต้ดินระดับต้นเพื่อเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ และเป็นต้นแบบสำหรับการต่อยอดองค์ความรู้ให้กับหน่วยงานท้องถิ่น เนื่องจากปัจจุบันมีการพัฒนาน้ำบาดาลขึ้นมาใช้เป็นจำนวนมาก ส่งผลให้เกิดการลดระดับลงของน้ำบาดาล ดังนั้นการเติมน้ำใต้ดินจึงถือเป็นแนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำบาดาลอย่างหนึ่ง ในพื้นที่รับผิดชอบอ่างเจ้าพระยาตอนบน เป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมในการเติมน้ำใต้ดิน และมีปัญหาการลดระดับของชั้นน้ำบาดาลระดับต้น ได้แก่ จังหวัดกำแพงเพชร จังหวัดพิจิตร จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดสุโขทัยและจังหวัดอุตรดิตถ์ ทำให้ต้องมีการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเติมน้ำใต้ดินแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนในพื้นที่ พร้อมทั้งเฝ้าระวังการลดลงของระดับน้ำบาดาล ติดตามตรวจสอบระดับน้ำบาดาล และติดตามคุณภาพน้ำบาดาลในพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๗ ได้ดำเนินงานสนับสนุนโครงการเติมน้ำใต้ดินระดับต้น ทำการสำรวจและก่อสร้างระบบเติมน้ำใต้ดินระดับต้นในพื้นที่อ่างเจ้าพระยาตอนบนและจังหวัดบุรี-ตรวด โดยดำเนินงานเติมน้ำใต้ดิน ๕๐๐ บ่อ และเจาะบ่อสังเกตการณ์ ๕๐ บ่อ ครอบคลุมพื้นที่อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีความอ่อนไหวและการลดลงของระดับน้ำบาดาลระดับต้นอย่างต่อเนื่อง จำเป็นต้องมีการติดตามระดับน้ำอย่างละเอียดเฉพาะพื้นที่ และเป็นการช่วยอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล

ในเรื่องการแก้ไขปัญหาการนำน้ำใต้ดินขึ้นมาใช้อย่างผิดวิธี สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๗ มีหน้าที่กำกับควบคุมอย่างใกล้ชิดเนื่องจากแต่ละพื้นที่มีลักษณะกายภาพของแหล่งน้ำใต้ดินที่ต่างกัน การเจาะน้ำบาดาลขึ้นมาใช้มากเกินไป ทำให้เกิดปัญหาตามมา เช่น ปัญหาดินทรุด การแทรกตัวของน้ำเค็ม สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๗ จึงจำเป็นต้องใช้ความรู้ที่หลากหลาย ทั้งด้านวิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ อุทกธรณีวิทยาขั้นสูง เช่น ลักษณะของแหล่งน้ำใต้ดิน ลักษณะของชั้นหิน ชั้นดิน คุณภาพน้ำ ปริมาณน้ำที่ได้ ทิศทางการไหลซึมของน้ำ เป็นต้น รวมถึงความรู้ด้านกฎหมายน้ำบาดาลในการควบคุมและบังคับใช้ เช่น ในพื้นที่สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๑๑ มีความจำเป็นต้องสร้างงานวิจัยและการติดตามรูปแบบรูก้ำและการแพร่กระจายของน้ำเค็มในพื้นที่ เพื่อการออกมาตรการต่างๆ ในการปกป้องชั้นน้ำบาดาลคุณภาพดีจากการแทรกดัน รูก้ำ และการแพร่กระจายของน้ำเค็มไปสู่ชั้นน้ำบาดาลที่คุณภาพดีที่ประชาชนใช้อยู่ในปัจจุบัน เพื่อให้ประชาชนสามารถใช้น้ำได้อย่างยั่งยืน เป็นต้น

๑. เป็นกลไกสำคัญของการนำยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนงานมาสู่การปฏิบัติ

นโยบายประเทศไทย ๔.๐

โมเดลการพัฒนาประเทศไปสู่การปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี กลุ่มที่ ๒ การพัฒนาการเกษตรสมัยใหม่และการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและประชารัฐ เป็นสัญญาประชาคมของประชาธิรัฐในระดับพื้นที่ และกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ประชาชนจะมีความเป็นเจ้าของ กรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้กำหนดแนวทางการปฏิรูปโดยมุ่งเน้นปรับบทบาทและภารกิจไปเป็นหน่วยงานกำกับดูแล (Regulator) ซึ่งเป็นผู้กำกับดูแล ให้คำแนะนำ จัดทำแผนเชิงพื้นที่ และคิดค้นนวัตกรรมใหม่ๆ ในการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาล การสำรวจ การอนุรักษ์ เพื่อให้้ำบาดาลเป็นแหล่งน้ำต้นทุนหลักที่มีเสถียรภาพ สนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตของประชาชน

หน้าที่ความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นและความยุ่งยากของงานที่เปลี่ยนแปลงไป

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต มีบทบาทในการดำเนินการสร้างเครือข่ายประชาชน เพื่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำบาดาล ทั้งการพัฒนาน้ำบาดาล การอนุรักษ์ และการกำกับควบคุมให้เป็นไปตามกฎหมาย การหาพันธมิตรในการพัฒนาและควบคุมการใช้น้ำบาดาล รวมทั้งบทบาทในการเป็นพี่เลี้ยงให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภูมิภาค ร่วมตรวจสอบการใช้น้ำบาดาลภาคอุตสาหกรรม ตลอดจนเสริมสร้างความเข้มแข็ง และองค์ความรู้ให้หน่วยเฝ้าภาคเอกชน เช่น ในปี ๒๕๖๓ สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ได้จัดโครงการสร้างความตระหนักรู้ด้านการพัฒนาและการอนุรักษ์น้ำบาดาลแก่ภาคีเครือข่าย ซึ่งมีกำหนดจัด ๑๒ ครั้ง ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๑-๑๒ เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้ภาคีเครือข่ายผู้ใช้น้ำบาดาล ได้มีส่วนร่วมดูแล อนุรักษ์ทรัพยากรน้ำบาดาลในพื้นที่ที่รับผิดชอบของตนเอง ประสานงาน ให้ข้อมูลต่างๆ กับสำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๑-๑๒ ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลในพื้นที่ให้เกิดประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังได้นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาส่งเสริมการใช้น้ำให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยดำเนินโครงการระบบกระจายน้ำบาดาลด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ (One Village One Water Supply: OVOWs) ซึ่งเป็นการต่อยอดมาจากโครงการน้ำบาดาลเพื่อการเกษตร ด้วยการเจาะบ่อน้ำบาดาล พร้อมก่อสร้างหอดักเก็บน้ำ และวางระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์พร้อมทั้งระบบกระจายน้ำเพื่อรองรับการจัดหาแหล่งน้ำบาดาลและกระจายน้ำในระดับไร่นาและชุมชนให้ได้อย่างทั่วถึง และเท่าเทียม เช่น ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๑๐ ดำเนินโครงการพัฒนาน้ำบาดาลด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ ๗ แห่ง ในเขตพื้นที่จังหวัดบึงกาฬ และหนองคาย เป็นต้น

๑. เป็นกลไกสำคัญของการนำยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนงานมาสู่การปฏิบัติ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔)

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

เป้าหมายที่ ๒ สร้างความมั่นคงด้านน้ำ และบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งน้ำผิวดินและน้ำใต้ดินให้มีประสิทธิภาพ บริหารจัดการน้ำในระดับลุ่มน้ำให้มีความสมดุลระหว่างความต้องการใช้น้ำทุกกิจกรรมกับปริมาณน้ำต้นทุน เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ และลดจำนวนประชาชนที่ประสบปัญหาจากการขาดแคลนน้ำ ควบคู่กับการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำทั้งภาคการผลิตและการบริโภค ป้องกันและลดความเสียหายจากอุทกภัยและภัยแล้ง

หน้าที่ความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นและความยุ่งยากของงานที่เปลี่ยนแปลงไป

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต มีส่วนสำคัญในการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพในการเก็บกักน้ำของแหล่งน้ำต้นทุนและระบบกระจายน้ำให้ดีขึ้น ด้วยการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาล เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่มีน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค โดยการสนับสนุนโครงการจะดำเนินการผ่านการรวมกลุ่มพื้นที่ กระจายไปยังพื้นที่ชนบททั่วประเทศที่ขาดแคลนน้ำสะอาดเพื่อการอุปโภคบริโภค น้ำเกษตรในพื้นที่ประสบภัยแล้ง รวมถึงศึกษาทางเลือกที่เหมาะสมและมีความคุ้มค่าในการพัฒนาน้ำบาดาลขึ้นมาใช้ประโยชน์ ทั้งการศึกษาการใช้น้ำบาดาลร่วมกับน้ำผิวดิน การปลูกพืชให้เหมาะสมกับปริมาณน้ำ และศักยภาพของพื้นที่ เช่น โครงการศึกษาพัฒนาแหล่งน้ำบาดาล และการส่งระยะไกลขนาดใหญ่ จำนวน ๓ แห่ง ได้แก่ ๑) ตำบลสนามชัย อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี ในพื้นที่สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๙ มีประชาชนได้ใช้ประโยชน์แล้วกว่า ๕,๐๐๐ คน ปริมาณน้ำรวม ๔๐๘,๘๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อปี ๒) ตำบลลิ้นช้าง ตำบลสนามคลี อำเภอเมือง และตำบลไร่ไร่ อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี ในพื้นที่สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๒ ครอบคลุมพื้นที่ ๑๓๐ ตารางกิโลเมตร มีประชาชนได้ประโยชน์กว่า ๒๕,๐๐๐ คน ปริมาณน้ำรวม ๒ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี และ ๓) ตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ในพื้นที่สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๑๑ ซึ่งแต่เดิมประชาชนได้รับความเดือดร้อนจากปัญหาภัยแล้งเป็นประจำทุกปี เนื่องจากแหล่งน้ำที่ใช้ผลิตประปามีไม่เพียงพอ และส่งผลกระทบไปถึงโรงพยาบาลศรีสมเด็จ ทำให้ขาดแคลนน้ำใช้ในการแพทย์ แม้ว่าที่ผ่านมาเทศบาลตำบลศรีสมเด็จจะแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าด้วยการนำรถดับเพลิงขนาด ๑๐,๐๐๐ ลิตร ไปบรรทุกน้ำจากตำบลหนองแวงควงเข้าไปเติมในระบบประปาวนละกว่า ๖๐,๐๐๐ ลิตร แต่ก็ยังไม่เพียงพอ ดังนั้นสำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๑๑ จึงได้เข้าไปสำรวจแหล่งน้ำบาดาลในพื้นที่วัดประชาคมวนาราม และวัดป่าศรีอินทร์ทิพย์วิสัย ตำบลศรีสมเด็จ ทำให้ทราบว่าพื้นที่ดังกล่าวมีศักยภาพน้ำบาดาลมากเพียงพอที่จะพัฒนาขึ้นมาใช้ประโยชน์ และสามารถจัดทำระบบกระจายน้ำเพื่อส่งน้ำไปยังพื้นที่ใกล้เคียงที่ขาดแคลนได้

๑. เป็นกลไกสำคัญของการนำยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนงานมาสู่การปฏิบัติ

๖

แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

เป็นแผนบริหารจัดการน้ำอย่างยั่งยืนภายใต้การพัฒนายอย่างสมดุล โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การบริหารจัดการ สนับสนุนองค์กรกลุ่มน้ำเพื่อบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

หน้าที่ความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นและความยุ่งยากของงานที่เปลี่ยนแปลงไป

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต มีส่วนสนับสนุนในการจัดหา น้ำสะอาดเพื่อการอุปโภคบริโภคให้แก่ชุมชน ทั้งชุมชนเมือง แหล่งท่องเที่ยวสำคัญ และพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ พัฒนาระบบน้ำดื่มให้ได้มาตรฐานให้กับโรงเรียนและชุมชน พัฒนาระบบน้ำบาดาลเพื่อการเกษตร และวางระบบกระจายน้ำให้เกิดความคุ้มค่า รวมทั้งการเฝ้าระวังติดตามการใช้น้ำบาดาล เช่น ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ โครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อความมั่นคงระดับชุมชน จำนวน ๓๘ แห่ง เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำสะอาดเพื่อการอุปโภคบริโภค กระจายโอกาสการเข้าถึงแหล่งน้ำของประชาชน และโครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว จำนวน ๗๘ แห่งในพื้นที่ ๑๗ จังหวัด เป็นต้น โดยได้สนับสนุนองค์กรผู้ใช้น้ำ องค์กรชุมชน องค์กรกลุ่มน้ำ และเครือข่ายในการร่วมบริหารจัดการ

๗

แผนยุทธศาสตร์กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)

เพื่อขับเคลื่อนพันธกิจของกระทรวงฯ ในการบูรณาการการสร้างการมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ โดยมีประเด็นยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ทั้งน้ำผิวดินและน้ำใต้ดินแบบมีส่วนร่วม เป็นธรรม และเพียงพอ เป้าหมายที่ ๑ จัดการและอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรน้ำให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างพอเพียง เพื่อเพิ่มจำนวนแหล่งน้ำต้นทุนผิวดินและแหล่งน้ำบาดาลที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค สนับสนุนน้ำดื่มสะอาดให้โรงเรียน และแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรในพื้นที่ประสบภัยแล้ง รวมถึงการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์แอ่งน้ำบาดาล ๒๗ แอ่ง

หน้าที่ความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นและความยุ่งยากของงานที่เปลี่ยนแปลงไป

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต เป็นผู้ดำเนินการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาล เช่น โครงการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภค โครงการจัดหาแหล่งน้ำบาดาลที่มีคุณภาพเพื่อใช้ในการบรรเทาและแก้ไขปัญหาความขาดแคลนน้ำของประชาชนในพื้นที่แล้งซ้ำซาก หรือมีปัญหาคุณภาพน้ำเค็ม โครงการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อสนับสนุนน้ำดื่มสะอาดให้กับโรงเรียนทั่วประเทศ โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรในพื้นที่ประสบภัยแล้ง เป็นต้น นอกจากนี้ สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ต้องดำเนินโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาลให้สามารถใช้ได้อย่างพอเพียง เช่น สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๑๒ มีการเฝ้าระวังกรณีพื้นที่เสี่ยงต่อการปนเปื้อน ในพื้นที่ที่มีอาณาเขตติดต่อกับน้ำทะเล พื้นที่ที่มีการทำนาเกลือ พื้นที่รอบโรงงาน พื้นที่รอบที่ฝังกลบขยะ ฯลฯ ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวควรจัดเป็นเสี่ยงต่อการปนเปื้อน ควรมีการกำหนดขอบเขตระยะเสี่ยงเบื้องต้นอย่างชัดเจน เพราะหากมีการปนเปื้อนในชั้นน้ำบาดาลจะยากแก้ไข จึงจำเป็นต้องกำหนดเป็นพื้นที่เสี่ยงต่อการปนเปื้อน เพื่อให้มีการควบคุมในเรื่องของการเจาะบ่อน้ำบาดาลที่ต้องได้ตามมาตรฐาน หากเอกชนเป็นผู้เจาะจะต้องมีเจ้าหน้าที่เป็นผู้ติดตามควบคุมการเจาะอย่างใกล้ชิด เป็นต้น

๑. เป็นกลไกสำคัญของการนำยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนงานมาสู่การปฏิบัติ

๘

ยุทธศาสตร์บริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)

เป็นการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลของประเทศให้มิใช้อย่างยั่งยืน มุ่งสู่การเป็นหน่วยงานกำกับดูแล (Regulator) ซึ่งเป็นหน่วยงานกำกับดูแล มีการกำหนดเป้าหมายที่เชื่อมโยงและสนองตอบต่อแนวทางการพัฒนาประเทศ เสริมสร้างขีดสมรรถนะขององค์กร การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน สร้างจิตสำนึกในการร่วมกันใช้และดูแลทรัพยากรน้ำบาดาล ซึ่งเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าและมีความสำคัญ เป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตของประชาชน การผลิตของภาคการเกษตรและภาคอุตสาหกรรม สามารถช่วยแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ รวมถึงการพัฒนาความร่วมมือและกลไกรองรับภาวะวิกฤตและภัยพิบัติทั้งในประเทศและอาเซียน เพื่อความผาสุกของประชาชนอันจะเป็นการช่วยให้สังคมไทยเป็นสังคมที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

หน้าที่ความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นและความยุ่งยากของงานที่เปลี่ยนแปลงไป

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต มีบทบาทในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ทุกประเด็น เนื่องจากเป็นหน่วยงานราชการบริหารส่วนกลางในภูมิภาค ต้องนำนโยบายภารกิจหลัก ๔ ด้าน และภารกิจด้านวิชาการ จากส่วนกลาง ไปสู่การปฏิบัติ ได้แก่ ด้านการสำรวจและประเมินศักยภาพน้ำบาดาล ด้านการพัฒนาน้ำบาดาล ด้านการอนุรักษ์ฟื้นฟู และการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ซึ่งภารกิจมีความยุ่งยากซับซ้อนมากขึ้น จากเดิมที่เน้นการพัฒนาในพื้นที แต่หลังจากการถ่ายโอนภารกิจตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ และแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) แต่กรมฯ ยังคงไว้ซึ่งการให้ความช่วยเหลือประชาชน ให้น้ำกินน้ำใช้โดยเร่งด่วนในกรณีประสบภัยพิบัติจากธรรมชาติที่ส่งผลให้ประชาชนขาดแหล่งน้ำ รวมทั้งมีหน้าที่สำรวจและเจาะบ่อน้ำบาดาลที่ต้องใช้วิชาการด้านอุทกธรณีวิทยาขั้นสูง ประกอบด้วยพื้นที่ภูเขา หรือเกาะ และแหล่งน้ำบาดาลประเภทที่เสี่ยงการปนเปื้อนจากมลภาวะ ภารกิจงานที่ครอบคลุมมากขึ้นทั้งงานวิชาการเพื่อการอนุรักษ์ฟื้นฟู การกำกับควบคุมให้เป็นไปตามกฎหมาย (Regulator) ปัจจุบันต้องทำงานในรูปแบบการบูรณาการและการมีส่วนร่วมในทุกระดับมากขึ้น ทั้งการวางแผน การดำเนินโครงการ การติดตามตรวจสอบ และการบังคับใช้กฎหมาย โดยสำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต เป็นตัวแทนของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการลุ่มน้ำ และคณะอนุกรรมการกลั่นกรองคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาล

๑. เป็นกลไกสำคัญของการนำยุทธศาสตร์ นโยบาย และแผนงานมาสู่การปฏิบัติ

๓

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs)

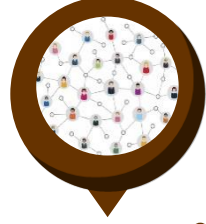
เป้าหมายที่ ๖ สร้างหลักประกันว่าจะมีการจัดให้มีน้ำและสุขอนามัยสำหรับทุกคน และมีการบริหารจัดการที่ยั่งยืน

หน้าที่ความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นและความยั่งยืนของงานที่เปลี่ยนแปลงไป

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ได้ดำเนินการพัฒนาและแจกจ่ายน้ำบาดาลเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงน้ำดื่มที่ปลอดภัย รวมถึงดำเนินการปกป้องและฟื้นฟูระบบนิเวศที่เกี่ยวข้องกับแหล่งน้ำ โดยเฝ้าระวัง วิเคราะห์ข้อมูล เฝ้าติดตามสถานการณ์น้ำบาดาลในพื้นที่อย่างใกล้ชิดเพื่อพิจารณาความเสี่ยง และหามาตรการในการป้องกัน รวมถึงดำเนินการร่วมกับส่วนกลางในการเติมน้ำใต้ดินเพื่อช่วยธรรมชาติฟื้นฟูระดับน้ำบาดาลให้กลับคืนสู่สภาพเดิม โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีโครงการเติมน้ำใต้ดินในพื้นที่ตำบลทั่วประเทศ จำนวน ๖๙๖ แห่ง

๑๐

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ และ (ร่าง) แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล มีภารกิจที่เป็นระดับมหภาค ให้การสนับสนุนช่วยเหลือทางด้านเทคนิค วิชาการ กำหนดมาตรฐาน จัดทำคู่มือ ให้องค์ความรู้ แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสร้างระบบความสัมพันธ์กับทุกภาคส่วน มีความเชื่อมโยงเป็นภาคีเครือข่ายและมีระบบข้อมูลการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลเพื่อมุ่งผลสำเร็จของงาน

หน้าที่ความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นและความยั่งยืนของงานที่เปลี่ยนแปลงไป

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต มีภารกิจในส่วนของการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้การถ่ายโอนภารกิจเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีการบูรณาการงานกันระหว่างหน่วยงาน โดยสำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต มีการดำเนินการ ดังนี้

- (๑) สำรวจและเจาะบ่อน้ำบาดาลให้ชุมชนใช้เป็นแหล่งน้ำสำหรับการอุปโภคบริโภคในพื้นที่ การหาแหล่งน้ำบาดาลที่ต้องใช้วิชาการด้านอุทกธรณีวิทยาชั้นสูง พื้นที่ภูเขา หรือเกาะ และแหล่งน้ำบาดาลประเภทที่เสี่ยงต่อการปนเปื้อนจากมลภาวะ เช่น บริเวณที่เป็นเกลือหิน และพื้นที่ที่มีชั้นน้ำเค็มแทรกอยู่
- (๒) ศึกษาวิเคราะห์และวิจัยเทคนิควิชาการเกี่ยวกับการขุดเจาะน้ำบาดาล เพื่อสำรวจและพัฒนาน้ำบาดาลมาใช้ประโยชน์ตามหลักวิชาการด้านอุทกธรณีวิทยา โดยสามารถดำเนินการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล ซึ่งเป็นบ่อทดสอบและบ่อสังเกตการณ์เพื่อเก็บข้อมูลระดับน้ำ ปริมาณน้ำ คุณภาพน้ำ และสร้างเครือข่ายบ่อน้ำบาดาลสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้เกี่ยวข้องในการนำน้ำบาดาลมาใช้ประโยชน์เชิงพื้นที่อย่างเป็นระบบ
- (๓) จัดการฝึกอบรม จัดทำคู่มือปฏิบัติงานเพื่อเตรียมความพร้อมและเพิ่มศักยภาพให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (๔) ช่วยเหลือ สนับสนุน ให้คำแนะนำและคำปรึกษาทางเทคนิค วิชาการ แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการสำรวจออกแบบเมื่อได้รับการร้องขอจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (๕) กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ปฏิบัติตามมาตรฐาน

๒. สำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ในฐานะหน่วยงานราชการบริหารส่วนกลางในภูมิภาค ต้องนำนโยบายภารกิจหลัก ๔ ด้าน และภารกิจด้านวิชาการ จากส่วนกลางไปสู่การปฏิบัติ

ต้องนำนโยบายภารกิจหลัก ๔ ด้าน และภารกิจด้านวิชาการ จากส่วนกลางไปสู่การปฏิบัติ ประกอบด้วย ๔ ภารกิจหลัก คือ

ภารกิจการสำรวจและประเมินศักยภาพ

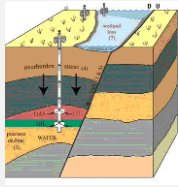
มีภารกิจในการสำรวจและประเมินศักยภาพน้ำบาดาลซึ่งมีสภาพอุทกธรณีวิทยาที่แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ เช่น พื้นที่ในจังหวัดภาคกลางมีสภาพภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่มน้ำแม่น้ำ ลักษณะชั้นหินให้น้ำเป็นชั้นหินร่วน แต่พื้นที่ในจังหวัดภาคเหนือมีสภาพภูมิประเทศเป็นแอ่งที่ราบหุบเขาและพื้นที่สูง เป็นต้น ทำให้ปริมาณและคุณภาพน้ำบาดาลในแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกัน ส่งผลต่อการบริหารจัดการน้ำบาดาลในแต่ละพื้นที่ที่มีความแตกต่างกันไปด้วย เมื่อความต้องการใช้น้ำมีมากขึ้น แต่ปริมาณน้ำจากแหล่งน้ำผิวดินมีไม่เพียงพอ ภารกิจการสำรวจและประเมินศักยภาพน้ำบาดาล ของสำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต จึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลให้มีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องใช้ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับแหล่งน้ำบาดาลที่มีความละเอียด ถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน ส่งผลให้กรมฯ จึงต้องพัฒนาเครื่องมือ เทคโนโลยีด้านน้ำบาดาลมาใช้ในการสำรวจ และจัดทำแผนที่น้ำบาดาลให้เกิดประสิทธิภาพและความแม่นยำที่สูงขึ้น

หน้าที่ความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นและความยุ่งยากของงานที่เปลี่ยนแปลงไป

๑. มีภารกิจในการสำรวจและประเมินศักยภาพน้ำบาดาลซึ่งมีสภาพอุทกธรณีวิทยาที่แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ ทำให้ปริมาณและคุณภาพน้ำบาดาลในแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกัน ส่งผลต่อการบริหารจัดการน้ำบาดาลในแต่ละพื้นที่ที่มีความแตกต่างกันไปด้วย เป็นภารกิจที่มีความสำคัญ เนื่องจากการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลให้มีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องใช้ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับแหล่งน้ำบาดาลที่มีความละเอียด ถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน
๒. สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ต้องร่วมกับหน่วยงานส่วนกลาง
  - ๒.๑ สนับสนุนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการจัดทำแผนที่น้ำบาดาลที่มีความละเอียดแม่นยำ เนื่องจากเป็นหน่วยงานในพื้นที่ซึ่งมีความเข้าใจในพื้นที่มากที่สุด
  - ๒.๒ ส่งมอบข้อมูลด้านศักยภาพน้ำบาดาล แผนที่น้ำบาดาลเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ทั้งด้านการนำไปพัฒนาน้ำบาดาล หรือการใช้เป็นข้อมูลวิชาการด้านอุทกธรณีวิทยาให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
  - ๒.๓ ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ ฝึกอบรมและเผยแพร่ข้อมูลแผนที่น้ำบาดาลเพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และประชาชนทั่วไปมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถ
ใช้ประโยชน์จากข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับแหล่งน้ำบาดาลได้ เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถใช้ข้อมูลเพื่อประกอบการพิจารณาการอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาล หรือวางแผนพัฒนาและบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลในท้องที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
  - ๒.๔ เข้าร่วมในการสำรวจ เรียนรู้เทคโนโลยีเพื่อให้สามารถนำไปใช้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับสภาพธรณีวิทยาในแต่ละรูปแบบ เช่น การคัดเลือกเทคนิคการสำรวจทางธรณีฟิสิกส์ขั้นสูง ที่มีความทันสมัยเป็นเทคโนโลยีใหม่ในการลดปัญหาด้านการสำรวจจากข้อจำกัดของสภาพพื้นที่ ช่วยให้การสำรวจภาคสนามได้รวดเร็วขึ้น และได้ข้อมูลที่มีความละเอียด ครบถ้วน สามารถแปลความหมายข้อมูลได้อย่างแม่นยำ และใกล้เคียงกับความเป็นจริง ได้ทุกระดับความลึก
  - ๒.๕ ความท้าทายของการสำรวจและประเมินศักยภาพน้ำบาดาลในปัจจุบัน คือ ต้องสำรวจและเจาะน้ำบาดาลระดับลึก ๓๐๐-๑,๐๐๐ เมตร เพื่อจัดหาชั้นน้ำใหม่ ๆ

ภารกิจการสำรวจและประเมินศักยภาพ

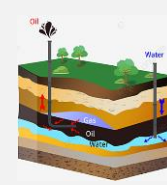
สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๗

- มีชั้นหินให้น้ำหินแข็ง โดยเฉพาะชั้นหินให้น้ำหินอัคนี ชั้นหินให้น้ำหินแปร และชั้นหินให้น้ำหินตะกอน กึ่งหินแปร มักมีปริมาณน้ำบาดาลน้อย จัดเป็นพื้นที่หาน้ำยาก จำเป็นต้องใช้เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ เช่น เครื่องมือสำรวจทางธรณีฟิสิกส์ และสภาพอุทกธรณีวิทยาที่มีความหลากหลายและซับซ้อน ได้แก่ พื้นที่ภูเขาสูงที่ประกอบด้วยชั้นหินให้น้ำหินอัคนี และหินแปรเป็นหลัก ซึ่งแตกต่างจากพื้นที่ราบลุ่มแอ่ง ที่มีชั้นหินให้น้ำตะกอนกรวดทรายหลายชั้น มีพื้นที่สูงหาน้ำยาก แล้งซ้ำซาก โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดตาก และโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริซึ่งมีความสำคัญมากต้องใช้ความรู้วิชาการขั้นสูง เทคโนโลยีเครื่องจักรอุปกรณ์ที่ทันสมัย
- ชั้นหินให้น้ำหินตะกอน พื้นที่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบส่วนใหญ่บริเวณที่ราบลุ่มเจ้าพระยาตอนบนเป็นชั้นหินให้น้ำตะกอนน้ำพา บางพื้นที่มีชั้นหินเหนียวหนาทำให้ต้องใช้เครื่องมือสำรวจหาแหล่งน้ำบาดาลอย่างละเอียด ทำให้ต้องเจาะบ่อน้ำบาดาลระดับลึก และในการก่อสร้างบ่อน้ำบาดาลจะต้องมีการยังธรณีฟิสิกส์หลุมเจาะเพื่อกำหนดการวางท่อรับน้ำให้อยู่ในระดับที่ตรงกับชั้นหินให้น้ำนั้นๆ และเป็นข้อมูลทางวิชาการในแต่ละจุดเจาะ
- การศึกษาศักยภาพน้ำบาดาล พื้นที่รับผิดชอบทั้ง ๖ จังหวัด ต้องมีการติดตามตรวจสอบระดับน้ำบาดาลจากบ่อสังเกตการณ์ น้ำบาดาล จำนวน ๔๖ สถานี ๙๑ บ่อ และดำเนินการเจาะเพิ่มเติมในพื้นที่จังหวัดอุดรดิตถ์ อีกจำนวน ๒ สถานี ๖ บ่อ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เพื่อติดตามระดับน้ำบาดาลในพื้นที่รับผิดชอบ

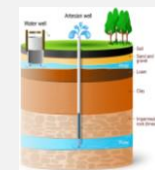

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๘

- สภาพอุทกธรณีวิทยามีพื้นที่มากกว่าร้อยละ ๖๑ เป็นหินแข็ง ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นหินชั้นกึ่งแปร หินคาร์บอนเนต หินแกรนิต หินแปร ที่มีศักยภาพน้ำบาดาลต่ำหาน้ำยาก ถึงศักยภาพปานกลาง ชั้นน้ำบาดาลในหลายพื้นที่พบที่ความลึกตั้งแต่ ๕๐-๒๐๐ เมตร นอกจากนี้ยังมีพื้นที่บริเวณที่มีการสะสมตัวของชั้นตะกอนทะเลโบราณ เช่น จังหวัดราชบุรี จังหวัดนครปฐม และพื้นที่ที่ติดกับชายฝั่งทะเลที่พบชั้นน้ำบาดาลเค็มด้านบน ชั้นน้ำจืดอยู่ด้านล่าง ทำให้ต้องใช้เทคนิคการเจาะและการก่อสร้างบ่อน้ำสูงที่มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ
- ด้านตะวันออกของพื้นที่ มีอาณาเขตติดกับชายฝั่งทะเล ระยะทาง ๓๙๐ กม.ทำให้ประสบปัญหาการรุกคืบของน้ำเค็มในชั้นน้ำบาดาล บางพื้นที่มีความเค็มสูงไม่สามารถดำเนินการสำรวจทางธรณีฟิสิกส์ได้ ต้องใช้ข้อมูลบ่อบาดาลใกล้เคียงและการเจาะสำรวจเท่านั้น

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๙

- สภาพอุทกธรณีวิทยามีพื้นที่มากกว่าร้อยละ ๗๐ เป็นหินแข็ง ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นหินอัคนี หินชั้นกึ่งแปร หินแปร ที่มีศักยภาพน้ำบาดาลต่ำและหาน้ำยาก ชั้นน้ำบาดาลในหลายพื้นที่พบที่ความลึกมากกว่า ๒๐๐ เมตร มีชั้นน้ำบาดาลเค็มด้านบน ชั้นน้ำจืดอยู่ด้านล่าง ทำให้ต้องใช้เทคนิคการเจาะและการก่อสร้างบ่อน้ำสูงที่มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ

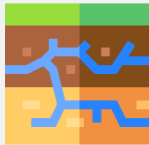
ภารกิจการสำรวจและประเมินศักยภาพ

สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๑๐

สภาพอุทกธรณีวิทยาเป็นหินตะกอนของกลุ่มหินโคราช ชนิดหินทราย หินทรายแป้ง หินดินดาน และหินกรวดมนที่สะสมตัวจากตะกอนทางน้ำบนบกและภูเขาไฟ พื้นที่ส่วนใหญ่จึงมีชั้นหินเกลือ ชั้นน้ำเค็มกระจายตัวอยู่ทั่วไป เช่น บริเวณจังหวัดหนองคาย บึงกาฬ และนครพนม ทำให้เป็นพื้นที่ประสบปัญหาน้ำเค็มและแล้งซ้ำซาก ไม่สามารถพัฒนาแหล่งน้ำได้ เช่น อำเภอโนนสะอาด จังหวัดอุดรธานี เป็นพื้นที่ภัยแล้งซ้ำซาก ปัจจุบันมีการขุดเจาะถึงระดับ ๒๐๐-๓๐๐ เมตร แต่ยังไม่เคยได้น้ำบาดาล จึงต้องใช้ข้อมูลทางธรณีวิทยาและสำรวจในชั้นบาดาลที่ลึกถึง ๔๐๐-๕๐๐ เมตร จึงต้องทำการสำรวจ เจาะ และพัฒนาออกแบบระบบจากพื้นที่ที่มีศักยภาพแหล่งน้ำบาดาล ส่งต่อมายังหมู่บ้านแล้งซ้ำซาก เป็นต้น

สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๑๑

มีสภาพอุทกธรณีวิทยาที่มีความหลากหลาย ขุดหินให้น้ำประกอบด้วย หินตะกอน หินอัคนี และตะกอนร่วนเป็นชุดหินให้น้ำบาดาล พื้นที่ตั้งอยู่บนที่ราบสูงของแอ่งนครราชสีมา-อุบลราชธานี บริเวณขอบแอ่งตามแนวชายแดนมีลักษณะเป็นหินตะกอน เนื่อแน่น มีความแข็งแรงมาก มีรอยแตกน้อย ส่วนตอนกลางของพื้นที่มีชุดหินให้น้ำบาดาลที่มีชั้นของเกลือหินแทรกสลับอยู่ แม้กระจายค่อนข้างมากในหลายจังหวัด คิดเป็นประมาณร้อยละ ๖๐ ของพื้นที่ ซึ่งทำให้การพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลให้กับพื้นที่ประสบปัญหาน้ำเค็ม ทำให้การสำรวจหาแหล่งน้ำบาดาลได้น้ำที่มีคุณภาพ และได้ปริมาณน้ำมาก ค่อนข้างยากและหลายขั้นตอน จำเป็นต้องใช้ความรู้เชิงวิชาการ ความชำนาญและเทคโนโลยีทางวิทยาศาสตร์ เช่น เครื่องมืออุปกรณ์ทางธรณีฟิสิกส์ ธรณีวิทยาในการสำรวจหาแหล่งน้ำ เพื่อกำหนดจุดเจาะและพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลในพื้นที่เสี่ยงน้ำเค็ม ไม่ให้เกิดการแทรกดันน้ำเค็มขึ้นมาในชั้นน้ำจืดคุณภาพดี

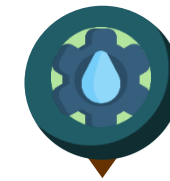
สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๑๒

๑. เป็นชั้นหินให้น้ำหินแข็ง โดยเฉพาะชั้นหินให้น้ำหินตะกอนกึ่งหินแปร และชั้นให้น้ำหินอัคนี มักพบว่าให้น้ำในปริมาณน้อย จัดเป็นพื้นที่หาน้ำยาก ทำให้การพัฒนาหาน้ำบาดาลขึ้นมาใช้สามารถพัฒนาได้บางบริเวณเท่านั้น จำเป็นต้องใช้เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ เช่น เครื่องมือสำรวจทางธรณีฟิสิกส์ เพื่อช่วยสำรวจหาบริเวณที่คาดว่าจะแหล่งกักเก็บน้ำบาดาล พื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่หาน้ำยาก เช่น ต.พะตง อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา ถึงแม้จะตั้งอยู่ในแอ่งน้ำบาดาลขนาดใหญ่ที่มีศักยภาพน้ำบาดาลในปริมาณมาก แต่หมู่บ้านดังกล่าวกลับยังคงใช้น้ำประปาภูเขา ซึ่งประสบปัญหาขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง จำเป็นต้องใช้ผู้มีความชำนาญและเทคโนโลยีทางวิทยาศาสตร์ในการสำรวจและเจาะพัฒนาบ่อน้ำบาดาล ชั้นหินให้น้ำหินตะกอน พื้นที่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบส่วนใหญ่บริเวณที่ราบลุ่มเจ้าพระยาตอนบนเป็นชั้นหินให้น้ำตะกอนน้ำพา บางพื้นที่มีชั้นหินเหนียวหนาทำให้ต้องใช้เครื่องมือสำรวจหาแหล่งน้ำบาดาลอย่างละเอียด ทำให้ต้องเจาะบ่อน้ำบาดาลระดับลึก และในการก่อสร้างบ่อน้ำบาดาลจะต้องมีการหยั่งธรณีฟิสิกส์หลุมเจาะเพื่อกำหนดการวางท่อรับน้ำ ให้อยู่ในระดับที่ตรงกับชั้นหินให้น้ำนั้นๆ และเป็นข้อมูลทางวิชาการในแต่ละจุดเจาะ
๒. พื้นที่เกาะมีพื้นที่จำกัดประกอบกับมีน้ำทะเลล้อมรอบ ลักษณะทางอุทกธรณีวิทยาพบชั้นหินให้น้ำตะกอนหินร่วนด้านบนอาจหนาเพียง ๓-๑๐ เมตร และรองรับด้วยชั้นหินให้น้ำหินตะกอนกึ่งหินแปร หรือบางเกาะอาจรองรับด้วยชั้นให้น้ำหินอัคนี ซึ่งเป็นชั้นหินที่หาน้ำยาก ทำให้ประชาชนการเคลื่อนน้ำสำหรับอุปโภคบริโภค
๓. กรณีพื้นที่ติดชายทะเล ด้วยลักษณะภูมิประเทศภาคใต้ที่มีทะเลล้อมรอบด้านทิศตะวันตก และทิศตะวันออก ทำให้พื้นที่ราบชายฝั่งอาจเกิดการรุกคืบของน้ำเค็ม หากมีเจาะพัฒนาน้ำบาดาลขึ้นมาใช้โดยขาดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง และอาจเกิดการปนเปื้อนของน้ำเค็มในชั้นน้ำบาดาลได้ โดยเฉพาะหากมีการวางท่อรองรับน้ำหลายชั้นน้ำบาดาลในบ่อเดียว เช่น พื้นที่ อ.ระโนด จ.สงขลา มีน้ำบาดาล ๓-๔ ชั้น แต่ปัจจุบันพบว่าชั้นน้ำบาดาลที่ระดับความลึก ๔๐-๖๐ เมตร มีการปนเปื้อนของน้ำเค็ม และชั้นถัดลงมาที่ระดับความลึกประมาณ ๘๐ เมตร บางบริเวณเริ่มเกิดการปนเปื้อนคุณภาพน้ำไม่ดี ปัจจุบันจะต้องเจาะพัฒนาน้ำบาดาลที่ระดับความลึก ๑๒๐-๑๘๐ เมตร
๔. ในกรณีศักยภาพน้ำบาดาลมีการพัฒนาเมืองในลักษณะเมืองอุตสาหกรรมและนำน้ำบาดาลมาใช้ในปริมาณมาก เช่น แผนพัฒนาอำเภอจะนะเป็นเมืองอุตสาหกรรมต้นแบบ ในพื้นที่แอ่งน้ำบาดาลจะนะ เป็นต้น จำเป็นต้องมีสถานีส่งผลการณน้ำบาดาล เพื่อให้ทราบทั้งปริมาณ และคุณภาพน้ำบาดาล เพื่อเป็นฐานข้อมูลด้านน้ำบาดาลสำหรับการวางแผนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับท้องถิ่น

๒. สำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ในฐานะหน่วยงานราชการบริหารส่วนกลางในภูมิภาค ต้องนำนโยบายภารกิจหลัก ๔ ด้าน และภารกิจด้านวิชาการ จากส่วนกลางไปสู่การปฏิบัติ

ต้องนำนโยบายภารกิจหลัก ๔ ด้าน และภารกิจด้านวิชาการ จากส่วนกลางไปสู่การปฏิบัติ ประกอบด้วย ๔ ภารกิจหลัก คือ

๒

ภารกิจการพัฒนา น้ำบาดาล

สืบเนื่องจากการเพิ่มขึ้นของประชากรและการเติบโตของประเทศ ทำให้ความต้องการใช้น้ำเพิ่มมากขึ้น ทั้งการใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค การเกษตร การอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว และภาคธุรกิจ ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศโลกที่ส่งผลกระทบทำให้เกิดภัยแล้งบ่อยครั้งขึ้น ทั้งนี้พบว่าเมื่อประชาชนต้องประสบปัญหาขาดแคลนน้ำ เพื่อการผลิต ส่งผลให้ขาดแคลนรายได้ เกิดปัญหาการเคลื่อนย้ายแรงงาน ภาคการเกษตร ครอบครัวแตกแยกและการเข้าถึงน้ำทำได้ยากยิ่งขึ้น รัฐบาลจึงมีโครงการให้ความช่วยเหลือประชาชนอย่างเร่งด่วนด้วยการขุดเจาะและพัฒนา น้ำบาดาล

หน้าที่ความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นและความยุ่งยากของงานที่เปลี่ยนแปลงไป

๑. ความต้องการใช้น้ำเพิ่มมากขึ้น จาก

- การเพิ่มขึ้นของประชากรและการเติบโตของประเทศ ทั้งการใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค การเกษตร การอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและภาคธุรกิจ
- การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลกที่ส่งผลกระทบให้เกิดภัยแล้งบ่อยขึ้น
- การเข้าถึงแหล่งน้ำทำได้ยาก

๒. รัฐบาลให้ความสำคัญกับน้ำบาดาลในการเป็นทางออกหลักของการบรรเทาและแก้ไขปัญหา จึงมีโครงการให้ความช่วยเหลือประชาชนอย่างเร่งด่วนด้วยการขุดเจาะและพัฒนา น้ำบาดาล

๓. สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ต้องดำเนินการ ดังนี้

- ๓.๑ เป็นเจ้าภาพในการดำเนินการพัฒนาน้ำบาดาลในพื้นที่ต้องใช้วิชาการด้านอุทกธรณีวิทยาชั้นสูง พื้นที่ภูเขา หรือเกาะ และแหล่งน้ำบาดาลประเภทที่เสี่ยงต่อการปนเปื้อนจากมลภาวะ เช่น บริเวณที่เป็นเกลือหิน และพื้นที่ที่มีชั้นน้ำเค็มแทรกอยู่
- ๓.๒ เร่งระดมความร่วมมือของทุกหน่วยงาน ลงพื้นที่ในการสำรวจ ประเมินศักยภาพและบริหารจัดการน้ำบาดาล
- ๓.๓ ดำเนินโครงการเพื่อจัดหาแหล่งน้ำให้ทันทั่วถึง เช่น โครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรแปลงใหญ่ ๓๐๐ ไร่ ๕๐๐ ไร่ โครงการจัดหาน้ำบาดาลขนาดใหญ่แก้ปัญหาภัยแล้งอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นต้น
- ๓.๔ สร้างความร่วมมือและสร้างความเข้าใจกับหลายภาคส่วนโครงการใหญ่ที่มีผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- ๓.๕ พิจารณากลับกรองคำขออนุญาตเจาะน้ำบาดาลที่มีความต้องการจริงๆ ในพื้นที่ที่มีศักยภาพ คุณภาพน้ำบาดาลมีความเหมาะสมกับวัตถุประสงค์การใช้ประโยชน์
- ๓.๖ ร่วมพิจารณากับคณะกรรมการลุ่มน้ำเพื่อบูรณาการร่วมกันในการประเมินสถานการณ์
- ๓.๗ สื่อสารความเข้าใจให้แก่ผู้ที่ไม่ได้รับการสนับสนุนโครงการ เพื่อให้เกิดการยอมรับ

ภารกิจการพัฒนา น้ำบาดาล

สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๗

๑. ดำเนินงานโครงการพัฒนา น้ำบาดาลเพื่อการเกษตรแปลงใหญ่ พัฒนาแหล่งน้ำบาดาลและก่อสร้างระบบกระจายน้ำเพื่อสนับสนุนแหล่งน้ำให้แก่กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ ช่วยเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร พร้อมประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้ และส่งเสริมความเข้มแข็งให้แก่กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่
๒. ดำเนินงานโครงการจัดหาแหล่งน้ำบาดาลระยะไกลเพื่อแก้ปัญหาในพื้นที่แล้งซ้ำซากหรือน้ำเค็ม เพื่อจัดหาแหล่งน้ำบาดาลและส่งน้ำระยะไกลให้กับประชาชนที่อยู่ในพื้นที่แห้งแล้ง ขาดแคลนแหล่งน้ำสำหรับการอุปโภคบริโภค ซึ่งเป็นที่ต้องใช้เทคโนโลยีการเจาะในระดับลึก และก่อสร้างระบบกระจายน้ำขนาดใหญ่ ต้องใช้บุคลากรที่มีประสบการณ์และมีความเชี่ยวชาญเป็นอย่างมาก
๓. โครงการพัฒนา น้ำบาดาลสนับสนุนน้ำดื่มสะอาดสำหรับสถานศึกษาและชุมชนในถิ่นทุรกันดาร เฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสมหามงคลพระราชพิธีบรมราชาภิเษก และโครงการศึกษาจุดจ่ายน้ำบาดาลเพื่อประชาชน ตามถนนสายหลักทั่วประเทศ เพื่อช่วยบรรเทาปัญหาขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภคของประชาชนในถิ่นทุรกันดารและประชาชนทั่วไป ซึ่งในโครงการดังกล่าวจะมีระบบปรับปรุงคุณภาพน้ำดื่มสะอาด ทำให้ประชาชนในพื้นที่ดำเนินโครงการมีน้ำสะอาดสำหรับบริโภค ลดค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำดื่ม เพิ่มความกินดีอยู่ดี ทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และต้องมีการบริหารจัดการอย่างเป็นรูปธรรม มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน

สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๘

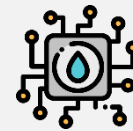
พื้นที่บางแห่ง เช่น จังหวัดราชบุรี จังหวัดนครปฐม จังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสงคราม และจังหวัดสมุทรปราการ เป็นชั้นน้ำบาดาลในชั้นตะกอนแอ่งเจ้าพระยาตอนล่าง ซึ่งชั้นน้ำบาดาลตอนบนมีคุณภาพน้ำบาดาลเค็ม จำเป็นต้องสำรวจและพัฒนา น้ำบาดาลในระดับลึก ซึ่งยังคงมีข้อมูลที่ไม่เพียงพอ อีกทั้งความลึกบ่อเจาะบ่อในบางพื้นที่ต้องเจาะบ่อที่ความลึกมากกว่า ๔๐๐ เมตร จึงจะได้ชั้นน้ำบาดาลคุณภาพดี ซึ่งปัจจุบันมีการกำหนดกรอบความลึกเฉลี่ยทั่วประเทศ อยู่ที่ระดับความลึก ๑๕๐ - ๒๐๐ เมตร

สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๙

๑. มีแนวโน้มในการทำเกษตรกรรมสวนผลไม้มากขึ้น เช่น สวนทุเรียน ซึ่งเป็นผลไม้ที่ใช้น้ำมาก จึงทำให้มีการปรับการขุดบ่อแบบบ่อเดี่ยว เป็นกลุ่มบ่อ และจัดทำระบบประปาขนาดใหญ่ เพื่อให้สามารถพัฒนา น้ำบาดาลได้มากขึ้นและส่งน้ำได้ระยะไกลบริการได้หลายหมู่บ้าน ทำให้ประชาชนได้รับประโยชน์มากขึ้น
๒. จัดทำโครงการศึกษาความเหมาะสมของรูปแบบการส่งน้ำบาดาลระยะไกล เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลตะวันออก โครงการศึกษา สำรวจและประเมินความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์ของการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลขนาดใหญ่ ในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) โครงการศึกษา สำรวจ ออกแบบและพัฒนาระบบกระจาย น้ำบาดาลเพื่อการอนุรักษ์ช้างในพื้นที่ป่าตะวันออก โครงการศึกษาสำรวจ และพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลระดับลึก ในชั้นตะกอนกรวดทราย เพื่อการอุปโภค บริโภค ในพื้นที่ขาดแคลนน้ำเสี่ยงภัยแล้ง และมีปัญหาคุณภาพน้ำเค็ม ตำบลโพรงอากาศ อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ฯลฯ

สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๑๐

มีการใช้เทคโนโลยีและวางระบบท่อส่งน้ำระยะไกล เช่น จังหวัดนครพนม เป็นโครงการนำร่องวางระบบท่อส่งน้ำระยะไกล ๑๗ กิโลเมตร ไปยังตำบลที่ขาดแคลนน้ำ เป็นพื้นที่ประสบปัญหาน้ำเค็ม ไม่มีน้ำผิวดิน หรือเป็นพื้นที่ประสบภัยแล้ง เนื่องจากด้านบนเป็นดินทรายจึงไม่กักเก็บน้ำและน้ำมีตะกอนขุ่น หรือในพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร ที่มีน้ำบาดาลน้อย จึงต้องมีการศึกษานำร่อง และใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในการรับน้ำระยะไกล และพัฒนาให้เป็นพื้นที่เติมน้ำ และส่งน้ำต่อไปยังพื้นที่อื่น ส่งผลให้ต้องมีการบูรณาการพื้นที่และบริหารจัดการชุมชนและสิ่งแวดล้อมให้เกิดความสมดุล

ภารกิจการพัฒนา น้ำบาดาล

สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๑๑

เป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางด้านอุทกธรณีวิทยา ทั้งพื้นที่หินแข็งเนื้อแน่น มีรอยแตกน้อย ปริมาณน้ำน้อย และพื้นที่ตอนกลางมีชั้นเกลือหินแทรกสลับอยู่ทำให้น้ำบาดาลเค็มแผ่กระจายเป็นบริเวณกว้าง การเจาะสำรวจและการพัฒนาบ่อน้ำบาดาล จำเป็นต้องมีเครื่องจักร เครื่องเจาะรวมถึงอุปกรณ์ในการเจาะต่างๆ ที่เหมาะสมกับสภาพอุทกธรณีวิทยาที่ต่างกัน และมีความจำเป็นต้องเพิ่มสมรรถนะเครื่องเจาะ รวมถึงเพิ่มสมรรถนะและเสริมสร้างความเชี่ยวชาญของช่างเจาะในการเจาะในพื้นที่แตกต่างกัน ด้วยการวิจัยนวัตกรรมการเจาะด้วยรูปแบบใหม่ๆ ให้สอดคล้องกับพื้นที่ เช่น ในพื้นที่ชั้นเกลือหิน แทรกสลับอยู่ไม่ควรเจาะลึกแต่ให้เจาะขยายบ่อให้ใหญ่ขึ้น หรือ คัดค้นวิจัยรูปแบบการเจาะหลายๆ บ่อ (กลุ่มบ่อ) ในระดับตื้นกว่าชั้นน้ำเค็ม และใช้หลายบ่อร่วมกันเพื่อให้มีปริมาณน้ำเพียงพอ เป็นต้น

สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๑๒

ดำเนินโครงการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลในรูปแบบต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการใช้น้ำของประชาชน ด้านอุปโภคบริโภค และเกษตรกรรม เช่น โครงการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อการเกษตร โครงการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อสนับสนุนน้ำดื่มสะอาดให้กับโรงเรียน โครงการจัดหาแหล่งน้ำบาดาลระยะไกลเพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่แล้งซ้ำซาก หรือน้ำเค็ม เป็นต้น

๒. สำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ในฐานะหน่วยงานราชการบริหารส่วนกลางในภูมิภาค ต้องนำนโยบายภารกิจหลัก ๔ ด้าน และภารกิจด้านวิชาการ จากส่วนกลางไปสู่การปฏิบัติ

ต้องนำนโยบายภารกิจหลัก ๔ ด้าน และภารกิจด้านวิชาการ จากส่วนกลางไปสู่การปฏิบัติ ประกอบด้วย ๔ ภารกิจหลัก คือ

๓

ภารกิจการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล

จากการการสูบน้ำขึ้นมาใช้มากเป็นระยะเวลาติดต่อกันเป็นระยะเวลานาน ทำให้เกิดปัญหาวิกฤตน้ำบาดาลและส่งผลกระทบ คือ ระดับน้ำบาดาลลดต่ำลงโดยไม่มีการคืนตัวทำให้เกิดวิกฤตน้ำบาดาล ส่งผลให้ปริมาณน้ำที่สูบได้น้อยลง ระดับน้ำอยู่ลึกทำให้สูบน้ำไม่ขึ้นต้องเปลี่ยนเครื่องสูบน้ำหรือเจาะบ่อใหม่ รวมถึงมีการทรุดตัวของแผ่นดินจากระดับน้ำหรือแรงดันน้ำที่ลดลง ทำให้เกิดการอัดตัวของชั้นดินหรือดินปนทราย ส่งผลให้น้ำท่วมขังหรือเกิดการทรุดตัวของแผ่นดิน ตลอดจนการไหลของน้ำเค็มเข้าสู่แหล่งน้ำจืดในบริเวณชั้นน้ำที่อยู่นที่ราบชายฝั่งทะเลหรือที่ราบปากแม่น้ำ เมื่อมีการสูบน้ำมากทำให้ความสมดุลเปลี่ยนแปลงและน้ำเค็มจะไหลเข้าสู่แหล่งน้ำจืด

หน้าที่ความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นและความยุ่งยากของงานที่เปลี่ยนแปลงไป

๑. การสูบน้ำขึ้นมาใช้มากเป็นระยะเวลาติดต่อกันเป็นระยะเวลานาน ทำให้เกิดปัญหาวิกฤตน้ำบาดาลและส่งผลกระทบ คือ

- ๑.๑ ระดับน้ำบาดาลลดต่ำลงโดยไม่มีการคืนตัว ทำให้เกิดวิกฤตน้ำบาดาล ส่งผลให้ปริมาณน้ำที่สูบได้น้อยลง ระดับน้ำอยู่ลึกทำให้สูบน้ำไม่ขึ้น ต้องเปลี่ยนเครื่องสูบน้ำหรือเจาะบ่อใหม่
- ๑.๒ การทรุดตัวของแผ่นดิน จากระดับน้ำหรือแรงดันน้ำที่ลดลง ทำให้เกิดการอัดตัวของชั้นดินหรือดินปนทราย ส่งผลให้น้ำท่วมขัง หรือเกิดการทรุดตัวของแผ่นดิน
- ๑.๓ การไหลของน้ำเค็มเข้าสู่แหล่งน้ำจืดในบริเวณชั้นน้ำที่อยู่นที่ราบชายฝั่งทะเลหรือที่ราบปากแม่น้ำ เมื่อมีการสูบน้ำมาก ทำให้ความสมดุลเปลี่ยนแปลงและน้ำเค็มจะไหลเข้าสู่แหล่งน้ำจืด

๒. สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ต้องดำเนินการ ดังนี้

- ๒.๑ ดำเนินการอนุรักษ์เพื่อการป้องกันให้มีน้ำบาดาลอยู่อย่างยั่งยืนโดยเฝ้าระวังติดตาม ความเปลี่ยนแปลงทั้งในเชิงปริมาณ และคุณภาพ
- ๒.๒ ประเมินความเสี่ยงพื้นที่ที่รับผิดชอบได้ โดยแต่ละพื้นที่ก็จะมีประเด็นความเสี่ยงที่อาจจะต้องควบคุมหรือกำกับเป็นพิเศษ เช่น จังหวัดชลบุรี และจังหวัดระยอง พบสารหนูมีค่าเกินมาตรฐานหรือกรณีปัญหาแผ่นดินทรุดตัวในจังหวัดปทุมธานี เป็นต้น
- ๒.๓ ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆเพื่อบริหารจัดการน้ำบาดาลในพื้นที่ที่มีความสมดุลทางธรรมชาติ
- ๒.๔ ฟื้นฟูเข้าร่วมกับส่วนกลาง เพื่อศึกษา วิเคราะห์ วางแผนการเติมน้ำใต้ดินในพื้นที่ที่ประสบปัญหา เช่น อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก เป็นพื้นที่นำร่องในการศึกษาทดลองเติมน้ำเนื่องจากมีความเหมาะสมทางด้านอุทกธรณีวิทยา ดินเหนียวชั้นบนมีขนาดบางน้อยกว่า ๓ เมตร ชั้นกรวดทรายระดับต้นมีความหนาต่อเนื่องประมาณ ๑๐-๑๕ เมตร นอกจากนั้นยังอยู่ในคลองส่งน้ำ โดยมีการก่อสร้างระบบเติมน้ำลงสู่ชั้นน้ำบาดาลนำร่องในพื้นที่

ภารกิจการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล

สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๗

๑. เฝ้าระวังกรณีพื้นที่เสี่ยงต่อการปนเปื้อน มีการติดตามคุณภาพน้ำบาดาล ตรวจสอบไม่ให้เกิดการปนเปื้อนสู่ชั้นน้ำบาดาล เช่น ในพื้นที่เหมืองทอง ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดพิจิตร พิษณุโลก และเพชรบูรณ์
๒. ในเขตพื้นที่รับผิดชอบบางส่วนมีคุณภาพน้ำบาดาลไม่เหมาะสมแก่การอุปโภคบริโภค บางพื้นที่มีค่าสารละลายฟลูออไรด์สูง ค่าเหล็กและแมงกานีสเกินมาตรฐาน ค่าความกระด้างสูง ในบางบริเวณเป็นพื้นที่น้ำกร่อยน้ำเค็ม ทำให้การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลยากมากขึ้น จึงจำเป็นต้องเฝ้าระวังเรื่องคุณภาพน้ำบาดาลอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง

สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๙

มีการเฝ้าระวังการปนเปื้อนและการรุกรานของน้ำเค็ม เนื่องจากมีพื้นที่เสี่ยงต่อการปนเปื้อนในน้ำบาดาลจำนวนมาก ได้แก่ นิคมอุตสาหกรรมจำนวน ๒๙ นิคม พื้นที่ฝังกลบขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกสุขลักษณะจำนวน ๕๒ แห่ง พื้นที่ติดชายฝั่งทะเลอ่าวไทย ระยะทาง ๕๗๔ กม. รวมถึงมีการลักลอบทิ้งกากของเสียในพื้นที่

สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๘

๑. เป็นพื้นที่ที่มีโรงงานอุตสาหกรรม มากกว่า ๓๘,๐๑๕ โรงงาน และบางพื้นที่โรงงานตั้งอยู่ใกล้เคียงกับแหล่งที่อยู่อาศัย และมักจะมีปัญหาข้อร้องเรียนจากประชาชนในพื้นที่ เช่น โรงงานขยะ โรงงานเลี้ยงสัตว์ ที่ปล่อยของเสียลงสู่ชั้นน้ำบาดาล จึงต้องมีนักวิชาการของกรมเข้าไปดำเนินการศึกษาสำรวจหาข้อเท็จจริงอยู่เสมอ
๒. มีพื้นที่เสี่ยงต่อการปนเปื้อน ได้แก่ พื้นที่ที่มีอาณาเขตติดต่อกับน้ำทะเล พื้นที่ที่มีการทำนาเกลือ พื้นที่รอบโรงงาน พื้นที่รอบที่ฝังกลบขยะ ฯลฯ พื้นที่ดังกล่าวควรจัดเป็นเสี่ยงต่อการปนเปื้อน ควรมีการกำหนดขอบเขตระยะเสี่ยงเบื้องต้นอย่างชัดเจน เพราะหากมีการปนเปื้อนในชั้นน้ำบาดาลจะยากแก้ไข จึงจำเป็นต้องกำหนดเป็นพื้นที่เสี่ยงต่อการปนเปื้อน เพื่อให้มีการควบคุมในเรื่องของการเจาะบ่อน้ำบาดาลที่ต้องได้ตามมาตรฐาน หากเอกชนเป็นผู้เจาะจะต้องมีเจ้าหน้าที่เป็นผู้ติดตามควบคุมการเจาะอย่างใกล้ชิด

สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๑๐

มีการเฝ้าระวังการปนเปื้อนจากบ่อขยะ และสารเคมีรั่วไหลโดยเฉพาะในเขตเศรษฐกิจพิเศษ รวมถึงการเฝ้าระวังการปนเปื้อนน้ำเค็ม โลหะหนักเพื่อป้องกันและแจ้งเตือนประชาชนได้ทันทั่วทั้งที่

ภารกิจการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล

สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๑๑

๑. การวิจัยและปฏิบัติการด้านการเติมน้ำลงสู่ชั้นน้ำบาดาลต้องดำเนินการให้เหมาะสมในแต่ละพื้นที่ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับหน่วยงานระดับจังหวัดและหน่วยงานส่วนท้องถิ่นเป็นสำคัญ ที่จะต้องให้ความร่วมมือด้านพื้นที่ สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ต้องมีแผนงานและแนวทางในงานด้านการเติมน้ำที่ชัดเจนในการประสานงานกับหน่วยงานระดับจังหวัดและหน่วยงานส่วนท้องถิ่น เพื่อการการอนุรักษ์และฟื้นฟู ทรัพยากรน้ำบาดาลในพื้นที่
๒. สร้างงานวิจัยและการติดตามรูปแบบรูกล้าและ การแพร่กระจายของน้ำเค็มในพื้นที่ เพื่อการออกมาตรการต่างๆ ในการปกป้องชั้นน้ำบาดาลคุณภาพดีจากการแทรกดัน รูกล้า และการแพร่กระจายของน้ำเค็มเข้าไปสู่ชั้นน้ำบาดาลที่มีคุณภาพดีที่ประชาชนใช้อยู่ในปัจจุบัน ให้ ประชาชนสามารถใช้น้ำได้อย่างยั่งยืน

สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๑๒

๑. ดำเนินการส่งเสริมองค์ความรู้เรื่องน้ำบาดาล โดยเฉพาะเรื่องการเติมน้ำใต้ดินให้กับหน่วยงานภาครัฐ องค์กรเอกชน และประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบ พร้อมกันนี้ได้สร้างบ่อเติมน้ำใต้ดินระดับต้น เพื่อเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ และเป็นต้นแบบสำหรับการต่อยอดองค์ความรู้ให้กับหน่วยงานท้องถิ่น
๒. มีการเฝ้าระวังกรณีพื้นที่เสี่ยงต่อการปนเปื้อน ได้แก่ พื้นที่ที่มีอาณาเขตติดต่อกับน้ำทะเล พื้นที่ที่มีการทำนาเกลือ พื้นที่รอบโรงงาน พื้นที่รอบที่ฝังกลบขยะ ฯลฯ

๒. สำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ในฐานะหน่วยงานราชการบริหารส่วนกลางในภูมิภาค ต้องนำนโยบายภารกิจหลัก ๔ ด้าน และภารกิจด้านวิชาการ จากส่วนกลางไปสู่การปฏิบัติ

ต้องนำนโยบายภารกิจหลัก ๔ ด้าน และภารกิจด้านวิชาการ จากส่วนกลางไปสู่การปฏิบัติ ประกอบด้วย ๔ ภารกิจหลัก คือ

๔

ภารกิจด้านการบริหารจัดการน้ำบาดาล

ดำเนินการนำข้อกำหนดมาตรฐานแนวทางการจัดสรรน้ำบาดาลอย่างเป็นธรรมาปฏิบัติ โดยสนับสนุนส่วนกลางและจังหวัดเพื่อให้การบริหารจัดการและการกำกับดูแลตามกฎหมายมีประสิทธิภาพ ซึ่งจากปัญหาการขาดแคลนน้ำ ทำให้มีความต้องการใช้น้ำบาดาลเพื่อบรรเทาความทุกข์ยากของประชาชน ทั้งในภาคการเกษตร และภาคธุรกิจ ส่งผลให้การขออนุญาตเจาะและใช้น้ำบาดาลมีเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง

หน้าที่ความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นและความยุ่งยากของงานที่เปลี่ยนแปลงไป

๑. ดำเนินการนำข้อกำหนดมาตรฐานแนวทางการจัดสรรน้ำบาดาลอย่างเป็นธรรมาปฏิบัติ บริหารจัดการให้เป็นไปตามกฎหมายน้ำบาดาล
๒. สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ต้องดำเนินการ ดังนี้

๒.๑ สนับสนุนส่วนกลางและจังหวัดเพื่อให้การบริหารจัดการและการกำกับดูแลตามกฎหมายมีประสิทธิภาพ

๒.๒ ตรวจสอบบ่อน้ำบาดาลที่ขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการรายใหม่

๒.๓ พิจารณาลั่นกรองคำขออนุญาตเจาะและใช้น้ำบาดาลในฐานะเป็นคณะกรรมการเขต

๒.๔ ตรวจสอบการอุดกลบบ่อน้ำบาดาลที่แจ้งยกเลิกใช้

๒.๕ ตรวจสอบติดตามการลักลอบเจาะ/ ใช้น้ำบาดาล

๒.๖ ประชาสัมพันธ์ สร้างความตระหนัก เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการขออนุญาตใช้น้ำบาดาลให้กับผู้ประกอบการ ประชาชน เจ้าหน้าที่ อปท.

๒.๗ จัดทำฐานข้อมูลบ่อน้ำบาดาล การจัดเก็บรายได้ การตรวจสอบบ่อน้ำบาดาล

๒.๘ ติดตามหนี้ค่าน้ำบาดาลให้เฉพาะที่ใบอนุญาตยังไม่สิ้นอายุ ความท้าทายและความยากของงาน คือ ด้านเอกสารที่กระจัดกระจาย การจัดเตรียมเอกสาร การหาข้อเท็จจริงและการปรับใช้ข้อกำหนด

๒.๙ การจัดฝึกอบรมช่างเจาะน้ำบาดาล

ภารกิจด้านการบริหารจัดการน้ำบาดาล

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๗

๑. การตรวจสอบบ่อน้ำบาดาลที่มีความเสี่ยงในด้านการประกอบกิจการน้ำบาดาล เป็นบ่อน้ำบาดาลที่ต้องสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพ.ร.บ.น้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ ที่มีปริมาณเพิ่มมากขึ้นทุกปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ มี ๗๘๒ บ่อ และเพิ่มขึ้นจนปัจจุบัน พ.ศ. ๒๕๖๓ มี ๙๖๐ บ่อ
๒. การประชุมคณะกรรมการเขตซึ่งมีอำนาจหน้าที่ พิจารณากันกรองและพิจารณาให้ความเห็น คำขอรับใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาลที่เพิ่มมากขึ้นทุกปี จากปี พ.ศ. ๒๕๖๑ มี ๓๕๗ คำขอ และในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ มี ๑,๐๗๑ คำขอ

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๙

๑. การตรวจสอบบ่อน้ำบาดาลที่มีความเสี่ยงในด้านการประกอบกิจการน้ำบาดาล เป็นบ่อน้ำบาดาลที่ต้องสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพ.ร.บ.น้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ ประมาณปีละ ๔๐๐ บ่อ
๒. การประชุมคณะกรรมการเขตซึ่งมีอำนาจหน้าที่ พิจารณากันกรองและพิจารณาให้ความเห็น คำขอรับใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาลที่เพิ่มมากขึ้นทุกปี จากปี พ.ศ. ๒๕๖๑ มี ๑,๒๐๙ คำขอ และในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ มี ๒,๘๐๕ คำขอ

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๘

๑. การตรวจสอบบ่อน้ำบาดาลที่มีความเสี่ยงในด้านการประกอบกิจการน้ำบาดาล เป็นบ่อน้ำบาดาลที่ต้องสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพ.ร.บ.น้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ ที่มีปริมาณเพิ่มมากขึ้นทุกปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ มี ๕๔๔ บ่อ และเพิ่มขึ้นจนปัจจุบัน พ.ศ. ๒๕๖๓ มี ๖๒๕ บ่อ
๒. การประชุมคณะกรรมการเขตซึ่งมีอำนาจหน้าที่ พิจารณากันกรองและพิจารณาให้ความเห็น คำขอรับใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาลที่เพิ่มมากขึ้นทุกปี จากปี พ.ศ. ๒๕๖๑ มี ๒๒๐ คำขอ และในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มี ๔๖๕ คำขอ
๓. เครือข่ายน้ำบาดาล จัดสร้างเครือข่ายน้ำบาดาลระดับชุมชน โดยร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในท้องถิ่น หน่วยงานท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้าน เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำบาดาลให้ประชาชนได้ตระหนักและเห็นคุณค่าของทรัพยากรน้ำบาดาลในพื้นที่ตนเอง

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๑๐

๑. การตรวจสอบบ่อน้ำบาดาลที่มีความเสี่ยงในด้านการประกอบกิจการน้ำบาดาล เป็นบ่อน้ำบาดาลที่ต้องสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพ.ร.บ.น้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ ที่มีปริมาณเพิ่มมากขึ้นทุกปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ มี ๖๐๓ บ่อ และเพิ่มขึ้นจน พ.ศ. ๒๕๖๓ มี ๗๗๔ บ่อ
๒. การประชุมคณะกรรมการเขตซึ่งมีอำนาจหน้าที่ พิจารณากันกรองและพิจารณาให้ความเห็น คำขอรับใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาลที่เพิ่มมากขึ้นทุกปี จากปี พ.ศ. ๒๕๖๑ มี ๓๖๖ คำขอ และในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ มี ๑,๕๐๖ คำขอ

ภารกิจด้านการบริหารจัดการน้ำบาดาล

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๑๑

๑. การตรวจสอบบ่อน้ำบาดาลที่มีความเสี่ยงในด้านการประกอบกิจการน้ำบาดาล เป็นบ่อน้ำบาดาลที่ต้องสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพ.ร.บ. น้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ ที่มีปริมาณเพิ่มมากขึ้นทุกปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ มี ๒๒๐ บ่อ และเพิ่มขึ้นจน พ.ศ. ๒๕๖๓ มี ๒๘๗ บ่อ
๒. การประชุมคณะกรรมการเขตซึ่งมีอำนาจหน้าที่ พิจารณากลับกรองและพิจารณาให้ความเห็น คำขอรับใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาลที่เพิ่มมากขึ้นทุกปี จากปี พ.ศ. ๒๕๖๑ มี ๑,๐๓๗ คำขอ และในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ มี ๗,๗๓๘ คำขอ
๓. ติดตามตรวจสอบบ่อเอกชนในพื้นที่เพื่อจัดทำฐานข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน เพื่อเป็นการเฝ้าระวังการปนเปื้อน และแผ่กระจายของน้ำเค็มไปสู่พื้นที่ชั้นน้ำที่มีคุณภาพดี และการใช้น้ำปริมาณมากเกินสมดุล เนื่องจาก
  - ตั้งอยู่ในเขตภาคอีสาน มีความแห้งแล้งมากในฤดูแล้ง ทำให้ประชาชนนิยมจ้างรถเจาะเอกชนในการเจาะใช้น้ำในแต่ละบ้านหรือหมู่บ้านเป็นจำนวนมาก สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่สามารถเจาะน้ำบาดาลได้ในระดับไม่ลึกและเป็นหินชุดที่มีเกลือหินแทรกสลับ มีความแข็งปาน กลาง รถเจาะเล็กขนาดรถ ๖ และ ๔ ล้อ สามารถเจาะได้
  - หน่วยงานองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นเริ่มจัดหารถเจาะไว้บริการประชาชนในเขตพื้นที่ตนเอง เช่น จังหวัดร้อยเอ็ด และจังหวัดศรีสะเกษ เป็นต้น ดังนั้น ในการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลในพื้นที่อาจมีความเสี่ยงต่างๆ จึงต้องกำกับดูแลตามพระราชบัญญัติ น้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ อย่างใกล้ชิด

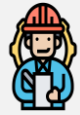
สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๑๒

๑. การตรวจสอบบ่อน้ำบาดาลที่มีความเสี่ยงในด้านการประกอบกิจการน้ำบาดาล เป็นบ่อน้ำบาดาลที่ต้องสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพ.ร.บ. น้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ ที่มีปริมาณเพิ่มมากขึ้นทุกปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ มี ๕๘๗ บ่อ และเพิ่มขึ้นจน พ.ศ. ๒๕๖๓ มี ๖๒๙ บ่อ และคาดการณ์ว่า ปี พ.ศ. ๒๕๖๗ จะมีจำนวนบ่อที่ต้องตรวจสอบ ๗๙๙ บ่อ
๒. การประชุมคณะกรรมการเขตซึ่งมีอำนาจหน้าที่ พิจารณากลับกรองและพิจารณาให้ความเห็น คำขอรับใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาลที่เพิ่มมากขึ้นทุกปี จากปี พ.ศ. ๒๕๖๑ มี ๒๕๒ คำขอ และในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ มี ๓๘๗ คำขอ

๓. บทบาทด้านวิชาการและการให้บริการทางวิชาการมีความท้าทายและเพิ่มมากขึ้น

บทบาทด้านวิชาการมีความท้าทายและเพิ่มมากขึ้น

การสำรวจ ประเมินศักยภาพ พื้นฟู และบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลมีความหลากหลายและแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่

ต้องใช้ความเชี่ยวชาญด้านอุทกธรณีวิทยาชั้นสูง วิศวกรรม ความรู้วิชาการ ทักษะในการบริหารจัดการและแก้ไขปัญหา เป็นประสบการณ์ที่ต้องสั่งสมจากการลงมือปฏิบัติในพื้นที่

วิจัย พัฒนา และประยุกต์ใช้ในการเลือกเทคโนโลยี เครื่องมือ เทคนิควิธีให้เข้ากับลักษณะอุทกธรณีวิทยาแต่ละแห่งที่มีความยุ่งยากและท้าทายมากขึ้น

สภาพธรณีวิทยาชั้นหิน ดิน และศักยภาพน้ำบาดาล ชื้นน้ำบาดาลที่สามารถนำมาใช้ได้เหมาะสมอยู่ในระดับชั้นน้ำที่ลึกขึ้น หรือการที่ประชาชนผู้ที่ต้องการน้ำบาดาลอยู่ในพื้นที่ที่มีศักยภาพน้ำน้อย หรือน้ำเค็ม เช่น พื้นที่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้การสำรวจต้องใช้เวลาการเจาะลงไปในพื้นที่ที่ลึกมากกว่า ๓๐๐ เมตร ต้องมีการวางแผนเทคนิคการเจาะ การเลือกชั้นน้ำ

ให้ความรู้แก่อปท. ทสจ. รวมถึงเตรียมข้อมูลวิชาการเพื่อสนับสนุนภารกิจการถ่ายโอนอำนาจ

การปฏิบัติต้องมีการสำรวจทางวิชาการและกำกับให้ฝ่ายวิชาการและชุดเจาะทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิด หากมีความเสียหายน้ำเค็มเข้าแทรกมายังชั้นน้ำดี จะส่งผลต่อน้ำบาดาลและผู้น้ำเป็นอย่างมาก

- ในภาคเหนือตอนล่าง ลักษณะชั้นหินให้น้ำส่วนใหญ่เป็นตะกอนร่วม มีปริมาณน้ำกักเก็บและปริมาณน้ำเพิ่มเติมอยู่ในระดับสูง
- บางพื้นที่เป็นพื้นที่สูง อยู่ติดเขา มีสภาพทางธรณีวิทยาเป็นชั้นหินแข็งหาน้ำยาก โดยนักธรณีวิทยาต้องสำรวจหารอยแตกของหินศักยภาพน้ำน้อย (Border) เป็นกรวดก้อนใหญ่ต้องเจาะและเปียนดันไปในชั้นหิน
- ต้องใช้ทดลองดำเนินการและใช้เครื่องมือที่หลากหลายวิธี
- เครื่องเจาะบางประเภทอาจทำให้บ่อพังเสียหายหากไม่มีประสบการณ์สูง หรือขาดความชำนาญ

เป็นองค์ความรู้เฉพาะด้านในการบริหารจัดการในการนำน้ำบาดาลขึ้นมาใช้งานไม่ให้เกิดความเหมาะสม ด้วยความรู้ความเข้าใจและเป็นไปอย่างถูกวิธีตามลักษณะกายภาพของแหล่งน้ำบาดาลที่แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาตามมา เช่น การแทรกตัวของน้ำเค็ม เป็นต้น

- โครงการและการพัฒนาการบริหารจัดการน้ำ การให้ความรู้ทางวิชาการแก่ประชาชน เช่น การเติมน้ำกลับลงสู่ใต้ดินเพื่อเป็นการเพิ่มปริมาณน้ำ เพื่อให้สามารถนำน้ำบาดาลกลับมาใช้ในช่วงเวลาที่ขาดแคลน และเป็นการแก้ไขปัญหาการลดลงของระดับน้ำบาดาลจากการใช้ที่เกินสมดุลที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

๔. การบูรณาการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ (Area Based) มีความแตกต่างกันในแต่ละเขต

ภายหลังจากการถ่ายโอนอำนาจและภารกิจบางส่วนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไปดำเนินการ สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ต้องมีการวางแผนบริหารจัดการเชิงพื้นที่เพื่อให้เกิดการยอมรับ มีความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการ เกิดความยั่งยืนและมีความคุ้มค่า ทำให้มีภาระงานเพิ่มมากขึ้น ดังนี้

๑

วางแผนทางในการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหา
สถานการณ์ภัยแล้ง

- ร่วมกับจังหวัด กลุ่มจังหวัด ส่วนราชการอื่นๆ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดทำแผนการบริหารจัดการน้ำให้กับประชาชน
- ประสานด้านนโยบาย แผน และมาตรการจากส่วนกลางเพื่อกำหนดทิศทางและแนวทาง ในการปฏิบัติให้สอดคล้องกับเป้าหมาย และยุทธศาสตร์ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล กลุ่มจังหวัด จังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒

ดำเนินโครงการที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วม
และเกิดความยั่งยืนที่คุ้มค่ามากขึ้น

- พิจารณาความจำเป็นเร่งด่วนของโครงการในการแก้ไขปัญหา
- ตอบโจทย์ความต้องการที่แท้จริงในช่วงเวลาที่เหมาะสม
- ทันต่อการแก้ปัญหาสถานการณ์ภัยแล้ง
- ให้กลุ่มเกษตรกรที่เป็นกลุ่มเป้าหมายหลักที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากโครงการ สามารถ เข้าถึงบริการได้อย่างเสมอภาค มีน้ำใช้เพียงพอในการเกษตร นำมาซึ่งการมีรายได้และ ชีวิตที่ดีขึ้น
- สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการต่างๆ และการยอมรับในเงื่อนไขของการเข้าร่วม โครงการ

๔. การบูรณาการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ (Area Based) มีความแตกต่างกันในแต่ละเขต

ภายหลังจากการถ่ายโอนอำนาจและภารกิจบางส่วนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไปดำเนินการ สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ต้องมีการวางแผนบริหารจัดการเชิงพื้นที่เพื่อให้เกิดการยอมรับ มีความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการ เกิดความยั่งยืนและมีความคุ้มค่า ทำให้มีภาระงานเพิ่มมากขึ้น ดังนี้

๓

การบูรณาการร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่โครงการหรือผู้รับบริการ

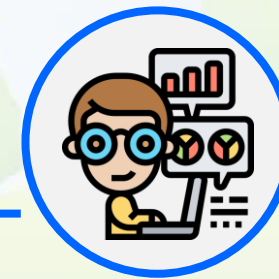

- ให้เข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ต้นในการพิจารณาความเหมาะสม การออกแบบโครงการ ไปจนถึงการดำเนินการและการแก้ไขปัญหา
- กำหนดแนวทางการทำงานร่วมกัน เช่น การดำเนินการในรูปแบบคณะกรรมการกลั่นกรองคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
  - คณะกรรมการ ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด ตัวแทนสภาอุตสาหกรรม ผู้แทนหอการค้าไทย เป็นต้น
- สร้างความรู้ความเข้าใจในด้านวิชาการ เช่น ศักยภาพน้ำบาดาล ความเสี่ยง ปริมาณการขออนุญาตที่เหมาะสมกับวัตถุดิบประสงคของการเจาะบ่อน้ำบาดาล เป็นต้น
- ชี้แจงข้อมูลเพื่อประกอบการพิจารณาตัดสินใจร่วมกัน
- ลักษณะของโครงการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ จึงต้องมีการปรับแนวทางการดำเนินงานให้เหมาะสมกับพื้นที่
- การพัฒนาบริการที่ให้ความสำคัญกับความยั่งยืนมากขึ้นทำให้มีปริมาณงานที่มากขึ้น ต้องประสานความร่วมมือหลายภาคส่วนเพื่อให้เกิดคุณภาพหรือผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้น เช่น
  - โครงการน้ำบาดาลเพื่อการเกษตร สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ได้แสดงให้เห็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เข้าใจต่อระบบการกระจายน้ำ ศักยภาพน้ำ รวมถึงชี้ให้เห็นประโยชน์และความสำเร็จของโครงการฯ ที่เมื่อใช้ระบบกระจายน้ำร่วมกับน้ำผิวดินแล้ว จะทำให้เกิดความแน่นอนในการวางแผนในการเพาะปลูกและปริมาณผลผลิตที่ออกสู่ตลาดมีความมั่นคงมากขึ้น เป็นต้น

๕. เพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการประชาชน ในการเข้าถึงพื้นที่ได้อย่างรวดเร็ว และครอบคลุม

- ดำเนินการและสนับสนุนเกี่ยวกับการเจาะน้ำบาดาลและการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อสนับสนุนการอุปโภคบริโภค อุตสาหกรรม และการเกษตรในพื้นที่ที่ได้รับมอบหมาย

- บริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลเพื่อเตรียมความพร้อมในภาวะฉุกเฉิน

- แก้ไขปัญหาและบรรเทาปัญหาวิกฤตภัยธรรมชาติ ทั้งภัยแล้งและน้ำท่วมได้อย่างทันท่วงที

๕. เพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการประชาชน ในการเข้าถึงพื้นที่ได้อย่างรวดเร็ว และครอบคลุม

- บริหารจัดการ ๕ โครงการใหญ่ ซึ่งเป็นนวัตกรรมด้านการพัฒนาน้ำบาดาลที่จะช่วยแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนในพื้นที่ประสบภัยแล้งได้รับประโยชน์มากขึ้น และเป็นการเพิ่มความมั่นคงด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลของประเทศ

๑. น้ำบาดาลขนาดใหญ่ริมแม่น้ำ (Riverbank Filtration - RBF)

- นำน้ำบาดาลบริเวณใกล้แม่น้ำซึ่งมีปริมาณมากมาใช้ในการพัฒนาเป็นแหล่งน้ำต้นทุน มีปริมาณน้ำมากกว่าบ่อน้ำบาดาลปกติประมาณ ๒๐ เท่า และน้ำมีคุณภาพดีเนื่องจากผ่านการกรองโดยธรรมชาติ สามารถนำน้ำบาดาลขึ้นมาใช้และไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
- ดำเนินการในพื้นที่นำร่อง ๓ จังหวัด คือ ชัยนาท (สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๒) รязบุรี (สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๘) และ สุพรรณบุรี (สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๒) มีประชาชนได้รับประโยชน์กว่า ๗,๖๐๐ ครัวเรือน พื้นที่เกษตรได้รับประโยชน์กว่า ๒,๔๐๐ ไร่ และมีปริมาณน้ำรวมทั้งสิ้น ๔.๕๒ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี

๒ การส่งน้ำบาดาลระยะไกล

- เป็นการเจาะน้ำบาดาลในพื้นที่ที่มีปริมาณน้ำมาก ส่งผ่านระบบกระจายน้ำให้สามารถนำไปใช้ในพื้นที่ที่ขาดแคลน หรือน้ำเค็ม
- ดำเนินการแล้วเสร็จจำนวน ๓ แห่ง คือ
  - จังหวัดจันทบุรี (สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๙) ในพื้นที่ตำบลสนมไชย อำเภอนายายอาม มีประชาชนได้ใช้ประโยชน์แล้วกว่า ๕,๐๐๐ คน ปริมาณน้ำรวม ๔๐๘,๘๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อปี
  - จังหวัดสุพรรณบุรี (สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๒) ในพื้นที่ตำบลตลิ่งชัน ตำบลสนมคัล อำเภอมือง และตำบลไร่แดง อำเภอดอนเจดีย์ ครอบคลุมพื้นที่ ๑๓๐ ตารางกิโลเมตร มีประชาชนได้ประโยชน์กว่า ๒๕,๐๐๐ คน ปริมาณน้ำรวม ๒ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี
  - จังหวัดร้อยเอ็ด (สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๑๑) ในพื้นที่ตำบลศรีสมเด็จ อำเภอศรีสมเด็จ ได้รับประโยชน์กว่า ๑,๔๐๐ ครัวเรือน หรือกว่า ๖,๕๐๐ คน มีน้ำกินน้ำใช้อย่างเพียงพอตลอดทั้งปี
- ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ อยู่ระหว่างการก่อสร้างเพิ่มเติมในพื้นที่แล้งซ้ำซากหรือน้ำเค็มอีก ๒๒ แห่ง เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จจะสามารถเพิ่มปริมาณน้ำได้กว่า ๓.๘ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี มีประชาชนได้รับประโยชน์ ๑๓,๒๐๐ คน

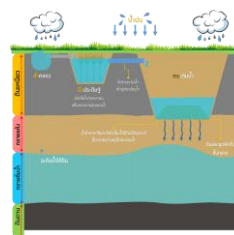
๓. จุดจ่ายน้ำริมทาง

- ดำเนินการสร้างสถานีจ่ายน้ำบาดาลเพื่อให้บริการน้ำดื่มน้ำใช้ฟรีแก่ประชาชน
- ช่วยแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภค และเพิ่มประสิทธิภาพการเข้าถึงแหล่งน้ำของประชาชน
- ดำเนินการแล้วเสร็จและเปิดให้บริการแก่ประชาชนแล้ว ๓๒ แห่ง คิดเป็นปริมาณน้ำกว่า ๒.๓ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี
- อยู่ระหว่างดำเนินงานก่อสร้างอีก ๔๓ แห่ง ซึ่งเมื่อดำเนินการแล้วเสร็จประชาชนจะได้รับประโยชน์มากกว่า ๑๙,๘๐๐ ครัวเรือน ปริมาณน้ำรวม ๗.๔ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี

๔. เกษตรแปลงใหญ่

- ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๖๓ กรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้พัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรไปแล้วทั้งสิ้น ๘,๓๘๓ แห่งทั่วประเทศ มีพื้นที่ได้รับประโยชน์แล้ว ๕๐๘,๗๓๐ ไร่ เกษตรกรได้รับประโยชน์กว่า ๔๙,๒๓๕ ครัวเรือน หรือ ๒๔๖,๑๗๕ คน และได้ปริมาณน้ำเพื่อการเกษตรกว่า ๓๖๑ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี
- ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีแผนดำเนินงานเพิ่มเติมอีก ๕๙๑ แห่ง รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น ๘,๙๗๔ แห่ง ในจำนวน ๘,๙๗๔ แห่ง
- เป็นการต่อยอดนวัตกรรมการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อนำมาใช้ในรูปแบบเกษตรแปลงใหญ่ จำนวน ๑๒๖ แห่ง เพื่อบริหารจัดการน้ำแบบรวมศูนย์ ช่วยลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มรายได้ให้กลุ่มเกษตรกร มีเกษตรกรได้รับประโยชน์มากกว่า ๙,๐๐๐ ราย และพื้นที่ได้รับประโยชน์กว่า ๕๗,๘๐๐ ไร่ ได้ปริมาณน้ำรวมกว่า ๒๒ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี

๕. การเติมน้ำใต้ดิน

- เป็นการนำน้ำที่เหลือใช้ในช่วงน้ำท่วมหลากหรือจากน้ำฝนที่ตกลงมาเติมลงสู่ชั้นน้ำบาดาล และนำกลับมาใช้ใหม่ในช่วงเวลาที่ต้องการ
- ช่วยธรรมชาติฟื้นฟูชั้นน้ำบาดาล แก้ไขปัญหาการลดระดับของชั้นน้ำบาดาล
- ปีงบประมาณ ๒๕๖๓-๒๕๖๔ ดำเนินการโครงการเติมน้ำใต้ดินในพื้นที่ ๗๖ จังหวัดทั่วประเทศไปแล้ว ๒,๕๓๐ แห่ง

๖. มีกระบวนการสร้างคุณค่าที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างก้าวกระโดด

การบริหารและจัดการน้ำบาดาลของประเทศให้ดำรงศักยภาพในการเป็นรากฐานการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน (Balanced and Sustainable Development)

- เดิมกระบวนการทำงานเน้นการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลขนาดเล็ก ประชาชนได้รับประโยชน์ในวงแคบ
- ปรับไปสู่การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการวิจัย และพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำบาดาลที่ช่วยแก้ไขปัญหาแก่ประชาชนในวงกว้าง เนื่องจากปัจจุบันรูปแบบการใช้น้ำของประชาชนเปลี่ยนไป เน้นความสะดวกสบาย พร้อมใช้งานได้ทันที
- สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ต้อง
  - 🎯 ดำเนินการขุดเจาะและพัฒนาบ่อบาดาลแล้ว ต้องดำเนินการพร้อมระบบการกระจายน้ำและระบบกรองน้ำ ที่สามารถกระจายน้ำและได้รับประโยชน์หลายครัวเรือน เช่น การเจาะน้ำบาดาลระดับลึก โครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรแปลงใหญ่ พื้นที่ ๓๐๐ ไร่ ๕๐๐ ไร่ โครงการพัฒนาน้ำบาดาลระยะไกลขนาดใหญ่ เป็นต้น
  - 🎯 วางแผนบริหารจัดการ วางระบบทั้งโครงการที่ความซับซ้อน
  - 🎯 ใช้ทักษะในเชิงวิชาการ และวิศวกรรมในเชิงเทคนิคสูงมากขึ้น
  - 🎯 คำนึงถึงระบบที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำบาดาลในภาคการเกษตรให้เหมาะสม และมีความสมดุล เพื่อให้น้ำบาดาลเป็นแหล่งน้ำสะอาดที่มีขนาดใหญ่ที่สุด มีความมั่นคงและมีความสำคัญต่ออนาคตของประเทศ

สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๗ - ๑๒ (จัดตั้งใหม่) : เหตุผลความจำเป็น

๖. มีกระบวนการสร้างคุณค่าที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างก้าวกระโดด

ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีโครงการใหญ่ คือ โครงการพัฒนาน้ำบาดาลระยะไกลขนาดใหญ่ ๑๕ โครงการทั่วประเทศ โดยเจาะน้ำบาดาลในพื้นที่ที่มีปริมาณน้ำมาก ส่งผ่านระบบกระจายน้ำให้สามารถนำไปใช้ในพื้นที่ที่ขาดแคลน ให้ประชาชนในพื้นที่ต่างๆ มีโอกาสเข้าถึงแหล่งน้ำบาดาลที่มีศักยภาพสูงและเหมาะสมต่อเกษตรกรรมและอุปโภคบริโภคเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ประกอบด้วย

- ๑) โครงการพัฒนาน้ำบาดาลระยะไกลขนาดใหญ่ ต.หนองผ้าย อ.เลาขวัญ จ.กาญจนบุรี มีประชาชนได้รับประโยชน์ ๑,๘๕๖ ครัวเรือนใน ๙ หมู่บ้าน
- ๒) โครงการพัฒนาน้ำบาดาลระยะไกลขนาดใหญ่ อ.หนองสองห้อง จ.ขอนแก่น ประชาชนได้รับประโยชน์ ๒,๒๓๐ ครัวเรือนใน ๑๖ หมู่บ้าน
- ๓) โครงการพัฒนาน้ำบาดาลระยะไกลขนาดใหญ่ อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่ ประชาชนได้ประโยชน์ ๕,๐๕๐ ครัวเรือน สถานศึกษา ๓ แห่ง โรงพยาบาล ๑ แห่ง
- ๔) โครงการพัฒนาน้ำบาดาลระยะไกลขนาดใหญ่ ต.ก้อ อ.ลี้ จ.ลำพูน ประชาชนได้ประโยชน์ ๙๗๖ ครัวเรือน สถานศึกษา ๑ แห่ง
- ๕) โครงการพัฒนาน้ำบาดาลระยะไกลขนาดใหญ่ อ.ห้วยกระเจา จ.กาญจนบุรี จุดที่ ๑ ประชาชนได้รับประโยชน์ ๒,๐๑๕ ครัวเรือน

- ๖) โครงการพัฒนาน้ำบาดาลระยะไกลขนาดใหญ่ อ.ห้วยกระเจา จ.กาญจนบุรี จุดที่ ๒ ประชาชนได้ประโยชน์ ๗๐๙ ครัวเรือน
- ๗) โครงการพัฒนาน้ำบาดาลระยะไกลขนาดใหญ่ อ.นาคู จ.กาฬสินธุ์ ประชาชนได้ประโยชน์ ๑,๙๐๑ ครัวเรือนใน ๑๓ หมู่บ้าน
- ๘) โครงการพัฒนาน้ำบาดาล ระยะไกลขนาดใหญ่ ต.ด่านทับตะโก อ.จอมบึง จ.ราชบุรี ประชาชน ได้ประโยชน์ ๖๐๐ ครัวเรือนใน ๖ หมู่บ้าน
- ๙) โครงการพัฒนาน้ำบาดาลระยะไกลขนาดใหญ่ ต.หนองงูเหลือม อ.เมือง จ.นครปฐม ประชาชนได้ประโยชน์ ๙๐๐ ครัวเรือนใน ๔ หมู่บ้าน
- ๑๐) โครงการพัฒนาน้ำบาดาลระยะไกล ขนาดใหญ่ ต.บางแก้ว อ.เมือง จ.ฉะเชิงเทรา ประชาชนได้ประโยชน์ ๑,๘๒๓ ครัวเรือนใน ๑๒ หมู่บ้าน

- ๑๑) โครงการพัฒนาน้ำบาดาลระยะไกลขนาดใหญ่ ต.โพรงอากาศ อ.บางน้ำเปรี้ยว จ.ฉะเชิงเทรา ประชาชนได้ประโยชน์ ๑,๔๐๐ ครัวเรือนใน ๑๑ หมู่บ้าน
- ๑๒) โครงการพัฒนาน้ำบาดาลระยะไกลขนาดใหญ่ ต.โพธิ์ตาก และ ต.นาทราย อ.เมือง จ.นครพนม ประชาชนได้ประโยชน์ ๓,๔๒๘ ครัวเรือนใน ๑๖ หมู่บ้าน
- ๑๓) โครงการพัฒนาน้ำบาดาลระยะไกลขนาดใหญ่ ต.นามะเขือ อ.ปลาปาก จ.นครพนม ประชาชนได้ประโยชน์ ๑,๖๓๒ ครัวเรือนใน ๑๑ หมู่บ้าน
- ๑๔) โครงการพัฒนาน้ำบาดาลระยะไกลขนาดใหญ่ อ.ศรีรัตน และ อ.พยุห์ จ.ศรีสะเกษ ประชาชนได้ประโยชน์ ๒,๖๔๐ ครัวเรือนใน ๑๖ หมู่บ้าน ๒ โรงพยาบาล
- ๑๕) โครงการพัฒนาน้ำบาดาลระยะไกลขนาดใหญ่ ต.เกาะนางคำ อ.ปากพะยูน จ.พัทลุง ประชาชนได้ประโยชน์ ๑,๘๕๑ ครัวเรือนใน ๙ หมู่บ้าน

๗. บทบาท/ภารกิจปัจจุบันและในอนาคต ประกอบด้วย

๑

หลักคณนโยบายและยุทธศาสตร์การบริหารจัดการและการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ

- ในรูปแบบการบูรณาการทั้งน้ำผิวดิน และน้ำใต้ดิน
- เกิดความร่วมมือของหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประชาชนในพื้นที่เพื่อให้เกิดการพัฒนาและแก้ไขปัญหาเป็นแบบการบูรณาการจากทุกภาคส่วน

๒

การพัฒนารูปแบบการดำเนินโครงการต่างๆ ที่จะนำไปสู่การบริหารจัดการอย่างยั่งยืน

- ๒.๑ การลดปริมาณจำนวนการเจาะบ่อน้ำบาดาล โดยวางระบบกระจายน้ำไปในพื้นที่ให้กว้างขวางขึ้น เพื่อลดหรือกำจัดความเสี่ยงด้านการปนเปื้อนที่จะตามมา
- ๒.๒ การพัฒนาระบบการกระจายน้ำให้เกิดประสิทธิภาพในการใช้น้ำบาดาลสูงสุด เช่น การใช้พลังงานแสงอาทิตย์ที่จะช่วยลดต้นทุนการใช้น้ำบาดาล เป็นต้น
- ๒.๓ การวางกลไกระยะยาวในการแก้ไขปัญหาพื้นที่แล้งและน้ำท่วมซ้ำซาก เช่น การส่งน้ำจากพื้นที่ราบไปพื้นที่สูง การส่งน้ำจากพื้นที่น้ำจืดไปพื้นที่น้ำเค็ม เป็นต้น
- ๒.๔ การประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อขับเคลื่อนสนับสนุนส่งเสริมประชาชนที่ใช้น้ำบาดาลเพื่อการเกษตร เช่น การจัดทำบันทึกความเข้าใจ (Memorandum Of Understanding: MOU) ร่วมกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการใช้น้ำบาดาลเพื่อการพัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืน โดยวางเป้าหมายต่อยอดช่วยเหลือประชาชนและเกษตรกรที่ใช้น้ำบาดาลเพื่อการเกษตร ๑,๔๑๔ แห่ง ให้มีคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นสามารถเป็นต้นแบบ มีองค์ความรู้ และสร้างความยั่งยืนให้ชุมชน เป็นต้น
- ๒.๕ การพัฒนาโครงการแหล่งพลังงานความร้อนใต้พิภพ เป็นต้น

๓

การเตรียมการรองรับเป้าหมายการปฏิรูปน้ำบาดาล
ตามแนวทางการปฏิรูปน้ำบาดาล ๓ ด้าน

- (๓.๑) ด้านการอนุรักษ์พัฒนา การบริหารจัดการน้ำบาดาล โดยเตรียมแผนงานเพื่อวางรากฐานด้านน้ำบาดาลในอนาคตให้เกิดความยั่งยืน โดยศึกษาข้อมูลน้ำบาดาลที่ละเอียด มีการเตรียมความพร้อมของบุคลากรในการนำเครื่องมือและระบบมาใช้วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจ
- (๓.๒) ด้านการให้บริการประชาชน การบริหารองค์กร โดยปรับปรุงกระบวนการทำงานภายในเขตที่เป็นงานบริการประชาชน เพื่อให้สามารถขับเคลื่อน พัฒนการบริหารจัดการให้เกิดประสิทธิภาพ
- (๓.๓) ด้านการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการขับเคลื่อน โดยพัฒนาเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมเพื่อให้บริการประชาชน และยกระดับศักยภาพด้านงานวิชาการด้าน
  - น้ำบาดาลของเขต รวมถึงการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการ สนับสนุนการตัดสินใจของพื้นที่ที่สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขตต้องเข้าร่วม เช่น คณะกรรมการลุ่มน้ำ การประชุมของจังหวัด เป็นต้น

๗. บทบาท/ภารกิจปัจจุบันและในอนาคต ประกอบด้วย

๑

การเตรียมการรองรับเป้าหมายการปฏิรูปน้ำบาดาล
ตามแนวทางการปฏิรูปน้ำบาดาล ๓ ด้าน ได้แก่

๔.๑ ด้านการอนุรักษ์พัฒนา การบริหารจัดการน้ำบาดาล

- เตรียมแผนงานเพื่อวางรากฐานด้านน้ำบาดาลในอนาคตให้เกิดความยั่งยืน
- ศึกษาข้อมูลน้ำบาดาลที่ละเอียด
- เตรียมความพร้อมของบุคลากรในการนำเครื่องมือและระบบมาใช้วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจ

๔.๒ ด้านการให้บริการประชาชน การบริหารองค์กร

- ปรับปรุงกระบวนการทำงานภายในเขต ที่เป็นงานบริการประชาชน เพื่อให้สามารถขับเคลื่อน พัฒนาบริหารจัดการให้เกิดประสิทธิภาพ

๔.๓ ด้านการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการขับเคลื่อน

- พัฒนาเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมเพื่อให้บริการประชาชน
- ยกระดับศักยภาพด้านงานวิชาการด้านน้ำบาดาลของเขต
- นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการ สนับสนุนการตัดสินใจของพื้นที่ที่สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขตต้องเข้าร่วม เช่น คณะกรรมการลุ่มน้ำ การประชุมของจังหวัด เป็นต้น

๒

บทบาทการกำกับดูแล ควบคุม
(Regulator)

- ผ่านการเป็นคณะกรรมการเขต ตัวแทนคณะกรรมการลุ่มน้ำ ในการควบคุมการขุดเจาะและพัฒนาน้ำบาดาลให้เป็นไปตามมาตรฐานหลักวิชาการ
- กำกับควบคุมให้มีการขออนุญาตและดำเนินการเจาะและใช้น้ำบาดาลตามขอบเขตที่ได้รับอนุญาตอย่างเคร่งครัด
- กำกับควบคุมและเฝ้าระวังการใช้น้ำบาดาลให้มีความสมดุล ป้องกัน แก้ไขปัญหาจากการปนเปื้อนที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพน้ำบาดาล ส่งผลให้การกำกับ ติดตาม ตรวจสอบการลักลอบมีมากขึ้น

๓

บทบาทการส่งเสริมสนับสนุน
(Facilitator/ Promotor)

- ด้านน้ำบาดาล แผนที่น้ำบาดาล
- การอบรมถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีการดูแลบำรุงรักษาบ่อน้ำบาดาล จัดทำคู่มือปฏิบัติงาน
- เป็นพี่เลี้ยง และให้คำปรึกษาแนะนำทางด้านเทคนิควิชาการเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- การอบรม ให้คำแนะนำแก่ช่างเจาะบ่อน้ำบาดาลเอกชน
- การถ่ายทอดความรู้ด้านการอนุรักษ์น้ำบาดาล

๗. บทบาท/ ภารกิจปัจจุบันและในอนาคต ประกอบด้วย

๗

บทบาทปฏิบัติ (Operator)

- ลักษณะงานที่ปฏิบัติในพื้นที่ มีลักษณะเป็น X-Out ถ่ายโอนภารกิจด้านจัดหาและบำรุงบ่อน้ำบาดาลเพื่อการอุปโภคบริโภค ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
  - นำร่องถ่ายโอนงานประกอบกิจการน้ำบาดาลสำหรับบ่อน้ำที่มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางตอนบนสุดไม่เกิน ๖ นิ้ว ลงมาให้แก่ ๓ จังหวัด คือ เชียงใหม่ ขอนแก่น และนครราชสีมา และจะขยายขึ้นอีกในอนาคต
- สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ยังต้อง
  - ดำเนินการจัดหาแหล่งน้ำบาดาลหากขนาดบ่อมากกว่า ๖ นิ้ว และเป็นพื้นที่หาน้ำยาก คิดเป็น ร้อยละ ๙๐ ของพื้นที่ในประเทศ ซึ่งต้องใช้วิชาการด้านอุทกธรณีวิทยาชั้นสูง เช่น แหล่งน้ำบาดาลประเภทหินแข็ง และแหล่งน้ำบาดาลประเภทที่เสี่ยงต่อการปนเปื้อน หรือเกิดวิกฤติการณ์ น้ำบาดาล เช่น พื้นที่เกลือ หิน และพื้นที่ที่มีชั้นน้ำเค็มแทรกตัวอยู่ รวมทั้งบ่อน้ำบาดาลในเขตวิกฤติการณ์น้ำบาดาล บ่อสังเกตการณ์และบ่อทดสอบ
    - ต้องสำรวจและเจาะน้ำบาดาลระดับลึก ๓๐๐-๑,๐๐๐ เมตร เพื่อจัดหาชั้นน้ำใหม่ๆ
    - ดูแลรักษาแหล่งน้ำที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันทั้งด้านอุปโภค/ บริโภค การเกษตรและอุตสาหกรรม
    - ตรวจวัดระดับและคุณภาพน้ำผ่านบ่อสังเกตการณ์เพื่อเฝ้าระวัง

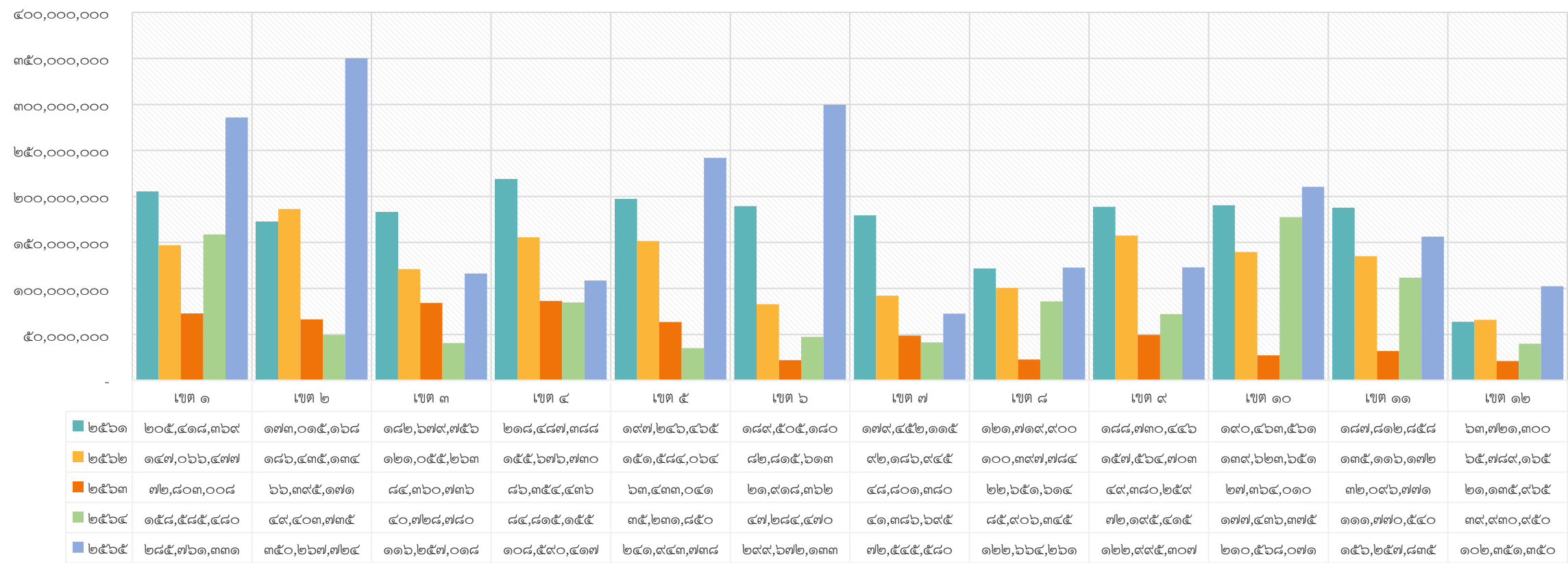
๘

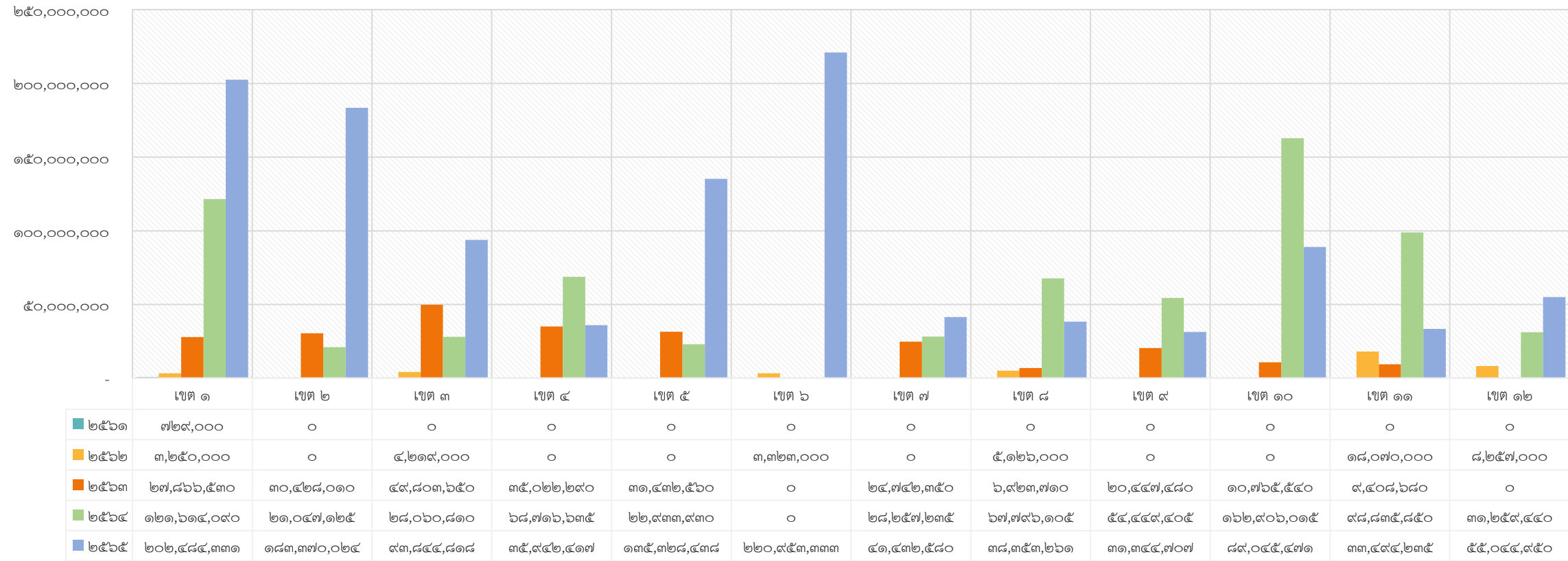
บทบาทเป็น New Operator

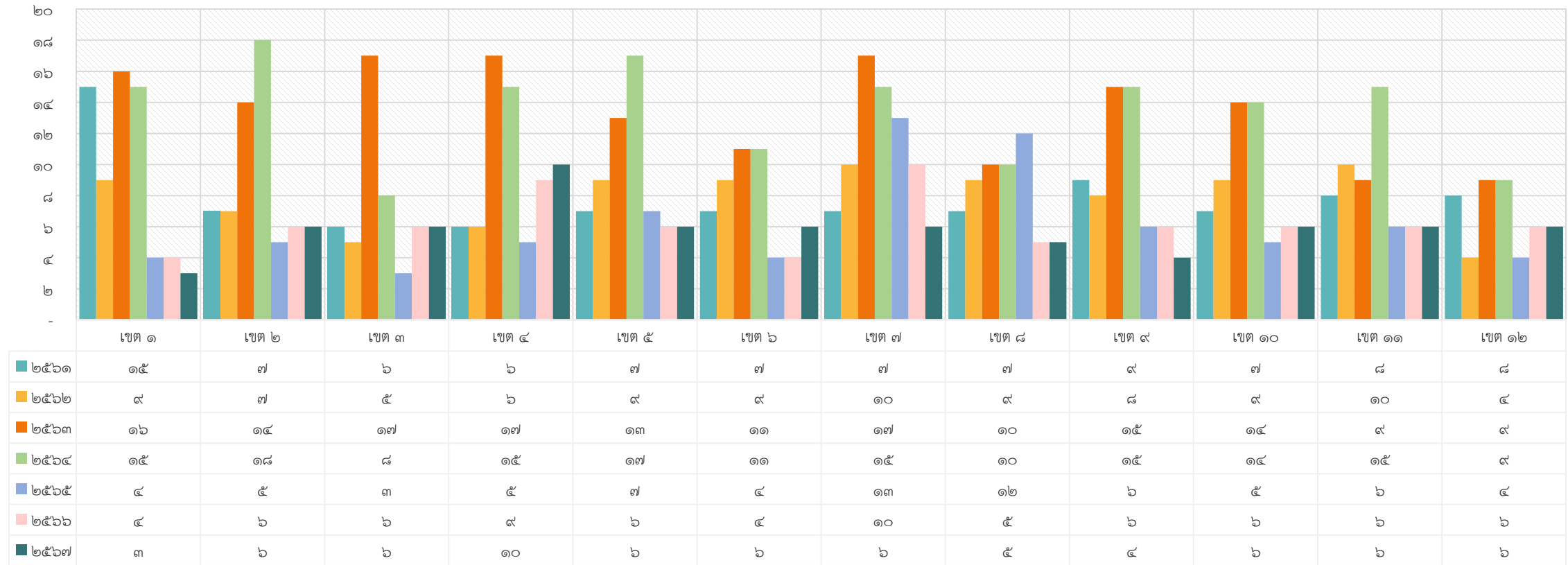

- มอบหมายงานให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ
- สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขตยังต้องยังมีหน้าที่ช่วยเหลือ สนับสนุน ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาทางเทคนิค วิชาการ เพื่อเป็นแนวปฏิบัติ สนับสนุนทางวิชาการ
- นโยบาย “DGR New Look Look New” ปรับบทบาทจากนักพัฒนาน้ำบาดาล ไปสู่นักบริหารจัดการน้ำบาดาลยุคใหม่
  - ลงพื้นที่ติดตามการใช้น้ำบาดาลโครงการน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรแปลงใหญ่
  - พบปะพูดคุยกับผู้นำกลุ่มเกษตรกรผู้ร่วมโครงการและติดตามการใช้น้ำบาดาลในแต่ละพื้นที่ เพื่อแลกเปลี่ยนแนวทางการบริหารจัดการน้ำบาดาล
  - ส่งเสริมให้สามารถจัดการกลุ่มเกษตรกรได้อย่างมีประสิทธิภาพ และอนุรักษ์น้ำบาดาลให้ใช้อย่างยั่งยืน

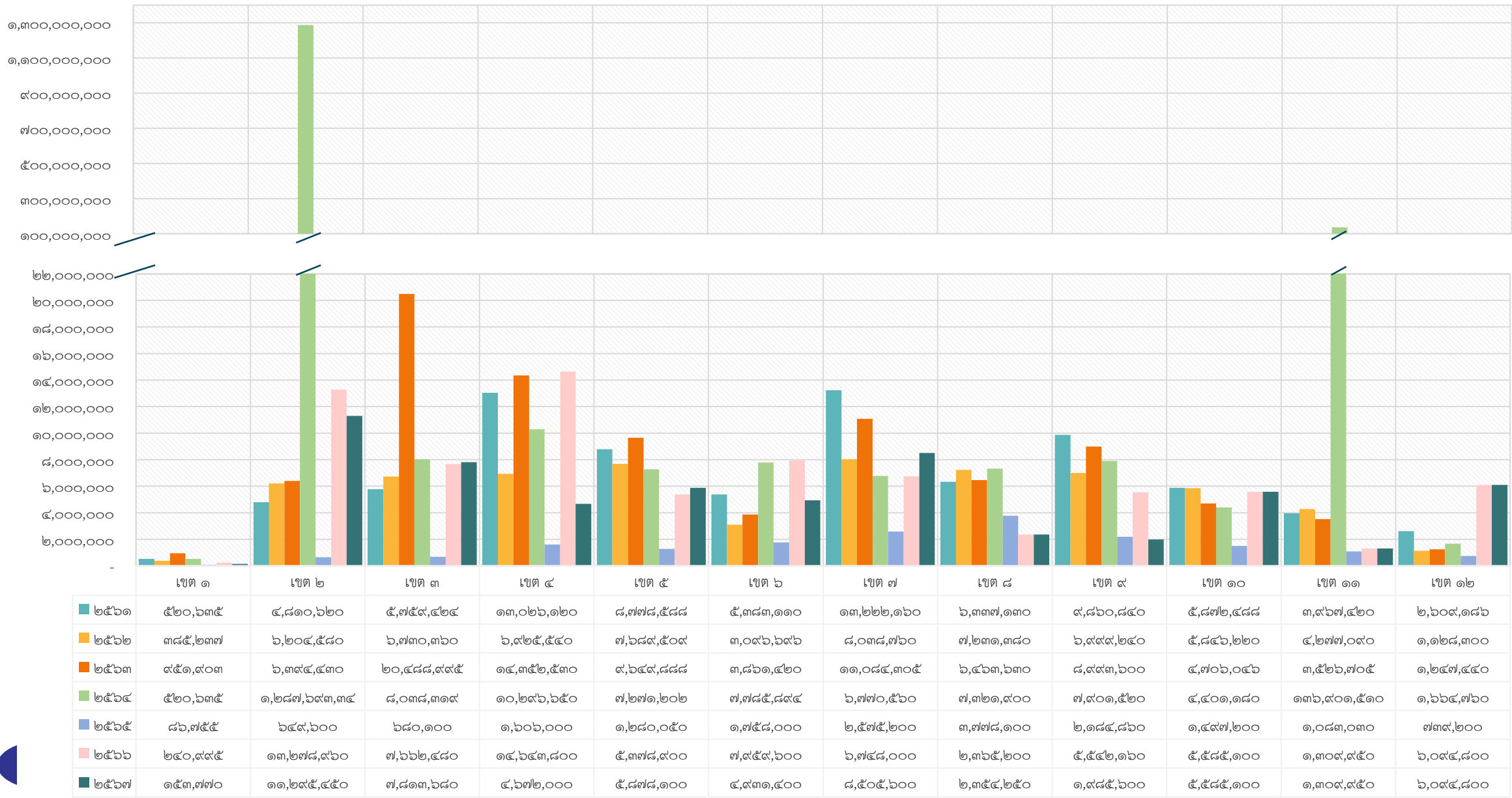
งบประมาณรวม (งบตาม พ.ร.บ. และงบกลาง)

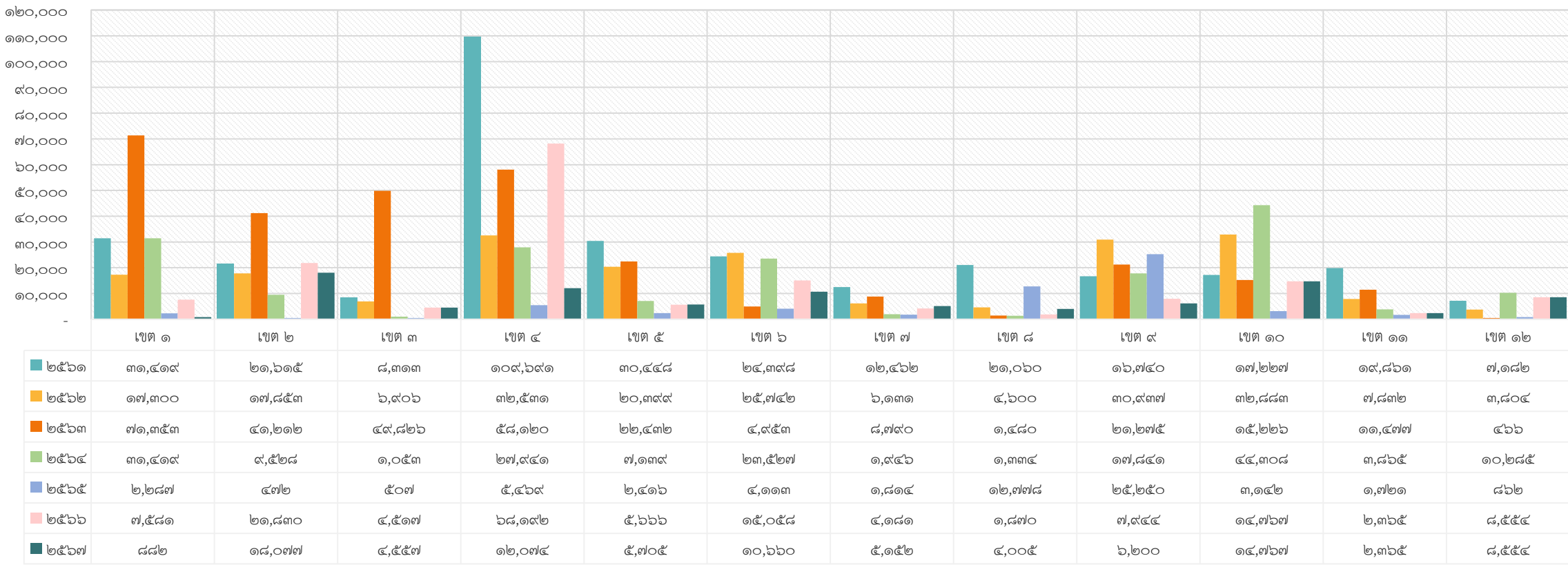

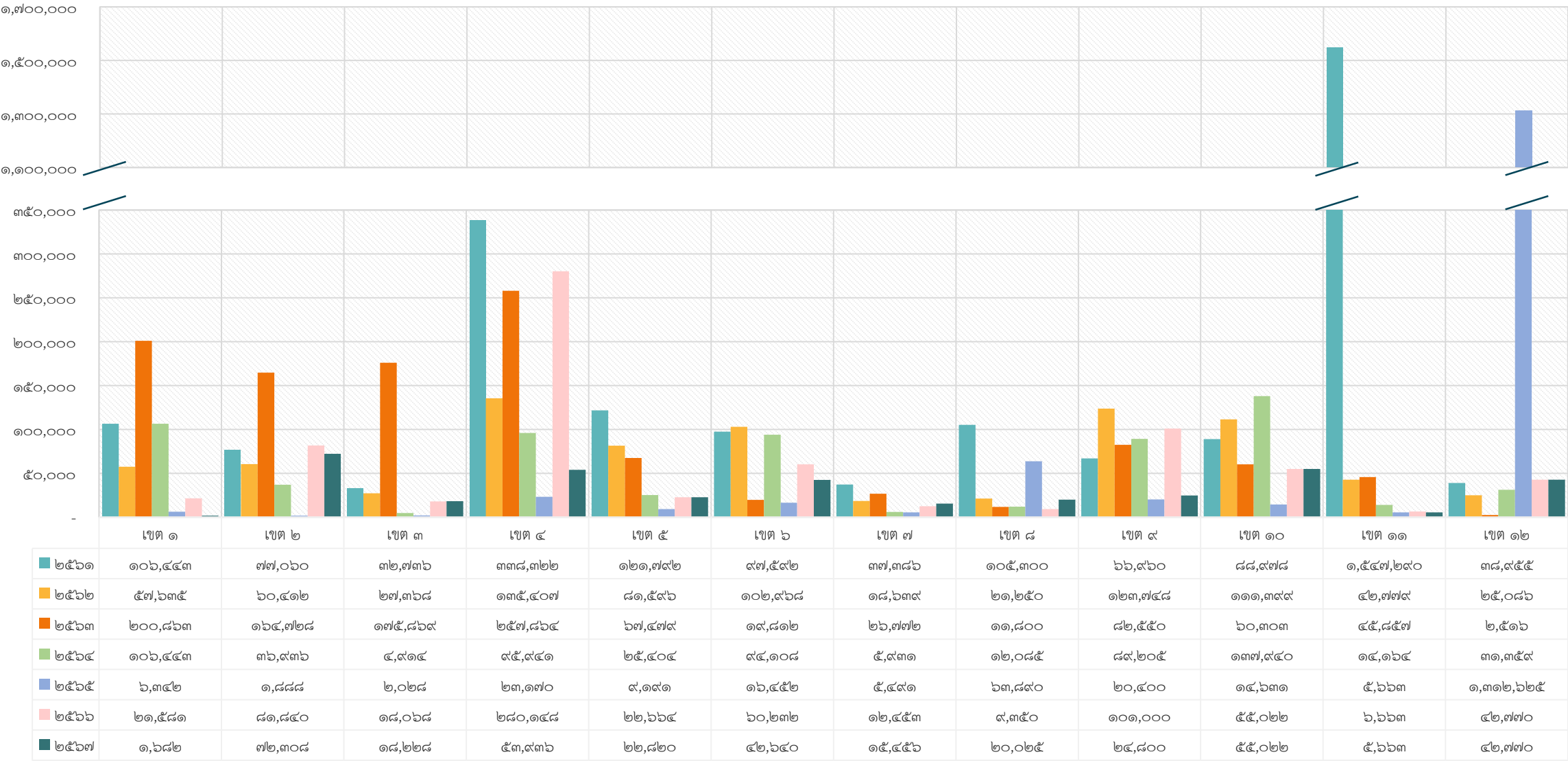
ปริมาณน้ำ

จำนวนครัวเรือนที่ได้รับประโยชน์

จำนวนประชาชนที่ได้รับประโยชน์

หลักเกณฑ์การกำหนดราชการส่วนกลางในภูมิภาค (สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต)

๑ การให้บริการและเข้าถึงประชาชนได้อย่างรวดเร็ว ตอบสนองต่อความคาดหวังที่หลากหลายจากประชาชนในการ ได้รับบริการหรือการแก้ไขปัญหาที่สะดวกรวดเร็วและตรงตาม ความต้องการมากขึ้น

- ความต้องการใช้น้ำบาดาลที่มีมากขึ้นทั้งในด้านปริมาณ คุณภาพ และความหลากหลายในการนำไปใช้ เช่น การอุปโภคบริโภค ภาค การเกษตร ภาคอุตสาหกรรม รวมทั้งความเร่งด่วนที่ต้องเข้าไปช่วย แก้ไขปัญหาขาดแคลนน้ำ
- เพื่อรองรับประเด็นดังกล่าว จึงควรมีการปรับโครงสร้างภารกิจ ราชการส่วนกลางในภูมิภาคให้ครอบคลุม และทั่วถึงเพื่อรองรับ สถานการณ์ต่างๆ อย่างใกล้ชิด เช่น
  - การดำเนินโครงการศึกษาพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลและการส่งน้ำ ระยะไกลขนาดใหญ่เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำ
  - การรองรับปริมาณประชาชนที่มาใช้บริการมากขึ้น ในแต่ละ พื้นที่เขต ซึ่งจะเห็นได้จากปริมาณคำขออนุญาตเจาะและใช้น้ำ บาดาล เป็นต้น
- การเพิ่มสำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๗-๑๒ จะทำให้สามารถ ขับเคลื่อนสนับสนุนการปฏิบัติงานได้ครอบคลุมพื้นที่และเกิด ประสิทธิภาพมากขึ้น รวมถึงผลักดันการขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาล และยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนแม่บทการบริหารจัดการ ทรัพยากรน้ำให้มีการปฏิบัติในระดับพื้นที่
- สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนให้สามารถเข้าถึง ทรัพยากรน้ำบาดาลที่มีคุณภาพ มีความเข้มแข็งของรากฐานการ ผลิตและบริการ และมีการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลให้ม ีความมั่นคง ยั่งยืน เพื่อประโยชน์สูงสุดแก่ประเทศชาติและ ประชาชน

๒ การปฏิบัติการในพื้นที่ที่มีความแตกต่างหลากหลาย ประสบผลสัมฤทธิ์ และมีประสิทธิภาพ

- แม้จะมีการมอบหมายงานบางส่วนให้ ทสจ. และถ่ายโอนงานบางส่วนให้แก่ อปท.
- แต่เนื่องจากภารกิจงานและบุคลากรจะต้องมีความเฉพาะทางในการพัฒนาน้ำบาดาล ในพื้นที่ที่หาน้ำยาก ต้องใช้ความเชี่ยวชาญด้านอุทกธรณีวิทยาชั้นสูง วิศวกรรม ความรู้ วิชาการ ทักษะในการบริหารจัดการและแก้ไขปัญหา
- เป็นประสบการณ์ที่ต้องสั่งสมจากการลงมือปฏิบัติในพื้นที่นั้นๆ มาวิจัย พัฒนา และ ประยุกต์ใช้ในการเลือกเทคโนโลยี เครื่องมือ เทคนิควิธีให้เข้ากับลักษณะอุทก ธรณีวิทยาแต่ละแห่งที่มีความยุ่งยากและท้าทายมากขึ้น
- ปัจจุบันชั้นน้ำบาดาลที่สามารถนำมาใช้ได้อย่างเหมาะสมอยู่ในระดับชั้นน้ำที่ลึกขึ้น ปัญหาที่พบในแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกัน ต้องมีการวางแผนเทคนิคการเจาะ การ เลือกชั้นน้ำ การปฏิบัติต้องมีการสำรวจทางวิชาการและกำกับการทำงานอย่างใกล้ชิด เพื่อไม่ให้เกิดความเสียหาย เช่น น้ำเค็มเข้าแทรกมายังชั้นน้ำดี ที่ส่งผลต่อน้ำบาดาล และผู้ใช้น้ำเป็นอย่างมาก เป็นต้น
- สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ต้อง
  - สื่อสารถ่ายทอดความรู้ สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการในการบริหาร จัดการน้ำบาดาลให้กับพื้นที่
  - การลงพื้นที่เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ประชาชนโดยตรง ตลอดจน ประชาสัมพันธ์
  - การให้บริการวิชาการและข้อมูลสารสนเทศน้ำบาดาล ซึ่งจะช่วยให้ประชาชน ตระหนัก เข้าใจและเห็นความสำคัญของการกำกับดูแลแหล่งน้ำบาดาล
  - ให้การสนับสนุน เป็นที่ปรึกษา และเป็นพี่เลี้ยงให้กับ อปท.ทั้งด้านการพัฒนา น้ำบาดาล การใช้ประโยชน์น้ำบาดาลอย่างถูกต้อง ประหยัด อนุรักษ์และ ส่งเสริมให้เกิดการใช้น้ำบาดาลอย่างยั่งยืน
- สมดุลและยั่งยืน การจัดตั้งสำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๗-๑๒ จะทำให้มี ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะในพื้นที่ที่จะช่วยดำเนินโครงการและแก้ไขปัญหาในพื้นที่ได้อย่าง ตรงจุด ส่งผลให้น้ำบาดาลมีความ

๓ การบูรณาการและการมีส่วนร่วมของภาคส่วน ต่างๆ รวมถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องในภารกิจทุก ด้าน

- ทั้งในการวางแผน การดำเนินโครงการ การติดตามตรวจสอบ และการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับ ปริมาณงานที่เพิ่มมากขึ้นในแต่ละพื้นที่ ตามแนวนโยบายของ รัฐบาล ทิศทางการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ และผลการวิเคราะห์สถานการณ์น้ำ ยึดหลักการ บริหารจัดการน้ำในลุ่มน้ำอย่างยั่งยืน โดยมีเป้าหมายในแต่ละ พื้นที่ทั้ง ๒๒ ลุ่มน้ำ
- การจัดตั้งสำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๗-๑๒ จะช่วย สนับสนุนบทบาทในการเป็นตัวแทนของกรมทรัพยากรน้ำ บาดาล
  - เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการลุ่มน้ำตามอำนาจหน้าที่ที่ได้รับ จากพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑
  - คณะอนุกรรมการกลั่นกรองคำขอรับใบอนุญาตประกอบ กิจการน้ำบาดาล
  - จัดทำแผนบูรณาการการจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ร่วมกับน้ำผิวดินรายจังหวัด โดยเข้าร่วมเป็นกรรมการและ เลขานุการคณะกรรมการบริหารจัดการน้ำบาดาล ร่วมกับน้ำผิวดินประจำจังหวัด
- สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ต้องทำงานเชิงรุกและสร้างความ ร่วมมือในภารกิจทุกด้าน เพื่อให้เกิดการยอมรับและตระหนัก ร่วมกันในการใช้ทรัพยากรน้ำบาดาล เพื่อให้การบริหารจัดการ และแก้ไขปัญหาต้นน้ำเกิดการบูรณาการในระดับพื้นที่ เกิดการ ยอมรับ มีความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการ เกิดความยั่งยืน และมีความคุ้มค่า

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๑ (ลำปาง)

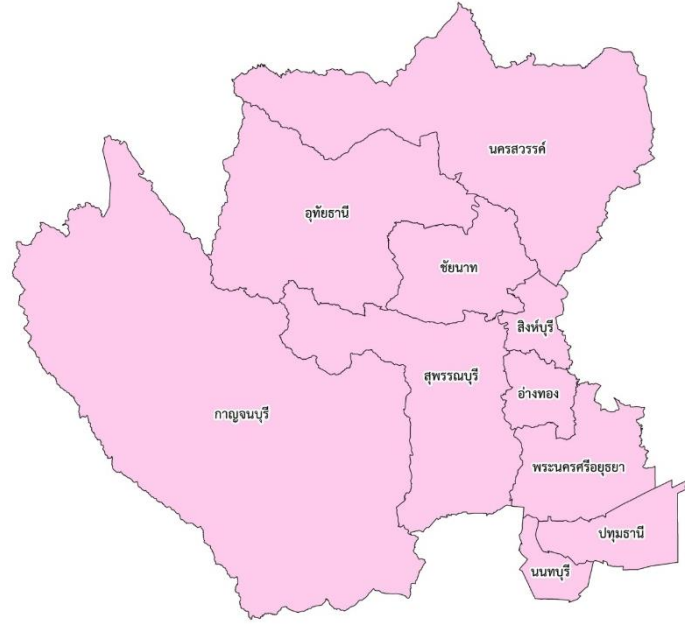

- 📍 รับผิดชอบ ๘ จังหวัด ภาคเหนือตอนบน ประกอบด้วยจังหวัดลำปาง เชียงราย เชียงใหม่ น่าน พะเยา แพร่ แม่ฮ่องสอน และลำพูน
- 📍 พื้นที่รับผิดชอบ ๑๑๖,๑๗๗ ตารางกิโลเมตร
- 📍 มีชั้นน้ำบาดาลร่วมกับประเทศเมียนมาร์ บริเวณจังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน และประเทศลาว บริเวณจังหวัดเชียงราย พะเยา น่าน
- 📍 ดูแล ๖ กลุ่มน้ำ ประกอบด้วย กลุ่มน้ำปิง กลุ่มน้ำวัง กลุ่มน้ำยม กลุ่มน้ำน่าน กลุ่มน้ำโขงเหนือ และกลุ่มน้ำสาละวิน
- 📍 รับผิดชอบแอ่งน้ำบาดาล ๗ แอ่ง ประกอบด้วย เชียงราย-พะเยา เชียงใหม่-ลำพูน แพร่ ลำปาง ฝาง น่าน และแม่ฮ่องสอน

ความท้าทายสำคัญในการปฏิบัติการกิจ คือ

- 🎯 เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ เนื่องจากจังหวัดเชียงรายอยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำบาดาลที่มากขึ้น
- 🎯 สภาพทางอุทกธรณีวิทยาที่มีความหลากหลาย การบริหารจัดการในแต่ละพื้นที่จึงต้องมีความแตกต่างกันเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ สภาพภูมิประเทศเป็นพื้นที่ที่มีความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง ตั้งแต่ ๒๐๐-๒,๕๐๐ เมตร มีสภาพอุทกธรณีวิทยาและศักยภาพแหล่งน้ำบาดาล จำแนกตามชนิดชั้นหินให้น้ำที่สำคัญประกอบด้วย
  - ◆ ชั้นตะกอน ตามแอ่งตะกอนระหว่างภูเขา ส่วนใหญ่เป็นตะกอนจำพวกกรวด หินทราย และตะกอนตะกั่ว ปริมาณน้ำที่สามารถพัฒนาขึ้นมาใช้ได้ขึ้นอยู่กับความหนาของชั้นตะกอนเป็นสำคัญ
    - แอ่งเชียงใหม่-ลำพูน เป็นแอ่งน้ำบาดาลขนาดใหญ่ มีพื้นที่และมีความหนาแน่นมากที่สุด บริเวณกลางแอ่งอาจมีความหนาถึง ๕๐๐ เมตร ทำให้สามารถสูบน้ำบาดาลขึ้นมาได้ในเกณฑ์ ๑๐๐-๒๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง
    - บางบริเวณเป็นชั้นตะกอนทรายแป้งและดินเหนียวและมีกระเปาะกรวด หินทราย ทำให้ปริมาณน้ำบาดาลที่สามารถพัฒนาได้มีปริมาณลดลง
  - ◆ ชั้นตะกอนหินร่วนกึ่งแข็งตัว ส่วนมากประกอบด้วยชั้นดินเหนียว และเป็นบริเวณที่หาน้ำบาดาลยาก ปริมาณการให้น้ำน้อยกว่า ๒ ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง พบมากในพื้นที่จังหวัดลำปาง อำเภอกู่ช้าง จังหวัดน่าน และอำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน
  - ◆ ชั้นหินแข็ง ครอบคลุมพื้นที่กว่าร้อยละ ๙๐ ของพื้นที่ภาคเหนือ ประกอบด้วยชั้นหินหลายชนิดทั้งหินตะกอน หินแปร หินอัคนี หินภูเขาไฟ ซึ่งจะพบน้ำบาดาลอยู่ในช่องว่างของโครงสร้างต่างๆ ได้แก่ รอยแตก รอยแยก รอยเลื่อน รอยต่อระหว่างชั้นหิน โพรง หรือถ้ำในชั้นหิน และช่องว่างของชั้นหินฝุ ปริมาณน้ำบาดาลมาน้อย ขึ้นอยู่กับขนาดและความต่อเนื่องกันของโครงสร้างที่มีอยู่ในชั้นนั้นๆ หินให้น้ำในหินแข็งที่เป็นแหล่งน้ำบาดาลที่สำคัญ ได้แก่
    - ชั้นหินให้น้ำหินคาร์บอเนต ประกอบด้วยหินปูน ปริมาณการให้น้ำในเกณฑ์ ๑๐-๒๐ ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง
    - ชั้นหินกึ่งแปรและหินแปร ปริมาณการให้น้ำในเกณฑ์ ๒-๑๐ ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง
    - บางพื้นที่ให้น้ำน้อยกว่า ๒ ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง
- พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูง ประชาชนในพื้นที่ยังเข้าถึงข้อมูลโครงการของภาครัฐ การเดินทางไปสำรวจ พัฒนาและจัดหาแหล่งน้ำบาดาลให้กับประชาชนจึงเป็นไปด้วยความยากลำบาก ต้องใช้เวลาในการเดินทางมาก และเข้าพื้นที่ไม่ได้ในบางฤดูกาล
- 🎯 มีกลไกการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการในพื้นที่ผ่านการเป็นคณะกรรมการน้ำบาดาล/ กลุ่มน้ำ ๘ คณะ และคณะอนุกรรมการภายใต้จังหวัดจำนวน ๘ คณะ

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๒ (สุพรรณบุรี)

❶ รับผิดชอบ ๑๐ จังหวัด ภาคกลาง ประกอบด้วย จังหวัดสุพรรณบุรี กาญจนบุรี นครสวรรค์ อุทัยธานี ชัยนาท อ่างทอง สิงห์บุรี นนทบุรี ปทุมธานี และพระนครศรีอยุธยา

❷ พื้นที่รับผิดชอบ ๖๐,๗๘๐ ตารางกิโลเมตร มีชั้นน้ำบาดาลร่วมกับ ประเทศเมียนมาร์ บริเวณจังหวัดกาญจนบุรี

❸ ดูแล ๙ กลุ่มน้ำ ประกอบด้วย กลุ่มน้ำเจ้าพระยา กลุ่มน้ำท่าจีน กลุ่มน้ำแม่กลอง กลุ่มน้ำปิง กลุ่มน้ำยม กลุ่มน้ำน่าน กลุ่มน้ำบางปะกง กลุ่มน้ำป่าสัก และกลุ่มน้ำสะแกกรัง

❹ รับผิดชอบแอ่งน้ำบาดาล ๔ แอ่ง ประกอบด้วย กาญจนบุรี เจ้าพระยาตอนล่าง ตาก และเจ้าพระยาตอนบน

ความท้าทายสำคัญในการปฏิบัติงาน คือ

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๒ สุพรรณบุรี มีเทคโนโลยีที่ทันสมัย และบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ แต่ยังคงไม่เพียงพอ เนื่องจากยังขาดงบประมาณ หรือโครงการศึกษาที่มุ่งเน้นในการศึกษาพัฒนาในพื้นที่ที่รับผิดชอบ ยกตัวอย่างเช่น โครงการศึกษาสำรวจ และพัฒนาน้ำบาดาลจากแหล่งกักเก็บในหินแข็งระดับลึก ในพื้นที่ธรณีวิทยาโครงสร้างซับซ้อน ตำบลห้วยกระเจา อำเภอห้วยกระเจา จังหวัดกาญจนบุรี และโครงการศึกษาสำรวจและพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลระดับลึกในสภาพพื้นที่หินแปรเพื่อแก้ปัญหาภัยแล้งสนับสนุนการอุปโภคบริโภค ตำบลหนองฝ้าย อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี โดยพื้นที่ดังกล่าวได้ดำเนินการในพื้นที่ที่ขึ้นชื่อว่า เป็นอีสานภาคกลาง ซึ่งสำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๒ สุพรรณบุรี ได้ลงพื้นที่ดำเนินการสำรวจอย่างจริงจัง ทำให้พบแหล่งน้ำบาดาลขนาดใหญ่ ทั้ง ๒ พื้นที่ จึงชี้ให้เห็นว่าหากมีบุคลากรมีความเชี่ยวชาญ เครื่องมือ และเทคโนโลยีที่ทันสมัยมากพอก็จะสามารถพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลใหม่ๆ ได้ในอนาคต

ในปัจจุบันสำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๒ สุพรรณบุรี มีแนวโน้มในการเจาะและพัฒนาน้ำบาดาลที่ความลึกมากขึ้น พื้นที่ที่หาน้ำยากและประสบปัญหาขาดแคลน น้ำแล้งซ้ำซาก สืบเนื่องจากพื้นที่ที่หาน้ำง่ายได้ดำเนินการในพื้นที่แล้ว ขาดแต่พื้นที่ที่หาน้ำยากที่ยังขาดการพัฒนา จึงเป็นพื้นที่เป้าหมายในการพัฒนาน้ำบาดาล ในอนาคต ยกตัวอย่างเช่น โครงการศึกษาสำรวจ และพัฒนาน้ำบาดาลจากแหล่งกักเก็บในหินแข็งระดับลึก ในพื้นที่ธรณีวิทยาโครงสร้างซับซ้อน ตำบลห้วยกระเจา อำเภอห้วยกระเจา จังหวัดกาญจนบุรี และโครงการศึกษาสำรวจและพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลระดับลึกในสภาพพื้นที่หินแปรเพื่อแก้ปัญหาภัยแล้งสนับสนุนการอุปโภคบริโภค ตำบลหนองฝ้าย อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี เป็นพื้นที่ที่มีความซับซ้อนและไม่เคยดำเนินการเจาะสำรวจบ่อน้ำบาดาลมาก่อนจนกระทั่งมีโครงการดังกล่าว จึงได้ดำเนินการ สำรวจ เจาะ และพัฒนาแหล่งน้ำบาดาล และพบแหล่งน้ำบาดาลขนาดใหญ่แหล่งใหม่ที่มีปริมาณน้ำมากกว่า ๗.๕ ล้าน ลบ.ม. ต่อปี โดยในพื้นที่ตำบลหนองฝ้ายพบในชั้นน้ำบาดาลที่เป็นแหล่งที่บ่มของแหล่งตะกอนกรวดทรายและทางน้ำโบราณ ส่วนในพื้นที่ตำบลห้วยกระเจาพบในพื้นที่รอยแตกของชั้นหินแปร ซึ่งเป็นแหล่งน้ำบาดาลแหล่งใหม่ทั้ง ๒ พื้นที่

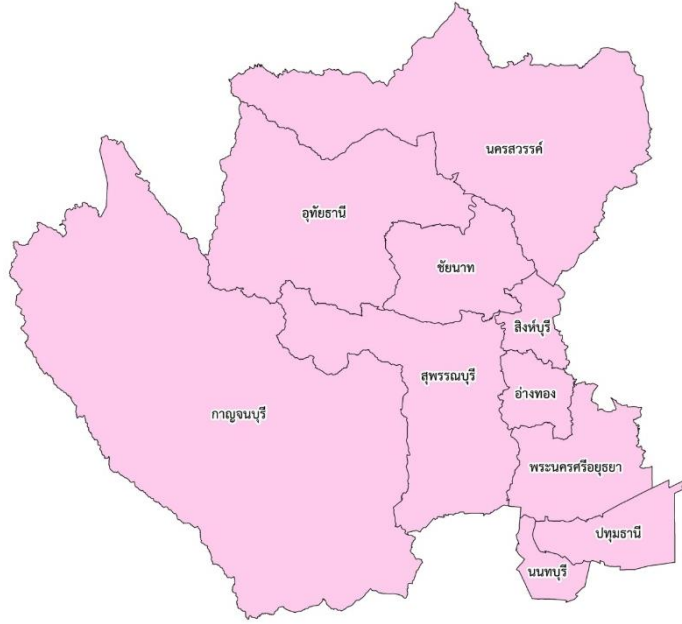

แหล่งน้ำบาดาลในสำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๒ สุพรรณบุรี ร้อยละ ๘๐ เป็นชั้นน้ำบาดาลกรวดทราย ซึ่งมีลุ่มแม่น้ำสำคัญหลายสาย จึงมีความอ่อนไหวต่อการปนเปื้อนในชั้นน้ำบาดาล ทั้งที่เกิดจากโรงงานอุตสาหกรรม สารเคมีจากการทำการเกษตรต่างๆ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องติดตามการเปลี่ยนแปลงของคุณภาพน้ำ และสภาพบ่อน้ำบาดาลตลอด เพื่อไม่ให้เกิดการปนเปื้อนในชั้นน้ำบาดาล

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๒ สุพรรณบุรี เล็งเห็นถึงปริมาณน้ำบาดาลที่ลดลง จึงจะต้องเพิ่มปริมาณน้ำบาดาล โดยมีโครงการธนาคารน้ำใต้ดิน และโครงการเติมน้ำใต้ดิน ซึ่งแบ่งออกเป็น ๒ รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบสระ และบ่อวาง ตั้งแต่ปี ๒๕๖๓ เป็นต้นมา และมีแนวโน้มขยายพื้นที่ในการดำเนินการเพิ่มขึ้นในอนาคตเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรน้ำบาดาลอย่างยั่งยืนต่อไป

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๒ (สุพรรณบุรี)

📍 รับผิดชอบ ๑๐ จังหวัด ภาคกลาง ประกอบด้วย จังหวัดสุพรรณบุรี กาญจนบุรี นครสวรรค์ อุทัยธานี ชัยนาท อ่างทอง สิงห์บุรี นนทบุรี ปทุมธานี และพระนครศรีอยุธยา

📍 พื้นที่รับผิดชอบ ๖๐,๗๘๐ ตารางกิโลเมตร มีชั้นน้ำบาดาลร่วมกับ ประเทศเมียนมาร์ บริเวณจังหวัดกาญจนบุรี

📍 ดูแล ๙ กลุ่มน้ำ ประกอบด้วย กลุ่มน้ำเจ้าพระยา กลุ่มน้ำท่าจีน กลุ่มน้ำแม่กลอง กลุ่มน้ำปิง กลุ่มน้ำยม กลุ่มน้ำน่าน กลุ่มน้ำบางปะกง กลุ่มน้ำป่าสัก และกลุ่มน้ำสะแกกรัง

📍 รับผิดชอบแอ่งน้ำบาดาล ๔ แอ่ง ประกอบด้วย กาญจนบุรี เจ้าพระยาตอนล่าง ตาก และเจ้าพระยาตอนบน

ความท้าทายสำคัญในการปฏิบัติการกิจ คือ

- 🎯 ได้มีการจัดอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านการเจาะน้ำบาดาล หรือ "ช่างเจาะน้ำบาดาล" ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับน้ำบาดาลอย่างถูกต้อง สามารถปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นมาตรฐานมีหนังสือรับรองเป็น "ช่างเจาะน้ำบาดาล" ตามมาตรฐานและกฎหมายของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล รวมถึงดำเนินการควบคุม กำกับ ดูแล การประกอบกิจการน้ำบาดาล ตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.๒๕๒๐ พร้อมทั้งให้ความรู้เรื่องทรัพยากรน้ำบาดาลแก่ประชาชนอย่างถูกต้อง โดยทำกระบวนการอย่างเร่งด่วนและต่อเนื่อง
- 🎯 สำหรับการบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่สำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๒ สุพรรณบุรี ได้เร่งดำเนินการช่วยเหลือความเดือดร้อนทุกกรณี โดยแบ่งเป็น ๒ กรณี ได้แก่
  ๑. โดยดำเนินการตามคำขอตามความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่ที่ขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค และน้ำเพื่อการเกษตร
  ๒. เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่ที่ประสบภัยพิบัติเร่งด่วน ทางสำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๒ สุพรรณบุรี มีรถผลิตน้ำดื่มสะอาดเคลื่อนที่ระบบ RO และน้ำดื่มสะอาดบรรจุขวดให้บริการอย่างทันทีทันใด
- 🎯 ได้ดำเนินการบูรณาการร่วมกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) เพื่อคัดเลือกพื้นที่ที่มีความพร้อมของกลุ่มผู้ผลิต วิสาหกิจชุมชน ในการทำโครงการต้นแบบน้ำร่องเพื่อขับเคลื่อนการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้น้ำบาดาล เพื่อการเกษตรอย่างยั่งยืน

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๓ (สระบุรี)

📍 รับผิดชอบ ๕ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดสระบุรี ลพบุรี เพชรบูรณ์ นครนายก และปราจีนบุรี

📍 พื้นที่รับผิดชอบ ๓๙,๑๘๕ ตารางกิโลเมตร

📍 ดูแล ๗ กลุ่มน้ำ ประกอบด้วยกลุ่มน้ำเจ้าพระยา กลุ่มน้ำป่าสัก กลุ่มน้ำโขง ตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มน้ำชี กลุ่มน้ำน่าน กลุ่มน้ำมูล และกลุ่มน้ำบางปะกง

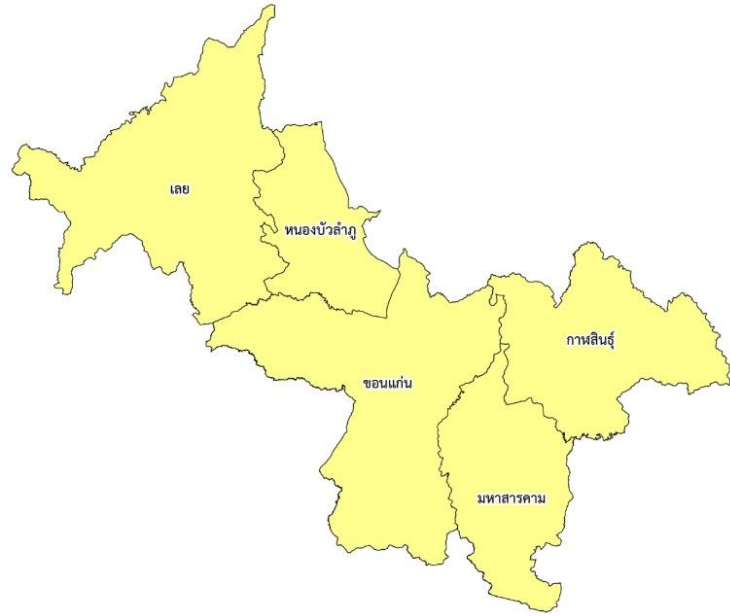
📍 รับผิดชอบอ่างน้ำบาดาล ๘ แห่ง ประกอบด้วย เจ้าพระยาตอนล่าง เพชรบูรณ์ เจ้าพระยาตอนบน นครราชสีมา อุบลราชธานี เลย และ ปราจีน-สระแก้ว

ความท้าทายสำคัญในการปฏิบัติการกิจ คือ

- 🎯 สภาพอุทกธรณีวิทยาเป็นชั้นหินอัคนี หินตะกอน หินแปร ซึ่งศักยภาพน้ำบาดาลที่จะนำมาพัฒนาให้เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนมีน้อย โดยเฉพาะในจังหวัดเพชรบูรณ์ที่มีชั้นหินให้น้ำหลากหลายประเภท ส่งผลให้การหาน้ำบาดาลเพื่อการอุปโภค บริโภค และภาคการเกษตรทำได้ยาก จำเป็นต้องใช้ความรู้เชิงวิชาการ ความชำนาญและเทคโนโลยีทางวิทยาศาสตร์ในการสำรวจและเจาะพัฒนาบ่อน้ำบาดาล
- 🎯 สภาพแหล่งน้ำผิวดินหรือบ่อน้ำบาดาลที่ใช้ในกระบวนการผลิตระบบประปาขาดแคลน ส่งผลให้จังหวัดลพบุรีซึ่งพื้นที่ส่วนใหญ่อยู่นอกเขตชลประทานได้รับผลกระทบเป็นอย่างมาก ในช่วงฤดูแล้ง
- 🎯 แหล่งน้ำผิวดินถูกหนุ่นด้วยระดับน้ำทะเล ทำให้แหล่งน้ำที่ใช้มีสภาพความเค็มสูงจำเป็นต้องสำรวจสภาพพื้นที่จริงและหาแนวทางแก้ไข เช่น เป่าล้างบ่อน้ำบาดาลเดิมที่มีปริมาณน้ำน้อยเนื่องจากไม่ได้ใช้งานมานานเพื่อให้สามารถสูบน้ำขึ้นมาใช้ ขนส่งน้ำจืดจากบ่อน้ำบาดาลที่อยู่ใกล้เคียงไปบริการประชาชนเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนและจัดทำแผนงานโครงการต่างๆ เพื่อแก้ไขการขาดแคลนน้ำในระยะยาวต่อไป
- 🎯 มีพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมโรงงานและพื้นที่บ่อขยะ ในจังหวัดสระบุรี และปราจีนบุรี จึงต้องมีการเฝ้าระวังชั้นน้ำบาดาลจากการปนเปื้อนอย่างใกล้ชิด
- 🎯 ในการบูรณาการกระบวนการการมีส่วนร่วมในระดับภูมิภาคมีความซับซ้อนเนื่องจากบางจังหวัด ได้แก่ จังหวัดสระบุรี นครนายก ปราจีนบุรี ขาดแคลนน้ำเร่งด่วนแต่ไม่อยู่ในพื้นที่ที่สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) กำหนดให้เป็นสถานที่เสี่ยงภัยแล้งซ้ำซาก ตามแผนบูรณาการน้ำของ สทนช. ทำให้ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณโครงการต่างๆ ผ่านคณะกรรมการลุ่มน้ำจังหวัด

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๔ (ขอนแก่น)

📍 รับผิดชอบ ๔ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดขอนแก่น มหาสารคาม กาฬสินธุ์ นongบัวลำภู และเลย

📍 พื้นที่รับผิดชอบ ๓๘,๔๐๙ ตารางกิโลเมตร มีชั้นน้ำบาดาลร่วมกับ ประเทศลาว บริเวณจังหวัดเลย

📍 ดูแล ๕ กลุ่มน้ำ ประกอบด้วยกลุ่มน้ำนครราชสีมา-อุบลราชธานี กลุ่มน้ำ อุดรธานี-สกลนคร กลุ่มน้ำเลย กลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนบน และกลุ่มน้ำ เพชรบูรณ์

📍 รับผิดชอบแอ่งน้ำบาดาล ๗ แอ่ง ประกอบด้วยเจ้าพระยาตอนล่าง นครราชสีมา-อุบลราชธานี ปราจีน-สระแก้ว เพชรบูรณ์ อุดรธานี-สกลนคร เลย และเจ้าพระยาตอนบน

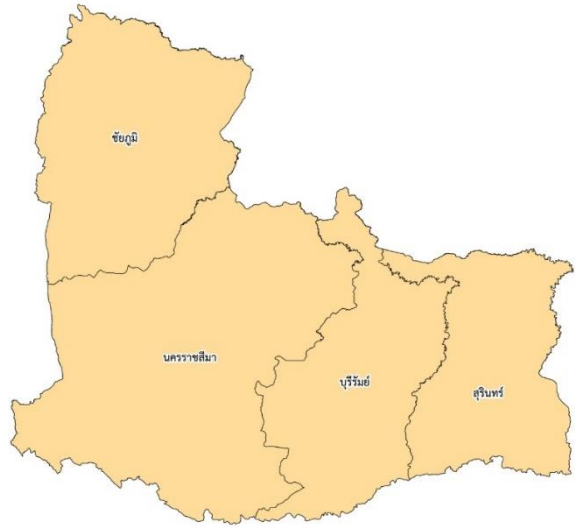
ความท้าทายสำคัญในการปฏิบัติงาน คือ

🎯 สภาพอุทกธรณีวิทยาเป็นหินตะกอนของกลุ่มหินโคราช ชนิดหินทราย หินทรายแป้ง หินดินดานและหินกรวดมนที่สะสมตัวจากตะกอนทางน้ำบนบกและภูเขาไฟ การพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเป็นพื้นที่ประสบปัญหาน้ำเค็มและแล้งซ้ำซาก ต้องทำการสำรวจเจาะ และพัฒนาออกแบบระบบจากพื้นที่ที่มีศักยภาพแหล่งน้ำบาดาล ส่งต่อมายังหมู่บ้านแล้งซ้ำซาก เป็นต้น

🎯 มีการเฝ้าระวังการปนเปื้อนน้ำเค็ม โลหะหนัก และการเฝ้าระวังการใช้น้ำบาดาลเพราะเป็นพื้นที่ที่มีผู้ประกอบการเจาะน้ำบาดาลจำนวนมาก ดังนั้นในการพัฒนา แหล่งน้ำบาดาลในพื้นที่อาจมีความเสี่ยงต่างๆ จึงต้องกำกับดูแลตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ อย่างใกล้ชิด เช่น การมีรณเจาะของ องค์การบริหารส่วน ตำบลหนองบัวลำภู จำนวนถึง ๑๖ ชุด เป็นต้น

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๕ (นครราชสีมา)

📍 รับผิดชอบ ๔ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์

📍 พื้นที่รับผิดชอบ ๙๗,๒๒๐ ตารางกิโลเมตร มีชั้นน้ำบาดาลร่วมกับประเทศกัมพูชา บริเวณจังหวัดบุรีรัมย์ สุรินทร์

📍 ดูแล ๔ กลุ่มน้ำ ประกอบด้วย กลุ่มน้ำชี กลุ่มน้ำมูล กลุ่มน้ำป่าสัก และกลุ่มน้ำบางปะกง

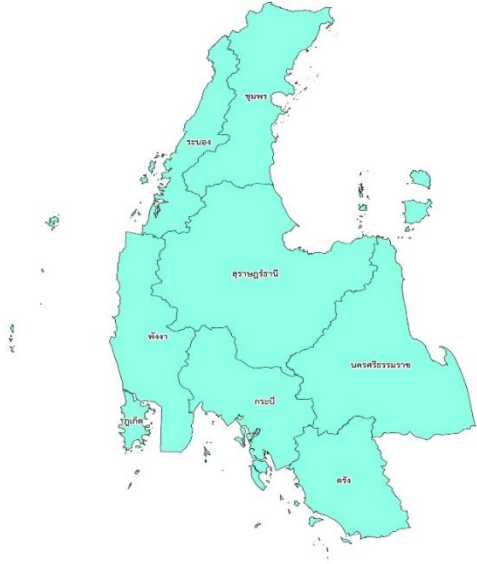
📍 รับผิดชอบอ่างน้ำบาดาล ๕ อ่าง ประกอบด้วย เจ้าพระยาตอนล่าง นครราชสีมา-อุบลราชธานี ปราจีน-สระแก้ว เพชรบูรณ์ และปราจีน-สระแก้ว

ความท้าทายสำคัญในการปฏิบัติการกิจ คือ

- 🎯 สภาพอุทกธรณีวิทยาเป็นหินตะกอน หินแปร และหินอัคนี จึงเป็นการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลให้กับพื้นที่ประสบปัญหาน้ำเค็มและแล้งซ้ำซาก จำเป็นต้องใช้ความรู้เชิงวิชาการ ความชำนาญและเทคโนโลยีทางวิทยาศาสตร์ในการสำรวจและเจาะพัฒนาบ่อน้ำบาดาล
- 🎯 มีการเฝ้าระวังการปนเปื้อนน้ำเค็ม โลหะหนัก พื้นที่เสี่ยงและผลกระทบจากการปนเปื้อนสารเคมี รวมถึงการเฝ้าระวังการลักลอบนำน้ำเค็มมาใช้ผลิตน้ำเกลือ การใช้ น้ำบาดาลของนิคมอุตสาหกรรม และการลักลอบเจาะบ่อน้ำบาดาลในเขตแหล่งท่องเที่ยว โรงแรม รีสอร์ท เฉพาะพื้นที่ เช่น อ่าเภอปากช่อง อ่าเภอน้ำเขียว เป็นต้น ซึ่งต้องมีการควบคุมติดตามอย่างใกล้ชิด

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๖ (ตรัง)

📍 รับผิดชอบ ๘ จังหวัดภาคใต้ตอนบน ประกอบด้วย จังหวัดที่อยู่ฝั่งทะเลอันดามัน ได้แก่ จังหวัดตรัง หนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ และจังหวัดที่อยู่ฝั่งอ่าวไทย ได้แก่ จังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี และจังหวัดนครศรีธรรมราช

📍 พื้นที่รับผิดชอบ ๔๖,๔๐๐ ตารางกิโลเมตร มีชั้นน้ำบาดาลร่วมกับประเทศเมียนมาร์ บริเวณจังหวัดระนอง

📍 ดูแล ๔ กลุ่มน้ำ ประกอบด้วยกลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนบน กลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก กลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา และกลุ่มน้ำเพชรบุรี-ประจวบคีรีขันธ์

📍 รับผิดชอบอ่างน้ำบาดาล ๓ แห่ง ประกอบด้วย นครศรีธรรมราช-พัทลุง ระนอง-สตูล สุราษฎร์ธานี

ความท้าทายสำคัญในการปฏิบัติงาน คือ

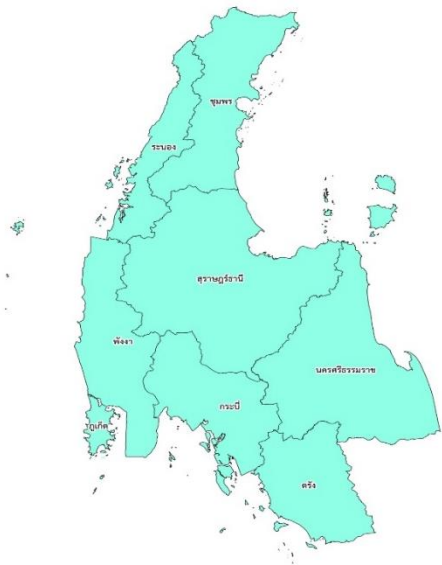
🎯 สภาพอุทกธรณีวิทยามีความหลากหลายซับซ้อน ได้แก่ พื้นที่หินแข็งมีรอยแตกน้อย พื้นที่ชายทะเล และพื้นที่เกาะ เป็นต้น การเจาะสำรวจและการพัฒนาบ่อน้ำบาดาลจึงจำเป็นต้องมีเครื่องจักรเครื่องและอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับสภาพอุทกธรณีวิทยาที่ต่างกัน และต้องเพิ่มสมรรถนะของเครื่องจักร นอกจากนี้ การเสริมสร้างความเชี่ยวชาญของช่างเจาะก็มีความสำคัญเพื่อให้สามารถดำเนินงานเจาะในพื้นที่ต่างๆ ได้ โดยการใช้นวัตกรรมการเจาะรูปแบบใหม่ๆ ให้สอดคล้องกับสภาพภูมิประเทศ เช่น ในพื้นที่เกาะที่มี ข้อจำกัดในการเข้าดำเนินงาน มีปริมาณน้ำต้นทุนที่จำกัด และอุปสรรคด้านสภาพภูมิประเทศ เป็นต้น

🎯 ด้านการอนุรักษ์น้ำบาดาล ในพื้นที่เขตรับผิดชอบของสำนักด้วยการรุดกลบบ่อน้ำบาดาลที่เลิกใช้แล้ว ซึ่งเกิดจากการปนเปื้อนของน้ำเค็ม เช่น พื้นที่ใกล้ชายฝั่งทะเล อาจเนื่องจากการรุกคืบของน้ำเค็มโดยธรรมชาติ หรือจากการสูบน้ำบาดาลเกินสมดุล ทำให้น้ำบาดาลจืดถูกปนเปื้อน และหากบ่อน้ำบาดาล ใช้วัสดุในการก่อสร้างบ่อไม่ได้มาตรฐานก็อาจเกิดการผุกร่อนจากความเป็นกรด หรือน้ำเค็มได้เช่นกัน จึงมีความจำเป็นต้องรุดกลบบ่อที่ถูกปนเปื้อน หรือเลิกใช้งานเพื่อเป็นการอนุรักษ์น้ำบาดาล อย่างไรก็ตาม ในการรุดกลบบ่อน้ำบาดาลในพื้นที่ที่ขึ้นหินให้น้ำเป็นหินปูน/หินคาร์บอเนต ที่มีรอยแตก ถ้าหรือโพรงขนาดใหญ่ หรือบ่อน้ำบาดาลที่รองรับด้วยชั้นหินแข็ง ที่มีการก่อสร้างบ่อแบบเปิด (Open hole) เช่น หินแกรนิต พบมากบริเวณจังหวัดภูเก็ต ระนอง และจังหวัดพังงา หรือตามพื้นที่เกาะต่างๆ รวมถึงบ่อน้ำบาดาล ที่บ่อน้ำบาดาลผุ กร่อน ซึ่งเกิดจากน้ำเค็ม พบมากในจังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำเป็นต้องมีการรุดกลบให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ โดยเจ้าหน้าที่ที่มีประสบการณ์และความชำนาญ

นอกจากนี้ มีการเฝ้าระวังติดตามทั้งปริมาณและคุณภาพน้ำบาดาล ในสถานีสังเกตการณ์น้ำบาดาลที่มีอยู่ในเขตรับผิดชอบ จำนวน ๑๒๒ บ่อ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการสูบน้ำบาดาลมากเกินไปจนสมดุลน้ำบาดาล และในอนาคต มีวางแผนและก่อสร้างสถานีสังเกตการณ์ให้ครอบคลุมพื้นที่รับผิดชอบ และแจ้งสถานการณ์น้ำบาดาลแก่ประชาชนหรือหน่วยงานในพื้นที่ ซึ่งมีเป้าหมายเพิ่มจำนวนบ่อแบ่งเป็นตามแอ่งน้ำบาดาล ได้แก่ แอ่งสุราษฎร์ธานี จำนวน ๑๘๙ บ่อ แอ่งนครศรีธรรมราช-พัทลุง จำนวน ๑๐๗ บ่อ และแอ่งระนอง-สตูล จำนวน ๒๗๕ บ่อ

🎯 ด้านการฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล มีการเติมน้ำใต้ดินซึ่งเป็นกระบวนการที่มนุษย์เพิ่มเติมน้ำให้กับแหล่งน้ำใต้ดินที่นอกเหนือจากการไหลเวียนสะสมจากกระบวนการตามธรรมชาติ เพื่อกักเก็บน้ำที่เหลือล้นจากระบบน้ำผิวดิน ชะลอการท่วมขัง เป็นการเพิ่มความชุ่มชื้นให้กับชั้นดิน รักษาความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศที่พึ่งพาน้ำบาดาล สำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๖ ตรัง มีแผนงานจัดทำโครงการเติมน้ำใต้ดินให้ครอบคลุมพื้นที่เขตรับผิดชอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเติมน้ำผ่านหลังคาหลังชั้นน้ำบาดาลระดับตื้น เนื่องจากมีความสะอาดและปริมาณน้ำฝนในภาคใต้มีปริมาณมาก และวางแผนวิจัยการเติมน้ำใต้ดินเพื่อผลักดันน้ำเค็ม ในพื้นที่เกิดการรุกคืบของน้ำเค็มจากทะเล นอกจากนี้ การเผยแพร่ขยายผลแนวทางการเติมน้ำใต้ดินที่เป็นไปตามหลักวิชาการ ให้แก่ภาคเอกชน ประชาชน และหน่วยงานอื่นเป็นงานที่สำนักงานเน้นการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ทุกพื้นที่ตระหนักถึงการฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๖ (ตรัง) - ต่อ

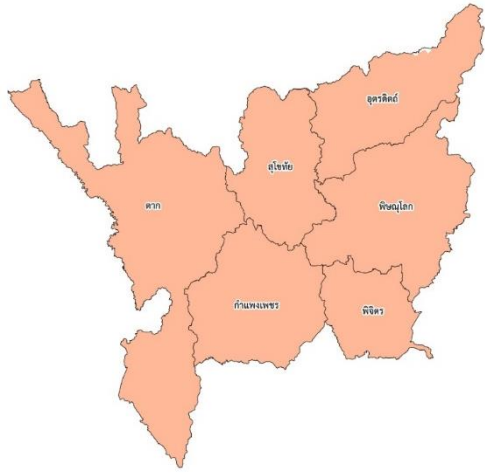

- ❶ รับผิดชอบ ๘ จังหวัดภาคใต้ตอนบน ประกอบด้วย จังหวัดที่อยู่ฝั่งทะเลอันดามัน ได้แก่ จังหวัดตรัง ภูเก็ต พังงา ภูเก็ต กระบี่ และจังหวัดที่อยู่ฝั่งอ่าวไทย ได้แก่ จังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี และจังหวัดนครศรีธรรมราช
- ❷ พื้นที่รับผิดชอบ ๔๖,๔๐๐ ตารางกิโลเมตร มีชั้นน้ำบาดาลร่วมกับประเทศเมียนมาร์ บริเวณจังหวัดระนอง
- ❸ ดูแล ๔ กลุ่มน้ำ ประกอบด้วยกลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนบน กลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก กลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา และกลุ่มน้ำเพชรบุรี-ประจวบคีรีขันธ์
- ❹ รับผิดชอบแอ่งน้ำบาดาล ๓ แอ่ง ประกอบด้วย นครศรีธรรมราช-พัทลุง ระนอง-สตูล สุราษฎร์ธานี

ความท้าทายสำคัญในการปฏิบัติการ คือ

- ❶ ด้านการกำกับควบคุมการประกอบกิจการน้ำบาดาล มีการติดตามตรวจสอบบ่อน้ำบาดาลและการกำกับควบคุมการประกอบกิจการน้ำบาดาล เป็นภารกิจที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากรวบรวมฐานข้อมูลบ่อเอกชนให้เป็นปัจจุบันมีความสำคัญต่อการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล เพื่อเป็นการเฝ้าระวังการปนเปื้อนลงสู่ชั้นน้ำบาดาลและการรุกล้ำของน้ำเค็มเข้าสู่ชั้นน้ำที่มีคุณภาพดี นอกจากนี้ยังสามารถประเมินการใช้น้ำบาดาลที่มีปริมาณมากเกินสมดุลได้อีกด้วย นอกจากนี้พื้นที่สำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๖ ตรัง ประชาชนส่วนใหญ่นิยมทำการเกษตรที่ต้องใช้ปริมาณน้ำเป็นจำนวนมาก จึงนิยมเจาะบ่อบาดาลเพื่อใช้ในการเกษตรเอง นอกจากนี้ยังใช้เพื่อการอุปโภคบริโภคด้วย และเนื่องจากสภาพพื้นที่ส่วนใหญ่มีความหลากหลายทางด้านธรณีวิทยา โดยมีทั้งชุดหินที่มีความแข็งแรงมากจนถึงหินแข็งระดับปานกลาง ทำให้สามารถเจาะน้ำบาดาลได้ทั้งในระดับตื้นจนถึงระดับลึก ซึ่งรถเจาะขนาดเล็กชนิดต่าง ๆ สามารถเจาะได้ ทำให้มีผู้ประกอบการรถเจาะน้ำบาดาลเพิ่มขึ้นจำนวนมาก ดังนั้น การพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลในพื้นที่อาจมีความเสี่ยงด้านต่างๆ จึงต้องมีการควบคุมและกำกับดูแลอย่างใกล้ชิด เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐
- ❷ ด้านการดูแลบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบเนื่องจากในปัจจุบันสภาพภูมิอากาศมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นเกิดการเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิโลก การเปลี่ยนแปลงระดับน้ำในทะเล ฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล หรือฝนตกน้อยกว่าที่ผ่านมา และประชาชนในพื้นที่ภาคใต้ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำให้ส่งผลเสียต่อการทำเกษตร กรรม รวมถึงปริมาณลดลง ส่งผลต่อเศรษฐกิจครัวเรือน และเศรษฐกิจระดับที่สูงขึ้นไป และมีแนวโน้มว่าปัญหายั่งยืน ปัญหาขาดแคลนน้ำจะทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ ทุกปี สำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๖ ตรัง เป็นหน่วยงานหลักในการดูแลบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ในการให้ความช่วยเหลือกับประชาชนในพื้นที่ที่ประสบปัญหาขาดแคลนน้ำ ทั้งน้ำเพื่อการเกษตร และน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค ซึ่งในปัจจุบันมีคำขอเข้าร่วมรับการสนับสนุนโครงการฯ เพื่อขอรับความช่วยเหลือด้านน้ำบาดาลมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นทุกปี ซึ่งเจ้าหน้าที่ต้องลงพื้นที่เพื่อไปสำรวจสถานที่ที่ประสบปัญหาในพื้นที่จังหวัดที่รับผิดชอบ ตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสภาพของพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ ความพร้อมของพื้นที่ในการเข้าร่วมโครงการ ตลอดจนหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน รวมถึงสร้างความเข้าใจให้กับประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งเตรียมพร้อมกำลังพล, ชุดเจาะบ่อบาดาล, ชุดปรับปรุงคุณภาพน้ำเคลื่อนที่, ชุดซ่อมบำรุง/เป่าล้างบ่อบาดาล, รถบรรทุกน้ำ, จุดจ่ายน้ำสะอาดเพื่อให้ความช่วยเหลือกรณีเกิดภัยพิบัติ และจุดจ่ายน้ำถาวร รองรับสถานการณ์ภัยแล้งและน้ำท่วม พร้อมผลิตน้ำดื่มสะอาดสะอาดเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยอีกด้วย
- ❸ ด้านการบูรณาการมีส่วนร่วม มีประสานงานในพื้นที่ ก่อนการดำเนินงาน ระหว่างการดำเนินงาน และหลังการดำเนินงานโครงการฯ เน้นการบูรณาการร่วมกันกับประชาชน กลุ่มเกษตรกร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นระยะๆ และติดตามผลการดำเนินงาน มีการจัดสร้างเครือข่ายกลุ่มผู้ใช้น้ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มผู้ใช้น้ำภาคเกษตรกรรม เนื่องจากเป็นผู้ที่ได้รับการสนับสนุนโครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตร เพื่อสร้างความรับรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนบทบาทหน้าที่ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการใช้ทรัพยากรน้ำบาดาล ตลอดจนเพิ่มมิติในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลในการบูรณาการร่วมกันกับทุกภาคส่วน

สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๗ (กำแพงเพชร)

- ❶ รับผิดชอบ ๖ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร อุตรดิตถ์ สุโขทัย ตาก และพิษณุโลก
- ❷ พื้นที่รับผิดชอบ ๖๗,๒๕๙ ตารางกิโลเมตร มีชั้นน้ำบาดาลร่วมกับประเทศ เมียนมาร์ บริเวณจังหวัดกำแพงเพชร ตาก และประเทศลาว บริเวณ จังหวัดอุตรดิตถ์ พิษณุโลก
- ❸ ดูแล ๘ กลุ่มน้ำ ประกอบด้วย กลุ่มน้ำปิง กลุ่มน้ำยม กลุ่มน้ำน่าน กลุ่มน้ำ เจ้าพระยา กลุ่มน้ำสะแกกรัง กลุ่มน้ำสาละวิน กลุ่มน้ำแม่กลอง และกลุ่มน้ำโขง ตะวันออกเฉียงเหนือ
- ❹ รับผิดชอบแอ่งน้ำบาดาล ๙ แอ่ง ประกอบด้วย เจ้าพระยาตอนบน เจ้าพระยาตอนล่าง ตาก น่าน แพร่ กาญจนบุรี แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่- ลำพูน และเลย
- ❺ เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ เนื่องจากจังหวัดตาก อยู่ในเขต เศรษฐกิจพิเศษซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร น้ำบาดาลที่มากขึ้น และลักษณะภูมิประเทศมีความหลากหลายซับซ้อน บริเวณตอนกลางของพื้นที่รับผิดชอบมีลักษณะภูมิประเทศแบบพื้นที่ราบ กลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนบน ส่วนบริเวณขอบแอ่งทางทิศเหนือ จังหวัด อุตรดิตถ์ จังหวัดสุโขทัย และทิศตะวันตกของจังหวัดตาก
- ❻ มีลักษณะภูมิประเทศเป็นภูเขาสูง พื้นที่อยู่อาศัยเป็นพื้นที่ราบลุ่มเชิงเขา ระหว่างหุบเขา สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ ๔๐๐-๖๐๐ เมตร

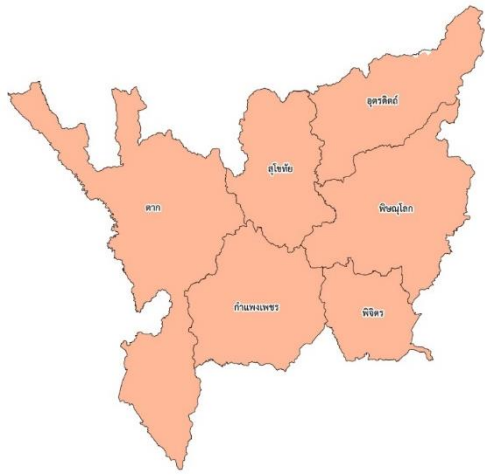
ความท้าทายสำคัญในการปฏิบัติการ คือ

ด้านการสำรวจและประเมินศักยภาพน้ำบาดาล

- ❖ ชั้นหินให้น้ำหินแข็ง โดยเฉพาะชั้นหินให้น้ำหินอัคนี ชั้นหินให้น้ำหินแปร และชั้นหินให้น้ำหินตะกอนกึ่งหินแปร มักมีปริมาณน้ำบาดาลน้อย จัดเป็นพื้นที่ หาดน้ำยาก ทำให้การพัฒนาหาน้ำบาดาลขึ้นมาใช้สามารถพัฒนาได้บางบริเวณเท่านั้น จำเป็นต้องใช้เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ เช่น เครื่องมือสำรวจทาง ธรณีฟิสิกส์ เพื่อช่วยสำรวจหาบริเวณที่คาดว่าจะเป็แหล่งกักเก็บน้ำบาดาล ซึ่งหน่วยงานราชการในปัจจุบันมีเพียงสำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๗ (กำแพงเพชร) ที่มีเครื่องมือดังกล่าว และสภาพอุทกธรณีวิทยาที่มีความหลากหลายและซับซ้อน ได้แก่ พื้นที่ภูเขาสูงที่ประกอบด้วยชั้นหินให้น้ำหินอัคนี และหินแปรเป็นหลัก พื้นที่ราบลุ่มแอ่งที่มีชั้นหินให้น้ำตะกอนกรวดทรายหลายชั้น และรองรับด้วยชั้นหินให้น้ำหินแข็ง และชั้นหินให้น้ำภูเขาไฟ ในพื้นที่สูง หาดน้ำยาก แล่งซ้ำซาก โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดตาก และโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริซึ่งมีความสำคัญมากต้องใช้ความรู้วิชาการขั้นสูง เทคโนโลยี เครื่องจักรอุปกรณ์ที่ทันสมัย ในการพัฒนาหาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อตอบสนองต่อความต้องการน้ำเพื่อให้เกิดความเป็นรูปธรรมในการจัดสรรน้ำอย่างทั่วถึง
- ❖ ชั้นหินให้น้ำหินตะกอน พื้นที่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบส่วนใหญ่บริเวณที่ราบลุ่มเจ้าพระยาตอนบนเป็นชั้นหินให้น้ำตะกอนน้ำพาบางพื้นที่มีชั้นหินเหนียวหนา ทำให้ต้องใช้เครื่องมือสำรวจหาแหล่งน้ำบาดาลอย่างละเอียดทำให้ต้องเจาะบ่อน้ำบาดาลระดับลึก และในการก่อสร้างบ่อน้ำบาดาลจะต้องมีการหยั่ง ธรณีฟิสิกส์หลุมเจาะเพื่อกำหนดการวางท่อรับน้ำ ให้อยู่ในระดับที่ตรงกับชั้นหินให้น้ำนั้นๆ และเป็นข้อมูลทางวิชาการในแต่ละจุดเจาะ ซึ่งเครื่องมือดังกล่าว ก็มีเฉพาะสำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๗ (กำแพงเพชร) เท่านั้น
- ❖ การศึกษาศักยภาพน้ำบาดาล พื้นที่รับผิดชอบทั้ง ๖ จังหวัด ของสำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๗ (กำแพงเพชร) ต้องมีการติดตามตรวจสอบระดับ น้ำบาดาลจากบ่อสังเกตการณ์น้ำบาดาล จำนวน ๔๖ สถานี ๙๑ บ่อ และดำเนินการเจาะเพิ่มเติมในพื้นที่จังหวัดอุตรดิตถ์ อีกจำนวน ๒ สถานี ๖ บ่อ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เพื่อติดตามระดับน้ำบาดาลในพื้นที่รับผิดชอบ แต่ก็ยังไม่ครอบคลุมพื้นที่อย่างทั่วถึง จึงต้องเร่งเพิ่มสถานีสังเกตการณ์น้ำบาดาล เพื่อให้ทราบทั้งปริมาณ และคุณภาพน้ำบาดาล ให้ครอบคลุมทั่วทุกแอ่งน้ำบาดาล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นฐานข้อมูลด้านน้ำบาดาลสำหรับการวางแผน การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับท้องถิ่น

สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๗ (กำแพงเพชร) - ต่อ

- ❶ รับผิดชอบ ๖ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร อุตรดิตถ์ สุโขทัย ตาก และพิษณุโลก
- ❷ พื้นที่รับผิดชอบ ๖๗,๒๕๙ ตารางกิโลเมตร มีชั้นน้ำบาดาลร่วมกับประเทศ เมียนมาร์ บริเวณจังหวัดกำแพงเพชร ตาก และประเทศลาว บริเวณ จังหวัดอุตรดิตถ์ พิษณุโลก
- ❸ ดูแล ๘ กลุ่มน้ำ ประกอบด้วย กลุ่มน้ำปิง กลุ่มน้ำยม กลุ่มน้ำน่าน กลุ่มน้ำ เจ้าพระยา กลุ่มน้ำสะแกกรัง กลุ่มน้ำสาละวิน กลุ่มน้ำแม่กลอง และกลุ่มน้ำโขง ตะวันออกเฉียงเหนือ
- ❹ รับผิดชอบอ่างน้ำบาดาล ๙ อ่าง ประกอบด้วย เจ้าพระยาตอนบน เจ้าพระยาตอนล่าง ตาก น่าน แพร่ กาญจนบุรี แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่- ลำพูน และเลย
- ❺ เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ เนื่องจากจังหวัดตาก อยู่ในเขต เศรษฐกิจพิเศษซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร น้ำบาดาลที่มากขึ้น และลักษณะภูมิประเทศมีความหลากหลายซับซ้อน บริเวณตอนกลางของพื้นที่รับผิดชอบมีลักษณะภูมิประเทศแบบพื้นที่ราบ กลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนบน ส่วนบริเวณขอบแอ่งทางทิศเหนือ จังหวัด อุตรดิตถ์ จังหวัดสุโขทัย และทิศตะวันตกของจังหวัดตาก
- ❻ มีลักษณะภูมิประเทศเป็นภูเขาสูง พื้นที่อยู่อาศัยเป็นพื้นที่ราบลุ่มเชิงเขา ระหว่างหุบเขา สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ ๔๐๐-๖๐๐ เมตร

ความท้าทายสำคัญในการปฏิบัติการ คือ

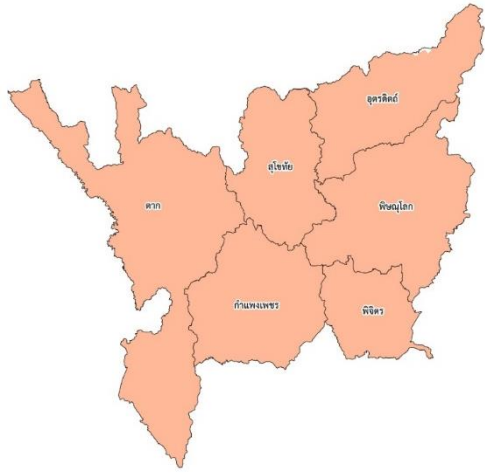
ด้านการสำรวจและประเมินศักยภาพน้ำบาดาล

❖ ทรัพยากรน้ำบาดาลนับเป็นทรัพยากรที่ทรงคุณค่าสามารถพัฒนาเพื่อช่วยเหลือชีวิตความเป็นอยู่ของประชากรในประเทศ ทั้งในด้านการอุปโภคบริโภค ภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม รวมทั้งช่วยในการปรับสมดุลของระบบนิเวศ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาประเทศให้มั่นคงยั่งยืนและมีคุณภาพ ในการพัฒนา น้ำบาดาลขึ้นมาใช้นั้นจำเป็นต้องใช้เครื่องจักรและอุปกรณ์ที่ทันสมัย มีเทคโนโลยีที่ไม่ขัดจำกัด สามารถเจาะน้ำบาดาลได้ในระดับลึก บนภูเขาสูงและอยู่ในถิ่นทุรกันดาร ในอดีตไม่ได้มีการควบคุม ตรวจสอบและยึดหลักการมากนัก ประกอบกับเครื่องจักรที่ใช้ในการพัฒนาบ่อบาดาลก็เป็นเครื่องจักรรุ่นเก่า การเจาะสำรวจ และการพัฒนาน้ำบาดาลขึ้นมาใช้ จึงเป็นการพัฒนาน้ำบาดาลที่ไม่เต็มประสิทธิภาพ ขาดการเชื่อมต่อกับงานด้านวิชาการ ทำให้ผลผลิตจากการดำเนินงานมีศักยภาพไม่สูงมากนัก ปัจจุบันงานด้านการพัฒนาน้ำบาดาล มีการยึดโยงกับงานด้านวิชาการ เพื่อป้องกันผลกระทบต่อทรัพยากรน้ำบาดาล และเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาน้ำบาดาลโดยเครื่องจักรระบบใหม่ ที่ทันสมัยเพื่อให้การปฏิบัติงานเจาะสำรวจ และพัฒนาน้ำบาดาลตอบโจทก์ทั้งในด้าน เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีความจำเป็นอย่างมากที่หน่วยงานด้านน้ำบาดาลจำเป็นต้องได้รับการปรับปรุงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในอนาคต ทั้งด้านการปฏิบัติงานเชิงพื้นที่ในพื้นที่ที่พัฒนาน้ำบาดาลยากๆ เช่น พื้นที่สูง และพื้นที่หาน้ำยากและน้ำเค็ม เชื่อมโยงกับการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎหมาย พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.๒๕๒๐ และงานด้านวิชาการ จึงจำเป็นต้องยกระดับโครงสร้างหน่วยงานให้สามารถรองรับการปฏิบัติงานที่เพิ่มเติมขึ้น ในปัจจุบัน เพื่ออนาคตที่ดีของประเทศชาติและประชาชนทางด้านความมั่นคงด้านน้ำต่อไป

❖ ปัจจุบันสำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๗ (กำแพงเพชร) ได้ดำเนินโครงการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลในรูปแบบต่างๆ ที่ท้าทายหลายด้าน เพื่อตอบสนอง ความต้องการใช้น้ำของประชาชนด้านอุปโภคบริโภค และเกษตรกรรม ยกตัวอย่างเช่น

- ดำเนินงานโครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรแปลงใหญ่ พัฒนาแหล่งน้ำบาดาลและก่อสร้างระบบกระจายน้ำเพื่อสนับสนุนแหล่งน้ำให้แก่ กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ ช่วยเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร พร้อมประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้ และส่งเสริมความเข้มแข็งให้แก่กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่
- ดำเนินงานโครงการจัดหาแหล่งน้ำบาดาลระยะไกลเพื่อแก้ปัญหาในพื้นที่แล้งซ้ำซากหรือน้ำเค็ม เพื่อจัดหาแหล่งน้ำบาดาล และส่งน้ำระยะไกลให้กับ ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่แห้งแล้ง ขาดแคลนแหล่งน้ำสำหรับการอุปโภคบริโภค ซึ่งเป็นที่ต้องใช้เทคโนโลยีการเจาะในระดับลึก และก่อสร้างระบบกระจาย น้ำขนาดใหญ่ ต้องใช้บุคลากรที่มีประสบการณ์และมีความเชี่ยวชาญเป็นอย่างมาก
- โครงการพัฒนาน้ำบาดาลสนับสนุนน้ำดื่มสะอาดสำหรับสถานศึกษาและชุมชนในถิ่นทุรกันดาร เฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสมหามงคล พระราชพิธีบรมราชาภิเษก และโครงการศึกษาจุดจ่ายน้ำบาดาลเพื่อประชาชน ตามถนนสายหลักทั่วประเทศ เพื่อช่วยบรรเทาปัญหาขาดแคลนน้ำ อุปโภคบริโภคของประชาชนในถิ่นทุรกันดารและประชาชนทั่วไป ซึ่งในโครงการดังกล่าวจะมีระบบปรับปรุงคุณภาพน้ำดื่มสะอาด ทำให้ประชาชน ในพื้นที่ดำเนินโครงการมีน้ำสะอาดสำหรับบริโภค ลดค่าใช้จ่ายในการซื้อน้ำดื่ม เพิ่มความกินดีอยู่ดี ทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และต้องมีการบริหารจัดการอย่างเป็นรูปธรรม มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน

สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๗ (กำแพงเพชร) - ต่อ

- ❶ รับผิดชอบ ๖ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร อุตรดิตถ์ สุโขทัย ตาก และพิษณุโลก
- ❷ พื้นที่รับผิดชอบ ๖๗,๒๕๙ ตารางกิโลเมตร มีชั้นน้ำบาดาลร่วมกับประเทศเมียนมาร์ บริเวณจังหวัดกำแพงเพชร ตาก และประเทศลาว บริเวณจังหวัดอุตรดิตถ์ พิษณุโลก
- ❸ ดูแล ๘ กลุ่มน้ำ ประกอบด้วย กลุ่มน้ำปิง กลุ่มน้ำยม กลุ่มน้ำน่าน กลุ่มน้ำเจ้าพระยา กลุ่มน้ำสะแกกรัง กลุ่มน้ำสาละวิน กลุ่มน้ำแม่กลอง และกลุ่มน้ำโขง ตะวันออกเฉียงเหนือ
- ❹ รับผิดชอบแอ่งน้ำบาดาล ๙ แอ่ง ประกอบด้วย เจ้าพระยาตอนบน เจ้าพระยาตอนล่าง ตาก น่าน แพร่ กาญจนบุรี แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่-ลำพูน และเลย
- ❺ เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ เนื่องจากจังหวัดตาก อยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำบาดาลที่มากขึ้น และลักษณะภูมิประเทศมีความหลากหลายซับซ้อน บริเวณตอนกลางของพื้นที่รับผิดชอบมีลักษณะภูมิประเทศแบบพื้นที่ราบ กลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนบน ส่วนบริเวณขอบแอ่งทางทิศเหนือ จังหวัดอุตรดิตถ์ จังหวัดสุโขทัย และทิศตะวันตกของจังหวัดตาก
- ❻ มีลักษณะภูมิประเทศเป็นภูเขาสูง พื้นที่อยู่อาศัยเป็นพื้นที่ราบลุ่มเชิงเขา ระหว่างหุบเขา สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ ๔๐๐-๖๐๐ เมตร

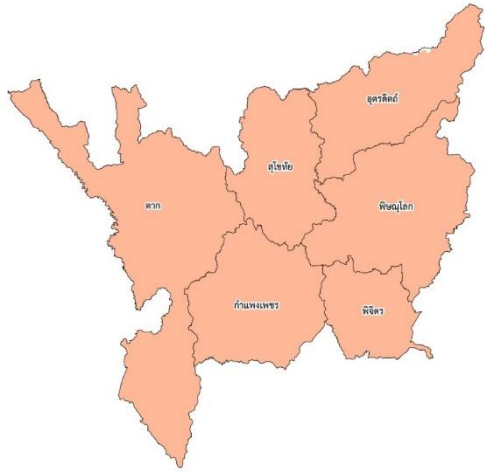
ความท้าทายสำคัญในการปฏิบัติการ คือ

ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำบาดาล

- ❖ สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๗ (กำแพงเพชร) ได้ดำเนินการส่งเสริมองค์ความรู้เรื่องน้ำบาดาล โดยเฉพาะเรื่องการเติมน้ำใต้ดินให้กับหน่วยงานภาครัฐ องค์กรเอกชน และประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบ พร้อมกันนี้ได้สร้างบ่อเติมน้ำใต้ดินระดับต้นเพื่อเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ และเป็นต้นแบบสำหรับการต่อยอดองค์ความรู้ให้กับหน่วยงานท้องถิ่น เนื่องจากปัจจุบันมีการพัฒนาน้ำบาดาลขึ้นมาใช้เป็นจำนวนมาก ส่งผลให้เกิดการลดระดับลงของน้ำบาดาล ดังนั้นการเติมน้ำใต้ดินจึงถือเป็นแนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำบาดาลอย่างหนึ่ง ในพื้นที่รับผิดชอบแอ่งเจ้าพระยาตอนบน เป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมในการเติมน้ำใต้ดิน และมีปัญหาการลดระดับของชั้นน้ำบาดาลระดับต้น ได้แก่ จังหวัดกำแพงเพชร จังหวัดพิจิตร จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดสุโขทัยและจังหวัดอุตรดิตถ์ ทำให้ต้องมีการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเติมน้ำใต้ดินแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนในพื้นที่ พร้อมทั้งเฝ้าระวังการลดลงของระดับน้ำบาดาล ติดตามตรวจสอบระดับน้ำบาดาล และติดตามคุณภาพน้ำบาดาลในพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ
- ❖ สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๗ (กำแพงเพชร) ได้ดำเนินงานสนับสนุนโครงการที่ได้รับงบประมาณจากกองทุนพัฒนาน้ำบาดาล เช่น โครงการเติมน้ำใต้ดินระดับต้น ค่าใช้จ่ายในการสำรวจและก่อสร้างระบบเติมน้ำใต้ดินระดับต้นในพื้นที่แอ่งน้ำบาดาลเจ้าพระยาตอนบนและจันทบุรี-ตราด โดยดำเนินงานเติมน้ำใต้ดิน ๕๐๐ บ่อ และเจาะบ่อสังเกตการณ์ ๕๐ บ่อ ครอบคลุมพื้นที่อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีความอ่อนไหวและการลดลงของระดับน้ำบาดาลระดับต้นอย่างต่อเนื่อง จำเป็นต้องมีการติดตามระดับน้ำอย่างละเอียดเฉพาะพื้นที่ และเป็นการช่วยอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล
- ❖ ดำเนินงานบกลางเร่งด่วนสนับสนุนโครงการเติมน้ำใต้ดินระดับต้นในพื้นที่ตำบลทั่วประเทศ (งบกลาง) ในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ จำนวน ๑๒๐ บ่อ และโครงการเติมน้ำใต้ดินระดับต้นในพื้นที่ตำบลทั่วประเทศ (งบกลาง) ในปีงบประมาณ ๒๕๖๔ จำนวน ๑๙๑ บ่อ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมในการเติมน้ำใต้ดินระดับต้นในพื้นที่รับผิดชอบทั้ง ๖ จังหวัด ซึ่งเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำบาดาลให้มีระดับน้ำเพิ่มขึ้น ลดปัญหาน้ำท่วมขังอีกด้วย

สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๗ (กำแพงเพชร) –ต่อ

- ❶ รับผิดชอบ ๖ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร อุตรดิตถ์ สุโขทัย ตาก และพิษณุโลก
- ❷ พื้นที่รับผิดชอบ ๖๗,๒๕๙ ตารางกิโลเมตร มีชั้นน้ำบาดาลร่วมกับประเทศเมียนมาร์ บริเวณจังหวัดกำแพงเพชร ตาก และประเทศลาว บริเวณจังหวัดอุตรดิตถ์ พิษณุโลก
- ❸ ดูแล ๘ กลุ่มน้ำ ประกอบด้วย กลุ่มน้ำปิง กลุ่มน้ำยม กลุ่มน้ำน่าน กลุ่มน้ำเจ้าพระยา กลุ่มน้ำสะแกกรัง กลุ่มน้ำสาละวิน กลุ่มน้ำแม่กลอง และกลุ่มน้ำโขง ตะวันออกเฉียงเหนือ
- ❹ รับผิดชอบแอ่งน้ำบาดาล ๙ แอ่ง ประกอบด้วย เจ้าพระยาตอนบน เจ้าพระยาตอนล่าง ตาก น่าน แพร่ กาญจนบุรี แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่-ลำพูน และเลย
- ❺ เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ เนื่องจากจังหวัดตาก อยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำบาดาลที่มากขึ้น และลักษณะภูมิประเทศมีความหลากหลายซับซ้อน บริเวณตอนกลางของพื้นที่รับผิดชอบมีลักษณะภูมิประเทศแบบพื้นที่ราบ กลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนบน ส่วนบริเวณขอบแอ่งทางทิศเหนือ จังหวัดอุตรดิตถ์ จังหวัดสุโขทัย และทิศตะวันตกของจังหวัดตาก
- ❻ มีลักษณะภูมิประเทศเป็นภูเขาสูง พื้นที่อยู่อาศัยเป็นพื้นที่ราบลุ่มเชิงเขา ระหว่างหุบเขา สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ ๔๐๐-๖๐๐ เมตร

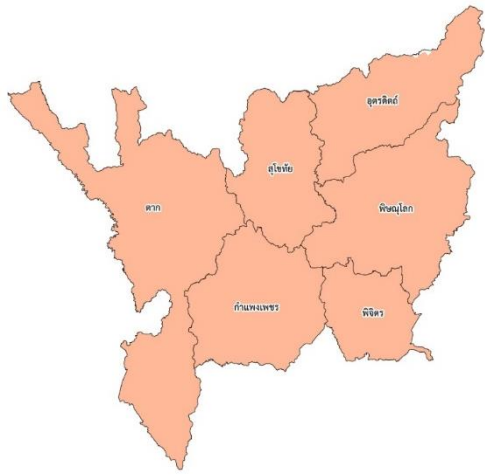
ความท้าทายสำคัญในการปฏิบัติการ คือ

ด้านการเฝ้าระวังและฟื้นฟูน้ำบาดาล

- ❖ ปัจจุบันสำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๗ (กำแพงเพชร) มีการเฝ้าระวังกรณีพื้นที่เสี่ยงต่อการปนเปื้อน มีการติดตามคุณภาพน้ำบาดาล ตรวจสอบไม่มีให้เกิดการปนเปื้อนสู่ชั้นน้ำบาดาล เช่น ในพื้นที่เหมืองทอง ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดพิจิตร พิษณุโลก และเพชรบูรณ์ พื้นที่ดังกล่าวควรจัดเป็นเสี่ยงต่อการปนเปื้อน ควรมีการกำหนดขอบเขตระยะเสี่ยงเบื้องต้นอย่างชัดเจน เพราะหากมีการปนเปื้อนในชั้นน้ำบาดาลจะต้องดำเนินการบำบัดฟื้นฟูแก้ไขได้ยาก จึงจำเป็นต้องกำหนดเป็นพื้นที่เสี่ยงต่อการปนเปื้อน เพื่อให้มีการควบคุมในเรื่องของการเจาะบ่อน้ำบาดาลที่ต้องได้ตามมาตรฐาน หากเอกชนเป็นผู้เจาะจะต้องมีเจ้าหน้าที่เป็นผู้ติดตามควบคุมการเจาะอย่างใกล้ชิด
- ❖ สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๗ (กำแพงเพชร) มีห้องปฏิบัติการและเครื่องมือในการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาลที่ได้มาตรฐาน สามารถวิเคราะห์สารละลายในน้ำบาดาลได้ถึง ๒๒ พารามิเตอร์
- ❖ ในเขตพื้นที่รับผิดชอบบางส่วนมีคุณภาพน้ำบาดาลไม่เหมาะสมแก่การอุปโภคบริโภค บางพื้นที่มีค่าสารละลายฟลูออไรด์สูง ค่าเหล็กและแมงกานีสเกินมาตรฐาน ค่าความกระด้างสูง ในบางบริเวณเป็นพื้นที่น้ำกร่อยน้ำเค็ม ทำให้การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลยากมากขึ้น จึงจำเป็นต้องเฝ้าระวังเรื่องคุณภาพน้ำบาดาลอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง

สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๗ (กำแพงเพชร) - ต่อ

- ❶ รับผิดชอบ ๖ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร อุตรดิตถ์ สุโขทัย ตาก และพิษณุโลก
- ❷ พื้นที่รับผิดชอบ ๖๗,๒๕๙ ตารางกิโลเมตร มีชั้นน้ำบาดาลร่วมกับประเทศ เมียนมาร์ บริเวณจังหวัดกำแพงเพชร ตาก และประเทศลาว บริเวณ จังหวัดอุตรดิตถ์ พิษณุโลก
- ❸ ดูแล ๘ กลุ่มน้ำ ประกอบด้วย กลุ่มน้ำปิง กลุ่มน้ำยม กลุ่มน้ำน่าน กลุ่มน้ำ เจ้าพระยา กลุ่มน้ำสะแกกรัง กลุ่มน้ำสาละวิน กลุ่มน้ำแม่กลอง และกลุ่มน้ำโขง ตะวันออกเฉียงเหนือ
- ❹ รับผิดชอบแอ่งน้ำบาดาล ๙ แอ่ง ประกอบด้วย เจ้าพระยาตอนบน เจ้าพระยาตอนล่าง ตาก น่าน แพร่ กาญจนบุรี แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่- ลำพูน และเลย
- ❺ เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ เนื่องจากจังหวัดตาก อยู่ในเขต เศรษฐกิจพิเศษซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร น้ำบาดาลที่มากขึ้น และลักษณะภูมิประเทศมีความหลากหลายซับซ้อน บริเวณตอนกลางของพื้นที่รับผิดชอบมีลักษณะภูมิประเทศแบบพื้นที่ราบ กลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนบน ส่วนบริเวณขอบแอ่งทางทิศเหนือ จังหวัด อุตรดิตถ์ จังหวัดสุโขทัย และทิศตะวันตกของจังหวัดตาก
- ❻ มีลักษณะภูมิประเทศเป็นภูเขาสูง พื้นที่อยู่อาศัยเป็นพื้นที่ราบลุ่มเชิงเขา ระหว่างหุบเขา สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ ๔๐๐-๖๐๐ เมตร

ความท้าทายสำคัญในการปฏิบัติการกิจ คือ

ด้านการกำกับควบคุมการประกอบกิจการน้ำบาดาล

ควบคุม กำกับดูแลการประกอบกิจการน้ำบาดาล จะดำเนินการตามโครงการเสริมสร้างศักยภาพด้านกำกับ ดูแลการประกอบกิจการน้ำบาดาลตาม พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ ในแต่ละปีงบประมาณในเขตที่รับผิดชอบ ๖ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกำแพงเพชร จังหวัดตาก จังหวัดพิจิตร จังหวัด พิษณุโลก จังหวัดสุโขทัย และจังหวัดอุตรดิตถ์ จะแบ่งเป็น ๓ กิจกรรม ดังนี้

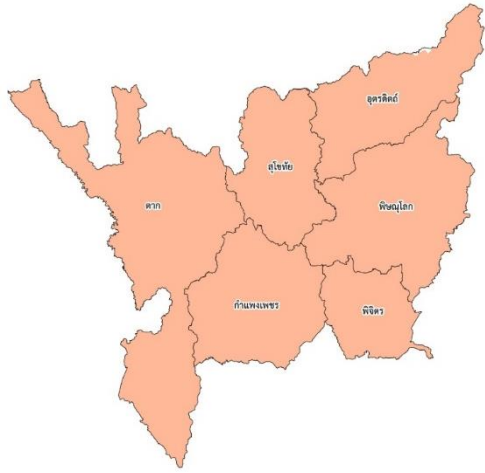
กิจกรรมที่ ๑ การติดตาม ตรวจสอบการเจาะน้ำบาดาลให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ จากผลการพิจารณาคำขอรับใบอนุญาต เจาะน้ำบาดาลของคณะกรรมการเขตที่ผ่านการอนุมัติโดยตรวจสอบให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ ตามประกาศกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ และมาตรการในทางวิชาการสำหรับการเจาะน้ำบาดาลและการเลิกเจาะน้ำบาดาล พ.ศ.๒๕๕๑ และใช้หลักเกณฑ์ วิธีการตรวจสอบการเจาะน้ำบาดาล ตามระเบียบกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการตรวจสอบ สถานที่เพื่อประกอบการ พิจารณาออกใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยอนุโลม รวมทั้งให้คำแนะนำต่อผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาล ช่างเจาะน้ำบาดาลให้ปฏิบัติ ตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล

กิจกรรมที่ ๒ การตรวจสอบบ่อน้ำบาดาลที่มีความเสี่ยงในด้านการประกอบกิจการน้ำบาดาล เป็นบ่อน้ำบาดาลที่ต้องสงสัยว่ามีการกระทำความผิด ตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ โดยมีลักษณะความเสี่ยง เช่น ผู้รับใบอนุญาตที่ขอรับใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาล แต่ไม่มายื่นขอรับใบอนุญาตใช้น้ำ บาดาล การใช้น้ำบาดาลประเภทรูทกิจ (ขายน้ำ น้ำแข็ง ฟอกย้อมฯ) ขออนุญาตใช้น้ำบาดาลสูง แต่รายงานการใช้น้ำบาดาลต่ำหรือรายงานการใช้น้ำบาดาล ไม่ถูกต้อง อัตราการใช้น้ำบาดาลมีอัตราคงที่ทุกเดือน (Flat rate) เป็นต้น

ทั้งกิจกรรมที่ ๑ และ ๒ สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๗ (กำแพงเพชร) ตรวจสอบบ่อน้ำบาดาลที่มีปริมาณที่เพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี และประมาณการ ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕-๒๕๖๗

- ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๑ มี ๗๘๒ บ่อ
- ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๒ มี ๖๑๕ บ่อ
- ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓ มี ๙๖๐ บ่อ
- ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔ มี ๑,๐๗๘ บ่อ
- ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕ ประมาณ ๑,๑๘๕ บ่อ
- ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖ ประมาณ ๑,๓๐๓ บ่อ
- ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗ ประมาณ ๑,๔๓๓ บ่อ

สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๗ (กำแพงเพชร) - ต่อ

📍 รับผิดชอบ ๖ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร อุตรดิตถ์ สุโขทัย ตาก และพิษณุโลก

📍 พื้นที่รับผิดชอบ ๖๗,๒๕๙ ตารางกิโลเมตร มีชั้นน้ำบาดาลร่วมกับประเทศ เมียนมาร์ บริเวณจังหวัดกำแพงเพชร ตาก และประเทศลาว บริเวณ จังหวัดอุตรดิตถ์ พิษณุโลก

📍 ดูแล ๘ กลุ่มน้ำ ประกอบด้วย กลุ่มน้ำปิง กลุ่มน้ำยม กลุ่มน้ำน่าน กลุ่มน้ำ เจ้าพระยา กลุ่มน้ำสะแกกรัง กลุ่มน้ำสาละวิน กลุ่มน้ำแม่กลอง และกลุ่มน้ำโขง ตะวันออกเฉียงเหนือ

📍 รับผิดชอบอ่างน้ำบาดาล ๙ อ่าง ประกอบด้วย เจ้าพระยาตอนบน เจ้าพระยาตอนล่าง ตาก น่าน แพร่ กาญจนบุรี แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่- ลำพูน และเลย

📍 เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ เนื่องจากจังหวัดตาก อยู่ในเขต เศรษฐกิจพิเศษซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร น้ำบาดาลที่มากขึ้น และลักษณะภูมิประเทศมีความหลากหลายซับซ้อน บริเวณตอนกลางของพื้นที่รับผิดชอบมีลักษณะภูมิประเทศแบบพื้นที่ราบ กลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนบน ส่วนบริเวณขอบแอ่งทางทิศเหนือ จังหวัด อุตรดิตถ์ จังหวัดสุโขทัย และทิศตะวันตกของจังหวัดตาก

📍 มีลักษณะภูมิประเทศเป็นภูเขาสูง พื้นที่อยู่อาศัยเป็นพื้นที่ราบลุ่มเชิงเขา ระหว่างหุบเขา สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ ๔๐๐-๖๐๐ เมตร

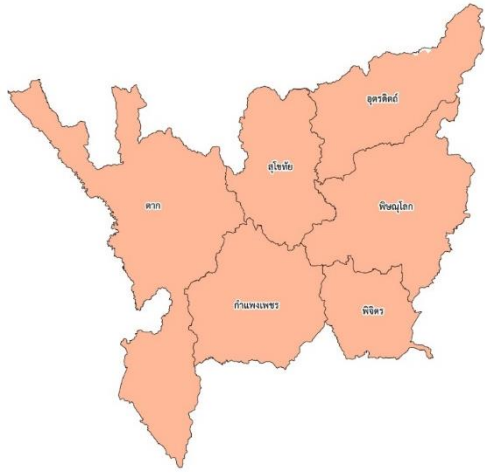
ความท้าทายสำคัญในการปฏิบัติการ คือ

กิจกรรมที่ ๓ การเสริมสร้างและพัฒนาน้ำบาดาลอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน เป็นกิจกรรมเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกอบกิจการ น้ำบาดาลให้กับประชาชน ผู้ประกอบการ เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งนำไปสู่การขึ้นทะเบียนขออนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาล ให้ถูกต้อง ตามกฎหมายน้ำบาดาล โดยการจัดทำสื่อและประชาสัมพันธ์นอกสถานที่ด้านการประกอบกิจการน้ำบาดาล ๑๒ ครั้ง ต่อปีงบประมาณ และอาจเพิ่มขึ้น ตามที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมอบหมาย

◆ การประชุมคณะกรรมการเขตซึ่งมีอำนาจหน้าที่ พิจารณาก่อนการร้องและพิจารณาให้ความเห็นคำขอรับใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาลขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ของท่อกรุบ่อตอนบนสุดตั้งแต่หนึ่งร้อยยี่สิบห้ามิลลิเมตร ถึงขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางของท่อกรุบ่อตอนบนสุดน้อยกว่าสองร้อยมิลลิเมตร ในเขตน้ำบาดาล จังหวัดที่รับผิดชอบ หรือเรียกง่าย ๆ ว่า บ่อขนาด ๕ นิ้ว และ ๖ นิ้ว ตามคำสั่งคณะกรรมการน้ำบาดาลที่ ๒/๒๕๖๐ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการเขต (สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๑ -๑๒) ลงวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๐ โดยการประชุม จะประชุมอย่างน้อย ๓ ครั้งต่อหนึ่งเดือน เป็นการพิจารณาตาม คำขอรับใบอนุญาตของสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งหกจังหวัดซึ่งมีคำขอที่เพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี ดังนี้

- ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๑ มี ๓๕๗ คำขอ
- ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๒ มี ๔๔๙ คำขอ
- ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓ มี ๑,๐๗๑ คำขอ
- ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔ มี ๒,๐๐๕ คำขอ ข้อมูล ณ. วันที่ ๑๐ ก.ย. ๖๔
- ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕ ประมาณ ๒,๒๐๕ คำขอ
- ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖ ประมาณ ๒,๔๒๖ คำขอ
- ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗ ประมาณ ๒,๖๖๘ คำขอ

สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๗ (กำแพงเพชร) - ต่อ

📍 รับผิดชอบ ๖ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร อุตรดิตถ์ สุโขทัย ตาก และพิษณุโลก

📍 พื้นที่รับผิดชอบ ๖๗,๒๕๙ ตารางกิโลเมตร มีชั้นน้ำบาดาลร่วมกับประเทศ เมียนมาร์ บริเวณจังหวัดกำแพงเพชร ตาก และประเทศลาว บริเวณ จังหวัดอุตรดิตถ์ พิษณุโลก

📍 ดูแล ๘ กลุ่มน้ำ ประกอบด้วย กลุ่มน้ำปิง กลุ่มน้ำยม กลุ่มน้ำน่าน กลุ่มน้ำ เจ้าพระยา กลุ่มน้ำสะแกกรัง กลุ่มน้ำสาละวิน กลุ่มน้ำแม่กลอง และกลุ่มน้ำโขง ตะวันออกเฉียงเหนือ

📍 รับผิดชอบอ่างน้ำบาดาล ๙ อ่าง ประกอบด้วย เจ้าพระยาตอนบน เจ้าพระยาตอนล่าง ตาก น่าน แพร่ กาญจนบุรี แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่- ลำพูน และเลย

📍 เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ เนื่องจากจังหวัดตาก อยู่ในเขต เศรษฐกิจพิเศษซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร น้ำบาดาลที่มากขึ้น และลักษณะภูมิประเทศมีความหลากหลายซับซ้อน บริเวณตอนกลางของพื้นที่รับผิดชอบมีลักษณะภูมิประเทศแบบพื้นที่ราบ กลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนบน ส่วนบริเวณขอบแอ่งทางทิศเหนือ จังหวัด อุตรดิตถ์ จังหวัดสุโขทัย และทิศตะวันตกของจังหวัดตาก

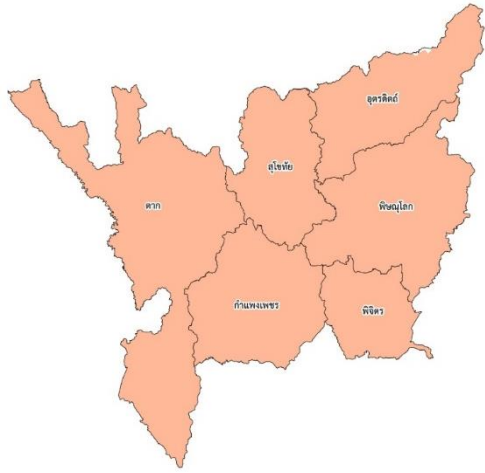
📍 มีลักษณะภูมิประเทศเป็นภูเขาสูง พื้นที่อยู่อาศัยเป็นพื้นที่ราบลุ่มเชิงเขา ระหว่างหุบเขา สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ ๔๐๐-๖๐๐ เมตร

ความท้าทายสำคัญในการปฏิบัติงาน คือ

- ◆ การจัดฝึกอบรมช่างเจาะน้ำบาดาล ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔ ได้รับแจ้งจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ให้รับสมัครช่างเจาะน้ำบาดาล หลักสูตร “ช่างเจาะน้ำบาดาล” ระดับ ๑ รุ่นที่ ๒๕ ระดับ ๒ รุ่นที่ ๒ และหลักสูตร “วิศวกรหรือนักธรณีวิทยา” รุ่นที่ ๒๓ และจัดฝึกอบรมภาคสนาม หลักสูตร “ช่างเจาะน้ำบาดาล” ระดับ ๑ รุ่นที่ ๒๕ เพื่อให้ช่างเจาะผ่านการอบรมอย่างน้อย ๔๐ ชั่วโมง โดยตระหนักถึงหลักวิชาการตามน้ำบาดาลและ กฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล และเมื่อผ่านการฝึกอบรมจะได้รับหนังสือรับรองช่างเจาะน้ำบาดาล ตามประกาศกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการออกหนังสือรับรองช่างเจาะน้ำบาดาล ผู้ควบคุมรับผิดชอบในการเจาะน้ำบาดาลและการอุกถลบบ่อน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๕๔
- ◆ งานติดตามหนี้ค่าใช้น้ำบาดาลค้างและการดำเนินคดีผู้ใช้น้ำบาดาล ก่อนโอนถ่ายภารกิจให้สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด ตามคำสั่ง กรมทรัพยากรน้ำบาดาล ที่ ๑๑/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๐ ซึ่งมีผลตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ยังมีปัญหาที่ยังไม่มีข้อสรุปที่มีหลักฐานชัดเจนว่า ภารกิจนี้ตกอยู่กับสำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๗ (กำแพงเพชร) หรือทสจ. แต่อย่างไรก็ตาม สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๗ (กำแพงเพชร) ยังติดตามหนี้ค่าใช้น้ำบาดาลให้เฉพาะที่ใบอนุญาตยังไม่สิ้นอายุ ความท้าทายและความยากของงาน คือ ด้านเอกสารที่กระจัดกระจาย การจัดเตรียมเอกสาร และการใช้ความรู้ทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ในส่วนการออกใบแจ้งหนี้หลังใบอนุญาตสิ้นอายุ หลังเลิกกิจการ หลังผู้รับใบอนุญาตล้มละลายหรือกรณีอื่น ๆ เป็นกรณีการออกใบแจ้งหนี้โดยไม่มีมูลหนี้ รวมถึง การพิสูจน์การใช้น้ำบาดาลว่ามีการใช้น้ำบาดาลหรือไม่ ตั้งแต่ ปีพ.ศ. ๒๕๕๔ ถึงพ.ศ.๒๕๕๘ มีความยากในการหาข้อเท็จจริงและการปรับใช้กฎหมาย

สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๗ (กำแพงเพชร) - ต่อ

- ❶ รับผิดชอบ ๖ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร อุตรดิตถ์ สุโขทัย ตาก และพิษณุโลก
- ❷ พื้นที่รับผิดชอบ ๖๗,๒๕๙ ตารางกิโลเมตร มีชั้นน้ำบาดาลร่วมกับประเทศ เมียนมาร์ บริเวณจังหวัดกำแพงเพชร ตาก และประเทศลาว บริเวณ จังหวัดอุตรดิตถ์ พิษณุโลก
- ❸ ดูแล ๘ กลุ่มน้ำ ประกอบด้วย กลุ่มน้ำปิง กลุ่มน้ำยม กลุ่มน้ำน่าน กลุ่มน้ำ เจ้าพระยา กลุ่มน้ำสะแกกรัง กลุ่มน้ำสาละวิน กลุ่มน้ำแม่กลอง และกลุ่มน้ำโขง ตะวันออกเฉียงเหนือ
- ❹ รับผิดชอบอ่างน้ำบาดาล ๙ อ่าง ประกอบด้วย เจ้าพระยาตอนบน เจ้าพระยาตอนล่าง ตาก น่าน แพร่ กาญจนบุรี แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่- ลำพูน และเลย
- ❺ เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ เนื่องจากจังหวัดตาก อยู่ในเขต เศรษฐกิจพิเศษซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร น้ำบาดาลที่มากขึ้น และลักษณะภูมิประเทศมีความหลากหลายซับซ้อน บริเวณตอนกลางของพื้นที่รับผิดชอบมีลักษณะภูมิประเทศแบบพื้นที่ราบ กลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนบน ส่วนบริเวณขอบแอ่งทางทิศเหนือ จังหวัด อุตรดิตถ์ จังหวัดสุโขทัย และทิศตะวันตกของจังหวัดตาก
- ❻ มีลักษณะภูมิประเทศเป็นภูเขาสูง พื้นที่อยู่อาศัยเป็นพื้นที่ราบลุ่มเชิงเขา ระหว่างหุบเขา สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ ๔๐๐-๖๐๐ เมตร

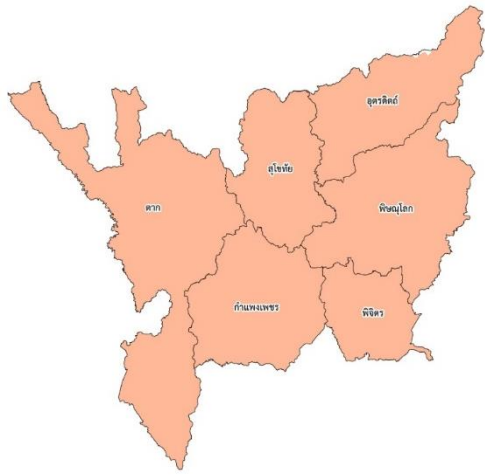
ความท้าทายสำคัญในการปฏิบัติการ คือ

ด้านการดูแลบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบ

- ❖ เนื่องจากในปัจจุบันสภาพภูมิอากาศมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิโลก การเปลี่ยนแปลงระดับน้ำในทะเล ฝน ไม่ตกตามฤดูกาล หรือฝนตกน้อยกว่าที่ผ่านมา และประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำให้ส่งผลเสียหายต่อกิจกรรมทางการเกษตร เช่น พื้นดินขาดความชุ่มชื้น พืชขาดน้ำ ผลผลิตชะงักการเจริญเติบโต ผลผลิตที่ได้มีคุณภาพต่ำ รวมถึงปริมาณลดลง ส่งผลต่อเศรษฐกิจครัวเรือน และ เศรษฐกิจระดับชาติในที่สุด และมีแนวโน้มว่าปัญหาย้ายแล้ว ปัญหาขาดแคลนน้ำจะทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ ทุกปี
- ❖ สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๗ (กำแพงเพชร) เป็นหน่วยงานหลักในการดูแลบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ในการให้ความช่วยเหลือกับประชาชน ในพื้นที่ที่ประสบปัญหาขาดแคลนน้ำ ทั้งน้ำเพื่อการเกษตร และน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค ซึ่งในปัจจุบันมีคำร้องเข้าร่วมโครงการเพื่อขอรับความช่วยเหลือ ด้านน้ำบาดาลมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นทุกปี ซึ่งทางเขตฯ ต้องลงพื้นที่เพื่อไปสำรวจสถานที่ที่ประสบปัญหาทั้ง ๖ จังหวัดที่รับผิดชอบ เพื่อไปตรวจสอบข้อเท็จจริง เกี่ยวกับสภาพของพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ ความพร้อมของพื้นที่ในการเข้าร่วมโครงการ ตลอดจนร่วม รับทราบปัญหาความเดือดร้อน ปัญหาด้านสังคมใน ชุมชน และหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกันได้อย่างเหมาะสม ซึ่งพื้นที่ที่ทางเขตฯ ต้องไปสำรวจส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ที่ทุรกันดาร ขาดแคลนน้ำสำหรับการอุปโภค บริโภค ประกอบกับเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพน้ำบาดาลต่ำ ซึ่งเป็นความท้าทายอีกอย่างหนึ่ง
- ❖ สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๗ (กำแพงเพชร) มีการจัดตั้งศูนย์บรรเทาให้ความช่วยเหลือด้านภัยแล้ง โดยให้ประชาชนหรือหน่วยงานต่างๆ ในเขต รับผิดชอบสามารถรับน้ำยังจุดจ่ายน้ำถาวรและจุดสนับสนุนจากโครงการที่สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๗ (กำแพงเพชร) เคยดำเนินการซึ่งมีบริการ อยู่ทุกจังหวัด เกิดจากความร่วมมือกันของ สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๗ (กำแพงเพชร) และหน่วยงานที่ได้รับสนับสนุนจากโครงการฯ ต่างๆ ซึ่งจะ สามารถแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำในช่วงสถานการณ์วิกฤต ได้อย่างทันท่วงที เช่น โครงการศึกษาสำรวจจุดจ่ายน้ำเพื่อประชาชน ตามถนนสายหลักสาย รองทั่วประเทศ จำนวน ๒ แห่ง (ในพื้นที่จังหวัดกำแพงเพชรและพิจิตร) จำนวน ๒ แห่ง และปี ๒๕๖๔ จำนวน ๒ แห่ง โครงการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อ สนับสนุนน้ำดื่มสะอาดให้กับโรงเรียนทั่วประเทศ, โครงการสำรวจและพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อส่งเสริมแหล่งน้ำดิบ ภายใต้โครงการปฏิบัติการแก้ไขปัญหาการ ขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๒/๖๓, โครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อความมั่นคงระดับชุมชน ซึ่งประชาชนในพื้นที่สามารถไปรับน้ำเพื่อนำไปอุปโภคและ บริโภคได้ในช่วงฤดูแล้ง มีหน่วยเฉพาะกิจของเขต จำนวน ๓ หน่วย ที่พร้อมเดินทางไปแก้ไขพัฒนาบ่อน้ำบาดาลให้กับประชาชนที่ร้องขอความช่วยเหลือใน การขาดแคลนน้ำอย่างเร่งด่วน โดยไปทำการเป่าล้าง ซ่อมแซมบ่อน้ำบาดาลให้ใช้ได้เป็นปกติ

สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๗ (กำแพงเพชร) - ต่อ

📍 รับผิดชอบ ๖ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร อุตรดิตถ์ สุโขทัย ตาก และพิษณุโลก

📍 พื้นที่รับผิดชอบ ๖๗,๒๕๙ ตารางกิโลเมตร มีเขื่อนน้ำบาดาลร่วมกับประเทศ เมียนมาร์ บริเวณจังหวัดกำแพงเพชร ตาก และประเทศลาว บริเวณ จังหวัดอุตรดิตถ์ พิษณุโลก

📍 ดูแล ๘ กลุ่มน้ำ ประกอบด้วย กลุ่มน้ำปิง กลุ่มน้ำยม กลุ่มน้ำน่าน กลุ่มน้ำ เจ้าพระยา กลุ่มน้ำสะแกกรัง กลุ่มน้ำสาละวิน กลุ่มน้ำแม่กลอง และกลุ่มน้ำโขง ตะวันออกเฉียงเหนือ

📍 รับผิดชอบแอ่งน้ำบาดาล ๙ แอ่ง ประกอบด้วย เจ้าพระยาตอนบน เจ้าพระยาตอนล่าง ตาก น่าน แพร่ กาญจนบุรี แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่- ลำพูน และเลย

📍 เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ เนื่องจากจังหวัดตาก อยู่ในเขต เศรษฐกิจพิเศษซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร น้ำบาดาลที่มากขึ้น และลักษณะภูมิประเทศมีความหลากหลายซับซ้อน บริเวณตอนกลางของพื้นที่รับผิดชอบมีลักษณะภูมิประเทศแบบพื้นที่ราบ กลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนบน ส่วนบริเวณขอบแอ่งทางทิศเหนือ จังหวัด อุตรดิตถ์ จังหวัดสุโขทัย และทิศตะวันตกของจังหวัดตาก

📍 มีลักษณะภูมิประเทศเป็นภูเขาสูง พื้นที่อยู่อาศัยเป็นพื้นที่ราบลุ่มเชิงเขา ระหว่างหุบเขา สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ ๔๐๐-๖๐๐ เมตร

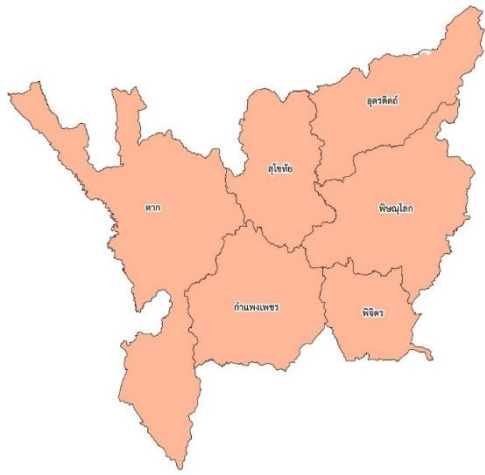
ความท้าทายสำคัญในการปฏิบัติการกิจ คือ

ด้านการดูแลบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบ (ต่อ)

- ◆ การแก้ไขปัญหาภัยแล้ง สถานการณ์น้ำท่วม หรือสถานการณ์วิกฤต ต้องสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างทันที่ เช่น การแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำใน โครงการศึกษาสำรวจจุดจ่ายน้ำเพื่อประชาชน ตามถนนสายหลักสายรองทั่วประเทศ จำนวน ๒ แห่ง ในพื้นที่จังหวัดกำแพงเพชร และพิจิตร ซึ่งประชาชนในพื้นที่สามารถรับน้ำเพื่อนำไปอุปโภคและบริโภคได้ในช่วงฤดูแล้ง มีหน่วยเฉพาะกิจของเขต จำนวน ๓ หน่วย ที่พร้อมเดินทางไปแก้ไขพัฒนาบ่อน้ำ บาดาลให้กับประชาชนที่ร้องขอความช่วยเหลือในการขาดแคลนน้ำอย่างเร่งด่วน โดยทำการเป่าล้าง ซ่อมแซมบ่อน้ำบาดาลให้ใช้ได้เป็นปกติ ในการให้ความช่วยเหลือสถานการณ์น้ำท่วม ได้ให้การสนับสนุนน้ำดื่มสะอาดบรรจจุขวดให้กับประชาชน และหน่วยงานรัฐในพื้นที่ พร้อมทั้งจัดตั้งจุดจ่ายน้ำเพื่อประชาชนในพื้นที่น้ำท่วม โดยมีรถบรรทุกน้ำบริการน้ำสำหรับอุปโภค และบริการน้ำแร่สำหรับบริโภค ให้กับประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบทั้ง ๖ จังหวัดที่ประสบภัย พิบัติน้ำท่วม เช่น กรณีเกิดน้ำท่วมใน ปี ๒๕๖๓ ในพื้นที่อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย มีการส่งหน่วยเคลื่อนที่เร็ว นำรถปรับปรุงคุณภาพน้ำ จำนวน ๒ ชุด ไปแจกจ่ายน้ำดื่มในแก่ประชาชนในพื้นที่ทั้งที่บรรจจุขวด และแกลลอน ๕ ลิตร และ ๒๐ ลิตร ตั้งแต่เกิดเหตุ น้ำท่วมหนักและเบาลง เป็นต้น
- ◆ ในสถานการณ์วิกฤตโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ที่มีการแจกจ่ายน้ำดื่มทั่วประเทศ สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๗ (กำแพงเพชร) ได้ดำเนินการนำ น้ำดื่มสะอาดบรรจจุขวดไปมอบให้กับตัวแทนโรงพยาบาลของรัฐ โรงพยาบาลสนาม และศูนย์ฉีดวัคซีนในเขตพื้นที่รับผิดชอบทั้ง ๖ จังหวัด เพื่อบริการให้แก่ บุคลากรทางการแพทย์และผู้ป่วย อย่างทั่วถึงและเพียงพอต่อความต้องการ เช่น โรงพยาบาลสนามสมาคมไรร้อยเขต ๖ กำแพงเพชร โรงพยาบาลสนาม โรงแรมไพลิน จังหวัดสุโขทัย โรงพยาบาลสนาม พุทธชินราช จังหวัดพิษณุโลก (บึงแก่นใหญ่) โรงพยาบาลพุทธชินราช จังหวัดพิษณุโลก โรงพยาบาลสุโขทัย โรงพยาบาลพิจิตร สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพิจิตร โรงพยาบาลสนามมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร โรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช โรงพยาบาลบ้านตาก ฯลฯ ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ๒๕๖๔ จนถึง กรกฎาคม ๒๕๖๔ รวมทั้งสิ้นจำนวน ๓๔,๐๐๐ ขวด และยังคงช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง จนกว่าสถานการณ์วิกฤตโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ จะหมดลง

สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๗ (กำแพงเพชร) - ต่อ

- ❶ รับผิดชอบ ๖ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร อุตรดิตถ์ สุโขทัย ตาก และพิษณุโลก
- ❷ พื้นที่รับผิดชอบ ๖๗,๒๕๙ ตารางกิโลเมตร มีเขื่อนน้ำบาดาลร่วมกับประเทศเมียนมาร์ บริเวณจังหวัดกำแพงเพชร ตาก และประเทศลาว บริเวณจังหวัดอุตรดิตถ์ พิษณุโลก
- ❸ ดูแล ๘ กลุ่มน้ำ ประกอบด้วย กลุ่มน้ำปิง กลุ่มน้ำยม กลุ่มน้ำ่าน กลุ่มน้ำเจ้าพระยา กลุ่มน้ำสะแกกรัง กลุ่มน้ำสาละวิน กลุ่มน้ำแม่กลอง และกลุ่มน้ำโขง ตะวันออกเฉียงเหนือ
- ❹ รับผิดชอบแอ่งน้ำบาดาล ๙ แอ่ง ประกอบด้วย เจ้าพระยาตอนบน เจ้าพระยาตอนล่าง ตาก น่าน แพร่ กาญจนบุรี แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่-ลำพูน และเลย
- ❺ เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ เนื่องจากจังหวัดตาก อยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำบาดาลที่มากขึ้น และลักษณะภูมิประเทศมีความหลากหลายซับซ้อน บริเวณตอนกลางของพื้นที่รับผิดชอบมีลักษณะภูมิประเทศแบบพื้นที่ราบ กลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนบน ส่วนบริเวณขอบแอ่งทางทิศเหนือ จังหวัดอุตรดิตถ์ จังหวัดสุโขทัย และทิศตะวันตกของจังหวัดตาก
- ❻ มีลักษณะภูมิประเทศเป็นภูเขาสูง พื้นที่อยู่อาศัยเป็นพื้นที่ราบลุ่มเชิงเขา ระหว่างหุบเขา สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ ๔๐๐-๖๐๐ เมตร

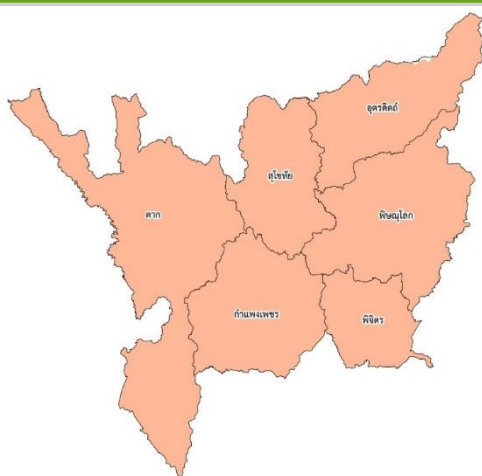
ความท้าทายสำคัญในการปฏิบัติการ คือ

ด้านการดูแลบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบ (ต่อ)

- ❖ การแก้ไขปัญหาภัยแล้ง สถานการณ์น้ำท่วม หรือสถานการณ์วิกฤต ต้องสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างทันที่ เช่น การแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำในโครงการศึกษาสำรวจจุดจ่ายน้ำเพื่อประชาชน ตามถนนสายหลักสายรองทั่วประเทศ จำนวน ๒ แห่ง ในพื้นที่จังหวัดกำแพงเพชร และพิจิตร ซึ่งประชาชนในพื้นที่สามารถรับน้ำเพื่อนำไปอุปโภคและบริโภคได้ในช่วงฤดูแล้ง มีหน่วยเฉพาะกิจของเขต จำนวน ๓ หน่วย ที่พร้อมเดินทางไปแก้ไขพัฒนาบ่อน้ำบาดาลให้กับประชาชนที่ร้องขอความช่วยเหลือในการขาดแคลนน้ำอย่างเร่งด่วน โดยทำการเป่าล้าง ซ่อมแซมบ่อน้ำบาดาลให้ใช้ได้เป็นปกติ ในการให้ความช่วยเหลือสถานการณ์น้ำท่วม ได้ให้การสนับสนุนน้ำดื่มสะอาดบรรจจุขวดให้กับประชาชน และหน่วยงานรัฐในพื้นที่ พร้อมทั้งจัดตั้งจุดจ่ายน้ำเพื่อประชาชนในพื้นที่น้ำท่วม โดยมีรถบรรทุกน้ำบริการน้ำสำหรับอุปโภค และบริการน้ำแร่สำหรับบริโภค ให้กับประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบทั้ง ๖ จังหวัดที่ประสบภัยพิบัติน้ำท่วม เช่น กรณีเกิดน้ำท่วมใน ปี ๒๕๖๓ ในพื้นที่อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย มีการส่งหน่วยเคลื่อนที่เร็ว นำรถปรับปรุงคุณภาพน้ำ จำนวน ๒ ชุด ไปแจกจ่ายน้ำดื่มในแก่ประชาชนในพื้นที่ทั้งที่บรรจจุขวด และแกลลอน ๕ ลิตร และ ๒๐ ลิตร ตั้งแต่เกิดเหตุ น้ำท่วมหนักและเบาลง เป็นต้น
- ❖ ในสถานการณ์วิกฤตโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ที่มีการแจกจ่ายน้ำดื่มทั่วประเทศ สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๗ (กำแพงเพชร) ได้ดำเนินการนำน้ำดื่มสะอาดบรรจจุขวดไปมอบให้กับตัวแทนโรงพยาบาลของรัฐ โรงพยาบาลสนาม และศูนย์ฉีดวัคซีนในเขตพื้นที่รับผิดชอบทั้ง ๖ จังหวัด เพื่อบริการให้แก่บุคลากรทางการแพทย์และผู้ป่วย อย่างทั่วถึงและเพียงพอต่อความต้องการ เช่น โรงพยาบาลสนามสมาคมไรร้อยเขต ๖ กำแพงเพชร โรงพยาบาลสนามโรงแรมไพลิน จังหวัดสุโขทัย โรงพยาบาลสนาม พุทธชินราช จังหวัดพิษณุโลก (บึงแก่นใหญ่) โรงพยาบาลพุทธชินราช จังหวัดพิษณุโลก โรงพยาบาลสุโขทัย โรงพยาบาลพิจิตร สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพิจิตร โรงพยาบาลสนามมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร โรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช โรงพยาบาลบ้านตาก ฯลฯ ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ๒๕๖๔ จนถึง กรกฎาคม ๒๕๖๔ รวมทั้งสิ้นจำนวน ๓๔,๐๐๐ ขวด และยังคงช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง จนกว่าสถานการณ์วิกฤตโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ จะหมดลง

สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๗ (กำแพงเพชร) - ต่อ

- ❶ รับผิดชอบ ๖ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร อุตรดิตถ์ สุโขทัย ตาก และพิษณุโลก
- ❷ พื้นที่รับผิดชอบ ๖๗,๒๕๙ ตารางกิโลเมตร มีชั้นน้ำบาดาลร่วมกับประเทศเมียนมาร์ บริเวณจังหวัดกำแพงเพชร ตาก และประเทศลาว บริเวณจังหวัดอุตรดิตถ์ พิษณุโลก
- ❸ ดูแล ๘ กลุ่มน้ำ ประกอบด้วย กลุ่มน้ำปิง กลุ่มน้ำยม กลุ่มน้ำน่าน กลุ่มน้ำเจ้าพระยา กลุ่มน้ำสะแกกรัง กลุ่มน้ำสาละวิน กลุ่มน้ำแม่กลอง และกลุ่มน้ำโขง ตะวันออกเฉียงเหนือ
- ❹ รับผิดชอบอ่างน้ำบาดาล ๙ อ่าง ประกอบด้วย เจ้าพระยาตอนบน เจ้าพระยาตอนล่าง ตาก น่าน แพร่ กาญจนบุรี แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่-ลำพูน และเลย
- ❺ เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ เนื่องจากจังหวัดตาก อยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำบาดาลที่มากขึ้น และลักษณะภูมิประเทศมีความหลากหลายซับซ้อน บริเวณตอนกลางของพื้นที่รับผิดชอบมีลักษณะภูมิประเทศแบบพื้นที่ราบ กลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนบน ส่วนบริเวณขอบแอ่งทางทิศเหนือ จังหวัดอุตรดิตถ์ จังหวัดสุโขทัย และทิศตะวันตกของจังหวัดตาก
- ❻ มีลักษณะภูมิประเทศเป็นภูเขาสูง พื้นที่อยู่อาศัยเป็นพื้นที่ราบลุ่มเชิงเขา ระหว่างหุบเขา สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ ๔๐๐-๖๐๐ เมตร

ความท้าทายสำคัญในการปฏิบัติการ คือ

ด้านการบูรณาการมีส่วนร่วม

- ❖ สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๗ (กำแพงเพชร) ต้องลงพื้นที่เพื่อไปตรวจสอบสภาพปัญหา และข้อเท็จจริงในพื้นที่ จึงมีการประสานงานร่วมกับหลายหน่วยงานต่างๆ รวมทั้งบุคลากรในพื้นที่ เช่น ชาวบ้านผู้เดือดร้อน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตลอดจนหน่วยงานราชการต่าง ๆ เช่น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เกษตรจังหวัด เกษตรอำเภอ โรงพยาบาล โรงเรียน ฯลฯ เพื่อติดต่อประสานงานขอข้อมูล ชี้แจงโครงการ และหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน
- ❖ สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๗ (กำแพงเพชร) มีการจัดสร้างเครือข่ายกลุ่มผู้ใช้น้ำโดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มผู้ใช้น้ำภาคเกษตรกรรม เนื่องจากเป็นผู้ที่ได้รับการสนับสนุนโครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล
- ❖ สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๗ (กำแพงเพชร) เป็นผู้แทนของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลในการเข้าร่วมประชุมกับหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่หรือที่มาดำเนินการในพื้นที่ ในการให้ข้อมูลสนับสนุนเกี่ยวกับด้านทรัพยากรน้ำบาดาล, การเจาะบ่อน้ำบาดาล หรือข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเป็นผู้แทนของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลในการเป็นคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ คณะทำงาน กับหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่หรือที่มาดำเนินการในพื้นที่ เช่น คณะกรรมการลุ่มน้ำ คณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด คณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด คณะทำงานสนับสนุนการขับเคลื่อนกิจกรรมตามประเด็นด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ภายใต้คณะกรรมการขับเคลื่อน “โครงการจังหวัดก้าวไกล สู้ภัย Climate Change” เป็นต้น ซึ่งเป็นการบูรณาการในการทำงานร่วมกันของหน่วยงานต่างๆ
- ❖ การบูรณาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการกิจของสำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาลเขตในแต่ละพื้นที่ มีความเหมาะสมในการดำเนินงานเนื่องจากมีความใกล้ชิดกับประชาชน และหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่ บุคลากรในการปฏิบัติงานด้านต่างๆ มีความรู้ ความสามารถ และความชำนาญในพื้นที่ สามารถเข้าถึงและให้การช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ได้อย่างรวดเร็ว ทันท่วงที และมีประสิทธิภาพ

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๘ (ราชบุรี)

 รับผิดชอบ ๗ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดราชบุรี ประจวบคีรีขันธ์ นครปฐม เพชรบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม และสมุทรปราการ

 รวมพื้นที่รับผิดชอบ ๓๓,๐๓๖ ตารางกิโลเมตร มีชั้นน้ำบาดาลร่วมกับประเทศเมียนมาร์ บริเวณจังหวัดราชบุรี ประจวบคีรีขันธ์

 ดูแล ๕ กลุ่มน้ำ ประกอบด้วยกลุ่มน้ำท่าจีน กลุ่มน้ำแม่กลอง กลุ่มน้ำเพชรบุรี-ประจวบคีรีขันธ์ กลุ่มน้ำเจ้าพระยา กลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนบน และกลุ่มน้ำบางปะกง

 รับผิดชอบแอ่งน้ำบาดาล ๔ แอ่ง ประกอบด้วย เจ้าพระยาตอนล่าง เพชรบุรี-ประจวบคีรีขันธ์ ราชบุรี สุราษฎร์ธานี และกาญจนบุรี

ความท้าทายสำคัญในการปฏิบัติงาน คือ

ด้านการสำรวจและประเมินศักยภาพน้ำบาดาล

- สภาพอุทกธรณีวิทยามีพื้นที่มากกว่าร้อยละ ๖๑ เป็นหินแข็ง ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นหินชั้นกึ่งแปรอายุเพอร์เมียน-คาร์บอนิเฟอรัส หินคาร์บอนเตอายุเพอร์เมียน หินแกรนิต หินแปร ที่มีศักยภาพน้ำบาดาลตื้นน้ำยาก ถึงศักยภาพปานกลาง ชั้นน้ำบาดาลในหลายพื้นที่พบที่ความลึกตั้งแต่ ๕๐-๒๐๐ เมตร นอกจากนี้ยังมีพื้นที่บริเวณที่มีการสะสมตัวของชั้นตะกอนทะเลโบราณ เช่น จังหวัดราชบุรี จังหวัดนครปฐม และพื้นที่ที่ติดกับชายฝั่งทะเลที่พบชั้นน้ำบาดาลเค็มด้านบน ชั้นน้ำจืดอยู่ด้านล่าง ทำให้ต้องใช้เทคนิคการเจาะและการก่อสร้างบ่อขึ้นสูงที่มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ
- สภาพภูมิประเทศมีความหลากหลาย โดยมีทิศตะวันตกอยู่ติดกับเทือกเขาตะนาวศรี และทิศตะวันออกอยู่ติดกับอ่าวไทย โดยมีสภาพอุทกธรณีวิทยาที่เป็นชั้นหินร่วน การเจาะบ่อน้ำบาดาลจึงอยู่ที่ระดับความลึกประมาณ ๑๐๐ - ๑๖๐ เมตร ต้องมีการบริหารจัดการพื้นที่ในแต่ละจังหวัดที่แตกต่างกัน และจำเป็นต้องใช้ความรู้เชิงวิชาการ ความชำนาญและเทคโนโลยีทางวิทยาศาสตร์ในการสำรวจและเจาะพัฒนาบ่อน้ำบาดาล
- ด้านตะวันออกของพื้นที่ มีอาณาเขตติดกับชายฝั่งทะเล ระยะทาง ๓๕๐ กม.ทำให้ประสบปัญหาการรุกคืบของน้ำเค็มในชั้นน้ำบาดาล บางพื้นที่มีความเค็มสูงไม่สามารถดำเนินการสำรวจทางธรณีฟิสิกส์ได้ ต้องใช้ข้อมูลบ่อบาดาลใกล้เคียงและการเจาะสำรวจเท่านั้น
- ทางด้านทิศตะวันตก ประกอบด้วยลักษณะภูมิประเทศที่เป็นที่เขาส่ง มีลักษณะทางธรณีวิทยาโครงสร้างที่มีความซับซ้อน ไม่ว่าจะเป็นหินทรายแทรกสลับกับ หินดินดาน และชั้นหินปูน ในการพัฒนาน้ำบาดาลต้องใช้วิธีการสำรวจ และประสบการณ์ของช่างสำรวจและช่างเจาะในพื้นที่ รวมทั้งพื้นที่ด้านตะวันตกมีการเชื่อมต่อกับประเทศพม่าซึ่งมีขอบเขตของแอ่งน้ำบาดาลที่ร่วมกัน ซึ่งกรมยังมีข้อมูลเกี่ยวกับชั้นน้ำบาดาลระหว่างประเทศน้อย หากมีการศึกษาสำรวจขึ้นอาจจะทำให้เข้าใจระบบการไหลของชั้นน้ำบาดาลในพื้นที่ได้มากยิ่งขึ้น สามารถวางแผนการใช้น้ำในระยะยาวได้
- พื้นที่บางแห่ง เช่น จังหวัดราชบุรี จังหวัดนครปฐม จังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสงคราม และจังหวัดสมุทรปราการ เป็นชั้นน้ำบาดาลในชั้นตะกอนแอ่งเจ้าพระยาตอนล่าง ซึ่งชั้นน้ำบาดาลตอนบนมีคุณภาพน้ำบาดาลเค็ม จำเป็นต้องสำรวจและพัฒนาน้ำบาดาลในระดับลึก ซึ่งยังคงมีข้อมูลที่ไม่เพียงพอ อีกทั้งความลึกบ่อเจาะบ่อในบางพื้นที่ต้องเจาะบ่อที่ความลึกมากกว่า ๔๐๐ เมตร จึงจะได้ชั้นน้ำบาดาลคุณภาพดี ซึ่งปัจจุบันมีการกำหนดกรอบความลึกเฉลี่ยทั่วประเทศ อยู่ที่ระดับความลึก ๑๕๐ - ๒๐๐ เมตร
- มี ๓ จังหวัดในความรับผิดชอบอยู่ในเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล ได้แก่ จังหวัดนครปฐม สมุทรสาคร สมุทรปราการ ส่งผลให้การเจาะ อนุรักษ์ และพัฒนาบ่อน้ำบาดาลในพื้นที่มีความยาก
- พื้นที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์เป็นพื้นที่ที่มีลักษณะอับเงาฝน และเป็นจังหวัดที่แคบพื้นที่ด้านตะวันตกเป็นเขาสูงและทิศตะวันออกติดชายทะเล พอเข้าสู่ช่วงฤดูฝนการไหลของน้ำฝนจากภูเขาสูงสู่ทะเลจะเร็วมาก ทำให้การกักเก็บน้ำบาดาลได้น้อย ศักยภาพน้ำบาดาลค่อนข้างต่ำ

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๘ (ราชบุรี) - ต่อ

📍 รับผิดชอบ ๗ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดราชบุรี ประจวบคีรีขันธ์ นครปฐม เพชรบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม และสมุทรปราการ

📍 รวมพื้นที่รับผิดชอบ ๓๓,๐๓๖ ตารางกิโลเมตร มีชั้นน้ำบาดาลร่วมกับประเทศเมียนมาร์ บริเวณจังหวัดราชบุรี ประจวบคีรีขันธ์

📍 ดูแล ๕ กลุ่มน้ำ ประกอบด้วยกลุ่มน้ำท่าจีน กลุ่มน้ำแม่กลอง กลุ่มน้ำเพชรบุรี-ประจวบคีรีขันธ์ กลุ่มน้ำเจ้าพระยา กลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนบน และกลุ่มน้ำบางปะกง

📍 รับผิดชอบแอ่งน้ำบาดาล ๔ แอ่ง ประกอบด้วย เจ้าพระยาตอนล่าง เพชรบุรี-ประจวบคีรีขันธ์ ราชบุรี สุราษฎร์ธานี และกาญจนบุรี

ความท้าทายสำคัญในการปฏิบัติการ คือ

ด้านการสำรวจและประเมินศักยภาพน้ำบาดาล - ต่อ

๘. ปัจจุบันสำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๘ (ราชบุรี) ได้ดำเนินโครงการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลในรูปแบบต่างๆ ที่มีทั้งความยาก และท้าทายศักยภาพของการปฏิบัติงาน เพื่อตอบสนองความต้องการการใช้น้ำของประชาชน เช่น

- ดำเนินโครงการศึกษาการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลขนาดใหญ่ด้วยระบบ Vertical Riverbank Filtration เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาน้ำบาดาลร่วมกับน้ำผิวดินในบริเวณพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำ ทดแทนแหล่งน้ำผิวดินที่มีปริมาณไม่เพียงพอต่อการอุปโภคบริโภคให้กับประชาชนในช่วงฤดูแล้ง
- ดำเนินโครงการจัดหาน้ำบาดาลขนาดใหญ่แก้ปัญหาภัยแล้งอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลขนาดใหญ่มีศักยภาพทั้งด้านปริมาณและคุณภาพให้เพียงพอสำหรับการอุปโภคบริโภคของประชาชน แก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง
- ดำเนินโครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรแปลงใหญ่ พัฒนาแหล่งน้ำบาดาล และก่อสร้างระบบกระจายน้ำเพื่อสนับสนุนแหล่งน้ำให้กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ ช่วยเพิ่มผลผลิตด้านการเกษตรให้กับประชาชนในพื้นที่ มีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ และส่งเสริมความเข้มแข็งให้กับกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่
- ดำเนินโครงการจัดหาแหล่งน้ำบาดาลระยะไกลเพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่แล้งซ้ำซากหรือน้ำเค็ม เพื่อจัดหาแหล่งน้ำบาดาล และส่งน้ำระยะไกลให้กับประชาชนในพื้นที่แห้งแล้ง ขาดแคลนแหล่งน้ำสำหรับการอุปโภคบริโภค ซึ่งจำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีการเจาะในระดับลึก และก่อสร้างระบบกระจายน้ำขนาดใหญ่
- บูรณาการกับสำนักสำรวจและประเมินศักยภาพน้ำบาดาลในพื้นที่ศักยภาพต่ำหาน้ำยาก เพื่อเจาะสำรวจและเตรียมพร้อมสำหรับการต่อยอดในการเจาะและพัฒนาเพื่อช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ ให้น้ำมาใช้สำหรับอุปโภคบริโภค เกษตรกรรม และกิจกรรมด้านอื่นๆ ที่จำเป็นต้องใช้น้ำเป็นแหล่งทรัพยากรที่สำคัญ

ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำบาดาล

๑. ส่งเสริมภารกิจกรรมการเติมน้ำใต้ดินอย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากปัจจุบันมีการพัฒนานำน้ำบาดาลขึ้นมาใช้เป็นจำนวนมาก ส่งผลให้เกิดการลดระดับลงของน้ำบาดาล ดังนั้นการเติมน้ำใต้ดินจึงถือเป็นแนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำบาดาลอย่างหนึ่ง เพียงแต่จะต้องกระทำอย่างเป็นระบบโดยร่วมมือกับชุมชน และหน่วยงานท้องถิ่น เช่น บ่อ หรือสระเติมน้ำใต้ดิน จะต้องมีการกระจายทั่วทุกหมู่บ้าน และใน ๑ หมู่บ้าน ควรมีหลายๆ บ่อ หรือหลายๆ สระ จึงจะเห็นผล
๒. ดำเนินงานบกลางเร่งด่วนสนับสนุนการเติมน้ำใต้ดินระดับต้นในพื้นที่ตำบลทั่วประเทศ (งบกลาง) ในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ จำนวน ๘๐ แห่ง การดำเนินงานตามโครงการดังกล่าวเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมการเติมน้ำใต้ดินระดับต้น ซึ่งเป็นการอนุรักษ์แหล่งทรัพยากรน้ำบาดาลให้มีระดับเพิ่มขึ้นเหมาะสมกับการพัฒนาขึ้นมาใช้ให้เกิดความสมดุล อีกทั้งยังลดปัญหาน้ำท่วมขังในพื้นที่ เป็นการช่วยเหลือประชาชนได้อย่างเป็นรูปธรรม

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๘ (ราชบุรี) - ต่อ

 รับผิดชอบ ๗ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดราชบุรี ประจวบคีรีขันธ์ นครปฐม เพชรบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม และสมุทรปราการ

 รวมพื้นที่รับผิดชอบ ๓๓,๐๓๖ ตารางกิโลเมตร มีชั้นน้ำบาดาลร่วมกับประเทศเมียนมาร์ บริเวณจังหวัดราชบุรี ประจวบคีรีขันธ์

 ดูแล ๕ กลุ่มน้ำ ประกอบด้วยกลุ่มน้ำท่าจีน กลุ่มน้ำแม่กลอง กลุ่มน้ำเพชรบุรี-ประจวบคีรีขันธ์ กลุ่มน้ำเจ้าพระยา กลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนบน และกลุ่มน้ำบางปะกง

 รับผิดชอบแอ่งน้ำบาดาล ๔ แอ่ง ประกอบด้วย เจ้าพระยาตอนล่าง เพชรบุรี-ประจวบคีรีขันธ์ ราชบุรี สุราษฎร์ธานี และกาญจนบุรี

ความท้าทายสำคัญในการปฏิบัติการ คือ

ด้านการเฝ้าระวังและฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล

- พื้นที่ในเขตปริมณฑลเป็นพื้นที่โรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ต้องเฝ้าระวังการใช้น้ำบาดาลเพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อแผ่นดินทรุด การเฝ้าระวังคุณภาพของน้ำบาดาลจากการรุกรานของชั้นน้ำเค็ม การปนเปื้อนโลหะหนักจากเหมืองตะกั่ว อุตสาหกรรมเคมีและพื้นที่ทิ้งขยะ เช่น เหตุการณ์เพลิงไหม้บริษัท หมิงตี้เคมีคอล จำกัด ในเขตจังหวัดสมุทรปราการ ที่มีการบูรณาการร่วมกับส่วนกลาง และหน่วยงานในพื้นที่ในการเข้าเก็บตัวอย่างดินและน้ำจากบ่อสังเกตการณ์ในพื้นที่รัศมี ๑๐ กิโลเมตรมาตรวจสอบคุณภาพน้ำและสารเคมีตกค้างเป็นการเร่งด่วนเพื่อความปลอดภัยของประชาชน
- มีพื้นที่เสี่ยงต่อการปนเปื้อน ได้แก่ พื้นที่ที่มีอาณาเขตติดต่อกับน้ำทะเล พื้นที่ที่มีการทำนาเกลือ พื้นที่รอบโรงงาน พื้นที่รอบที่ฝังกลบขยะ ฯลฯ พื้นที่ดังกล่าวควรจัดเป็นเสี่ยงต่อการปนเปื้อน ควรมีการกำหนดขอบเขตระยะเสี่ยงเบื้องต้นอย่างชัดเจน เพราะหากมีการปนเปื้อนในชั้นน้ำบาดาลจะยากแก้ไข จึงจำเป็นต้องกำหนดเป็นพื้นที่เสี่ยงต่อการปนเปื้อน เพื่อให้มีการควบคุมในเรื่องของการเจาะบ่อน้ำบาดาลที่ต้องได้มาตรฐาน หากเอกชนเป็นผู้เจาะจะต้องมีเจ้าหน้าที่เป็นผู้ติดตามควบคุมการเจาะอย่างใกล้ชิด
- เป็นพื้นที่ที่มีโรงงานอุตสาหกรรม มากกว่า ๓๘,๐๑๕ โรงงาน และบางพื้นที่โรงงานตั้งอยู่ใกล้เคียงกับแหล่งที่อยู่อาศัย และมักจะมีปัญหาข้อร้องเรียนจากประชาชนในพื้นที่ เช่น โรงงานขยะ โรงงานเลี้ยงสัตว์ ที่ปล่อยของเสียลงสู่ชั้นน้ำบาดาล จึงต้องมีนักวิชาการของกรมฯ เข้าไปดำเนินการศึกษาสำรวจหาข้อเท็จจริงอยู่เสมอ
- การเฝ้าระวังบ่อน้ำบาดาลที่หมดสภาพอายุการใช้งาน หรือบ่อน้ำบาดาลที่ก่อสร้างไม่ได้มาตรฐาน ซึ่งอาจทำให้ชั้นน้ำบาดาลเค็มจากด้านบนลงไปปนกับชั้นน้ำบาดาลคุณภาพดีด้านล่าง จึงต้องมีการเฝ้าระวังและติดตามตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ

ด้านการประกอบกิจการน้ำบาดาล

- ควบคุม กำกับดูแลการประกอบกิจการน้ำบาดาล ดำเนินการตามโครงการเสริมสร้างศักยภาพด้านกำกับ ดูแลการประกอบกิจการน้ำบาดาลตามพระราชบัญญัติ น้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ในแต่ละปีงบประมาณในเขตพื้นที่รับผิดชอบทั้ง ๗ จังหวัด ตามกิจกรรม ๓ กิจกรรม ดังนี้
  - กิจกรรมที่ ๑** การติดตาม ตรวจสอบการเจาะน้ำบาดาลให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จากผลการพิจารณา คำขอรับใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาลของคณะอนุกรรมการเขตที่ผ่านการอนุมัติโดยตรวจสอบให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติฯ ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่องกำหนดหลักเกณฑ์ และมาตรการทางวิชาการสำหรับการเจาะและการเลิกเจาะน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๕๑ และใช้หลักเกณฑ์ วิชาการตรวจสอบการเจาะน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยอนุโลม รวมทั้งให้คำแนะนำต่อผู้ประกอบการน้ำบาดาล ช่างเจาะน้ำบาดาล ให้ถือปฏิบัติตามกฎหมายน้ำบาดาลอย่างเคร่งครัด
  - กิจกรรมที่ ๒** การตรวจสอบบ่อน้ำบาดาล ที่มีความเสี่ยงในด้านการประกอบกิจการน้ำบาดาล เป็นบ่อน้ำบาดาลที่ต้องสงสัยในลักษณะการกระทำผิดตามพระราชบัญญัติฯ เช่น การลักลอบขุดเจาะน้ำบาดาล โดยไม่มีการขออนุญาต การใช้น้ำบาดาลผิดประเภท หรือการรายงานการใช้น้ำบาดาลที่ต่ำกว่าความเป็นจริง มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่เขตในพื้นที่ต้องลงไปตรวจสอบร่วมกับ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด หรือสำนักควบคุมกิจการน้ำบาดาล กรณีมีข้อร้องเรียนหรือแจ้งเบาะแสการกระทำผิดมายังหน่วยงานกลาง

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๘ (ราชบุรี) - ต่อ

 รับผิดชอบ ๗ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดราชบุรี ประจวบคีรีขันธ์ นครปฐม เพชรบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม และสมุทรปราการ

 รวมพื้นที่รับผิดชอบ ๓๓,๐๓๖ ตารางกิโลเมตร มีชั้นน้ำบาดาลร่วมกับประเทศเมียนมาร์ บริเวณจังหวัดราชบุรี ประจวบคีรีขันธ์

 ดูแล ๕ กลุ่มน้ำ ประกอบด้วยกลุ่มน้ำท่าจีน กลุ่มน้ำแม่กลอง กลุ่มน้ำเพชรบุรี-ประจวบคีรีขันธ์ กลุ่มน้ำเจ้าพระยา กลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนบน และกลุ่มน้ำบางปะกง

 รับผิดชอบแอ่งน้ำบาดาล ๔ แ่ง ประกอบด้วย เจ้าพระยาตอนล่าง เพชรบุรี-ประจวบคีรีขันธ์ ราชบุรี สุราษฎร์ธานี และกาญจนบุรี

ความท้าทายสำคัญในการปฏิบัติงาน คือ

- กิจกรรมที่ ๓ การเสริมสร้างและพัฒนา น้ำบาดาลอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน เป็นกิจกรรมเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกอบกิจการน้ำบาดาลให้กับประชาชน ผู้ประกอบการ เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อนำไปสู่การขึ้นทะเบียนการขออนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลให้ถูกต้องตามกฎหมายน้ำบาดาล โดยจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์นอกสถานที่ด้านการประกอบกิจการน้ำบาดาล ๑๒ ครั้งต่อปีงบประมาณ
- ๒. มีจำนวนบ่อน้ำบาดาลภาคเอกชนจำนวนมากจึงต้องมีการบริหารจัดการ กำกับควบคุม การประกอบกิจการน้ำบาดาลให้เป็นไปตามกฎหมาย รวมทั้งสิ้น ๓,๒๕๒ บ่อ

ด้านการดูแลบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบ

๑. สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๘ (ราชบุรี) เป็นหน่วยงานหลักในการดูแลบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลในการให้ความช่วยเหลือกับประชาชนในพื้นที่ที่ประสบปัญหาขาดแคลนน้ำ ทั้งน้ำเพื่อการเกษตร น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค และน้ำเพื่อการอุตสาหกรรม เนื่องจากพื้นที่รับผิดชอบส่วนหนึ่งมีโรงงานอุตสาหกรรมตั้งอยู่เป็นจำนวนมาก ทำให้ความต้องการใช้น้ำมีมากขึ้นด้วย ซึ่งในปัจจุบันมีคำร้องขอเข้าร่วมโครงการเพื่อขอรับความช่วยเหลือด้านน้ำบาดาลจำนวนมาก โดยสำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขตต้องลงพื้นที่เพื่อสำรวจพื้นที่ที่ประสบปัญหาทั้ง ๗ จังหวัดที่รับผิดชอบ เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสภาพพื้นที่ ศักยภาพน้ำบาดาลในแต่ละพื้นที่ ซึ่งพื้นที่ที่ลงไปสำรวจยังขาดแคลนน้ำสำหรับการอุปโภคบริโภค และมีพื้นที่ที่มีศักยภาพน้ำต่ำ เป็นความยากและความท้าทายของบุคลากรที่จะต้องบูรณาการ การปฏิบัติงานด้านวิชาการร่วมกับหน่วยงานส่วนกลาง เช่น โครงการสำรวจและประเมินศักยภาพน้ำบาดาลในพื้นที่ศักยภาพต่ำ เพื่อดำเนินการเจาะสำรวจและนำไปพัฒนาบ่อน้ำบาดาลช่วยเหลือประชาชนต่อไป
๒. มีการจัดตั้งศูนย์บรรเทาช่วยเหลือภัยแล้ง ให้กับประชาชน โดยตั้งจุดจ่ายน้ำถาวร เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่สามารถรับน้ำได้ในช่วงวิกฤตภัยแล้ง มีโครงการรองรับการช่วยเหลือ เช่น โครงการศึกษาสำรวจจุดจ่ายน้ำเพื่อประชาชน ตามถนนสายหลักสายรองทั่วประเทศ จำนวน ๔ แห่ง โครงการพัฒนา น้ำบาดาลเพื่อความมั่นคงระดับชุมชน ซึ่งประชาชนในพื้นที่สามารถไปรับน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคได้ในช่วงฤดูแล้ง นอกจากนี้ ยังจัดชุดเฉพาะกิจของเขต ที่พร้อมเดินทางไปแก้ไขพัฒนาบ่อน้ำบาดาลให้กับประชาชนที่ร้องขอความช่วยเหลือในการขาดแคลนน้ำอย่างเร่งด่วน โดยการเป่าล้าง และซ่อมแซมบ่อน้ำบาดาลให้ใช้งานได้เป็นปกติ
๓. การแก้ปัญหาในสถานการณ์น้ำท่วม ได้ให้การสนับสนุนน้ำดื่มสะอาดบรรจขวดให้กับประชาชน และหน่วยงานรัฐในพื้นที่ รวมทั้งสถานการณ์ การระบาดของโรคติดต่อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ สำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๘ ได้ดำเนินการนำน้ำดื่มสะอาดไปมอบให้กับตัวแทนโรงพยาบาลของรัฐ โรงพยาบาลสนาม และศูนย์ฉีดวัคซีนในเขตพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อบริการให้แก่บุคลากรทางการแพทย์และผู้ป่วยอย่างทั่วถึงและเพียงพอ โดยดำเนินการตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๔ จนถึงเดือน สิงหาคม ๒๕๖๔ รวมทั้งสิ้นจำนวน ๑๗๖,๗๑๐ ขวด และยังคงช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องจนกว่าสถานการณ์โรคระบาดจะทุเลาลง

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๘ (ราชบุรี) - ต่อ

 รับผิดชอบ ๗ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดราชบุรี ประจวบคีรีขันธ์ นครปฐม เพชรบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม และสมุทรปราการ

 รวมพื้นที่รับผิดชอบ ๓๓,๐๓๖ ตารางกิโลเมตร มีชั้นน้ำบาดาลร่วมกับประเทศเมียนมาร์ บริเวณจังหวัดราชบุรี ประจวบคีรีขันธ์

 ดูแล ๕ กลุ่มน้ำ ประกอบด้วยกลุ่มน้ำท่าจีน กลุ่มน้ำแม่กลอง กลุ่มน้ำเพชรบุรี-ประจวบคีรีขันธ์ กลุ่มน้ำเจ้าพระยา กลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนบน และกลุ่มน้ำบางปะกง

 รับผิดชอบแอ่งน้ำบาดาล ๔ แอ่ง ประกอบด้วย เจ้าพระยาตอนล่าง เพชรบุรี-ประจวบคีรีขันธ์ ราชบุรี สุราษฎร์ธานี และกาญจนบุรี

ความท้าทายสำคัญในการปฏิบัติงาน คือ

- ด้านการดูแลบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบ
๑. เครือข่ายน้ำบาดาล จัดสร้างเครือข่ายน้ำบาดาลระดับชุมชน โดยร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในท้องถิ่น หน่วยงานท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำบาดาลให้ประชาชนได้ตระหนักและเห็นคุณค่าของทรัพยากรน้ำบาดาลในพื้นที่ตนเอง
  ๒. ประสานงานและบูรณาการกับหน่วยงานในพื้นที่ เพื่อร่วมมือในการตรวจสอบสภาพปัญหาในพื้นที่จริง ทั้งประชาชนในพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เกษตรจังหวัด โรงเรียน โรงพยาบาล วัด ฯลฯ เพื่อติดต่อประสานงานการขอข้อมูล และแนวทางในการแก้ไขปัญหาหารือกันอย่างเป็นรูปธรรม
  ๓. เป็นผู้แทนของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลในการเข้าร่วมประชุมกับหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่ เช่น คณะกรรมการลุ่มน้ำ คณะกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด เป็นต้น ซึ่งการบูรณาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของสำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขตในแต่ละพื้นที่ มีความเหมาะสมเนื่องจากมีการประสานและทำงานอย่างใกล้ชิดกับหน่วยงานในพื้นที่และประชาชน ซึ่งบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านต่างๆ มีความรู้ ความสามารถ และความชำนาญในพื้นที่เป็นอย่างดี จึงสามารถเข้าถึงการให้ความช่วยเหลือ และบริการประชาชนได้อย่างรวดเร็ว ทันต่อสถานการณ์ และมีประสิทธิภาพ
  ๔. การบูรณาการการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ เช่น การดำเนินงานร่วมกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) ในการต่อยอดโครงการฯ สำหรับกลุ่มเกษตรกรที่ได้รับโครงการน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาล โดยทาง ธกส. จะเข้ามาดูแลต่อยอดเรื่องการสร้างรายได้ให้มีความมั่นคงทางอาชีพด้วยการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรน้ำบาดาลให้มีความเหมาะสม พร้อมพัฒนาศักยภาพกลุ่มเกษตรกรผู้ใช้น้ำ วิสาหกิจชุมชน จากผู้ใช้น้ำให้มีความเข้มแข็งในการดำเนินธุรกิจด้านการผลิต การรวบรวม การแปรรูป การตลาด การบริหาร ให้มีประสิทธิภาพ เป็นต้น
- การวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ และภารกิจในอนาคตของสำนักทรัพยากร เขต ๘ (ราชบุรี)
๑. ในการปฏิบัติงานในพื้นที่แม้จะมีความยาก และความท้าทายในพื้นที่ความรับผิดชอบแต่สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๘ ก็ปฏิบัติหน้าที่อย่างเข้มแข็ง เพราะประโยชน์และคุณค่าของทรัพยากรน้ำบาดาลที่สามารถนำมาพัฒนาเพื่อช่วยเหลือชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในประเทศนั้นมีมากมายมหาศาล ทั้งในด้านการอุปโภคบริโภค ด้านเกษตรกรรม ด้านอุตสาหกรรม และช่วยในการปรับสมดุลของระบบนิเวศ เพื่อความยั่งยืนของทรัพยากรน้ำบาดาลทั้งด้านปริมาณ และคุณภาพ ซึ่งการพัฒนาคุณภาพน้ำบาดาลขึ้นมาใช้จำเป็นต้องใช้เทคโนโลยี เครื่องจักร อุปกรณ์ที่ทันสมัย ที่สามารถสำรวจและประเมินศักยภาพน้ำบาดาล แม้ในพื้นที่ที่มีศักยภาพต่ำ หาดน้ำยาก หรือพื้นที่น้ำเค็มก็ตาม รวมทั้งเทคโนโลยีขั้นสูงที่สามารถเจาะน้ำบาดาลในระดับลึกซึ่งงานพัฒนาหรือการเจาะน้ำบาดาล จำเป็นต้องนำมาเชื่อมโยงกับงานด้านวิชาการเพื่อป้องกันผลกระทบต่อทรัพยากรน้ำบาดาล และเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพน้ำบาดาลด้วยเครื่องจักรระบบใหม่ ทันสมัย เพื่อตอบโจทย์การพัฒนาด้าน เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของประเทศโดยรวม ดังนั้นการยกระดับหน่วยงานในพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานเพื่อให้บริการประชาชนได้อย่างทั่วถึง และรวดเร็ว ทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป จึงจำเป็นต้องยกระดับโครงสร้างหน่วยงานให้สามารถรองรับภารกิจที่มีความยากและท้าทายในแต่ละพื้นที่ขึ้น

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๘ (ราชบุรี) - ต่อ

📍 รับผิดชอบ ๗ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดราชบุรี ประจวบคีรีขันธ์ นครปฐม เพชรบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม และสมุทรปราการ

📍 รวมพื้นที่รับผิดชอบ ๓๓,๐๓๖ ตารางกิโลเมตร มีชั้นน้ำบาดาลร่วมกับประเทศเมียนมาร์ บริเวณจังหวัดราชบุรี ประจวบคีรีขันธ์

📍 ดูแล ๕ ลุ่มน้ำ ประกอบด้วยลุ่มน้ำท่าจีน ลุ่มน้ำแม่กลอง ลุ่มน้ำเพชรบุรี-ประจวบคีรีขันธ์ ลุ่มน้ำเจ้าพระยา ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนบน และลุ่มน้ำบางปะกง

📍 รับผิดชอบแอ่งน้ำบาดาล ๔ แอ่ง ประกอบด้วย เจ้าพระยาตอนล่าง เพชรบุรี-ประจวบคีรีขันธ์ ราชบุรี สุราษฎร์ธานี และกาญจนบุรี

ความท้าทายสำคัญในการปฏิบัติงาน คือ

การวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ และภารกิจในอนาคตของสำนักทรัพยากร เขต ๘ (ราชบุรี) - ต่อ

๒. ในอนาคต สำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขตต้องทำงานด้านการเป็น Regulator ควบคู่ไปกับการเป็นพี่เลี้ยงสอนงานให้ อปท. เพื่อร่วมบริหารจัดการน้ำบาดาลให้เป็นไปอย่างสมดุล และสอดคล้องกับแผนกระจายอำนาจให้กับ อปท. ต่อไป รวมถึงการ กำกับ ดูแล ทรัพยากรน้ำบาดาลในภาพรวมควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ เช่น การสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเติมน้ำใต้ดินในพื้นที่ เพื่อรักษาสมดุลของแหล่งน้ำบาดาลให้ยั่งยืน แต่การปฏิบัติงานในลักษณะของ New Operator ก็ยังคงดำเนินการต่อไป เช่น โครงการสำรวจและประเมินศักยภาพ น้ำบาดาลในพื้นที่ศักยภาพต่ำ และการพัฒนาน้ำบาดาลในพื้นที่หาน้ำยาก พื้นที่น้ำเค็มรุก ซึ่งจำเป็นต้องใช้ความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านอุทกธรณีวิทยา และเทคโนโลยีขั้นสูงในการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อช่วยประชาชนในพื้นที่หาน้ำยากได้อย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้นโครงการที่สำคัญ ต่างๆ รวมทั้งการบูรณาการเพื่อการศึกษาพื้นที่ด้านตะวันตกที่เชื่อมต่อกับประเทศพม่า และมีขอบเขตของแอ่งน้ำบาดาลร่วมกัน ซึ่งกรมยังมีข้อมูลเกี่ยวกับชั้นน้ำบาดาลระหว่างประเทศค่อนข้างน้อย หากมีการศึกษาสำรวจ และได้ข้อมูลที่มากขึ้นอาจจะทำให้เข้าใจระบบการไหลของชั้นน้ำบาดาลในพื้นที่ได้มากยิ่งขึ้น สามารถวางแผนการใช้น้ำในระยะยาวได้

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๙ (ระยอง)

ความท้าทายสำคัญในการปฏิบัติการ คือ

ด้านการสำรวจและประเมินศักยภาพน้ำบาดาล

๑. สภาพอุทกธรณีวิทยามีพื้นที่มากกว่าร้อยละ ๗๐ เป็นหินแข็ง ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นหินอัคนี หินชั้นกึ่งแปร หินแปร ที่มีศักยภาพน้ำบาดาลต่ำและหาน้ำยาก ชั้นน้ำบาดาลในหลายพื้นที่พบที่ความลึกมากกว่า ๒๐๐ เมตร มีชั้นน้ำบาดาลเค็มด้านบน ชั้นน้ำจืดอยู่ด้านล่าง ทำให้ต้องใช้เทคนิคการเจาะและการก่อสร้าง บ่อชั้นสูงที่มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ
๒. เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ เนื่องจากจังหวัดสระแก้ว และตราดอยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร น้ำบาดาลที่มากขึ้น รวมทั้งมีจังหวัดระยอง ชลบุรี และฉะเชิงเทราอยู่ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ซึ่งมีแผนในการพัฒนาน้ำบาดาลสำหรับ ภาคอุตสาหกรรมและเสริมในพื้นที่ขาดแคลน เพื่อรองรับความต้องการน้ำใน EEC ทั้งภาคการผลิต และเมืองการบินภาคตะวันออก ๔ พื้นที่ ได้แก่ (๑) อำเภอ บางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา (๒) อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดชลบุรี (๓) อำเภอสัตตหีบ จังหวัดชลบุรี และ (๔) อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง
๓. พื้นที่รับผิดชอบมีเกาะสำคัญที่มีคนอาศัยอยู่และเป็นแหล่งท่องเที่ยว จำนวน ๑๐ เกาะ ได้แก่ เกาะลัน เกาะสีชัง เกาะเสม็ด เกาะช้าง เกาะหมาก เกาะกูด หมู่เกาะรัง และเกาะช้าง (ตราด) ซึ่งมีความยากลำบากในการเดินทาง และมีความเสี่ยงในการปฏิบัติงานในพื้นที่ เพราะลักษณะ ของการสำรวจ และพัฒนาน้ำบาดาลในพื้นที่เกาะ ต้องใช้เรือเป็นพาหนะในการขนส่งอุปกรณ์ เครื่องมือสำหรับการเจาะและพัฒนาบ่อ รวมทั้งบุคลากรที่จะต้อง ไปปฏิบัติงานในพื้นที่ มีความเสี่ยงต่อการเดินทาง ด้วยลักษณะของภูมิอากาศ และภูมิประเทศ
๔. ปัจจุบันสำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๙ (ระยอง) ได้ดำเนินโครงการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลในรูปแบบต่างๆ ที่มีทั้งความยาก และท้าทายศักยภาพของการ ปฏิบัติงาน เพื่อตอบสนองความต้องการการใช้น้ำของประชาชน เช่น
  - ดำเนินโครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรแปลงใหญ่ พัฒนาแหล่งน้ำบาดาล และก่อสร้างระบบกระจายน้ำเพื่อสนับสนุนแหล่งน้ำให้กลุ่มเกษตรกร แปลงใหญ่ ช่วยเพิ่มผลผลิตด้านการเกษตรให้กับประชาชนในพื้นที่ มีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ และส่งเสริมความเข้มแข็งให้กับกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่
  - ดำเนินโครงการจัดหาแหล่งน้ำบาดาลขนาดใหญ่แก้ปัญหาภัยแล้งอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลขนาดใหญ่มีศักยภาพทั้งด้านปริมาณและ คุณภาพให้เพียงพอสำหรับการอุปโภคบริโภคของประชาชน แก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง
  - บูรณาการกับสำนักสำรวจและประเมินศักยภาพน้ำบาดาลในพื้นที่ศักยภาพต่ำ หาน้ำยาก เพื่อเจาะสำรวจและเตรียมพร้อมสำหรับการต่อยอดในการเจาะ และพัฒนาเพื่อช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ ให้มีน้ำใช้สำหรับอุปโภคบริโภค เกษตรกรรม และกิจกรรมด้านอื่นๆ ที่จำเป็นต้องใช้น้ำเป็นแหล่งทรัพยากร ที่สำคัญ
  - โครงการศึกษาเพื่อขอสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนพัฒนาน้ำบาดาล เช่น โครงการศึกษาความเหมาะสมของรูปแบบการส่งน้ำบาดาลระยะไกล เพื่อแก้ไขปัญหการขาดแคลนน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลตะวันออก
  - โครงการศึกษา สำรวจและประเมินความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์ของการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลขนาดใหญ่ ในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC)
  - โครงการศึกษา สำรวจ ออกแบบและพัฒนาระบบกระจายน้ำบาดาลเพื่อการอนุรักษ์ช้างในพื้นที่ป่าตะวันออก
  - โครงการศึกษาสำรวจ และพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลระดับลึก ในชั้นตะกอนกรวดทราย เพื่อการอุปโภค บริโภค ในพื้นที่ขาดแคลนน้ำเสี่ยงภัยแล้ง และมี ปัญหาคูณภาพน้ำเค็ม ตำบลโพรงอากาศ อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ฯลฯ

 รับผิดชอบ ๖ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดระยอง สระแก้ว จันทบุรี ตราด ชลบุรี และฉะเชิงเทรา

 พื้นที่รับผิดชอบ ๒๙,๖๒๓ ตารางกิโลเมตร มีชั้นน้ำบาดาลร่วมกับ ประเทศกัมพูชา บริเวณจังหวัดสระแก้ว จันทบุรี ตราด

 ดูแล ๔ ลุ่มน้ำ ประกอบด้วย ลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลตะวันออก ลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลตะวันออก (เกาะ) ลุ่มน้ำบางปะกง และ ลุ่มน้ำโดนเลสาบ

 รับผิดชอบอ่างน้ำบาดาล ๕ อ่าง ประกอบด้วย จันทบุรี-ตราด ชลบุรี ระยอง ปราจีน-สระแก้ว และเจ้าพระยาตอนล่าง

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๙ (ระยอง)

ความท้าทายสำคัญในการปฏิบัติการกิจ คือ

 รับผิดชอบ ๖ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดระยอง สระแก้ว จันทบุรี ตราด ชลบุรี และฉะเชิงเทรา

 พื้นที่รับผิดชอบ ๒๙,๖๒๓ ตารางกิโลเมตร มีชั้นน้ำบาดาลร่วมกับประเทศกัมพูชา บริเวณจังหวัดสระแก้ว จันทบุรี ตราด

 ดูแล ๔ กลุ่มน้ำ ประกอบด้วย กลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลตะวันออก กลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลตะวันออก (เกาะ) กลุ่มน้ำบางปะกง และกลุ่มน้ำโดนเลสาบ

 รับผิดชอบแอ่งน้ำบาดาล ๕ แอ่ง ประกอบด้วย จันทบุรี-ตราด ชลบุรี ระยอง ปราจีน-สระแก้ว และเจ้าพระยาตอนล่าง

ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำบาดาล

- ส่งเสริมภารกิจกรรมการเติมน้ำใต้ดินอย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากปัจจุบันมีการพัฒนาน้ำบาดาลขึ้นมาใช้เป็นจำนวนมาก ส่งผลให้เกิดการลดระดับลงของน้ำบาดาล ดังนั้นการเติมน้ำใต้ดินจึงถือเป็นแนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำบาดาลอย่างหนึ่ง เพียงแต่จะต้องกระทำอย่างเป็นระบบโดยร่วมมือกับชุมชน และหน่วยงานท้องถิ่น เช่น บ่อ หรือสระเติมน้ำใต้ดิน จะต้องมีการจ่ายทั่วทุกหมู่บ้าน และใน ๑ หมู่บ้าน ควรมีหลายๆ บ่อ หรือหลายๆ สระ จึงจะเห็นผล
- ดำเนินงานบกลางเร่งด่วนสนับสนุนการเติมน้ำใต้ดินระดับต้นในพื้นที่ตำบลทั่วประเทศ (งบกลาง) ในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ จำนวน ๙๐ แห่ง การดำเนินงานตามโครงการดังกล่าวเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมการเติมน้ำใต้ดินระดับต้น ซึ่งเป็นการอนุรักษ์แหล่งทรัพยากรน้ำบาดาลให้มีระดับเพิ่มขึ้นเหมาะสมกับการพัฒนาขึ้นมาใช้ให้เกิดความสมดุล อีกทั้งยังลดปัญหาน้ำท่วมขังในพื้นที่ เป็นการช่วยเหลือประชาชนได้อย่างเป็นรูปธรรม

ด้านการเฝ้าระวังและฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล

- มีการเฝ้าระวังการปนเปื้อนและการรุกรานของน้ำเค็ม เนื่องจากมีพื้นที่เสี่ยงต่อการปนเปื้อนในน้ำบาดาลจำนวนมาก ได้แก่ นิคมอุตสาหกรรมจำนวน ๒๙ นิคม พื้นที่ฝั่งกลบขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกสุขลักษณะจำนวน ๕๒ แห่ง พื้นที่ติดชายฝั่งทะเลอ่าวไทย ระยะทาง ๕๓๔ กิโลเมตร รวมถึงมีการลักลอบทิ้งกากของเสียในพื้นที่
- คุณภาพน้ำในพื้นที่รับผิดชอบ พื้นที่ร้อยละ ๑๐ มีปริมาณคลอไรด์เกินมาตรฐาน พื้นที่ร้อยละ ๒๒ ปริมาณเหล็กเกินมาตรฐาน พื้นที่ร้อยละ ๒๑ ปริมาณความกระด้างทั้งหมดเกินมาตรฐาน และในบางพื้นที่ที่มีสารพิษที่เกินมาตรฐาน ทำให้การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลที่ยากขึ้น จำเป็นต้องเฝ้าระวังคุณภาพน้ำอย่างเข้มงวด โดยมีบ่อสังเกตการณ์ในพื้นที่ จำนวน ๕๑๑ บ่อ ซึ่ง สำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขตเองมีห้องปฏิบัติการและเครื่องมือในการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำในพื้นที่เพื่อให้สามารถตรวจคุณภาพน้ำได้อย่างทันต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น
- การเฝ้าระวังบ่อน้ำบาดาลที่หมดสภาพอายุการใช้งาน หรือบ่อน้ำบาดาลที่ก่อสร้างไม่ได้มาตรฐาน ซึ่งอาจทำให้ชั้นน้ำบาดาลเค็มจากด้านบนลงไปปนกับชั้นน้ำบาดาลคุณภาพดีด้านล่าง จึงต้องมีการเฝ้าระวังและติดตามตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ

ด้านการประกอบกิจการน้ำบาดาล

- ควบคุม กำกับดูแลการประกอบกิจการน้ำบาดาล ดำเนินการตามโครงการเสริมสร้างศักยภาพด้านกำกับ ดูแลการประกอบกิจการน้ำบาดาลตามพระราชบัญญัติ น้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ในแต่ละปีงบประมาณในเขตพื้นที่รับผิดชอบทั้ง ๖ จังหวัด ตามกิจกรรม ๓ กิจกรรม ดังนี้
  - **กิจกรรมที่ ๑** การติดตาม ตรวจสอบการเจาะน้ำบาดาลให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จากผลการพิจารณา คำขอรับใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาลของคณะอนุกรรมการเขตที่ผ่านการอนุมัติโดยตรวจสอบให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติฯ ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่องกำหนดหลักเกณฑ์ และมาตรการทางวิชาการสำหรับการเจาะและการเลิกเจาะน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๕๑ และใช้หลักเกณฑ์ วิธีการตรวจสอบการเจาะน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยอนุโลม รวมทั้งให้คำแนะนำต่อผู้ประกอบการน้ำบาดาล ช่างเจาะน้ำบาดาลให้ถือปฏิบัติตามกฎหมายน้ำบาดาลอย่างเคร่งครัด
  - **กิจกรรมที่ ๒** การตรวจสอบบ่อน้ำบาดาล ที่มีความเสี่ยงในด้านการประกอบกิจการน้ำบาดาล เป็นบ่อน้ำบาดาลที่ต้องสงสัยในลักษณะการกระทำผิดตามพระราชบัญญัติฯ เช่น การลักลอบขุดเจาะน้ำบาดาล โดยไม่มีการขออนุญาต การใช้น้ำบาดาลผิดประเภท หรือการรายงานการใช้น้ำบาดาลที่ต่ำกว่าความเป็นจริง มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่เขตในพื้นที่ต้องลงไปตรวจสอบร่วมกับ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด หรือสำนักควบคุมกิจการน้ำบาดาล กรณีมีข้อร้องเรียนหรือแจ้งเบาะแสการกระทำผิดมายังหน่วยงานกลาง

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๙ (ระยอง)

📍 รับผิดชอบ ๖ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดระยอง สระแก้ว จันทบุรี ตราด ชลบุรี และฉะเชิงเทรา

📍 พื้นที่รับผิดชอบ ๒๙,๖๒๓ ตารางกิโลเมตร มีชั้นน้ำบาดาลร่วมกับประเทศกัมพูชา บริเวณจังหวัดสระแก้ว จันทบุรี ตราด

📍 ดูแล ๔ กลุ่มน้ำ ประกอบด้วย กลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลตะวันออก กลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลตะวันออก (เกาะ) กลุ่มน้ำบางปะกง และกลุ่มน้ำโตนเลสาบ

📍 รับผิดชอบแอ่งน้ำบาดาล ๕ แอ่ง ประกอบด้วย จันทบุรี-ตราด ชลบุรี ระยอง ปราจีน-สระแก้ว และเจ้าพระยาตอนล่าง

ความท้าทายสำคัญในการปฏิบัติการกิจ คือ

ด้านการประกอบกิจการน้ำบาดาล - ต่อ

- กิจกรรมที่ ๓ การเสริมสร้างและพัฒนาน้ำบาดาลอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน เป็นกิจกรรมเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกอบกิจการน้ำบาดาลให้กับประชาชน ผู้ประกอบการ เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อนำไปสู่การขึ้นทะเบียนการขออนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลให้ถูกต้องตามกฎหมายน้ำบาดาล โดยจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์นอกสถานที่ด้านการประกอบกิจการน้ำบาดาล ๑๒ ครั้งต่อปีงบประมาณ
- ๒. มีจำนวนบ่อน้ำบาดาลภาคเอกชนจำนวนมากจึงต้องมีการบริหารจัดการ กำกับควบคุม การประกอบกิจการน้ำบาดาลให้เป็นไปตามกฎหมาย รวมทั้งสิ้น ๒,๑๙๕ บ่อ
- ๓. การประชุมคณะกรรมการเขตซึ่งมีอำนาจหน้าที่ พิจารณากลับกรองและพิจารณาให้ความเห็นคำขอรับใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาล บ่อขนาด ๕ นิ้ว และ ๖ นิ้ว ตามคำสั่งคณะกรรมการน้ำบาดาลที่ ๒/๒๕๖๐ เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการเขต (สำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๑-๑๒) ลงวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๐ โดยการประชุม จะประชุมอย่างน้อย ๓ ครั้งต่อเดือน เป็นการพิจารณาตามคำขอรับใบอนุญาตของสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้ง ๖ จังหวัด โดยมีสถิติการขอรับใบอนุญาตตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ดังนี้
  - ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มี ๕๗๕ คำขอ
  - ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ มี ๘๖๗ คำขอ
  - ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ มี ๑,๑๓๒ คำขอ
  - ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มี ๖๑๑ คำขอ ข้อมูล ณ วันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๔
  - ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ประมาณ ๑,๒๐๐ คำขอ
  - ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ประมาณ ๑,๒๐๐ คำขอ
  - ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ประมาณ ๑,๒๐๐ คำขอ

ด้านการดูแลบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบ

๑. สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๙ (ระยอง) เป็นหน่วยงานหลักในการดูแลบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลในการให้ความช่วยเหลือกับประชาชนในพื้นที่ที่ประสบปัญหาขาดแคลนน้ำ ทั้งน้ำเพื่อการเกษตร น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค และน้ำเพื่อการอุตสาหกรรม เนื่องจากพื้นที่รับผิดชอบส่วนหนึ่งพื้นที่ที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ เนื่องจากจังหวัดสระแก้ว ตราด ระยอง ชลบุรี และฉะเชิงเทราซึ่งล้วนแต่ถูกจัดให้อยู่ใน อยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำบาดาลที่มากขึ้น รวมทั้งมีจังหวัดระยอง ชลบุรี และฉะเชิงเทราอยู่ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ซึ่งมีแผนในการพัฒนาน้ำบาดาลสำหรับภาคอุตสาหกรรมและเสริมในพื้นที่ขาดแคลน เพื่อรองรับความต้องการน้ำใน EEC ทั้งภาคการผลิต และเมืองการบินภาคตะวันออก จึงจำเป็นต้องดำเนินโครงการเพื่อขอรับความช่วยเหลือด้านน้ำบาดาลจำนวนมาก โดยสำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขตต้องลงพื้นที่เพื่อสำรวจพื้นที่ที่ประสบปัญหาทั้ง ๖ จังหวัดที่รับผิดชอบ เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสภาพพื้นที่ ศักยภาพน้ำบาดาลในแต่ละพื้นที่ ซึ่งพื้นที่ที่ลงไปสำรวจยังขาดแคลนน้ำสำหรับการอุปโภคบริโภค และมีพื้นที่ที่มีศักยภาพน้ำต่ำ เป็นความยากและความท้าทายของบุคลากรที่จะต้องบูรณาการ การปฏิบัติงานด้านวิชาการร่วมกับหน่วยงานส่วนกลาง เช่น โครงการสำรวจและประเมินศักยภาพน้ำบาดาลในพื้นที่ศักยภาพต่ำ เพื่อดำเนินการเจาะสำรวจและนำไปพัฒนาบ่อน้ำบาดาลช่วยเหลือประชาชน ต่อไป

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๙ (ระยอง)

 รับผิดชอบ ๖ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดระยอง สระแก้ว จันทบุรี ตราด ชลบุรี และฉะเชิงเทรา

 พื้นที่รับผิดชอบ ๒๙,๖๒๓ ตารางกิโลเมตร มีชั้นน้ำบาดาลร่วมกับประเทศกัมพูชา บริเวณจังหวัดสระแก้ว จันทบุรี ตราด

 ดูแล ๔ กลุ่มน้ำ ประกอบด้วย กลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลตะวันออก กลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลตะวันออก (เกาะ) กลุ่มน้ำบางปะกง และกลุ่มน้ำโดนเลสาบ

 รับผิดชอบแอ่งน้ำบาดาล ๕ แอ่ง ประกอบด้วย จันทบุรี-ตราด ชลบุรี ระยอง ปราจีน-สระแก้ว และเจ้าพระยาตอนล่าง

ความท้าทายสำคัญในการปฏิบัติการกิจ คือ

ด้านการดูแลบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบ - ต่อ

๒. มีการจัดตั้งศูนย์บรรเทาช่วยเหลือภัยแล้ง ให้กับประชาชน โดยตั้งจุดจ่ายน้ำถาวร เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ที่สามารถมารับน้ำได้ในช่วงวิกฤตภัยแล้ง มีโครงการรองรับการช่วยเหลือ เช่น โครงการศึกษาสำรวจจุดจ่ายน้ำเพื่อประชาชน ตามถนนสายหลักสายรองทั่วประเทศ จำนวน ๖ แห่ง โครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อความมั่นคงระดับชุมชน ซึ่งประชาชนในพื้นที่สามารถไปรับน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคได้ในช่วงฤดูแล้ง นอกจากนี้ ยังจัดชุดเฉพาะกิจของเขต ที่พร้อมเดินทางไปแก้ไขพัฒนาบ่อน้ำบาดาลให้กับประชาชนที่ร้องขอความช่วยเหลือในการขาดแคลนน้ำอย่างเร่งด่วน โดยการเป่าล้าง และซ่อมแซมบ่อน้ำบาดาลให้ใช้งานได้เป็นปกติ
๓. การแก้ปัญหาในสถานการณ์น้ำท่วม ได้ให้การสนับสนุนน้ำดื่มสะอาดบรรจขวดให้กับประชาชน และหน่วยงานรัฐในพื้นที่ รวมทั้งสถานการณ์ การระบาดของโรคติดต่อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ สำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๙ ได้ดำเนินการนำน้ำดื่มสะอาดไปมอบให้กับตัวแทนโรงพยาบาลของรัฐ โรงพยาบาลสนาม และศูนย์ฉีดวัคซีนในเขตพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อบริการให้แก่บุคลากรทางการแพทย์และผู้ป่วยอย่างทั่วถึงและเพียงพอ โดยดำเนินการตั้งแต่เดือน พฤษภาคม ๒๕๖๔ จนถึงเดือน สิงหาคม ๒๕๖๔ รวมทั้งสิ้นจำนวน ๖๙,๖๒๕ ขวด และยังคงช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องจนกว่าสถานการณ์โรคระบาดจะทุเลาลง

ด้านการบูรณาการมีส่วนร่วม

๑. เครือข่ายน้ำบาดาล จัดสร้างเครือข่ายน้ำบาดาลระดับชุมชน โดยร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในท้องที่หน่วยงานท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้าน เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำบาดาลให้ประชาชนได้ตระหนักและเห็นคุณค่าของทรัพยากรน้ำบาดาลในพื้นที่ตนเอง
๒. ประสานงานและบูรณาการกับหน่วยงานในพื้นที่ เพื่อร่วมมือในการตรวจสอบสภาพปัญหาในพื้นที่จริง ทั้งประชาชนในพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เกษตรจังหวัด โรงเรียน โรงพยาบาล วัด ฯลฯ เพื่อติดต่อประสานงานการขอข้อมูล และแนวทางในการแก้ไขปัญหาพร้อมกันอย่างเป็นรูปธรรม
๓. เป็นผู้แทนของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลในการเข้าร่วมประชุมกับหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่ เช่น คณะกรรมการลุ่มน้ำ คณะกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด เป็นต้น ซึ่งการบูรณาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการกิจของสำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขตในแต่ละพื้นที่ มีความเหมาะสมเนื่องจากมีการประสานและทำงานอย่างใกล้ชิดกับหน่วยงานในพื้นที่และประชาชน ซึ่งบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านต่างๆ มีความรู้ ความสามารถ และความชำนาญในพื้นที่เป็นอย่างดี จึงสามารถเข้าถึงการให้ความช่วยเหลือ และบริการประชาชนได้อย่างรวดเร็ว ทันต่อสถานการณ์ และมีประสิทธิภาพ
๔. ในพื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๙ มีแนวโน้มและความต้องการในการใช้น้ำบาดาลเพื่อการทำเกษตรกรรมสวนผลไม้มากขึ้น เช่น สวนทุเรียน ซึ่งเป็นผลไม้ที่ใช้น้ำมาก จึงทำให้มีปริมาณการขุดบ่อแบบบ่อเดี่ยว เป็นกลุ่มบ่อ และจัดทำระบบประปาขนาดใหญ่ เพื่อให้สามารถพัฒนาน้ำบาดาลได้มากขึ้นและส่งน้ำได้ระยะไกลบริการได้หลายหมู่บ้าน ทำให้ประชาชนได้รับประโยชน์มากขึ้น จึงมีการการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือเกษตรจังหวัด เกษตรอำเภอ พาณิชยจังหวัด เพื่อต่อยอดการส่งเสริม และสร้างรายได้ให้มีความมั่นคงทางอาชีพด้วยการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรน้ำบาดาลให้มีความเหมาะสม พร้อมพัฒนาศักยภาพกลุ่มเกษตรกรผู้ใช้น้ำ วิสาหกิจชุมชนจากผู้ใช้น้ำให้มีความเข้มแข็งในการดำเนินธุรกิจด้านการผลิต การรวบรวม การแปรรูป การตลาด การบริหาร ให้มีประสิทธิภาพ เป็นต้น

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๙ (ระยอง)

 รับผิดชอบ ๖ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดระยอง สระแก้ว จันทบุรี ตราด ชลบุรี และฉะเชิงเทรา

 พื้นที่รับผิดชอบ ๒๙,๖๒๓ ตารางกิโลเมตร มีชั้นน้ำบาดาลร่วมกับประเทศกัมพูชา บริเวณจังหวัดสระแก้ว จันทบุรี ตราด

 ดูแล ๔ กลุ่มน้ำ ประกอบด้วย กลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลตะวันออก กลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลตะวันออก (เกาะ) กลุ่มน้ำบางปะกง และกลุ่มน้ำโดนเลสาบ

 รับผิดชอบอ่างน้ำบาดาล ๕ อ่าง ประกอบด้วย จันทบุรี-ตราด ชลบุรี ระยอง ปราจีน-สระแก้ว และเจ้าพระยาตอนล่าง

ความท้าทายสำคัญในการปฏิบัติการ คือ

การวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ และภารกิจในอนาคตของ สำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๙ (ระยอง)

- ลักษณะพิเศษของพื้นที่รับผิดชอบมีจังหวัดที่เป็นระเบียบเศรษฐกิจพิเศษ ได้แก่ จังหวัด สระแก้ว และตราด และพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ได้แก่ จังหวัดระยอง ชลบุรี และฉะเชิงเทรา กิจกรรมหรือการดำเนินงานจึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศ ดังนั้นสาธารณูปโภคที่สำคัญของการพัฒนา คือ ทรัพยากรน้ำจำเป็นต้องมีเพียงพอต่อความต้องการของทุกภาคธุรกิจ และน้ำบาดาลก็เป็นทรัพยากรที่มีความจำเป็น สำคัญ เป็นแหล่งน้ำที่มีความมั่นคงในด้านดำรงอยู่ของมนุษย์ ซึ่งในปีงบประมาณ ๒๕๖๓-๒๕๖๔ กรมทรัพยากรน้ำบาดาลโดยสำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๙ ได้มีโครงการพัฒนาหาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อรองรับพื้นที่ในเศรษฐกิจพิเศษ เป็นจำนวน ๓๓ แห่ง ปริมาณน้ำที่สามารถพัฒนามาใช้ได้ จำนวน ๕๕๘ ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง (๓,๒๕๘,๗๒๐ ลูกบาศก์เมตร/ปี) สนองประโยชน์ต่อประชาชน ๒,๑๕๐,๓๘๒ คน ซึ่งในอนาคตเป้าหมายการพัฒนาของหน่วยงานจะมีการต่อยอดและพัฒนาเพิ่มขึ้นในพื้นที่อื่นๆ ต่อไป ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์การพัฒนาขึ้นมาใช้ให้เกิดความสมดุลต่อไป
- ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานเขตฯ มีบางพื้นที่เป็นลักษณะของเกาะ ซึ่งประชาชนที่อาศัยอยู่ยังขาดแคลนน้ำจืดสำหรับการอุปโภคบริโภค ซึ่งในการปฏิบัติงาน แม้จะมีความยาก ความเสี่ยง และความท้าทายในพื้นที่ แต่ก็ปฏิบัติหน้าที่อย่างเข้มแข็ง แม้ในพื้นที่ที่มีศักยภาพต่ำ หาดน้ำยาก หรือพื้นที่น้ำเค็มก็ตาม รวมทั้งเทคโนโลยีขั้นสูงที่สามารถเจาะน้ำบาดาลในระดับลึกซึ่งงานพัฒนาหรือการเจาะน้ำบาดาล จำเป็นต้องนำมาเชื่อมโยงกับงานด้านวิชาการเพื่อป้องกันผลกระทบต่อทรัพยากรน้ำบาดาล และเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาน้ำบาดาลด้วยเครื่องจักรระบบใหม่ ทันสมัย เพื่อตอบโจทย์การพัฒนาด้าน เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของประเทศโดยรวม ดังนั้นการยกระดับหน่วยงานในพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานเพื่อให้บริการประชาชนได้อย่างทั่วถึง และรวดเร็ว ทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป จึงจำเป็นต้องยกระดับโครงสร้างหน่วยงานให้สามารถรองรับภารกิจที่มีความยากและท้าทายในแต่ละพื้นที่
- ในอนาคต สำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขตต้องทำงานด้านการเป็น Regulator ควบคู่ไปกับการเป็นพี่เลี้ยงสอนงานให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อร่วมบริหารจัดการน้ำบาดาลให้เป็นไปอย่างสมดุล และสอดคล้องกับแผนกระจายอำนาจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป รวมถึงการกำกับ ดูแล ทรัพยากรน้ำบาดาลในภาพรวมควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ เช่น การสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเติมน้ำใต้ดินในพื้นที่ เพื่อรักษาสมดุลของแหล่งน้ำบาดาลให้ยั่งยืน แต่การปฏิบัติงานในลักษณะของ New Operator ก็ยังคงดำเนินการต่อไป เช่น โครงการสำรวจและประเมินศักยภาพ น้ำบาดาลในพื้นที่ศักยภาพต่ำ และการพัฒนาน้ำบาดาลในพื้นที่หาน้ำยาก พื้นที่น้ำเค็มรุก ซึ่งจำเป็นต้องใช้ความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านอุทกธรณีวิทยา และการใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อช่วยประชาชนในพื้นที่หาน้ำยากได้อย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งภารกิจด้านการอนุรักษ์ และรักษาสมดุลของแหล่งน้ำบาดาล เช่น การเติมน้ำใต้ดิน จำเป็นต้องบูรณาการให้ความรู้กับ อปท. และประชาชนในพื้นที่ ให้มีแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องต่อไป
- การเฝ้าระวังติดตามสถานการณ์พื้นที่ที่เสี่ยงต่อการปนเปื้อนของแหล่งน้ำบาดาลในพื้นที่จำเป็นต้องดำเนินการอย่างชัดเจน และเป็นรูปธรรมมากขึ้น วางแผนการดำเนินงานในการเฝ้าระวัง และประกาศเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล รวมทั้งผลักดันให้มีการจัดตั้งเครือข่ายเฝ้าระวัง สร้างความรู้ความเข้าใจให้ประชาชนในพื้นที่และหน่วยงาน หรือชุมชน เข้าใจและเห็นถึงความสำคัญของแหล่งน้ำบาดาล ซึ่งเป็นแหล่งน้ำที่มีความมั่นคงของประเทศ

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๑๐ (อุดรธานี)

 รับผิดชอบ ๖ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดอุดรธานี หนองคาย สกลนคร นครพนม มุกดาหาร และบึงกาฬ

 พื้นที่รับผิดชอบ ๓๘,๖๐๔ ตารางกิโลเมตร มีชั้นน้ำบาดาลร่วมกับ ประเทศลาว บริเวณจังหวัดหนองคาย นครพนม มุกดาหาร บึงกาฬ

 ดูแล ๒ กลุ่มน้ำ ประกอบด้วยกลุ่มน้ำโขงตะวันออกเฉียงเหนือ และกลุ่มน้ำชี

 รับผิดชอบอ่างน้ำบาดาล ๑ แห่งประกอบด้วย อุดรธานี-สกลนคร

ความท้าทายสำคัญในการปฏิบัติการ คือ

ด้านการสำรวจและประเมินศักยภาพน้ำบาดาล

๑. สภาพอุทกธรณีวิทยาเป็นหินตะกอนของกลุ่มหินโคราช ชนิดหินทราย หินทรายแป้ง หินดินดานและ หินกรวดมนที่สะสมตัวจากตะกอนทางน้ำบนบกและภูเขาไฟ พื้นที่ส่วนใหญ่จึงมีชั้นหินเกลือ ชั้นน้ำเค็มกระจายตัวอยู่ทั่วไป เช่น บริเวณ อำเภอกุมภวาปี อำเภอประจักษ์ศิลปาคม อำเภอกู่แก้ว อำเภอหนองหาน อำเภอ บ้านดุง อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี อำเภอนาทม อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย อำเภอโซ่พิสัย อำเภอศรีวิไล จังหวัดบึงกาฬ อำเภอบ้านม่วง อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดสกลนคร อำเภอนาคู อำเภอหนองหาน อำเภอเมืองอำเภอธวัชบุรี อำเภอเรณูนคร จังหวัดนครพนม ทำให้เป็นพื้นที่ประสบปัญหาน้ำเค็มและแล้งซ้ำซาก ไม่สามารถพัฒนาแหล่งน้ำได้ และบางพื้นที่เป็นเชิงเขาหรือบนเขา เช่น อำเภอโนนสะอาด จังหวัดอุดรธานี ตำบลกกตูม อำเภอดงหลวง ตำบลบ้านค้อ ตำบลบ้านเหล่า ตำบลโพนงาม อำเภอคำชะอี ตำบลป่าไร่ ตำบลเหล่าหมี อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร อำเภอเต่างอย อำเภอกุดบาก อำเภอสงคราม อำเภอภูพาน จังหวัดสกลนคร เป็นพื้นที่ภัยแล้งซ้ำซาก ปัจจุบันมีการขุดเจาะถึงระดับ ๒๐๐-๓๐๐ เมตร แต่ยังไม่เคยได้น้ำบาดาล จึงต้องใช้ข้อมูลทางธรณีวิทยาและสำรวจ ในชั้นบาดาลที่ลึกถึง ๔๐๐-๕๐๐ เมตร จึงต้องทำการสำรวจ เจาะ และพัฒนาออกแบบระบบจากพื้นที่ที่มีศักยภาพแหล่งน้ำบาดาล ส่งต่อมายังหมู่บ้านแล้ง ซ้ำซาก เป็นต้น
๒. สำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๑๐ (อุดรธานี) ได้ดำเนินโครงการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลในรูปแบบต่างๆ ที่มีทั้งความยากและท้าทายศักยภาพของการปฏิบัติงาน เพื่อตอบสนองความต้องการการใช้น้ำของประชาชน เช่น
  - ดำเนินโครงการศึกษาการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลขนาดใหญ่ด้วยระบบ Vertical Riverbank Filtration เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาน้ำบาดาลร่วมกับน้ำผิวดิน ในบริเวณพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำ (น้ำโขง) ทดแทนแหล่งน้ำผิวดินที่มีปริมาณไม่เพียงพอต่อการผลิตน้ำประปาเพื่อการอุปโภคบริโภคให้กับประชาชนในช่วงฤดูแล้ง
  - ดำเนินโครงการจัดหาแหล่งน้ำบาดาลขนาดใหญ่แก้ปัญหาภัยแล้งอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลขนาดใหญ่มีศักยภาพทั้งด้านปริมาณและ คุณภาพให้เพียงพอสำหรับการอุปโภคบริโภคของประชาชน แก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง
  - ดำเนินโครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรแปลงใหญ่ พัฒนาแหล่งน้ำบาดาล และก่อสร้างระบบกระจายน้ำเพื่อสนับสนุนแหล่งน้ำให้กลุ่มเกษตรกร แปลงใหญ่ ช่วยเพิ่มผลผลิตด้านการเกษตรให้กับประชาชนในพื้นที่ มีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ และส่งเสริมความเข้มแข็งให้กับกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่
  - ดำเนินโครงการจัดหาแหล่งน้ำบาดาลระยะไกลเพื่อแก้ไขปัญหาน้ำในพื้นที่แล้งซ้ำซากหรือน้ำเค็ม เพื่อจัดหาแหล่งน้ำบาดาล และส่งน้ำระยะไกลให้กับ ประชาชนในพื้นที่แห้งแล้ง ขาดแคลนแหล่งน้ำสำหรับการอุปโภคบริโภค ซึ่งจำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีการเจาะในระดับลึก และก่อสร้างระบบกระจายน้ำ ขนาดใหญ่มีการใช้เทคโนโลยีและวางระบบท่อส่งน้ำระยะไกล เช่น จังหวัดนครพนม เป็นโครงการนำร่องวางระบบท่อส่งน้ำระยะไกล ๑๓ กิโลเมตร ไปยัง ตำบลที่ขาดแคลนน้ำ เป็นพื้นที่ประสบปัญหาน้ำเค็ม ไม่มีน้ำผิวดิน หรือเป็นพื้นที่ประสบภัยแล้ง เนื่องจากด้านบนเป็นดินทรายจึงไม่กักเก็บน้ำและน้ำมี ตะกอนสูง หรือในพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร ที่มีน้ำบาดาลน้อย จึงต้องมีการศึกษานำร่อง และใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในการรับน้ำระยะไกล และพัฒนาให้เป็น พื้นที่เติมน้ำ และส่งน้ำต่อไปยังพื้นที่อื่น ส่งผลให้ต้องมีการบูรณาการพื้นที่และบริหารจัดการชุมชนและสิ่งแวดล้อมให้เกิดความสมดุล

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๑๐ (อุดรธานี)

 รับผิดชอบ ๖ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดอุดรธานี นongkhai สกลนคร นครพนม มุกดาหาร และบึงกาฬ

 พื้นที่รับผิดชอบ ๓๘,๖๐๔ ตารางกิโลเมตร มีชั้นน้ำบาดาลร่วมกับ ประเทศลาว บริเวณจังหวัดหนองคาย นครพนม มุกดาหาร บึงกาฬ

 ดูแล ๒ กลุ่มน้ำ ประกอบด้วยกลุ่มน้ำโขงตะวันออกเฉียงเหนือ และกลุ่มน้ำชี

 รับผิดชอบอ่างน้ำบาดาล ๑ แอ่งประกอบด้วย อุดรธานี-สกลนคร

ความท้าทายสำคัญในการปฏิบัติการกิจ คือ

ด้านการสำรวจและประเมินศักยภาพน้ำบาดาล - ต่อ

- บูรณาการกับสำนักสำรวจและประเมินศักยภาพน้ำบาดาลในพื้นที่ศักยภาพต่ำ หาน้ำยาก เพื่อเจาะสำรวจและเตรียมพร้อมสำหรับการต่อยอดในการเจาะและพัฒนาเพื่อช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ ให้มีน้ำใช้สำหรับอุปโภคบริโภค เกษตรกรรม และกิจกรรมด้านอื่นๆ ที่จำเป็นต้องใช้น้ำเป็นแหล่งทรัพยากรที่สำคัญ

ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำบาดาล

๑. ส่งเสริมภารกิจโครงการการเติมน้ำใต้ดินอย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากปัจจุบันมีการพัฒนานำนํ้าบาดาลขึ้นมาใช้เป็นจำนวนมาก ส่งผลให้เกิดการลดระดับของน้ำบาดาล ดังนั้นการเติมน้ำใต้ดินจึงถือเป็นแนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำบาดาลอย่างหนึ่ง เพียงแต่จะต้องกระทำอย่างเป็นระบบโดยร่วมมือกับชุมชน และหน่วยงานท้องถิ่น เช่น บ่อ หรือสระเติมน้ำใต้ดิน จะต้องมีการกระจายทั่วทุกหมู่บ้าน และใน ๑ หมู่บ้าน ควรมีหลายๆ บ่อ หรือหลายๆ สระ จึงจะเห็นผล
๒. ดำเนินงานบกลางเร่งด่วนสนับสนุนการเติมน้ำใต้ดินระดับต้นในพื้นที่ตำบลทั่วประเทศ (งบกลาง) ในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ จำนวน ๑๑๐ แห่ง การดำเนินงานตามโครงการดังกล่าวเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมการเติมน้ำใต้ดินระดับต้น ซึ่งเป็นการอนุรักษ์แหล่งทรัพยากรน้ำบาดาลให้มีระดับเพิ่มขึ้นเหมาะสมกับการพัฒนาขึ้นมาใช้ให้เกิดความสมดุล อีกทั้งยังลดปัญหาน้ำท่วมขังในพื้นที่ เป็นการช่วยเหลือประชาชนได้อย่างเป็นรูปธรรม

ด้านการเฝ้าระวังและฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล

๑. มีพื้นที่เสี่ยงต่อการปนเปื้อน จึงมีการเฝ้าระวังการปนเปื้อนจากบ่อขยะ และสารเคมีรั่วไหลโดยเฉพาะในเขตเศรษฐกิจพิเศษ รวมถึงการเฝ้าระวังการปนเปื้อนน้ำเค็ม โลหะหนักเพื่อป้องกันและแจ้งเตือนประชาชนได้ทันทั่วทั้ง
๒. คุณภาพน้ำในพื้นที่รับผิดชอบ พื้นที่ร้อยละ ๑๒ เป็นน้ำเค็ม ทำให้การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลในพื้นที่ที่มีความยาก จำเป็นต้องเฝ้าระวังคุณภาพน้ำอย่างเข้มงวด โดยมีบ่อสังเกตการณ์ในพื้นที่ที่มีปัญหาจำนวน ๓๕ บ่อ นอกจากนี้ยังต้องเฝ้าระวังบ่อน้ำบาดาลที่หมดสภาพอายุการใช้งาน หรือบ่อน้ำบาดาลที่ก่อสร้างไม่ได้มาตรฐาน ซึ่งอาจทำให้ชั้นน้ำบาดาลเค็มจากด้านล่างขึ้นมาปนกับชั้นน้ำบาดาลคุณภาพดีด้านบน จึงต้องมีการเฝ้าระวังและติดตามตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ

ด้านการประกอบกิจการน้ำบาดาล

๑. ควบคุม กำกับดูแลการประกอบกิจการน้ำบาดาล ดำเนินการตามโครงการเสริมสร้างศักยภาพด้านกำกับ ดูแลการประกอบกิจการน้ำบาดาลตามพระราชบัญญัติ น้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ในแต่ละปีงบประมาณในเขตพื้นที่รับผิดชอบทั้ง ๗จังหวัด ตามกิจกรรม ๓ กิจกรรม ดังนี้
  - กิจกรรมที่ ๑ การติดตาม ตรวจสอบการเจาะน้ำบาดาลให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จากผลการพิจารณา คำขอรับใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาลของคณะอนุกรรมการเขตที่ผ่านการอนุมัติโดยตรวจสอบให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติฯ ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่องกำหนดหลักเกณฑ์ และมาตรการทางวิชาการสำหรับการเจาะและการเลิกเจาะน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๕๑ และใช้หลักเกณฑ์ วิธีการตรวจสอบการเจาะน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยอนุโลม รวมทั้งให้คำแนะนำต่อผู้ประกอบการน้ำบาดาล ช่างเจาะน้ำบาดาล ให้ถือปฏิบัติตามกฎหมายน้ำบาดาลอย่างเคร่งครัด

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๑๐ (อุดรธานี)

 รับผิดชอบ ๖ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดอุดรธานี นong Khai สกลนคร นครพนม มุกดาหาร และบึงกาฬ

 พื้นที่รับผิดชอบ ๓๘,๖๐๔ ตารางกิโลเมตร มีชั้นน้ำบาดาลร่วมกับ ประเทศลาว บริเวณจังหวัดหนองคาย นครพนม มุกดาหาร บึงกาฬ

 ดูแล ๒ กลุ่มน้ำ ประกอบด้วยกลุ่มน้ำโขงตะวันออกเฉียงเหนือ และกลุ่มน้ำชี

 รับผิดชอบอ่างน้ำบาดาล ๑ แห่งประกอบด้วย อุดรธานี-สกลนคร

ความท้าทายสำคัญในการปฏิบัติการกิจ คือ

ด้านการประกอบกิจการน้ำบาดาล - ต่อ

- กิจกรรมที่ ๒ การตรวจสอบบ่อน้ำบาดาล ที่มีความเสี่ยงในด้านการประกอบกิจการน้ำบาดาล เป็นบ่อน้ำบาดาลที่ต้องสงสัยในลักษณะการกระทำผิดตามพระราชบัญญัติฯ เช่น การลักลอบขุดเจาะน้ำบาดาล โดยไม่มีการขออนุญาต การใช้น้ำบาดาลผิดประเภท หรือการรายงานการใช้น้ำบาดาลที่ต่ำกว่าความเป็นจริง มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่เขตในพื้นที่ต้องลงไปตรวจสอบร่วมกับ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด หรือสำนักควบคุมกิจการน้ำบาดาล กรณีมีข้อร้องเรียนหรือแจ้งเบาะแสการกระทำผิดความผิดมายังหน่วยงานกลาง
  - กิจกรรมที่ ๓ การเสริมสร้างและพัฒนาบ่อน้ำบาดาลอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน เป็นกิจกรรมเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกอบกิจการน้ำบาดาลให้กับประชาชน ผู้ประกอบการ เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อนำไปสู่การขึ้นทะเบียนการขออนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาลให้ถูกต้องตามกฎหมายน้ำบาดาล โดยจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์นอกสถานที่ด้านการประกอบกิจการน้ำบาดาล ๑๒ ครั้งต่อปีงบประมาณ
๒. จำนวนบ่อน้ำบาดาลภาคเอกชนจำนวนมากจึงต้องมีการบริหารจัดการ กำกับควบคุม การประกอบกิจการน้ำบาดาลให้เป็นไปตามกฎหมาย รวมทั้งสิ้น ๕,๑๐๓ บ่อ
๓. การประชุมคณะกรรมการเขตซึ่งมีอำนาจหน้าที่ พิจารณากลับกรองและพิจารณาให้ความเห็นคำขอรับใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาล บ่อขนาด ๕ นิ้ว และ ๖ นิ้ว ตามคำสั่งคณะกรรมการน้ำบาดาลที่ ๒/๒๕๖๐ เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการเขต (สำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๑-๑๒) ลงวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๐ โดยการประชุม จะประชุมอย่างน้อย ๓ ครั้งต่อเดือน เป็นการพิจารณาตามคำขอรับใบอนุญาตของสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้ง ๖ จังหวัด โดยมีสถิติการขอรับใบอนุญาตตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ดังนี้
- ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มี ๓๕๔ คำขอ
  - ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ มี ๓๓๗ คำขอ
  - ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ มี ๑,๕๐๘ คำขอ
  - ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มี ๘๐๘ คำขอ ข้อมูล ณ วันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๔
  - ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ประมาณ ๘๘๐ คำขอ
  - ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ประมาณ ๘๘๐ คำขอ
  - ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ประมาณ ๘๘๐ คำขอ

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๑๐ (อุดรธานี)

 รับผิดชอบ ๖ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดอุดรธานี หนองคาย สกลนคร นครพนม มุกดาหาร และบึงกาฬ

 พื้นที่รับผิดชอบ ๓๘,๖๐๔ ตารางกิโลเมตร มีชั้นน้ำบาดาลร่วมกับ ประเทศลาว บริเวณจังหวัดหนองคาย นครพนม มุกดาหาร บึงกาฬ

 ดูแล ๒ กลุ่มน้ำ ประกอบด้วยกลุ่มน้ำโขงตะวันออกเฉียงเหนือ และกลุ่มน้ำชี

 รับผิดชอบแอ่งน้ำบาดาล ๑ แอ่งประกอบด้วย อุดรธานี-สกลนคร

ความท้าทายสำคัญในการปฏิบัติการกิจ คือ

ด้านการดูแลบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบ

๑. สำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๑๐ (อุดรธานี) เป็นหน่วยงานหลักในการดูแลบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลในการให้ความช่วยเหลือกับประชาชนในพื้นที่ที่ประสบปัญหาขาดแคลนน้ำทั้งน้ำเพื่อการเกษตร น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค และน้ำเพื่อการอุตสาหกรรม เนื่องจากพื้นที่รับผิดชอบส่วนหนึ่งอยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษ จึงมีการดำเนินกิจกรรมเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจจำนวนมาก ทั้งภาคธุรกิจการท่องเที่ยว ภาคการเกษตร และภาคอุตสาหกรรม ทำให้ความต้องการใช้น้ำมีมากขึ้นด้วย ซึ่งในปัจจุบันมีคำร้องขอเข้าร่วมโครงการเพื่อขอรับความช่วยเหลือด้านน้ำบาดาลจำนวนมาก โดยสำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ต้องลงพื้นที่เพื่อสำรวจพื้นที่ที่ประสบปัญหา เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสภาพพื้นที่ ศักยภาพน้ำบาดาลในแต่ละพื้นที่ ซึ่งพื้นที่ที่ลงไปสำรวจยังขาดแคลนน้ำสำหรับการอุปโภคบริโภค และมีพื้นที่ที่มีศักยภาพน้ำต่ำ เป็นความยากและความท้าทายของบุคลากรที่จะต้องบูรณาการ การปฏิบัติงานด้านวิชาการร่วมกับหน่วยงานส่วนกลาง เช่น โครงการสำรวจและประเมินศักยภาพน้ำบาดาลในพื้นที่ศักยภาพต่ำ เพื่อดำเนินการเจาะสำรวจและนำไปพัฒนาบ่อน้ำบาดาลช่วยเหลือประชาชนต่อไป
๒. มีการจัดตั้งศูนย์บรรเทาช่วยเหลือภัยแล้ง ให้กับประชาชน โดยตั้งจุดจ่ายน้ำถาวร เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่สามารถรับน้ำได้ในช่วงวิกฤตภัยแล้ง มีโครงการรองรับการช่วยเหลือ เช่น โครงการศึกษาสำรวจจุดจ่ายน้ำเพื่อประชาชน ตามถนนสายหลักสายรองทั่วประเทศ จำนวน ๔ แห่ง โครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อความมั่นคงระดับชุมชน ซึ่งประชาชนในพื้นที่สามารถไปรับน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคได้ในช่วงฤดูแล้ง นอกจากนี้ ยังจัดชุดเฉพาะกิจของเขต ที่พร้อมเดินทางไปแก้ไขพัฒนาบ่อน้ำบาดาลให้กับประชาชนที่ร้องขอความช่วยเหลือในการขาดแคลนน้ำอย่างเร่งด่วน โดยการเป่าล้าง และซ่อมแซมบ่อน้ำบาดาลให้ใช้งานได้เป็นปกติ
๓. การแก้ปัญหาในสถานการณ์น้ำท่วม ได้ให้การสนับสนุนน้ำดื่มสะอาดบรรจุขวดให้กับประชาชน และหน่วยงานรัฐในพื้นที่ รวมทั้งสถานการณ์การระบาดของโรคติดต่อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ สำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๑๐ (อุดรธานี) ได้ดำเนินการนำน้ำดื่มสะอาดไปมอบให้กับตัวแทนโรงพยาบาลของรัฐ โรงพยาบาลสนาม และศูนย์ฉีดวัคซีนในเขตพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อบริการให้แก่บุคลากรทางการแพทย์และผู้ป่วยอย่างทั่วถึงและเพียงพอ โดยดำเนินการตั้งแต่เดือน พฤษภาคม ๒๕๖๔ จนถึงเดือน สิงหาคม ๒๕๖๔ ขวด ๕๐๐ มิลลิลิตร จ่ายไป ๒๙,๖๓๗ ขวด ๗๕๐ จ่ายไป ๑๐๐,๐๐๐ ขวด ๑,๕๐๐ มิลลิลิตร จ่ายไป ๕๔,๐๐๐ แกลลอน ๕ ลิตร จ่ายไป ๑๔,๒๓๒ แกลลอน ๒๐ ลิตร จ่ายไป ๒,๙๖๔ แกลลอน รวมทั้งสิ้นจำนวน ๒๐๐,๘๓๓ ขวด และยังคงช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องจนกว่าสถานการณ์โรคระบาดจะทุเลาลง

ด้านการบูรณาการมีส่วนร่วม

๑. ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ มีจังหวัดที่สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) ประกาศเป็นพื้นที่เสี่ยงภัยแล้งทุกปี ได้แก่ จังหวัดบึงกาฬ และหนองคาย เนื่องจากพบปัญหาแม่น้ำโขงลดแห้งลง จากการที่ประเทศจีนและลาวทำเขื่อน จึงมีการปิดน้ำและปล่อยน้ำเป็นช่วงๆ ส่งผลให้มีการขาดแคลนน้ำ และมีผลกระทบต่อประชาชนริมน้ำโขง จึงต้องมีการบูรณาการร่วมกับส่วนกลางและองค์กร UNESCO ในการแก้ไขปัญหา

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๑๐ (อุดรธานี)

ความท้าทายสำคัญในการปฏิบัติการ คือ

ด้านการบูรณาการมีส่วนร่วม - ต่อ

๒. เครือข่ายน้ำบาดาล จัดสร้างเครือข่ายน้ำบาดาลระดับชุมชน โดยร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในท้องถิ่น หน่วยงานท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้าน เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำบาดาลให้ประชาชนได้ตระหนักและเห็นคุณค่าของทรัพยากรน้ำบาดาลในพื้นที่ตนเอง
๓. ประสานงานและบูรณาการกับหน่วยงานในพื้นที่ เพื่อร่วมมือในการตรวจสอบสภาพปัญหาในพื้นที่จริง ทั้งประชาชนในพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เกษตรจังหวัด โรงเรียน โรงพยาบาล วัด ฯลฯ เพื่อติดต่อประสานงานการขอข้อมูล และแนวทางในการแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ
๔. เป็นผู้แทนของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลในการเข้าร่วมประชุมกับหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่ เช่น คณะกรรมการลุ่มน้ำ คณะกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด เป็นต้น ซึ่งการบูรณาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการของสำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขตในแต่ละพื้นที่ มีความเหมาะสมเนื่องจากมีการประสานและทำงานอย่างใกล้ชิดกับหน่วยงานในพื้นที่และประชาชน ซึ่งบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านต่างๆ มีความรู้ ความสามารถ และความชำนาญในพื้นที่เป็นอย่างดี จึงสามารถเข้าถึงการให้ความช่วยเหลือ และบริการประชาชนได้อย่างรวดเร็ว ทันต่อสถานการณ์ และมีประสิทธิภาพ

การวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ และภารกิจในอนาคตของสำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๑๐ (อุดรธานี)

๑. พื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบของ สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๑๐ (อุดรธานี) ส่วนใหญ่ประสบปัญหาน้ำเค็มและแล้งซ้ำซากไม่สามารถพัฒนาแหล่งน้ำได้ และบางพื้นที่เป็นเชิงเขาหรือบนเขา เป็นพื้นที่ภัยแล้งซ้ำซาก ปัจจุบันมีการขุดเจาะถึงระดับ ๒๐๐-๓๐๐ เมตร แต่ยังไม่เคยได้น้ำบาดาล จึงต้องใช้ข้อมูลทางธรณีวิทยา และสำรวจในชั้นบาดาลที่ลึกถึง ๔๐๐-๕๐๐ เมตร จึงต้องทำการสำรวจ เจาะ และพัฒนาออกแบบระบบจากพื้นที่ที่มีศักยภาพแหล่งน้ำบาดาล ส่งต่อมายังหมู่บ้านแล้งซ้ำซากเพื่อให้ประชาชนมีน้ำสำหรับอุปโภคบริโภค และเกษตรกรรม ซึ่งความท้าทายและความยาก ในการทำภารกิจที่จะเกิดขึ้นต่อไป รวมทั้งอนุรักษ์ความยั่งยืนของทรัพยากรน้ำบาดาลทั้งด้านปริมาณ และคุณภาพ ซึ่งการพัฒนาบาดาลขึ้นมาใช้จำเป็นต้องใช้เทคโนโลยี เครื่องจักร อุปกรณ์ที่ทันสมัยที่สามารถสำรวจและประเมินศักยภาพน้ำบาดาล แม่นในพื้นที่ที่มีศักยภาพต่ำ หาดน้ำยาก หรือพื้นที่น้ำเค็มก็ตาม รวมทั้งเทคโนโลยีขั้นสูงที่สามารถเจาะน้ำบาดาลในระดับลึกซึ่งงานพัฒนาหรือการเจาะน้ำบาดาล จำเป็นต้องนำมาเชื่อมโยงกับงานด้านวิชาการเพื่อป้องกันผลกระทบต่อทรัพยากรน้ำบาดาล และเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาน้ำบาดาลด้วยเครื่องจักรระบบใหม่ ทันสมัย เพื่อตอบโจทย์การพัฒนา ด้าน เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของประเทศโดยรวม ดังนั้นการยกระดับหน่วยงานในพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานเพื่อให้บริการประชาชนได้อย่างทั่วถึง และรวดเร็ว ทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป จึงจำเป็นต้องยกระดับโครงสร้างหน่วยงานให้สามารถรองรับภารกิจที่มีความยากและท้าทายในแต่ละพื้นที่ขึ้น
๒. ในอนาคต สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ต้องทำงานด้านการเป็น Regulator ควบคู่ไปกับการเป็นพี่เลี้ยงสอนงานให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อร่วมบริหารจัดการน้ำบาดาลให้เป็นไปอย่างสมดุล และสอดคล้องกับแผนกระจายอำนาจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต่อไป รวมถึงการกำกับ ดูแล ทรัพยากรน้ำบาดาล ในภาพรวมควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ เช่น การสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเติมน้ำใต้ดินในพื้นที่ เพื่อรักษาสมดุลของแหล่งน้ำบาดาลให้ยั่งยืน แต่การปฏิบัติงานในลักษณะของ New Operator ก็ยังคงดำเนินการต่อไป เช่น โครงการสำรวจและประเมินศักยภาพน้ำบาดาลในพื้นที่ศักยภาพต่ำ และการพัฒนาน้ำบาดาลในพื้นที่หาดน้ำยาก พื้นที่น้ำเค็มรุก ซึ่งจำเป็นต้องใช้ความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านอุทกธรณีวิทยา และการใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในการพัฒนาน้ำบาดาล เพื่อช่วยประชาชนในพื้นที่หาดน้ำยากได้อย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งภารกิจด้านการอนุรักษ์และรักษาสมดุลของแหล่งน้ำบาดาล เช่น การเติมน้ำใต้ดิน จำเป็นต้องบูรณาการให้ความรู้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนในพื้นที่ให้มีแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องต่อไป

รับผิดชอบ ๖ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดอุดรธานี นongคาย สกลนคร นครพนม มุกดาหาร และบึงกาฬ

พื้นที่รับผิดชอบ ๓๘,๖๐๔ ตารางกิโลเมตร มีชั้นน้ำบาดาลร่วมกับ ประเทศลาว บริเวณจังหวัดหนองคาย นครพนม มุกดาหาร บึงกาฬ

ดูแล ๒ กลุ่มน้ำ ประกอบด้วยกลุ่มน้ำโขงตะวันออกเฉียงเหนือ และกลุ่มน้ำชี

รับผิดชอบแอ่งน้ำบาดาล ๑ แอ่งประกอบด้วย อุดรธานี-สกลนคร

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๑๐ (อุดรธานี)

 รับผิดชอบ ๖ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดอุดรธานี นongคาย สกลนคร นครพนม มุกดาหาร และบึงกาฬ

 พื้นที่รับผิดชอบ ๓๘,๖๐๔ ตารางกิโลเมตร มีชั้นน้ำบาดาลร่วมกับ ประเทศลาว บริเวณจังหวัดหนองคาย นครพนม มุกดาหาร บึงกาฬ

 ดูแล ๒ กลุ่มน้ำ ประกอบด้วยกลุ่มน้ำโขงตะวันออกเฉียงเหนือ และกลุ่มน้ำชี

 รับผิดชอบอ่างน้ำบาดาล ๑ แห่งประกอบด้วย อุดรธานี-สกลนคร

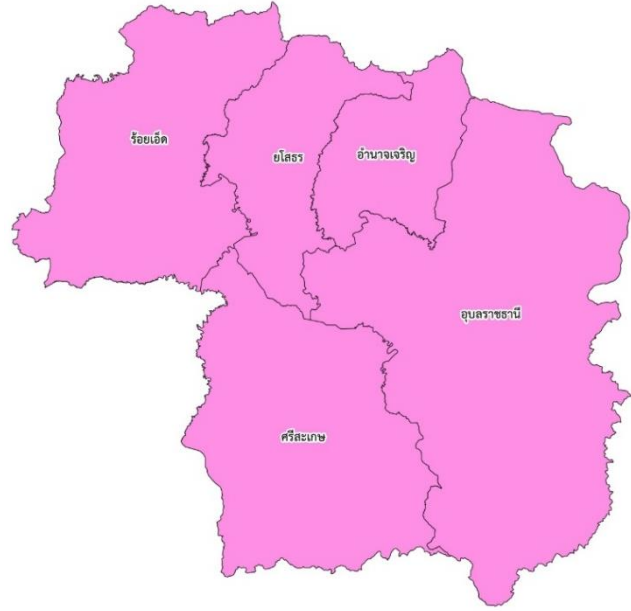
ความท้าทายสำคัญในการปฏิบัติการกิจ คือ

การวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ และภารกิจในอนาคตของสำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๑๐ (อุดรธานี) - ต่อ

๓. การเฝ้าระวังติดตามสถานการณ์พื้นที่ที่เสี่ยงต่อการปนเปื้อนของแหล่งน้ำบาดาลในพื้นที่จำเป็นต้องดำเนินการอย่างชัดเจน และเป็นรูปธรรมมากขึ้น วางแผนการดำเนินงานในการเฝ้าระวัง และประกาศเขตวิกฤตการณ์น้ำบาดาล รวมทั้งผลักดันให้มีการจัดตั้งเครือข่ายเฝ้าระวัง สร้างความรู้ความเข้าใจให้ประชาชนในพื้นที่ และหน่วยงาน หรือชุมชน เข้าใจและเห็นถึงความสำคัญของแหล่งน้ำบาดาล ซึ่งเป็นแหล่งน้ำที่มีความมั่นคงของประเทศ
๔. ความท้าทาย และสิ่งที่สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๑๐ (อุดรธานี)ต้องดำเนินการในอนาคต คือการบูรณาการเพื่อพัฒนาแหล่งน้ำบาดาล ร่วมกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านที่อยู่บริเวณใกล้เคียง เช่น สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และ ราชอาณาจักรกัมพูชา เพราะที่ผ่านมาในอดีต ประเทศไทยเองก็ได้เข้าไปช่วยพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลในประเทศเพื่อนบ้านมาแล้ว การบูรณาการทั้งงานด้านวิชาการ และงานด้านการปฏิบัติการจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นที่ควรนำมาพิจารณาเพื่อ ดำเนินการต่อไป

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๑๑ (อุบลราชธานี)

📍 รับผิดชอบ ๕ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัด อุบลราชธานี ศรีสะเกษ ยโสธร อำนาจเจริญ และร้อยเอ็ด

📍 พื้นที่รับผิดชอบ ๔๐,๒๓๖ ตารางกิโลเมตร มีชั้นน้ำบาดาลร่วมกับประเทศกัมพูชา บริเวณจังหวัดอุบลราชธานี อำนาจเจริญ และประเทศลาว บริเวณจังหวัด อุบลราชธานี ศรีสะเกษ

📍 ดูแล ๓ กลุ่มน้ำประกอบด้วย กลุ่มน้ำชี กลุ่มน้ำโขงตะวันออกเฉียงเหนือ และกลุ่มน้ำมูล

📍 รับผิดชอบอ่างน้ำบาดาล ๒ อ่าง ประกอบด้วยนครราชสีมา-อุบลราชธานี และอุดรธานี-สกลนคร ความท้าทาย

ความท้าทายสำคัญในการปฏิบัติการกิจ คือ

ด้านการสำรวจและประเมินศักยภาพน้ำบาดาล

พื้นที่ สทบ.เขต ๑๑ (อุบลราชธานี) มีสภาพอุทกธรณีวิทยาที่มีความหลากหลาย ชุดหิน ให้น้ำประกอบด้วย หินตะกอน หินอัคนีและตะกอนร่วนเป็นชุดหินให้น้ำบาดาล พื้นที่ตั้งอยู่บนที่ราบสูงของแอ่ง นครราชสีมา-อุบลราชธานี บริเวณขอบแอ่งตามแนวชายแดนมีลักษณะเป็นหินตะกอน เนื้อแน่น มีความแข็งมาก มีรอยแตกน้อย ส่วนตอนกลางของพื้นที่มีชุดหินให้น้ำบาดาลที่มีชั้นของเกลือหินแทรกสลับอยู่ แผ่นกระจาย ค่อนข้างมากในหลายจังหวัด คิดเป็นประมาณร้อยละ ๖๐ ของพื้นที่ ซึ่งทำให้การพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลให้กับพื้นที่ ประสบปัญหาน้ำเค็ม ทำให้การสำรวจหาแหล่งน้ำบาดาลให้ได้น้ำที่มีคุณภาพดี และได้ปริมาณน้ำมาก ค่อนข้างยาก และหลายขั้นตอน จำเป็นต้องใช้ความรู้เชิงวิชาการ ความชำนาญและเทคโนโลยีทางวิทยาศาสตร์ เช่น เครื่องมือ อุปกรณ์ทางธรณีฟิสิกส์ ธรณีวิทยาในการสำรวจหาแหล่งน้ำ เพื่อกำหนดจุดเจาะและพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลในพื้นที่เสี่ยง น้ำเค็ม ไม่ให้เกิดการแทรกดันน้ำเค็มขึ้นมาในชั้นน้ำจืดคุณภาพดี/๒. ด้านการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาล พื้นที่ สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๑๑ (อุบลราชธานี) เป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางด้านอุทกธรณีวิทยา ทั้งพื้นที่หินแข็งเนื้อแน่น มีรอยแตกน้อย ปริมาณน้ำน้อย และพื้นที่ตอนกลางมีชั้นเกลือหินแทรกสลับอยู่ทำให้น้ำบาดาลเค็มแผ่กระจายเป็นบริเวณกว้าง การเจาะสำรวจและการพัฒนาบ่อน้ำบาดาล จำเป็นต้องมีเครื่องจักร

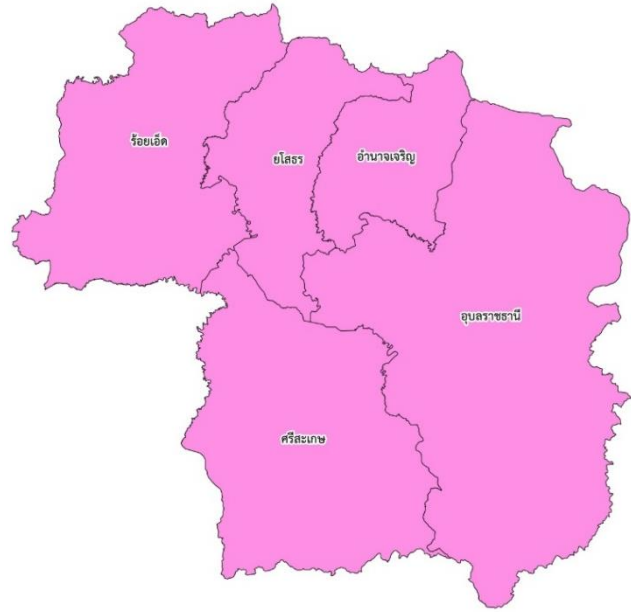
เครื่องเจาะรวมถึงอุปกรณ์ในการเจาะต่างๆ ที่เหมาะสมกับสภาพอุทกธรณีวิทยาที่ต่างกัน และมีความจำเป็นต้อง เพิ่มสมรรถนะเครื่องเจาะ รวมถึงเพิ่มสมรรถนะและเสริมสร้างความเชี่ยวชาญของช่างเจาะในการเจาะในพื้นที่ แตกต่างกัน ด้วยการวิจัยนวัตกรรมการเจาะด้วยรูปแบบใหม่ๆ ให้สอดคล้องกับพื้นที่ เช่น ในพื้นที่ชั้นเกลือหิน แทรกสลับอยู่ไม่ควรเจาะลึกแต่ให้เจาะขยายบ่อให้ใหญ่ขึ้น หรือ คิดค้นวิจัยรูปแบบการเจาะหลายๆ บ่อ (กลุ่มบ่อ) ในระดับตื้นกว่าชั้นน้ำเค็ม และใช้หลายบ่อร่วมกันเพื่อให้มีปริมาณน้ำเพียงพอ เป็นต้น

ด้านการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาล

พื้นที่ สทบ.เขต ๑๑ (อุบลราชธานี) เป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางด้านอุทกธรณีวิทยา ทั้งพื้นที่หินแข็งเนื้อแน่น มีรอยแตกน้อย ปริมาณน้ำน้อย และพื้นที่ตอนกลางมีชั้นเกลือหินแทรกสลับอยู่ทำให้น้ำบาดาลเค็มแผ่กระจายเป็นบริเวณกว้าง การเจาะสำรวจและการพัฒนาบ่อน้ำบาดาล จำเป็นต้องมีเครื่องจักร เครื่องเจาะรวมถึงอุปกรณ์ในการเจาะต่างๆ ที่เหมาะสมกับสภาพอุทกธรณีวิทยาที่ต่างกัน และมีความจำเป็นต้อง เพิ่มสมรรถนะเครื่องเจาะ รวมถึงเพิ่มสมรรถนะและเสริมสร้างความเชี่ยวชาญของช่างเจาะในการเจาะในพื้นที่ แตกต่างกัน ด้วยการวิจัยนวัตกรรมการเจาะด้วยรูปแบบใหม่ๆ ให้สอดคล้องกับพื้นที่ เช่น ในพื้นที่ชั้นเกลือหิน แทรกสลับอยู่ไม่ควรเจาะลึกแต่ให้เจาะขยายบ่อให้ใหญ่ขึ้น หรือ คิดค้นวิจัยรูปแบบการเจาะหลายๆ บ่อ (กลุ่มบ่อ) ในระดับตื้นกว่าชั้นน้ำเค็ม และใช้หลายบ่อร่วมกันเพื่อให้มีปริมาณน้ำเพียงพอ เป็นต้น

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๑๑ (อุบลราชธานี) - ต่อ

📍 รับผิดชอบ ๕ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัด อุบลราชธานี ศรีสะเกษ ยโสธร อำนาจเจริญ และร้อยเอ็ด

📍 พื้นที่รับผิดชอบ ๔๐,๒๓๖ ตารางกิโลเมตร มีชั้นน้ำบาดาลร่วมกับประเทศกัมพูชา บริเวณจังหวัดอุบลราชธานี อำนาจเจริญ และประเทศลาว บริเวณจังหวัด อุบลราชธานี ศรีสะเกษ

📍 ดูแล ๓ กลุ่มน้ำประกอบด้วย กลุ่มน้ำชี กลุ่มน้ำโขงตะวันออกเฉียงเหนือ และกลุ่มน้ำมูล

📍 รับผิดชอบอ่างน้ำบาดาล ๒ อ่าง ประกอบด้วยนครราชสีมา-อุบลราชธานี และอุดรธานี-สกลนคร ความท้าทาย

ความท้าทายสำคัญในการปฏิบัติการกิจ คือ

ด้านการอนุรักษ์น้ำบาดาล และด้านการฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล

- ◆ พื้นที่ สทบ.เขต ๑๑ (อุบลราชธานี) มีภัยแล้งต่อเนื่องหลายปีติดต่อกันในหลายๆ อำเภอ ส่งผลให้น้ำบาดาลที่เคยใช้ลดปริมาณลงหรือระดับน้ำบาดาลลดต่ำลง เป็นผลมาจากการขาดแคลนน้ำที่จะไปเติมลง สู่แหล่งกักเก็บใต้ดินภายในชั้นน้ำบาดาล ดังนั้น การวิจัยและปฏิบัติการด้านการเติมน้ำลงสู่ชั้นน้ำบาดาลจึงเป็น แนวทางที่จำเป็นสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลกในปัจจุบันและอนาคตที่จะรุนแรงมากขึ้น กว่าเดิม งานการเติมน้ำลงสู่ใต้ดินเป็นงานที่ต้องวิจัยและปฏิบัติ ให้เหมาะสมในแต่ละพื้นที่ ซึ่งการดำเนินงานมีความเกี่ยวข้องกับหน่วยงานระดับจังหวัดและหน่วยงานส่วนท้องถิ่น เป็นสำคัญ ที่จะต้องให้ความร่วมมือด้านพื้นที่ จึงเป็นภาระกิจที่สำคัญของสทบ.เขต ๑๑ (อุบลราชธานี) ที่ต้องมีแผนงานและแนวทางในงานด้านการเติมน้ำที่ชัดเจนในการประสานงานกับหน่วยงานระดับจังหวัดและหน่วยงานส่วนท้องถิ่น เพื่อการการอนุรักษ์และฟื้นฟู ทรัพยากรน้ำบาดาลในพื้นที่
- ◆ สทบ.เขต ๑๑ (อุบลราชธานี) มีความจำเป็นต้องสร้างงานวิจัยและการติดตามรูปแบบรุกไล่และ การแพร่กระจายของน้ำเค็มในพื้นที่ เพื่อการการออกมาตรการต่างๆ ในการปกป้องชั้นน้ำบาดาลคุณภาพดีจากการแทรกดัน รุกไล่ และการแพร่กระจายของน้ำเค็มเข้าไปสู่ชั้นน้ำบาดาลที่มีคุณภาพดีที่ประชาชนใช้อยู่ในปัจจุบัน ให้ประชาชนสามารถใช้น้ำได้อย่างยั่งยืน

ด้านการกำกับควบคุมการประกอบกิจการน้ำบาดาล

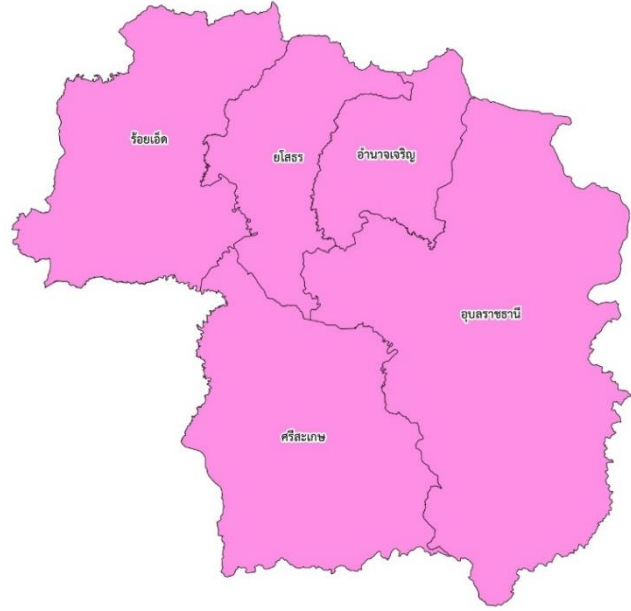
การติดตามตรวจสอบบ่อเอกชนในพื้นที่เพื่อจัดทำฐานข้อมูลให้เป็นปัจจุบันเป็นงานที่มี ความสำคัญในพื้นที่ของ สทบ.เขต ๑๑ (อุบลราชธานี) เป็นอย่างมาก เพื่อเป็นการเฝ้าระวังการปนเปื้อน และแผ่กระจายของน้ำเค็มไปสู่พื้นที่ชั้นน้ำที่มีคุณภาพดีและการใช้น้ำปริมาณมากเกินสมดุล เนื่องจาก พื้นที่สทบ.เขต ๑๑ (อุบลราชธานี) ตั้งอยู่ในเขตภาคอีสาน มีความแห้งแล้งมากในฤดูแล้ง ทำให้ประชาชนนิยมจ้างรถเจาะเอกชนในการ เจาะใช้น้ำในแต่ละบ้านหรือหมู่บ้านเป็นจำนวนมาก ทั้งเพื่ออุปโภคบริโภคและเพื่อการเกษตร ประกอบกับด้วย สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่สามารถเจาะน้ำบาดาลได้ในระดับไม่ลึกและเป็นหินชุดที่มีเกลือหินแทรกสลับ มีความแข็งปานกลาง รถเจาะเล็กขนาดตรก ๖ และ ๔ ล้อ สามารถเจาะได้ ทำให้มีผู้ประกอบการรถเจาะในพื้นที่จำนวนมาก นอกจากนี้แล้วหน่วยงานองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นเริ่มจัดหารถเจาะไว้บริการประชาชนในเขตพื้นที่ตนเอง เช่น จังหวัดร้อยเอ็ดและจังหวัดศรีสะเกษ เป็นต้น ดังนั้น ในการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลในพื้นที่อาจมีความเสี่ยงต่างๆ จึงต้องกำกับดูแลตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ อย่างใกล้ชิด

ด้านการดูแลบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบ

- ◆ ซ่อมแซมระบบประปาบาดาลให้กับประชาชน
- ◆ เจาะบ่อน้ำบาดาล เพิ่มปริมาณน้ำต้นทุนในระบบประปา ทั้งเพื่อการอุปโภคบริโภคและ การเกษตร ในพื้นที่ที่หาน้ำยาก
- ◆ ให้การสนับสนุนข้อมูลทางวิชาการด้านน้ำบาดาลแก่หน่วยงานจังหวัด ท้องถิ่น รวมถึงภาคเอกชน เช่น แผนที่น้ำบาดาล ข้อมูลความเหมาะสมในการเจาะพัฒนาน้ำบาดาลในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงน้ำเค็ม การให้ข้อมูล ข้อเท็จจริงด้านวิชาการน้ำบาดาลกับหน่วยงานตรวจสอบต่างๆ

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๑๑ (อุบลราชธานี) - ต่อ

📍 รับผิดชอบ ๕ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัด อุบลราชธานี ศรีสะเกษ ยโสธร อำนาจเจริญ และร้อยเอ็ด

📍 พื้นที่รับผิดชอบ ๔๐,๒๓๖ ตารางกิโลเมตร มีชั้นน้ำบาดาลร่วมกับ ประเทศกัมพูชา บริเวณจังหวัดอุบลราชธานี อำนาจเจริญ และประเทศลาว บริเวณจังหวัด อุบลราชธานี ศรีสะเกษ

📍 ดูแล ๓ กลุ่มน้ำประกอบด้วย กลุ่มน้ำชี กลุ่มน้ำโขงตะวันออกเฉียงเหนือ และกลุ่มน้ำมูล

📍 รับผิดชอบแอ่งน้ำบาดาล ๒ แอ่ง ประกอบด้วยนครราชสีมา-อุบลราชธานี และอุดรธานี-สกลนคร ความท้าทาย

ความท้าทายสำคัญในการปฏิบัติงาน คือ

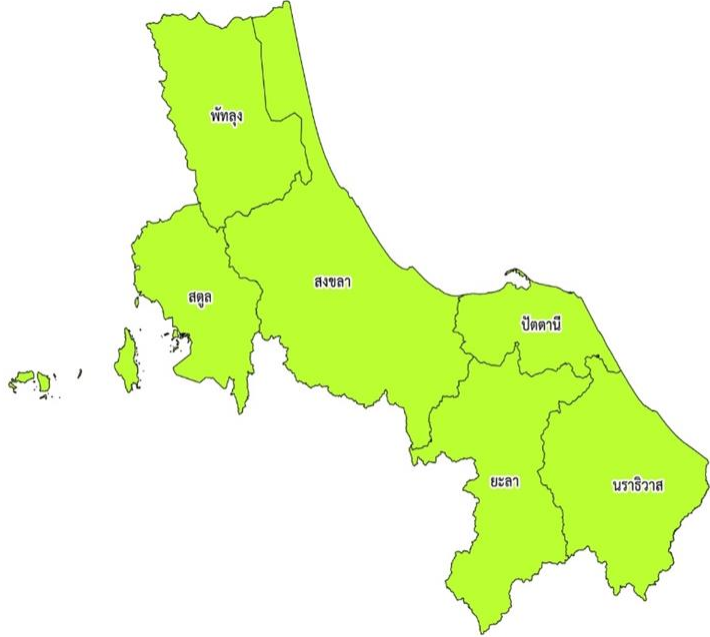

ด้านการบูรณาการมีส่วนร่วม

- ◆ โครงการของ สทบ.เขต ๑๑ (อุบลราชธานี) เกิดจากความต้องการของประชาชน โดยมีองค์การ บริหารส่วนท้องถิ่นรับรอง เมื่อ สทบ.เขต ๑๑ (อุบลราชธานี) ดำเนินการโครงการแล้วเสร็จ ได้ส่งมอบการบริหาร จัดการให้กับองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น และกลุ่มเกษตรกร เป็นผู้บริหารจัดการ โดย สทบ.เขต ๑๑ (อุบลราชธานี) ยังคงเป็นที่ปรึกษาให้ตลอด
- ◆ สทบ.เขต ๑๑ (อุบลราชธานี) ได้ดำเนินงานตามโครงการพระราชดำริร่วมกับหน่วยงานจังหวัด เพื่อจัดหาแหล่งน้ำบาดาลและปรับปรุงคุณภาพน้ำให้มีคุณภาพ ดี สำหรับการอุปโภคบริโภค เช่น โรงเรียนตำรวจ ตระเวนชายแดน ในพื้นที่
- ◆ สทบ.เขต ๑๑ (อุบลราชธานี) ได้เข้าช่วยเหลือในการจัดหาน้ำสะอาดให้กับประชาชนที่ประสบภัย ธรรมชาติต่างๆ ร่วมกับจังหวัด เช่น จัดหาน้ำดื่มให้กับ ประชาชนในพื้นที่น้ำท่วม เป่าล้างบ่อน้ำบาดาลที่ถูกน้ำท่วม เป็นต้น
- ◆ สทบ.เขต ๑๑ (อุบลราชธานี) ได้ดำเนินการต่างๆ ตามที่จังหวัดและท้องถิ่นมีหนังสือประสานมา เช่น การพัฒนาหาแหล่งน้ำบาดาล การจัดหาน้ำดื่ม การแก้ไขปัญหาขาดแคลนน้ำประชาชน เป็นต้น
- ◆ สทบ.เขต ๑๑ (อุบลราชธานี) มีการเจาะพัฒนาแหล่งน้ำขนาดใหญ่ในการส่งน้ำระยะไกลจาก พื้นที่มีน้ำบาดาลมากไปสู่พื้นที่มีน้ำบาดาลน้อย ได้มีการ บูรณาการและสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย ในหลายภาคส่วน เช่น การไฟฟ้า สำนักทางหลวงชนบท เทศบาลตำบล และประชาชน ในทุกส่วน ที่เกี่ยวข้อง เช่น โครงการในพื้นที่ตำบลศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โครงการในพื้นที่ตำบลเปือย จังหวัดอำนาจเจริญ เป็นต้น

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๑๒ (สงขลา)

- ❶ รับผิดชอบ ๖ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดสงขลา สตูล นราธิวาส ยะลา ปัตตานี และพัทลุง
- ❷ พื้นที่รับผิดชอบ ๒๔,๓๙๕ ตารางกิโลเมตร มีชั้นน้ำบาดาลร่วมกับประเทศมาเลเซีย บริเวณจังหวัดสงขลา สตูล นราธิวาส ยะลา
- ❸ ดูแล ๔ กลุ่มน้ำ ประกอบด้วย กลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา กลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก กลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง และกลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนบน
- ❹ รับผิดชอบแอ่งน้ำบาดาล ๖ แอ่ง ประกอบด้วย จะนะ ปัตตานี ธารนง-สตูล หาดใหญ่ นครศรีธรรมราช-พัทลุง และนราธิวาส
- ❺ เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ เนื่องจากจังหวัดสงขลา และนราธิวาสอยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำบาดาลที่มากขึ้น

ความท้าทายสำคัญในการปฏิบัติการ คือ

สภาพภูมิประเทศมีความหลากหลาย ได้แก่ พื้นที่ที่เป็นภูเขาสูงตามแนวเทือกเขาถนนครีธรรมราชหรือเทือกเขาบรรทัด พื้นที่ราบฝั่งทะเลอันดามันและอ่าวไทย และพื้นที่เกาะ โดยมีเกาะที่สำคัญและมีประชากรอาศัยอยู่ มักพบในพื้นที่จังหวัดสตูล ได้แก่ เกาะหลีเป๊ะ เกาะอาดัง เกาะตันหยงดามัน เกาะยะระโดตใหญ่ เป็นต้น ลักษณะอุทกธรณีวิทยา ประกอบด้วย ชั้นหินให้น้ำตะกอนหินร่วน ซึ่งน้ำบาดาลจะถูกกักเก็บในช่องว่างระหว่างเม็ดตะกอนกรวดทราย และชั้นหินให้น้ำหินแข็ง น้ำบาดาลจะถูกกักเก็บในรอบแตก รอยแยก โพรง รอยต่อของชั้นหิน หรือบริเวณแนวรอยเลื่อน ด้วยลักษณะดังกล่าว ส่งผลให้มีความซับซ้อนในดำเนินงาน คือ

❶. ด้านการสำรวจและประเมินศักยภาพน้ำบาดาล

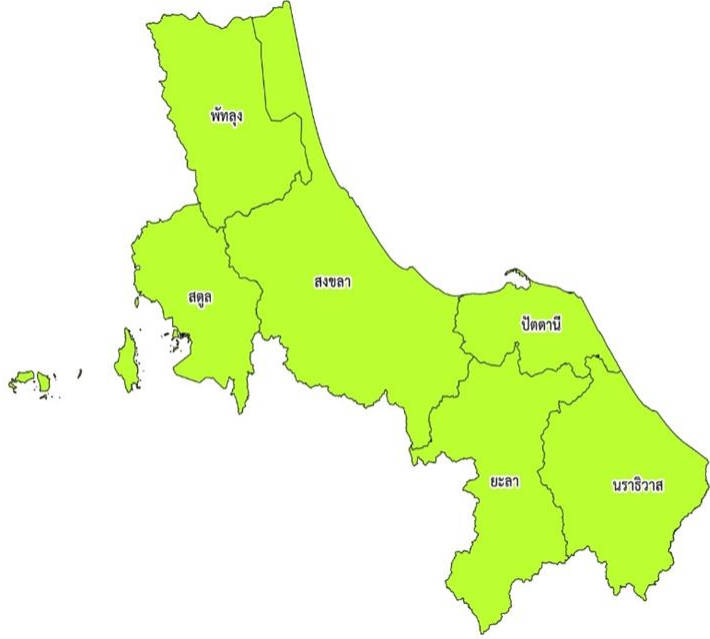
๑.๑ กรณีชั้นหินให้น้ำหินแข็ง โดยเฉพาะชั้นหินให้น้ำหินตะกอนกึ่งหินแปร และชั้นให้น้ำหินอัคนี มักพบว่าให้น้ำในปริมาณน้อย จัดเป็นพื้นที่หาน้ำยาก ทำให้การพัฒนาหาน้ำบาดาลขึ้นมาใช้สามารถพัฒนาได้บางบริเวณเท่านั้น จำเป็นต้องใช้เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ เช่น เครื่องมือสำรวจทางธรณีฟิสิกส์ เพื่อช่วยสำรวจหาบริเวณที่คาดว่าจะมีแหล่งกักเก็บน้ำบาดาล ซึ่งปัจจุบันมีเพียงสำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๑๒ (สงขลา) และสำนักทรัพยากรน้ำ ภาค ๘ เท่านั้น ที่มีเครื่องมือดังกล่าว ไม่มีเอกชนผู้เชี่ยวชาญในพื้นที่เป็นผู้รับจ้างสำรวจ ส่งผลให้เมื่อหน่วยงานราชการอื่นๆ จ้างเจาะบ่อน้ำบาดาล บางครั้งจะประสบปัญหาไม่ได้น้ำ หรือปริมาณน้ำที่ได้ไม่เพียงพอ และด้วยข้อระเบียบการทำงาน สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๑๒ (สงขลา) จึงทำได้เพียงสนับสนุนข้อมูลพื้นฐานทางอุทกธรณีวิทยาเท่านั้น ตัวอย่างเช่น พื้นที่ ม. ๗ บ้านทุ่งรัง ต.พะตง อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา ถึงแม้จะตั้งอยู่ในแอ่งน้ำบาดาลขนาดใหญ่ที่มีศักยภาพน้ำบาดาลในปริมาณมาก แต่หมู่บ้านดังกล่าวกลับยังคงใช้น้ำประปาภูเขา ซึ่งประสบปัญหาขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง ปัจจุบันถึงแม้จะมีการเจาะบ่อน้ำบาดาลโดยหน่วยงานในท้องถิ่น แต่ปรากฏว่าปริมาณน้ำยังไม่เพียงพอ เพราะพื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่หาน้ำยาก จำเป็นต้องใช้ผู้มีความชำนาญและเทคโนโลยีทางวิทยาศาสตร์ในการสำรวจและเจาะพัฒนาบ่อน้ำบาดาล

๑.๒ กรณีพื้นที่เกาะ บางเกาะเป็นที่อยู่อาศัยของประชากรอย่างหนาแน่น บางเกาะเป็นแหล่งท่องเที่ยว แต่จากการที่เกาะมีพื้นที่จำกัดประกอบกับมีน้ำทะเลล้อมรอบ ลักษณะทางอุทกธรณีวิทยาพบชั้นหินให้น้ำตะกอนหินร่วนด้านบนอาจหนาเพียง ๓-๑๐ เมตร และรองรับด้วยชั้นหินให้น้ำหินตะกอนกึ่งหินแปร หรือบางเกาะอาจรองรับด้วยชั้นให้น้ำหินอัคนี ซึ่งเป็นชั้นหินที่หาน้ำยาก ทำให้ประชาชนการเคลื่อนน้ำสำหรับอุปโภคบริโภค และถึงแม้ปัจจุบันจะมีการพัฒนาน้ำบาดาลมาใช้ แต่ยังคงขาดแนวทางการบริหารจัดการจัดการน้ำในพื้นที่ ส่งผลให้ในอนาคตหากมีการนำมาใช้มากเกินไปอาจส่งผลให้เกิดภาวะขาดแคลนอย่างหนัก จำเป็นต้องส่งเสริมแนวทางการอนุรักษ์น้ำบาดาลในพื้นที่เกาะ เช่น การเติมน้ำใต้ดิน เป็นต้น ซึ่งหน่วยงานท้องถิ่นยังขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องดังกล่าว

๑.๓ กรณีพื้นที่ติดชายทะเล ด้วยลักษณะภูมิประเทศภาคใต้ที่มีทะเลล้อมรอบด้านทิศตะวันตก และทิศตะวันออก ทำให้พื้นที่ราบชายฝั่งอาจเกิดการรุกคืบของน้ำเค็ม หากมีเจาะพัฒนาน้ำบาดาลขึ้นมาใช้โดยขาดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง และอาจเกิดการปนเปื้อนของน้ำเค็มในชั้นน้ำบาดาลได้ โดยเฉพาะหากมีการวางท่อกรองน้ำหลายชั้นน้ำบาดาลในบ่อเดียว เช่น พื้นที่ อ.ระโนด จ.สงขลา มีน้ำบาดาล ๓-๔ ชั้น แต่ปัจจุบันพบว่าชั้นน้ำบาดาลที่ระดับความลึก ๔๐-๖๐ เมตร มีการปนเปื้อนของน้ำเค็ม และชั้นถัดลงมาที่ระดับความลึกประมาณ ๘๐ เมตร บางบริเวณเริ่มเกิดการปนเปื้อนคุณภาพน้ำไม่ดี ปัจจุบันจะต้องเจาะพัฒนาน้ำบาดาลที่ระดับความลึก ๑๒๐-๑๘๐ เมตร

๑.๔ กรณีศักยภาพน้ำบาดาล ปัจจุบันกรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีบ่อสังเกตการณ์ไม่ครอบคลุมทั่วทุกแอ่งน้ำบาดาล ส่งผลให้เกิดประเด็นปัญหาเรื่องปริมาณน้ำบาดาลต้นทุน หากมีการพัฒนาเมืองในลักษณะเมืองอุตสาหกรรมและน่าน้ำบาดาลมาใช้ในปริมาณมากอาจส่งผลกระทบต่อบ่อน้ำบาดาลเดิมชาวบ้าน หรือหน่วยงานท้องถิ่นใช้อยู่ในปัจจุบัน เช่น แผนพัฒนาอำเภอจะนะ เป็นเมืองอุตสาหกรรมต้นแบบ ในพื้นที่แอ่งน้ำบาดาลจะนะ เป็นต้น ปัจจุบัน กรมฯ มีสถานีส่งเกตการณ์น้ำบาดาลในแอ่งจะนะเพียง ๑ สถานี เท่านั้น จึงต้องเร่งเพิ่มสถานีส่งเกตการณ์น้ำบาดาล เพื่อให้ทราบทั้งปริมาณ และคุณภาพน้ำบาดาล ให้ครอบคลุมทั่วทุกแอ่งน้ำบาดาล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นฐานข้อมูลด้านน้ำบาดาลสำหรับการวางแผนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับท้องถิ่น

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๑๒ (สงขลา)

- รับผิดชอบ ๖ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดสงขลา สตูล นราธิวาส ยะลา ปัตตานี และพัทลุง
- พื้นที่รับผิดชอบ ๒๔,๓๙๕ ตารางกิโลเมตร มีชั้นน้ำบาดาลร่วมกับประเทศมาเลเซีย บริเวณจังหวัดสงขลา สตูล นราธิวาส ยะลา
- ดูแล ๔ กลุ่มน้ำ ประกอบด้วย กลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา กลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก กลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง และกลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนบน
- รับผิดชอบแอ่งน้ำบาดาล ๖ แอ่ง ประกอบด้วย จะนะ ปัตตานี ธารทอง-สตูล หาดใหญ่ นครศรีธรรมราช-พัทลุง และนราธิวาส
- เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ เนื่องจากจังหวัดสงขลา และนราธิวาสอยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำบาดาลที่มากขึ้น

ความท้าทายสำคัญในการปฏิบัติการ คือ

๒. ด้านการพัฒนาคุณภาพน้ำบาดาล

- ทรัพยากรน้ำบาดาลนับเป็นทรัพยากรที่ทรงคุณค่าสามารถพัฒนาเพื่อช่วยเหลือชีวิตความเป็นอยู่ของประชากรในประเทศ ทั้งในด้านการอุปโภคบริโภค ภาคเกษตรกรรมภาคอุตสาหกรรม รวมทั้งช่วยในการปรับสมดุลของระบบนิเวศ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาประเทศให้มั่นคงยั่งยืนและมีคุณภาพ ในการพัฒนาคุณภาพน้ำบาดาลขึ้นมาใช้นั้นยังไม่ได้มีการควบคุม ตรวจสอบและยึดหลักการมากนัก ประกอบกับเครื่องจักรที่ใช้ในการพัฒนาบ่อบาดาลก็เป็นเครื่องจักรรุ่นเก่า การเจาะสำรวจ และการพัฒนาบ่อบาดาลขึ้นมาใช้ จึงเป็นการพัฒนาบ่อบาดาลที่ไม่เต็มประสิทธิภาพ ขาดการเชื่อมต่อกับงานด้านวิชาการ ทำให้ผลผลิตจากการดำเนินงานมีศักยภาพไม่สูงมากนัก ปัจจุบันงานด้านการพัฒนาบ่อบาดาล มีการยึดโยงกับงานด้านวิชาการ เพื่อป้องกันผลกระทบต่อทรัพยากรน้ำบาดาล และเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาบ่อบาดาลโดยเครื่องจักรระบบใหม่ ที่ทันสมัยเพื่อให้การปฏิบัติงานเจาะสำรวจ และพัฒนาบ่อบาดาลตอบโจทก์ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีความจำเป็นอย่างมากที่หน่วยงานด้านน้ำบาดาลจำเป็นต้องได้รับการปรับปรุงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในอนาคต ทั้งด้านการปฏิบัติงานเชิงพื้นที่ในพื้นที่พัฒนาบ่อบาดาลต่างๆ เช่น พื้นที่เกาะ พื้นที่สูง และพื้นที่ห้วยน้ำเค็มและน้ำเค็ม เชื่อมโยงกับการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎหมายพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.๒๕๒๐ และงานด้านวิชาการ จึงจำเป็นต้องยกระดับโครงสร้างหน่วยงานให้สามารถรองรับการปฏิบัติงานที่เพิ่มเติมขึ้นในปัจจุบัน เพื่ออนาคตที่ดีของประเทศไทยและประชาชนทางด้านความมั่นคงด้านน้ำต่อไป
- ปัจจุบันสำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๑๒ (สงขลา) ได้ดำเนินโครงการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลในรูปแบบต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการใช้น้ำของประชาชนด้านอุปโภคบริโภค และเกษตรกรรม เช่น โครงการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อการเกษตร โครงการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อสนับสนุนน้ำดื่มสะอาดให้กับโรงเรียน โครงการจัดหาแหล่งน้ำบาดาลระยะไกลเพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่แล้งซ้ำซาก หรือน้ำเค็ม เป็นต้น

๓. ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำบาดาล

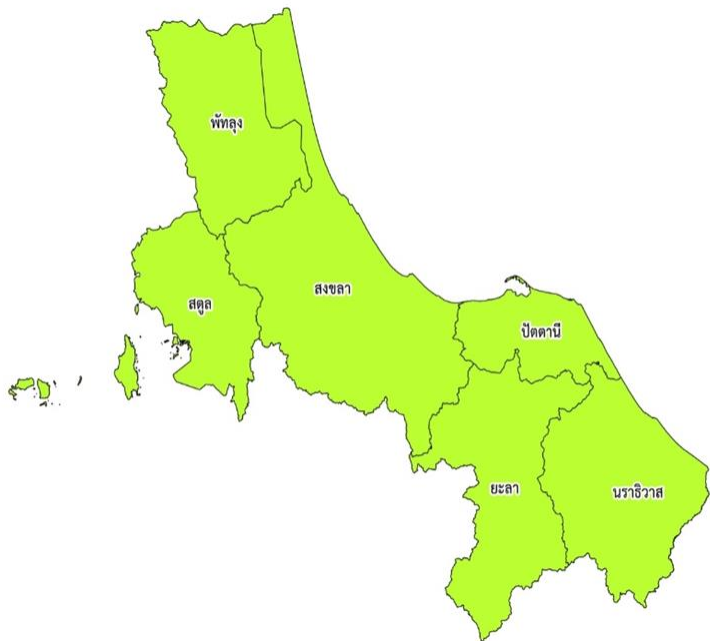
สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๑๒ (สงขลา) ได้ดำเนินการส่งเสริมองค์ความรู้เรื่องน้ำบาดาล โดยเฉพาะเรื่องการเติมน้ำใต้ดินให้กับหน่วยงานภาครัฐ องค์กรเอกชน และประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบ พร้อมกันนี้ได้สร้างบ่อเติมน้ำใต้ดินระดับต้นเพื่อเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ และเป็นต้นแบบสำหรับการต่อยอดองค์ความรู้ให้กับหน่วยงานท้องถิ่นใน เนื่องจากปัจจุบันมีการพัฒนานำน้ำบาดาลขึ้นมาใช้เป็นจำนวนมาก ส่งผลให้เกิดการลดระดับของน้ำบาดาล ดังนั้นการเติมน้ำใต้ดินจึงถือเป็นแนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำบาดาลอย่างหนึ่ง

๔. ด้านการเฝ้าระวังและฟื้นฟูน้ำบาดาล

ปัจจุบันสำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๑๒ (สงขลา) มีการเฝ้าระวังกรณีพื้นที่เสี่ยงต่อการปนเปื้อน ได้แก่ พื้นที่ที่มีอาณาเขตติดต่อกับน้ำทะเล พื้นที่ที่มีการทำนาเกลือ พื้นที่รอบโรงงาน พื้นที่รอบที่ฝังกลบขยะ ฯลฯ พื้นที่ดังกล่าวควรจัดเป็นเสี่ยงต่อการปนเปื้อน ควรมีการกำหนดขอบเขตระยะเสี่ยงเบื้องต้นอย่างชัดเจน เพราะหากมีการปนเปื้อนในชั้นน้ำบาดาลจะยากแก้ไข จึงจำเป็นต้องกำหนดเป็นพื้นที่เสี่ยงต่อการปนเปื้อน เพื่อให้มีการควบคุมในเรื่องของการเจาะบ่อบาดาลที่ต้องได้มาตรฐาน หากเอกชนเป็นผู้เจาะจะต้องมีเจ้าหน้าที่เป็นผู้ติดตามควบคุมการเจาะอย่างใกล้ชิด

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๑๒ (สงขลา)

- รับผิดชอบ ๖ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดสงขลา สตูล นราธิวาส ยะลา ปัตตานี และพัทลุง
- พื้นที่รับผิดชอบ ๒๔,๓๙๕ ตารางกิโลเมตร มีชั้นน้ำบาดาลร่วมกับประเทศมาเลเซีย บริเวณจังหวัดสงขลา สตูล นราธิวาส ยะลา
- ดูแล ๔ กลุ่มน้ำ ประกอบด้วย กลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา กลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก กลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง และกลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนบน
- รับผิดชอบแอ่งน้ำบาดาล ๖ แอ่ง ประกอบด้วย จะนะ ปัตตานี ธารทอง-สตูล หาดใหญ่ นครศรีธรรมราช-พัทลุง และนราธิวาส
- เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ เนื่องจากจังหวัดสงขลา และนราธิวาสอยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำบาดาลที่มากขึ้น

ความท้าทายสำคัญในการปฏิบัติการ คือ

๕. ด้านการกำกับควบคุมการประกอบกิจการน้ำบาดาล

๕.๑ ควบคุม กำกับดูแลการประกอบกิจการน้ำบาดาล จะดำเนินการตามโครงการเสริมสร้างศักยภาพด้านกำกับ ดูแลการประกอบกิจการน้ำบาดาลตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ ในแต่ละปีงบประมาณในเขตที่รับผิดชอบ ๖ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสงขลา จังหวัดพัทลุง จังหวัดสตูล จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส จะแบ่งเป็น ๓ กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ ๑ การติดตาม ตรวจสอบการเจาะน้ำบาดาลให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ จากผลการพิจารณาคำขอรับใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาลของคณะอนุกรรมการเขตที่ผ่านการอนุมัติโดยตรวจสอบให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ และมาตรการในทางวิชาการสำหรับการเจาะน้ำบาดาลและการเลิกเจาะน้ำบาดาล พ.ศ.๒๕๕๑ และใช้หลักเกณฑ์ วิธีการตรวจสอบการเจาะน้ำบาดาล ตามระเบียบกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการตรวจสอบสถานที่เพื่อประกอบการพิจารณาออกใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยอนุโลม รวมทั้งให้คำแนะนำต่อผู้ประกอบการน้ำบาดาล ช่างเจาะน้ำบาดาลให้ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล

กิจกรรมที่ ๒ การตรวจสอบบ่อน้ำบาดาลที่มีความเสี่ยงในด้านการประกอบกิจการน้ำบาดาล เป็นบ่อน้ำบาดาลที่ต้องสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ โดยมีลักษณะความเสี่ยง เช่น ผู้รับใบอนุญาตที่ขอรับใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาล แต่ไม่มายื่นขอรับใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล การใช้น้ำบาดาลประเภทธุรกิจ (ขายน้ำ น้ำแข็ง ฟอกย้อมฯ) ขออนุญาตใช้น้ำบาดาลสูง แต่รายงานการใช้น้ำบาดาลต่ำหรือรายงานการใช้น้ำบาดาลไม่ถูกต้อง อัตราการใช้น้ำบาดาลมีอัตราคงที่ทุกเดือน (Flat rate) เป็นต้น

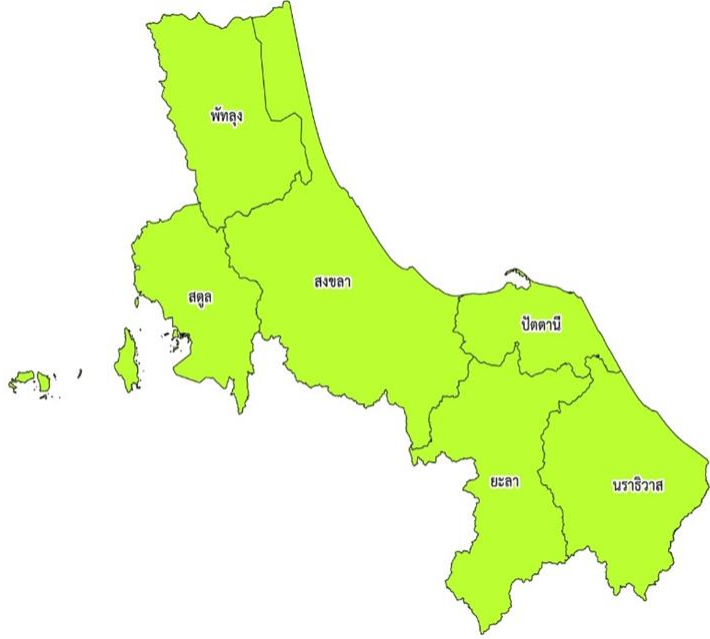
ทั้งกิจกรรมที่ ๑ และ ๒ สทบ.เขต ๑๒ ตรวจสอบบ่อน้ำบาดาลที่มีปริมาณที่เพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี และประมาณการในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕-๒๕๖๗

- ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๑ มี ๕๘๗ บ่อ
- ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๒ มี ๖๑๗ บ่อ
- ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓ มี ๖๒๙ บ่อ
- ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔ มี ๓๘๖ บ่อ ซึ่งลดน้อยลงเนื่องจากโรคไวรัสโคโรนา-๑๙
- ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕ ประมาณ ๓๗๗ บ่อ
- ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖ ประมาณ ๓๙๙ บ่อ
- ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗ ประมาณ ๘๒๐ บ่อ

กิจกรรมที่ ๓ การเสริมสร้างและพัฒนาบ่อน้ำบาดาลอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน เป็นกิจกรรมเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการประกอบกิจการน้ำบาดาลให้กับประชาชน ผู้ประกอบการ เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งนำไปสู่การขึ้นทะเบียนขออนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาล ให้ถูกต้องตามกฎหมายน้ำบาดาล โดยการจัดทำสื่อและประชาสัมพันธ์นอกสถานที่ด้านการประกอบกิจการน้ำบาดาล ให้ ๑๒ ครั้ง ต่อปีงบประมาณ และอาจเพิ่มขึ้นตามที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมอบหมาย

ทั้ง ๓ กิจกรรม ปริมาณงานที่เพิ่มขึ้นส่งผลให้การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ต้องมีการที่เพิ่มขึ้น ต้องลงพื้นที่ทั้ง ๖ จังหวัด โดยที่ไม่มีพนักงานขับรถโดยตำแหน่ง ความท้าทาย คือการปฏิบัติหน้าที่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส และในสี่อำเภอ ของจังหวัดสงขลา ได้แก่ อำเภोजะนะ อำเภอนาทวี อำเภอเทพาและอำเภอสบไย้อย ซึ่งมีปัญหาเหตุการณ์ความไม่สงบจากการก่อการร้าย อาจเป็นอุปสรรคในการทำงานของเจ้าหน้าที่ และโรคไวรัสโคโรนา-๑๙ ที่ยังคงระบาดเป็นอย่างมากโดยเฉพาะปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔ ที่ยังเป็นข้อจำกัดในการพบปะผู้ประกอบการน้ำบาดาล และประชาชนที่เกี่ยวข้อง

สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๑๒ (สงขลา)

- 📍 รับผิดชอบ ๖ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดสงขลา สตูล นราธิวาส ยะลา ปัตตานี และพัทลุง
- 📍 พื้นที่รับผิดชอบ ๒๔,๓๙๕ ตารางกิโลเมตร มีชั้นน้ำบาดาลร่วมกับประเทศ มาเลเซีย บริเวณจังหวัดสงขลา สตูล นราธิวาส ยะลา
- 📍 ดูแล ๔ กลุ่มน้ำ ประกอบด้วย กลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา กลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก กลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง และกลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนบน
- 📍 รับผิดชอบแอ่งน้ำบาดาล ๖ แอ่ง ประกอบด้วย จะนะ ปัตตานี ระนอง-สตูล หาดใหญ่ นครศรีธรรมราช-พัทลุง และนราธิวาส
- 📍 เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ เนื่องจากจังหวัดสงขลา และนราธิวาสอยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำบาดาลที่มากขึ้น

ความท้าทายสำคัญในการปฏิบัติการ คือ

๕.๒ การประชุมคณะอนุกรรมการเขต ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ พิจารณากลับกรองและพิจารณาให้ความเห็นคำขอรับใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาลขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางของท่อกรุบ่อดอนบนสุดตั้งแต่หนึ่งร้อยยี่สิบห้ามิลลิเมตร ถึงขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางของท่อกรุบ่อดอนบนสุดน้อยกว่าสองร้อยมิลลิเมตร ในเขตนํ้าบาดาลจังหวัดที่รับผิดชอบ หรือเรียกง่าย ๆ ว่า บ่อขนาด ๕ นิ้ว และ ๖ นิ้ว ตามคำสั่งคณะกรรมการน้ำบาดาลที่ ๒/๒๕๖๐ เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเขต (สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๑-๑๒) ลงวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๐ โดยการประชุม จะประชุมอย่างน้อย ๓ ครั้งต่อหนึ่งเดือน เป็นการพิจารณาตามคำขอรับใบอนุญาตของสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งหกจังหวัดซึ่งมีคำขอที่เพิ่มขึ้นทุกๆ ปี ดังนี้

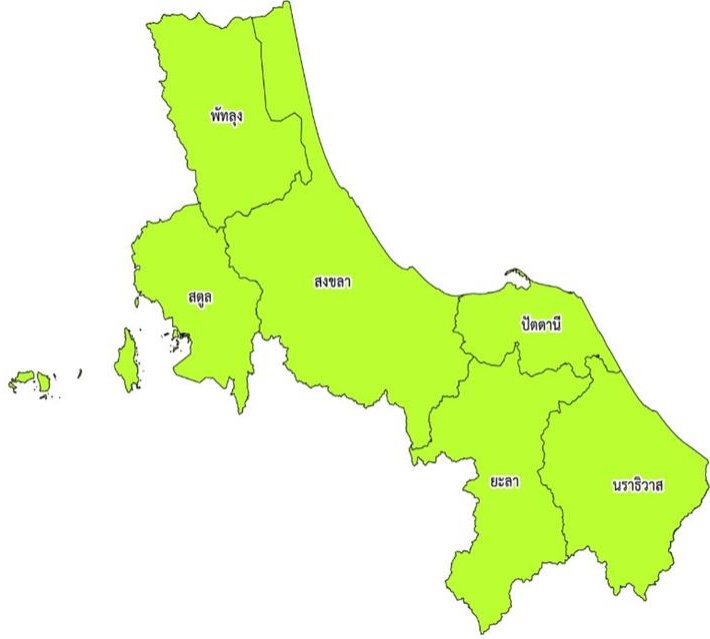
- ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๑ มี ๒๕๒ คำขอ
- ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๒ มี ๒๘๕ คำขอ
- ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓ มี ๓๘๗ คำขอ
- ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔ มี ๒๓๗ คำขอ ซึ่งลดน้อยลงเนื่องจากโรคไวรัสโคโรนา-๑๙
- ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕ ประมาณ ๔๕๐ คำขอ
- ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖ ประมาณ ๕๑๖ คำขอ
- ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗ ประมาณ ๘๒๐ คำขอ

๕.๓ การจัดฝึกอบรมช่างเจาะน้ำบาดาล ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔ ได้รับแจ้งจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ให้รับสมัครช่างเจาะน้ำบาดาล หลักสูตร “ช่างเจาะน้ำบาดาล” ระดับ ๑ รุ่นที่ ๒๕ ระดับ ๒ รุ่นที่ ๒ และหลักสูตร “วิศวกรหรือนักธรณีวิทยา” รุ่นที่ ๒๓ และจัดฝึกอบรมภาคสนาม หลักสูตร “ช่างเจาะน้ำบาดาล” ระดับ ๑ รุ่นที่ ๒๕ เพื่อให้ช่างเจาะผ่านการอบรมอย่างน้อย ๔๐ ชั่วโมง โดยตระหนักถึงหลักวิชาการตามน้ำบาดาลและ กฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล และเมื่อผ่านการฝึกอบรมจะได้รับหนังสือรับรองช่างเจาะน้ำบาดาล ตามประกาศกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการออกหนังสือรับรองช่างเจาะน้ำบาดาล ผู้ควบคุมรับผิดชอบในการเจาะน้ำบาดาลและการอุดกลบบ่อน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๕๔

๕.๔ งานติดตามหนี้ค่าใช้น้ำบาดาลค้างและการดำเนินคดีผู้ใช้น้ำบาดาล ก่อนโอนถ่ายภารกิจให้สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสงขลา ตามคำสั่งกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ที่ ๑๑/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๐ ซึ่งมีผลตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ยังมีปัญหาที่ยังไม่มีข้อสรุปที่มีหลักฐานชัดเจนว่า ภารกิจนี้ตกอยู่กับสทบ.เขต ๑๒ หรือทสจ.สงขลา แต่อย่างไรก็ตาม สทบ.เขต ๑๒ ยังติดตามหนี้ค่าใช้น้ำบาดาลให้เฉพาะที่ใบอนุญาตยังไม่สิ้นอายุ และดำเนินการฟ้องคดีโดยสรุปข้อเท็จจริง จัดทำหนังสือ เตรียมเอกสาร ให้พนักงานน้ำบาดาลประจำท้องที่ซึ่งก็คือ ผู้อำนวยการทสจ.สงขลา เป็นผู้แทนคดีซึ่งประสานงานกับพนักงานอัยการและศาล ต่อไป ความท้าทายและความยากของงาน คือ ด้านเอกสารที่กระจัดกระจาย การจัดเตรียมเอกสาร และการใช้ความรู้ทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ในส่วนการออกใบแจ้งหนี้หลังใบอนุญาตสิ้นอายุ หลังเลิกกิจการ หลังผู้รับใบอนุญาตล้มละลายหรือกรณีอื่น ๆ เป็นกรณีการออกใบแจ้งหนี้โดยไม่มีมูลหนี้ รวมถึงการพิสูจน์การใช้น้ำบาดาลว่ามีการใช้ น้ำบาดาลหรือไม่ ตั้งแต่ ปีพ.ศ. ๒๕๕๔ ถึงพ.ศ.๒๕๕๘ มีความยากในการหาข้อเท็จจริงและการปรับใช้ข้อกฎหมาย

สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๑๒ (สงขลา)

- ❶ รับผิดชอบ ๖ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดสงขลา สตูล นราธิวาส ยะลา ปัตตานี และพัทลุง
- ❷ พื้นที่รับผิดชอบ ๒๔,๓๙๕ ตารางกิโลเมตร มีชั้นน้ำบาดาลร่วมกับประเทศมาเลเซีย บริเวณจังหวัดสงขลา สตูล นราธิวาส ยะลา
- ❸ ดูแล ๔ กลุ่มน้ำ ประกอบด้วย กลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา กลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก กลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง และกลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนบน
- ❹ รับผิดชอบแอ่งน้ำบาดาล ๖ แอ่ง ประกอบด้วย จะนะ ปัตตานี ธารทอง-สตูล หาดใหญ่ นครศรีธรรมราช-พัทลุง และนราธิวาส
- ❺ เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ เนื่องจากจังหวัดสงขลา และนราธิวาสอยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำบาดาลที่มากขึ้น

ความท้าทายสำคัญในการปฏิบัติการกิจ คือ

๖. ด้านการดูแลบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบ

เนื่องจากในปัจจุบันสภาพภูมิอากาศมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิโลก การเปลี่ยนแปลงระดับน้ำในทะเล ฝนไม่ตกตามฤดูกาล หรือฝนตกน้อยกว่าที่ผ่านมา และประชาชนในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำให้ส่งผลเสียหายต่อกิจกรรมทางการเกษตร เช่น พื้นดินขาดความชุ่มชื้น พืชขาดน้ำ ผลผลิตชะงักการเจริญเติบโต ผลผลิตที่ได้มีคุณภาพต่ำ รวมถึงปริมาณลดลง ส่งผลต่อเศรษฐกิจครัวเรือน และเศรษฐกิจระดับชาติในที่สุด และมีแนวโน้มว่าปัญหาย้ายแล้ง ปัญหาขาดแคลนน้ำจะทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ ทุกปี

สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๑๒ เป็นหน่วยงานหลักในการดูแลบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ในการให้ความช่วยเหลือกับประชาชนในพื้นที่ที่ประสบปัญหาขาดแคลนน้ำ ทั้งน้ำเพื่อการเกษตร และน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค ซึ่งในปัจจุบันมีคำร้องเข้าร่วมโครงการเพื่อขอรับความช่วยเหลือด้านน้ำบาดาลมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นทุกปี ซึ่งทางเขตฯ ต้องลงพื้นที่เพื่อไปสำรวจสถานที่ที่ประสบปัญหาทั้ง ๖ จังหวัดที่รับผิดชอบ ได้แก่ จังหวัดสงขลา พัทลุง สตูล ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส เพื่อไปตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสภาพของพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ ความพร้อมของพื้นที่ในการเข้าร่วมโครงการ ตลอดจนร่วม รับทราบปัญหาความเดือดร้อน ปัญหาด้านสังคมในชุมชน เช่น ความขัดแย้งในพื้นที่ และหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกันได้อย่างเหมาะสม ซึ่งพื้นที่ที่ทางเขตฯ ต้องไปสำรวจส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ที่ทุรกันดาร ขาดแคลนน้ำ และเป็นพื้นที่เสี่ยงภัยจากความไม่สงบชายแดนใต้ ต้องใช้ความคุ้นเคย ทักซะ และการเจรจาในการออกสำรวจพื้นที่ เพื่อลดแรงปะทะและแรงกดดันในพื้นที่ รวมถึงต้องสร้างความเข้าใจให้กับประชาชนในพื้นที่ให้มากที่สุด

๗. ด้านการบูรณาการมีส่วนร่วม

เนื่องจากทางสำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๑๒ ต้องลงพื้นที่เพื่อไปตรวจสอบสภาพปัญหา และข้อเท็จจริงในพื้นที่ จึงมีการประสานงานร่วมกับหลายหน่วยงาน รวมทั้งบุคลากรในพื้นที่ เช่น ชาวบ้านผู้เดือดร้อน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โต๊ะอิหม่าม หน่วยงานต่าง ๆ เช่น วัด มัสยิด ตลอดจนหน่วยงานราชการต่าง ๆ เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เกษตรจังหวัด เกษตรอำเภอ โรงพยาบาล โรงเรียน ฯลฯ เพื่อติดต่อประสานงานขอข้อมูล ชี้แจงโครงการ และหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน

สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๑๒ (สงขลา) มีการจัดสร้างเครือข่ายกลุ่มผู้ใช้น้ำโดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มผู้ใช้น้ำภาคเกษตรกรรม เนื่องจากเป็นผู้ที่ได้รับการสนับสนุนโครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

จากความสำเร็จในการปฏิบัติการกิจของสำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ในแต่ละพื้นที่ จึงสรุปได้ว่า มีความเหมาะสมในการดำเนินงานเนื่องจากมีความชำนาญในพื้นที่ สามารถให้การช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ

๑. ความคุ้มค่าและประโยชน์ต่อประชาชน

- ประชาชนได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล
- ประชาชนทั่วไปมีสิทธิในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ทรัพยากรน้ำบาดาลที่เพียงพอทั้งด้านปริมาณและคุณภาพอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม
- การผลักดันข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำบาดาล ก่อให้เกิดการรักษาและคุ้มครองให้ทรัพยากรน้ำบาดาล
- ประชาชนได้รับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพให้เข้มแข็ง มีความพร้อมรับมือกับภัยพิบัติ
- ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงบริการในด้านข้อมูลข่าวสาร คำปรึกษาเทคนิควิชาการ องค์กรความรู้และบริการอื่นๆ จากทางราชการ ได้ทั่วถึงและรวดเร็ว

๒. ความคุ้มค่าและประโยชน์ต่อส่วนราชการ

- เพิ่มขีดสมรรถนะ ประสิทธิภาพ คุณภาพการให้บริการ และในการปฏิบัติราชการ
- เพิ่มประสิทธิภาพการบูรณาการในการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

๓. ความคุ้มค่าและประโยชน์ต่อประเทศชาติ

- เพิ่มขีดสมรรถนะในการรองรับและขับเคลื่อนการบริหารราชการตามแนวนโยบายรัฐบาลและยุทธศาสตร์ของประเทศ บรรลุวิสัยทัศน์ในการมีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน
- เพิ่มประสิทธิภาพในการรักษาความมั่นคงของทรัพยากรน้ำการสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน
- สร้างภาพลักษณ์ที่ดีแก่ประเทศ โดยการบริหารราชการแผ่นดินตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
- สร้างความพร้อมในการเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนโดยการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือในภาครัฐและประชาชน
- ส่งเสริมและสนับสนุนกรอบการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ

คำชี้แจงประกอบการแบ่งส่วนราชการภายในกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

การวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงโครงสร้าง*

๑. ความเป็นมา
๒. การทบทวนบทบาท ภารกิจภาพรวมของกรม
๓. เหตุผลความจำเป็นในการขอปรับปรุงการแบ่งส่วนราชการ
๔. ภารกิจของส่วนราชการที่จะมีการแบ่งส่วนราชการใหม่
๕. ความสอดคล้องของภารกิจกับยุทธศาสตร์ชาติ นโยบาย และแผนงานสำคัญของรัฐบาลที่ส่วนราชการต้องรับผิดชอบ
๖. อัตรากำลังเจ้าหน้าที่
๗. ปริมาณงาน
๘. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่เป็นผลจากการดำเนินงานปรับปรุงโครงสร้าง
๙. ค่าใช้จ่าย
๑๐. ร่างกฎกระทรวง

๔. ภารกิจของส่วนราชการที่จะมีการแบ่งส่วนราชการใหม่

๔.๑ ขอบเขตหน้าที่และอำนาจของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

๔.๒ การแบ่งส่วนราชการ

๔.๓ การเปรียบเทียบการแบ่งส่วนราชการที่มีอยู่ในปัจจุบันและที่ขอปรับปรุงใหม่

๔.๔ หน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละส่วนราชการ

ส่วนราชการเดิม	ส่วนราชการใหม่
๑. ส่วนงานบริหาร และ ราชการบริหารส่วนกลาง (๑๑๑)	๑. ส่วนงานบริหาร และ ราชการบริหารส่วนกลาง (๑๑๑)
๒. ส่วนงานบริหาร และ ราชการบริหารส่วนกลาง (๑๑๑)	๒. ส่วนงานบริหาร และ ราชการบริหารส่วนกลาง (๑๑๑)
๓. ส่วนงานบริหาร และ ราชการบริหารส่วนกลาง (๑๑๑)	๓. ส่วนงานบริหาร และ ราชการบริหารส่วนกลาง (๑๑๑)
๔. ส่วนงานบริหาร และ ราชการบริหารส่วนกลาง (๑๑๑)	๔. ส่วนงานบริหาร และ ราชการบริหารส่วนกลาง (๑๑๑)
๕. ส่วนงานบริหาร และ ราชการบริหารส่วนกลาง (๑๑๑)	๕. ส่วนงานบริหาร และ ราชการบริหารส่วนกลาง (๑๑๑)
๖. ส่วนงานบริหาร และ ราชการบริหารส่วนกลาง (๑๑๑)	๖. ส่วนงานบริหาร และ ราชการบริหารส่วนกลาง (๑๑๑)
๗. ส่วนงานบริหาร และ ราชการบริหารส่วนกลาง (๑๑๑)	๗. ส่วนงานบริหาร และ ราชการบริหารส่วนกลาง (๑๑๑)
๘. ส่วนงานบริหาร และ ราชการบริหารส่วนกลาง (๑๑๑)	๘. ส่วนงานบริหาร และ ราชการบริหารส่วนกลาง (๑๑๑)
๙. ส่วนงานบริหาร และ ราชการบริหารส่วนกลาง (๑๑๑)	๙. ส่วนงานบริหาร และ ราชการบริหารส่วนกลาง (๑๑๑)
๑๐. ส่วนงานบริหาร และ ราชการบริหารส่วนกลาง (๑๑๑)	๑๐. ส่วนงานบริหาร และ ราชการบริหารส่วนกลาง (๑๑๑)

* อ้างอิงหนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ที่ นร ๑๒๐๐๒/ว๓ ลงวันที่ ๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

๔.๑ ขอบเขตหน้าที่และอำนาจของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

อำนาจหน้าที่ (กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมทรัพยากรน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๕๑)	อำนาจหน้าที่ที่ขอปรับปรุง
(๑) เสนอแนะนโยบาย แผน มาตรการบริหารจัดการ พัฒนา อนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล	(๑) เสนอแนะนโยบาย แผน มาตรการบริหารจัดการ พัฒนา อนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล
(๒) ควบคุม กำกับ ดูแล เกี่ยวกับทรัพยากรน้ำบาดาลให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล	(๒) ควบคุม กำกับ ดูแล เกี่ยวกับทรัพยากรน้ำบาดาลให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล
(๓) ดำเนินการสำรวจประเมินศักยภาพ การพัฒนา การอนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล รวมทั้งการส่งเสริมการใช้ประโยชน์น้ำบาดาล และการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลให้เกิดประโยชน์สูงสุด	(๓) จัดหาน้ำบาดาล ในพื้นที่เป้าหมายให้ทั่วถึงเพียงพอ และมีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐาน โดย การสำรวจประเมินศักยภาพ การพัฒนา การอนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล รวมทั้งการ ส่งเสริมการใช้ประโยชน์น้ำบาดาล และการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลให้เกิดประโยชน์ สูงสุด
(๔) ติดตาม ประเมินผล และตรวจสอบการบริหารจัดการ อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล และผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาทรัพยากรน้ำบาดาล	(๔) ติดตาม ประเมินผล และตรวจสอบการบริหารจัดการ อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล และผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาทรัพยากรน้ำบาดาล
(๕) ศึกษา วิจัย และพัฒนากำหนดมาตรฐาน เทคโนโลยีใหม่ด้านน้ำบาดาล เพื่อการบริหารจัดการ อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล	(๕) ศึกษา วิจัย และพัฒนากำหนดมาตรฐาน <u>เทคโนโลยีด้านน้ำบาดาล</u> เพื่อการบริหารจัดการ อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล
(๖) เป็นศูนย์ข้อมูลสารสนเทศทรัพยากรน้ำบาดาล	(๖) เป็นศูนย์ข้อมูลสารสนเทศทรัพยากรน้ำบาดาล <u>และส่งเสริมองค์ความรู้ด้านน้ำบาดาลให้กับทุกภาคส่วน</u>
(๗) ตรวจสอบ วิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาลเพื่ออุปโภคบริโภค เกษตรกรรมและอุตสาหกรรม	(๗) จัดให้มีการตรวจสอบ วิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาลเพื่ออุปโภคบริโภค เกษตรกรรม และอุตสาหกรรม <u>ตลอดจนประเมินและกำหนดมาตรฐานด้านคุณภาพของระบบประปาบาดาล</u>

๔.๑ ขอบเขตหน้าที่และอำนาจของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล (ต่อ)

อำนาจหน้าที่ (กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมทรัพยากรน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๕๑)	อำนาจหน้าที่ที่ขอปรับปรุง
(๘) ดำเนินการและสนับสนุนเกี่ยวกับการเจาะและพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อสนับสนุนการอุปโภคบริโภค อุตสาหกรรม และการเกษตรในพื้นที่ที่ได้รับมอบหมาย และพื้นที่ประสบภัยพิบัติธรรมชาติ	(๘) ดำเนินการและสนับสนุนเกี่ยวกับการเจาะและพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อสนับสนุนการอุปโภค บริโภค อุตสาหกรรม และการเกษตรในพื้นที่ที่ได้รับมอบหมาย และพื้นที่ประสบภัยพิบัติ ธรรมชาติ
(๙) บริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลเพื่อเตรียมความพร้อมในภาวะฉุกเฉิน รวมทั้งการแก้ไขและบรรเทา ปัญหาวิกฤตภัยธรรมชาติทั้งภัยแล้งและน้ำท่วม	(๙) บริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลเพื่อเตรียมความพร้อมในภาวะฉุกเฉิน รวมทั้งการแก้ไขและบรรเทา ปัญหาวิกฤตภัยธรรมชาติทั้งภัยแล้งและน้ำท่วม
(๑๐) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่กระทรวงหรือ คณะรัฐมนตรีมอบหมาย	(๑๐) กำหนดหรือเสนอแนะให้มีการปรับปรุงหรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย กฎระเบียบในการบริหาร จัดการทรัพยากรน้ำบาดาล
	(๑๑) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่กระทรวงหรือ คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

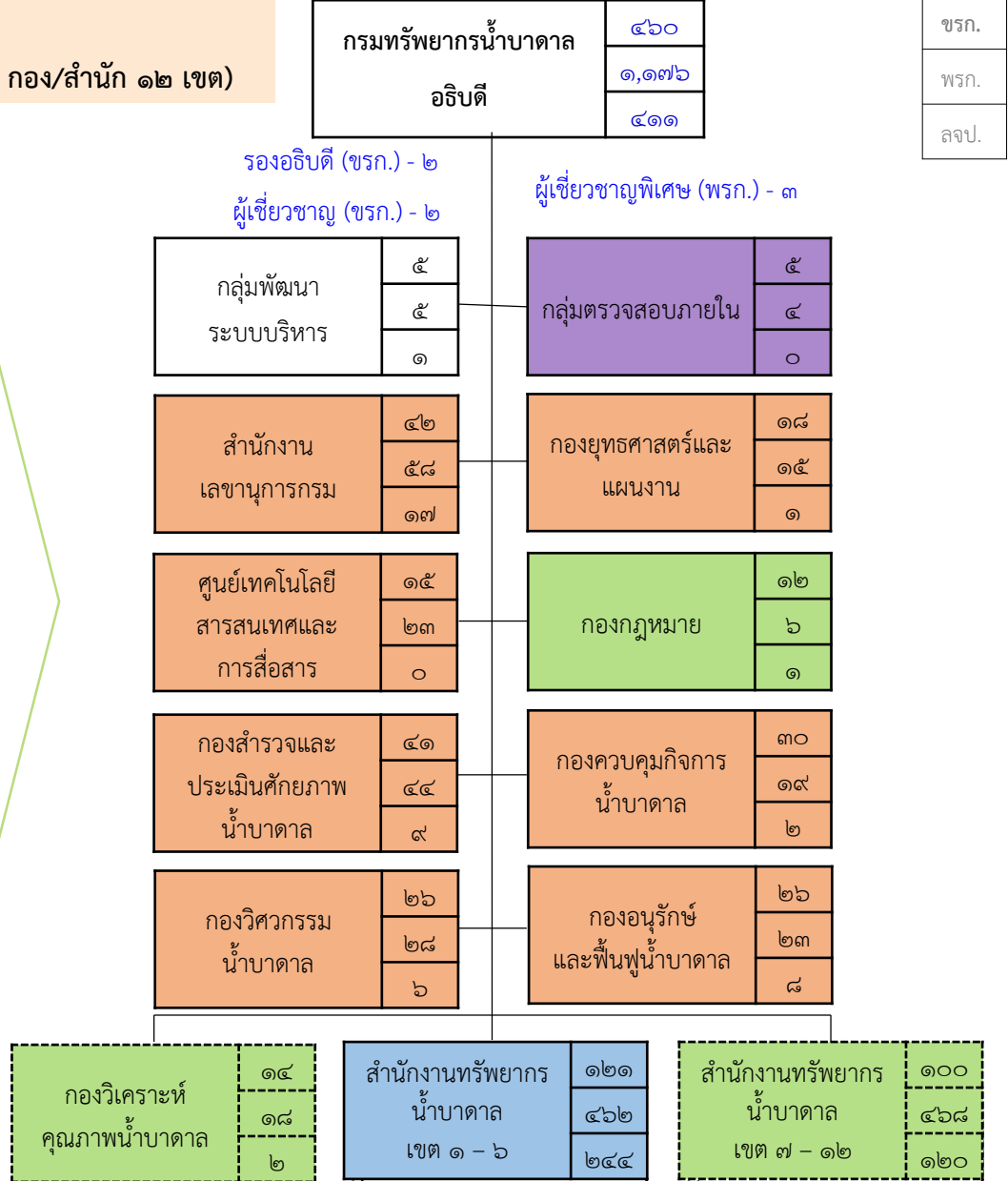
๔.๒ การแบ่งส่วนราชการ

ปัจจุบัน
(๓ กลุ่ม ๗ กอง/สำนัก ๖ เขต)

ข้อเสนอ
(๒ กลุ่ม ๙ กอง/สำนัก ๑๒ เขต)

ขรก.
พรก.
ลจป.

- หมายเหตุ :
- จัดตั้งใหม่
  - เปลี่ยนชื่อ
  - ปรับปรุงหน้าที่และอำนาจ
  - ปรับปรุงหน้าที่และอำนาจและเปลี่ยนชื่อ

๔.๓ การเปรียบเทียบการแบ่งส่วนราชการที่มีอยู่ในปัจจุบันและที่ขอปรับปรุงใหม่

๑

จัดตั้งใหม่ จำนวน ๘ หน่วยงาน

- กองกฎหมาย (ยกฐานะ)
- กองวิเคราะห์น้ำบาดาล
- สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๗-๑๒

๒

ขอเปลี่ยนชื่อ จำนวน ๖ หน่วยงาน

- สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๑-๖*

๓

ขอปรับหน้าที่และอำนาจ
จำนวน ๑ หน่วยงาน

- กลุ่มตรวจสอบภายใน

๔

ขอปรับหน้าที่และอำนาจ และเปลี่ยนชื่อ
จำนวน ๗ หน่วยงาน

- สำนักงานเลขาธิการกรม*
- กองอนุรักษ์และฟื้นฟูน้ำบาดาล*
- กองควบคุมกิจการน้ำบาดาล*
- กองสำรวจและประเมินศักยภาพน้ำบาดาล*
- กองวิศวกรรมน้ำบาดาล*
- กองยุทธศาสตร์และแผนงาน*
- ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร*

๑

จัดตั้งใหม่ จำนวน ๘ หน่วยงาน

- กองกฎหมาย (ยกฐานะ)
- กองวิเคราะห์น้ำบาดาล
- สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๗-๑๒

କେନ୍ଦ୍ର

อำนาจหน้าที่ (กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมทรัพยากรน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๕๑)	อำนาจหน้าที่ที่ขอปรับปรุง
(ก) ตรวจสอบวิเคราะห์คุณภาพน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค อุตสาหกรรมและเกษตรกรรม	(ก) ตรวจสอบ รับรองคุณภาพ และปรับปรุงคุณภาพน้ำบาดาลกำหนดมาตรฐาน พัฒนารูปแบบ และวิธีการปรับปรุงคุณภาพน้ำบาดาล
	(ข) รับรอง ควบคุม กำกับ ดูแล และกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการให้ความเห็นชอบ สถาบันวิเคราะห์คุณลักษณะของน้ำบาดาลที่จะใช้บริโภคได้ภาคเอกชน
	(ค) ตรวจสอบวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาลเพื่อสนับสนุนงานวิชาการด้านน้ำบาดาล รวมทั้งเพื่อการ อุปโภค บริโภค เกษตรกรรม และอุตสาหกรรม
	(ง) วิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาลในพื้นที่เสี่ยงต่อการปนเปื้อนของสารพิษสู่แหล่งน้ำบาดาล
	(จ) ศึกษา วิจัย และพัฒนาวิธีการวิเคราะห์ เครื่องมือการตรวจสอบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล
	(ฉ) ให้คำปรึกษา แนะนำ ด้านคุณภาพและการปรับปรุงคุณภาพน้ำบาดาล
	(ช) ปฏิบัติภารกิจร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับ มอบหมาย

อำนาจหน้าที่ (กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมทรัพยากรน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๕๑)	อำนาจหน้าที่ที่ขอปรับปรุง
	(ก) จัดทำข้อเสนอแนะ มาตรการ แผนงาน และงบประมาณในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ในส่วนที่รับผิดชอบ ให้สอดคล้องกับเป้าหมายและยุทธศาสตร์ของกรม จังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ข) ดำเนินการศึกษา สำรวจ ประเมินศักยภาพน้ำบาดาล และอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำบาดาลในระดับพื้นที่ (ค) บริหารจัดการ และพัฒนาแหล่งน้ำบาดาล ให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งด้านอุปโภคบริโภค อุตสาหกรรม และเกษตรกรรม (ง) ส่งเสริมและสนับสนุนในการกำกับดูแล ควบคุม เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล (จ) สนับสนุนการพัฒนาโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (ฉ) ดำเนินการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนแก่ประชาชนในพื้นที่ประสบภัยพิบัติธรรมชาติ (ช) ให้คำปรึกษาและถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาและบริหารจัดการน้ำบาดาลให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชน (ซ) สนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ (ฌ) ให้บริการข้อมูลและสารสนเทศน้ำบาดาลในพื้นที่รับผิดชอบ รวมทั้งบริการวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาลในเบื้องต้น (ญ) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

๒

ขอเปลี่ยนชื่อ จำนวน ๖ หน่วยงาน

- สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๑-๖

สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๑ - ๖ (เปลี่ยนชื่อ)

อำนาจหน้าที่ (กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมทรัพยากรน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๕๑)	อำนาจหน้าที่ที่ขอปรับปรุง
(ก) จัดทำข้อเสนอแนะ มาตรการ แผนงาน และงบประมาณในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ในส่วนที่รับผิดชอบ ให้สอดคล้องกับเป้าหมายและยุทธศาสตร์ของกรม จังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	(ก) จัดทำข้อเสนอแนะ มาตรการ แผนงาน และงบประมาณในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ในส่วนที่รับผิดชอบ ให้สอดคล้องกับเป้าหมายและยุทธศาสตร์ของกรม จังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
(ข) ดำเนินการศึกษา สำรวจ ประเมินศักยภาพน้ำบาดาล และอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำบาดาลในระดับพื้นที่	(ข) ดำเนินการศึกษา สำรวจ ประเมินศักยภาพน้ำบาดาล และอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำบาดาลในระดับพื้นที่
(ค) บริหารจัดการ และพัฒนาแหล่งน้ำบาดาล ให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งด้านอุปโภคบริโภค อุตสาหกรรม และเกษตรกรรม	(ค) บริหารจัดการ และพัฒนาแหล่งน้ำบาดาล ให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งด้านอุปโภคบริโภค อุตสาหกรรม และเกษตรกรรม
(ง) ส่งเสริมและสนับสนุนในการกำกับดูแล ควบคุม เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล	(ง) ส่งเสริมและสนับสนุนในการกำกับดูแล ควบคุม เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล
(จ) สนับสนุนการพัฒนาโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	(จ) สนับสนุนการพัฒนาโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
(ฉ) ดำเนินการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนแก่ประชาชนในพื้นที่ประสบภัยพิบัติธรรมชาติ	(ฉ) ดำเนินการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนแก่ประชาชนในพื้นที่ประสบภัยพิบัติธรรมชาติ
(ช) ให้คำปรึกษาและถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาและบริหารจัดการน้ำบาดาลให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชน	(ช) ให้คำปรึกษาและถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาและบริหารจัดการน้ำบาดาลให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชน
(ซ) สนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์	(ซ) สนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์
(ฌ) ให้บริการข้อมูลและสารสนเทศน้ำบาดาลในพื้นที่รับผิดชอบ รวมทั้งบริการวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาลในเบื้องต้น	(ฌ) ให้บริการข้อมูลและสารสนเทศน้ำบาดาลในพื้นที่รับผิดชอบ รวมทั้งบริการวิเคราะห์คุณภาพน้ำบาดาลในเบื้องต้น
(ญ) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย	(ญ) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

๓

ขอปรับหน้าที่และอำนาจ
จำนวน ๑ หน่วยงาน

- กลุ่มตรวจสอบภายใน

กลุ่มตรวจสอบภายใน (ขอปรับหน้าที่และอำนาจ)

อำนาจหน้าที่

(กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมทรัพยากรน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๕๑)

เพื่อทำหน้าที่หลักในการตรวจสอบการดำเนินงานภายในกรมและสนับสนุนการปฏิบัติงานของกรม
รับผิดชอบขึ้นตรงต่ออธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(ก) ดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจสอบด้านการบริหาร การเงิน และการบัญชีของกรมทรัพยากร
น้ำบาดาล

(ข) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับ
มอบหมาย

อำนาจหน้าที่ที่ขอปรับปรุง

เพื่อทำหน้าที่หลักในการตรวจสอบการดำเนินงานภายในกรมและสนับสนุนการปฏิบัติงานของกรม
รับผิดชอบขึ้นตรงต่ออธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล โดยมีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

(ก) ดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจสอบภายในด้านการบริหาร การเงิน การบัญชี และ **การพัสดุ**
ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

(ข) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับ
มอบหมาย

๔

ขอปรับหน้าที่และอำนาจ และเปลี่ยนชื่อ จำนวน ๗ หน่วยงาน

- สำนักงานเลขานุการกรม
- กองอนุรักษ์และฟื้นฟูน้ำบาดาล
- กองควบคุมกิจการน้ำบาดาล
- กองสำรวจและประเมินศักยภาพน้ำบาดาล
- กองวิศวกรรมน้ำบาดาล
- กองยุทธศาสตร์และแผนงาน
- ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

สำนักงานเลขาธิการกรม (ขอปรับหน้าที่และอำนาจ และเปลี่ยนชื่อ)

อำนาจหน้าที่ (กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมทรัพยากรน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๕๑)	อำนาจหน้าที่ที่ขอปรับปรุง
(ก) ดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไป งานสารบรรณ และงานช่วยอำนวยความสะดวกของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล	(ก) ดำเนินการเกี่ยวกับงานบริหารทั่วไป งานสารบรรณ งานช่วยอำนวยความสะดวก งานประสานราชการ งานเลขานุการ งานอาคารสถานที่ และงานยานพาหนะของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล
(ข) ดำเนินการเกี่ยวกับการการเงิน การบัญชี การงบประมาณ การพัสดุ อาคารสถานที่และยานพาหนะของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล	(ข) ดำเนินการเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ผลงานของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล
(ค) ดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การพัฒนาข้าราชการ การเสริมสร้างวินัยและรักษาระบบคุณธรรมของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล	(ค) ดำเนินการเกี่ยวกับ การจัดระบบงาน และการบริหารงานบุคคลของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล
(ง) ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลกิจกรรม ความรู้ ความก้าวหน้า และผลงานของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล	(ง) ดำเนินการเกี่ยวกับการการเงิน การบัญชี การงบประมาณ และการพัสดุของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล
	(จ) ดำเนินการอื่นใดที่มีได้กำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของส่วนราชการใดในกรมทรัพยากรน้ำบาดาล
	(ฉ) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

กองอนุรักษ์และฟื้นฟูน้ำบาดาล (ขอปรับหน้าที่และอำนาจ และเปลี่ยนชื่อ)

อำนาจหน้าที่

(กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมทรัพยากรน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๕๑)

- (ก) เสนอแนะมาตรการเกี่ยวกับการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล
- (ข) เฝ้าระวังระดับน้ำและคุณภาพน้ำบาดาล
- (ค) ป้องกันและแก้ไขวิกฤตน้ำบาดาล และผลกระทบต่อแหล่งน้ำบาดาลและสิ่งแวดล้อม
- (ง) ศึกษา วิจัย การอนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล
- (จ) ตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค อุตสาหกรรมและเกษตรกรรม
- (ฉ) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

อำนาจหน้าที่ที่ขอปรับปรุง

- (ก) เสนอแนะมาตรการเกี่ยวกับการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล
- (ข) **ติดตาม** เฝ้าระวังระดับน้ำและคุณภาพน้ำบาดาล
- (ค) ป้องกันและแก้ไขวิกฤตน้ำบาดาล และผลกระทบต่อทรัพยากรน้ำบาดาลและสิ่งแวดล้อม
- (ง) ศึกษา วิจัย การอนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล
- (จ) **สนับสนุน เสนอแนะ และเผยแพร่องค์ความรู้**ด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล ให้แก่ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคประชาชน
- (ฉ) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

กองควบคุมกิจการน้ำบาดาล (ขอปรับหน้าที่และอำนาจ และเปลี่ยนชื่อ)

อำนาจหน้าที่

(กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมทรัพยากรน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๕๑)

- (ก) ควบคุมการใช้ทรัพยากรน้ำบาดาลให้เป็นไปตามแผนการใช้ทรัพยากรน้ำบาดาลแห่งชาติ และแผนการจัดสรรทรัพยากรน้ำบาดาลอย่างยั่งยืน
- (ข) กำกับ ดูแล การประกอบกิจการน้ำบาดาล ตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล
- (ค) ฝึกอบรมผู้ควบคุม รับผิดชอบการเจาะน้ำบาดาลและการอุดกลบ่อน้ำบาดาล
- (ง) ปฏิบัติภารกิจในการจัดให้มีการจดทะเบียนข่งเจาะน้ำบาดาลและผู้รับเหมาเจาะน้ำบาดาล รวมทั้งดำเนินการเพื่อออกหนังสือรับรองให้วิศวกรและนักธรณีวิทยา
- (จ) บริหารจัดการกองทุนน้ำบาดาล รวมทั้งบริหารโครงการต่าง ๆ ในกองทุนน้ำบาดาล
- (ฉ) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

อำนาจหน้าที่ที่ขอปรับปรุง

- (ก) ควบคุมการใช้ทรัพยากรน้ำบาดาลให้เป็นไปตามแผนการใช้ทรัพยากรน้ำบาดาลแห่งชาติ และแผนการจัดสรรทรัพยากรน้ำบาดาลอย่างยั่งยืน
- (ข) กำกับ ดูแล การประกอบกิจการน้ำบาดาล ตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล
- (ค) กำหนด และเสนอแนะหลักสูตรการฝึกอบรมช่างเจาะน้ำบาดาล วิศวกร และนักธรณีวิทยา ผู้ควบคุมการเจาะน้ำบาดาล และการอุดกลบ่อน้ำบาดาล
- (ง) จดทะเบียน และจัดทำฐานข้อมูลข่งเจาะน้ำบาดาล วิศวกร และนักธรณีวิทยา
- (จ) บริหารจัดการกองทุนพัฒนาน้ำบาดาล รวมทั้งบริหารโครงการต่าง ๆ ในกองทุนน้ำบาดาล
- (ฉ) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของ หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

กองสำรวจและประเมินศักยภาพน้ำบาดาล (ขอปรับหน้าที่และอำนาจ และเปลี่ยนชื่อ)

อำนาจหน้าที่

(กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมทรัพยากรน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๕๑)

(ก) สำรวจและทำแผนที่อุทกธรณีวิทยา

(ข) สำรวจธรณีฟิสิกส์ และภาพถ่ายทางอากาศ และดาวเทียม

(ค) ดำเนินการเกี่ยวกับการสำรวจและประเมินศักยภาพน้ำบาดาล เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการ

(ง) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

อำนาจหน้าที่ที่ขอปรับปรุง

(ก) สำรวจธรณีวิทยา อุทกธรณีวิทยา และธรณีฟิสิกส์

(ข) กำหนดขอบเขตแอ่งน้ำบาดาล จำแนกชั้นน้ำบาดาล และประเมินศักยภาพน้ำบาดาล

(ค) จัดทำแผนที่อุทกธรณีวิทยาและแผนที่น้ำบาดาล

(ง) ศึกษา วิจัย และพัฒนาเทคโนโลยีด้านการสำรวจและประเมินศักยภาพน้ำบาดาล

(จ) ดำเนินการเกี่ยวกับการสำรวจและประเมินศักยภาพน้ำบาดาล เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการ

(ฉ) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

กองวิศวกรรมน้ำบาดาล (ขอปรับหน้าที่และอำนาจ และเปลี่ยนชื่อ)

อำนาจหน้าที่ (กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมทรัพยากรน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๕๑)	อำนาจหน้าที่ที่ขอปรับปรุง
(ก) เสนอแนะแผนงานและพัฒนากิจการน้ำบาดาล	(ก) เสนอแนะแผนงานและพัฒนากิจการน้ำบาดาล
(ข) ศึกษา วิจัย และพัฒนาเทคโนโลยีด้านการพัฒนาน้ำบาดาล	(ข) ศึกษา วิจัย และพัฒนาเทคโนโลยีด้านการพัฒนาน้ำบาดาล
(ค) พัฒนาและจัดทำมาตรฐาน ข้อกำหนด หลักเกณฑ์ และคู่มือด้านการพัฒนาและบริหารจัดการน้ำบาดาล	(ค) พัฒนาและจัดทำมาตรฐาน ข้อกำหนด หลักเกณฑ์ และคู่มือด้านการพัฒนาและบริหารจัดการน้ำบาดาล
(ง) ฝึกอบรม ถ่ายทอด และเผยแพร่ความรู้เทคนิคต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาน้ำบาดาล	(ง) ฝึกอบรม ถ่ายทอด และเผยแพร่ความรู้เทคนิคต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาน้ำบาดาล
(จ) ให้การสนับสนุนและคำปรึกษาด้านวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาน้ำบาดาล	(จ) สนองงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและบูรณาการงาน เพื่อสนับสนุนงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
(ฉ) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย	(ฉ) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

อำนาจหน้าที่ (กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมทรัพยากรน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๕๑)	อำนาจหน้าที่ที่ขอปรับปรุง
(ก) จัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการ อนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำบาดาล	(ก) ศึกษา วิเคราะห์ เพื่อเสนอแนะนโยบาย ทิศทางเป้าหมาย และวางแผนยุทธศาสตร์ในการจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล การจัดทำแผนยุทธศาสตร์กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ และเป้าหมายการดำเนินการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล
(ข) จัดทำแผนงานโครงการพัฒนาน้ำบาดาล	(ข) ศึกษา วิเคราะห์ กำกับดูแล กำหนดแนวทางหลักเกณฑ์ จัดลำดับความสำคัญของแผนงาน และโครงการ เพื่อเสนอขอรับการจัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนภารกิจของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล
(ค) ประสานการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล	(ค) ศึกษา วิเคราะห์ กำกับดูแล และติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนงาน/ โครงการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล
(ง) ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงานโครงการ	(ง) ดำเนินการเกี่ยวกับความร่วมมือกับต่างประเทศด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล
(จ) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย	(จ) สนับสนุนข้อมูลประกอบการจัดทำแผนการตรวจราชการประจำปี และประสานหน่วยงานรับตรวจ เพื่อรวบรวม วิเคราะห์ ข้อมูล ประกอบการตรวจราชการ
	(ฉ) การจัดทำรายงานการควบคุมภายใน ประจำปีงบประมาณ ตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายใน สำหรับหน่วยงานของรัฐ
	(ช) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ขอปรับหน้าที่และอำนาจ และเปลี่ยนชื่อ)

อำนาจหน้าที่ (กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมทรัพยากรน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๕๑)	อำนาจหน้าที่ที่ขอปรับปรุง
(ก) จัดระบบการสำรวจ การเก็บ และการใช้ประโยชน์ข้อมูลของหน่วยงานในสังกัดและเป็นศูนย์ข้อมูลและระบบสารสนเทศของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล	(ก) ศึกษา วิเคราะห์ จัดทำแนวนโยบาย และแผนปฏิบัติการดิจิทัล รวมทั้งจัดทำและตรวจสอบแผนงาน/ โครงการด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลที่เหมาะสมให้เป็นไปตามนโยบายและแผนระดับชาติ ว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
(ข) พัฒนาข้อมูลและระบบสารสนเทศทรัพยากรน้ำบาดาล และให้บริการ รวมทั้งเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศทรัพยากรน้ำบาดาล	(ข) ออกแบบ พัฒนา บริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานของระบบคอมพิวเตอร์ ระบบเครือข่ายและการสื่อสาร รวมทั้งระบบความมั่นคงปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสม
(ค) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย	(ค) ศึกษา พัฒนาระบบคลังข้อมูล ระบบฐานข้อมูล และการให้บริการข้อมูลสารสนเทศ รวมถึงการเชื่อมโยงข้อมูลให้เป็นศูนย์กลางข้อมูลด้านทรัพยากรน้ำบาดาลของประเทศ
	(ง) ออกแบบ พัฒนาระบบสารสนเทศและโปรแกรมประยุกต์ ที่ตอบสนองผู้ใช้บริการในทุกภาคส่วน รวมถึงการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์
	(จ) ออกแบบ พัฒนาระบบภูมิสารสนเทศและข้อมูลเชิงพื้นที่ สำหรับการวิเคราะห์และประมวลผลเพื่อประกอบการตัดสินใจของผู้บริหาร
	(ฉ) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

การวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงโครงสร้าง*

๑. ความเป็นมา
๒. การทบทวนบทบาท ภารกิจภาพรวมของกรม
๓. เหตุผลความจำเป็นในการขอปรับปรุงการแบ่งส่วนราชการ
๔. ภารกิจของส่วนราชการที่จะมีการแบ่งส่วนราชการใหม่
๕. ความสอดคล้องของภารกิจกับยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายและแผนงานสำคัญของรัฐบาลที่ส่วนราชการต้องรับผิดชอบ
๖. อัตรากำลังเจ้าหน้าที่
๗. ปริมาณงาน
๘. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่เป็นผลจากการดำเนินงานปรับปรุงโครงสร้าง
๙. ค่าใช้จ่าย
๑๐. ร่างกฎกระทรวง

๕. ความสอดคล้องของภารกิจกับยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายและแผนงานสำคัญของรัฐบาลที่ส่วนราชการต้องรับผิดชอบ

* อ้างอิงหนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ที่ นร ๑๒๐๐๒/ว๓ ลงวันที่ ๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

๕. ความสอดคล้องของภารกิจกับยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายและแผนงานสำคัญของรัฐบาลที่ส่วนราชการต้องรับผิดชอบ

ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี
(พ.ศ. ๒๕๖๑- ๒๕๘๐)

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านการสร้างการเติบโต
บนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

- ประเด็นที่ ๕ พัฒนาความมั่นคงน้ำ
พลังงาน และเกษตรที่เป็นมิตรต่อ
สิ่งแวดล้อม

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี
(พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

ประเด็นที่ ๑๘ การเติบโตอย่างยั่งยืน

- แผนย่อยที่ ๔. การจัดการมลพิษ
ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสารเคมีในภาคเกษตร
ทั้งระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล
- ประเด็นที่ ๑๙ การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ**
  - การพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบ
  - เพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบในการใช้น้ำอย่างประหยัด
รู้คุณค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับ
ระดับสากล

แผนการปฏิรูปประเทศ

ด้านที่ ๖

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- ประเด็นที่ ๒ การบริหารเชิงพื้นที่

นโยบายประเทศไทย ๔.๐

**การพัฒนานวัตกรรมในเชิงการบริหาร
จัดการ** เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางผลผลิต
และรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากร
น้ำบาดาลให้มีความยั่งยืน เพื่อเป็นฐานใน
การสนับสนุนการพัฒนาประเทศ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

**ข้อที่ ๔) ทนทางธรรมชาติและคุณภาพ
สิ่งแวดล้อม** สามารถสนับสนุนการเติบโต
ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีความมั่นคง
อาหาร พลังงาน และน้ำ

- ยุทธศาสตร์ ๔

นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความ
มั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕)

- **ประเด็นที่ ๑๘** การรักษาความมั่นคง
ด้านอาหารและน้ำ
- **ประเด็นที่ ๑๙** การรักษาความมั่นคง
ด้านทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน
(Sustainable Development Goals : SDGs)

เป้าหมายที่ ๖ สร้างหลัก

ประกันว่าจะมีการจัดให้มีน้ำและ
สุขอนามัยสำหรับทุกคน และมีการบริหาร
จัดการที่ยั่งยืน

ประเด็นการพัฒนา
ที่เร่งด่วน ๑๕ ประเด็น

ประเด็นที่ ๔ บริหารจัดการน้ำและมลพิษ

แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี
(พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

- **ด้านที่ ๑** การจัดการน้ำอุปโภค
บริโภค
- **ด้านที่ ๒** การสร้างความมั่นคงของ
น้ำภาคการผลิต
- **ด้านที่ ๖** การบริหารจัดการ โดยมิก
ยุทธและแผนงานตามแผนแม่บทการ
บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

แผนยุทธศาสตร์กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)

- **ประเด็นที่ ๒** บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
ทั้งน้ำผิวดินและน้ำใต้ดินแบบมีส่วนร่วม
เป็นธรรม และเพียงพอ
- เป้าหมายที่ ๑ จัดการและอนุรักษ์
พื้นที่ทรัพยากรน้ำให้สามารถใช้
ประโยชน์ได้อย่างพอเพียง

คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีนายกรัฐมนตรี
(พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา)

นโยบายหลัก

- นโยบายหลักด้านที่ ๕
การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขัน
ของไทย
- นโยบายหลักด้านที่ ๑๐
การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษา
สิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน

นโยบายเร่งด่วน

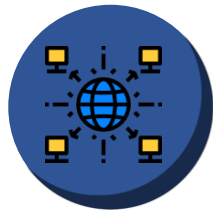
นโยบายเร่งด่วนเรื่องที่ ๑๑ การจัดเตรียมมาตรการรองรับ
ภัยแล้งและอุทกภัยตั้งแต่การป้องกันก่อนเกิดภัย

๕. ความสอดคล้องของภารกิจกับยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายและแผนงานสำคัญของรัฐบาลที่ส่วนราชการต้องรับผิดชอบ

พ.ร.บ.น้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐
และที่แก้ไขเพิ่มเติม
พ.ร.บ.ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑

- กำหนดให้น้ำบาดาล เป็น ทรัพยากรน้ำ สาธารณะ การบริหารจัดการน้ำบาดาล จึงต้องอยู่ภายใต้ พ.ร.บ. ฉบับนี้
- การเตรียมข้อมูลด้านวิชาการ การกำหนดหลักเกณฑ์ การปรับปรุง มาตรการและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

พ.ร.บ. กำหนดแผนและขั้นตอนการ
กระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

- แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ และแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒)
- (ร่าง) แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕ และ (ร่าง) แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕

มติคณะรัฐมนตรี

มติฯ ที่เกี่ยวข้องกับ

- การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และการแก้ปัญหาภัยแล้ง

(ร่าง) แผนการรับมือภารกิจของสำนักงานตำรวจ
แห่งชาติเกี่ยวกับการกระทำความผิด
ด้านทรัพยากรธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๘

ด้านการสืบสวน สอบสวน การขออนุมัติศาล
ตรวจค้น การจับกุม การสอบสวนคดีอาญา การ
ป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดตาม
กฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล และกฎหมายว่าด้วย
ทรัพยากรน้ำ

คำชี้แจงประกอบการแบ่งส่วนราชการภายในกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

การวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงโครงสร้าง*

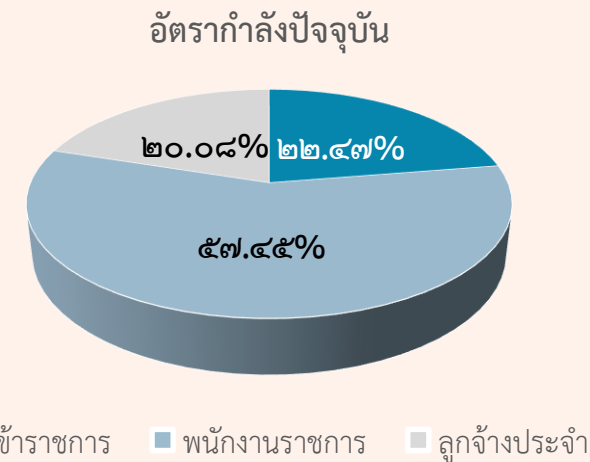

๑. ความเป็นมา
๒. การทบทวนบทบาท ภารกิจภาพรวมของกรม
๓. เหตุผลความจำเป็นในการขอปรับปรุงการแบ่งส่วนราชการ
๔. ภารกิจของส่วนราชการที่จะมีการแบ่งส่วนราชการใหม่
๕. ความสอดคล้องของภารกิจกับยุทธศาสตร์ชาติ นโยบาย และแผนงานสำคัญของรัฐบาลที่ส่วนราชการต้องรับผิดชอบ

๖. อัตรากำลังเจ้าหน้าที่

๗. ปริมาณงาน
๘. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่เป็นผลจากการดำเนินงานปรับปรุงโครงสร้าง
๙. ค่าใช้จ่าย
๑๐. ร่างกฎกระทรวง

๖. อัตรากำลังเจ้าหน้าที่

กรมทรัพยากรน้ำบาดาล มีกรอบอัตรากำลัง รวม ๒,๐๔๗ อัตราสรุป ดังนี้

- ข้าราชการ มีอัตรากำลัง ๔๖๐ อัตรา
- พนักงานราชการ มีอัตรากำลัง ๑,๑๗๖ อัตรา
- ลูกจ้างประจำ มีอัตรากำลัง ๔๑๑ อัตรา

* อ้างอิงหนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ที่ นร ๑๒๐๐๒/ว๓ ลงวันที่ ๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

เปรียบเทียบกรอบอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ในปัจจุบันและที่ขอปรับปรุง

การแบ่งส่วนราชการในปัจจุบัน	อัตรากำลัง			การแบ่งส่วนราชการที่ขอปรับปรุงใหม่	อัตรากำลัง		
	ข้าราชการ	พนักงาน ราชการ	ลูกจ้างประจำ		ข้าราชการ	พนักงาน ราชการ	ลูกจ้างประจำ
ก. ราชการบริหารส่วนกลาง				ก. ราชการบริหารส่วนกลาง			
ผู้บริหาร				ผู้บริหาร			
อธิบดี	๑	๐	๐	อธิบดี	๑	๐	๐
รองอธิบดี	๒	๐	๐	รองอธิบดี	๒	๐	๐
ผู้เชี่ยวชาญ				ผู้เชี่ยวชาญ			
ผู้เชี่ยวชาญ	๒	๐	๐	ผู้เชี่ยวชาญ	๒	๐	๐
ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ	๐	๓	๐	ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ	๐	๓	๐
๑) กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร	๕	๕	๑	๑) กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร	๕	๕	๑
๒) กลุ่มตรวจสอบภายใน	๕	๔	๐	๒) กลุ่มตรวจสอบภายใน	๕	๔	๐
๓) กลุ่มนิติการ	๑๒	๖	๑	๓) กองกฎหมาย	๑๒	๖	๑
๔) สำนักบริหารกลาง	๔๒	๕๘	๑๗	๔) สำนักงานเลขานุการกรม	๔๒	๕๘	๑๗
๕) กองแผนงาน	๑๘	๑๕	๑	๕) กองยุทธศาสตร์และแผนงาน	๑๘	๑๕	๑
๖) ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศทรัพยากรน้ำบาดาล	๑๕	๒๓	๐	๖) ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	๑๕	๒๓	๐
๗) สำนักควบคุมกิจการน้ำบาดาล	๓๐	๑๙	๒	๗) กองควบคุมกิจการน้ำบาดาล	๓๐	๑๙	๒
๘) สำนักพัฒนาน้ำบาดาล	๒๖	๒๘	๖	๘) กองวิศวกรรมน้ำบาดาล	๒๖	๒๘	๖
๙) สำนักสำรวจและประเมินศักยภาพน้ำบาดาล	๔๑	๔๔	๙	๙) กองสำรวจและประเมินศักยภาพน้ำบาดาล	๔๑	๔๔	๙
๑๐) สำนักอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาล	๔๐	๔๑	๑๐	๑๐) กองอนุรักษ์และฟื้นฟูน้ำบาดาล	๒๖	๒๓	๘
				๑๑) กองวิเคราะห์น้ำบาดาล	๑๔	๑๘	๒

เปรียบเทียบกรอบอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ในปัจจุบันและที่ขอปรับปรุง - ต่อ

การแบ่งส่วนราชการในปัจจุบัน	อัตรากำลัง			การแบ่งส่วนราชการที่ขอปรับปรุงใหม่	อัตรากำลัง		
	ข้าราชการ	พนักงาน ราชการ	ลูกจ้างประจำ		ข้าราชการ	พนักงาน ราชการ	ลูกจ้างประจำ
ข. ราชการบริหารส่วนกลางในภูมิภาค				ข. ราชการบริหารส่วนกลางในภูมิภาค			
๑๑) สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๑	๓๘	๑๕๕	๗๖	๑๒) สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๑	๒๑	๗๗	๕๐
๑๒) สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๒	๓๔	๑๕๕	๖๘	๑๓) สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๒	๑๘	๗๗	๔๐
๑๓) สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๓	๓๘	๑๕๕	๔๗	๑๔) สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๓	๒๐	๗๗	๓๓
๑๔) สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๔	๓๗	๑๕๕	๖๙	๑๕) สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๔	๒๑	๗๗	๔๕
๑๕) สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๕	๓๗	๑๕๕	๖๙	๑๖) สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๕	๒๑	๗๗	๕๕
๑๖) สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๖	๓๗	๑๕๕	๓๕	๑๗) สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๖	๒๐	๗๗	๒๑
				๑๘) สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๗	๑๗	๗๘	๒๖
				๑๙) สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๘	๑๖	๗๘	๒๘
				๒๐) สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๙	๑๘	๗๘	๑๔
				๒๑) สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๑๐	๑๖	๗๘	๒๔
				๒๒) สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๑๑	๑๖	๗๘	๑๔
				๒๓) สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๑๒	๑๗	๗๘	๑๔

คำชี้แจงประกอบการแบ่งส่วนราชการภายในกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

การวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงโครงสร้าง*

๑. ความเป็นมา
๒. การทบทวนบทบาท ภารกิจภาพรวมของกรม
๓. เหตุผลความจำเป็นในการขอปรับปรุงการแบ่งส่วนราชการ
๔. ภารกิจของส่วนราชการที่จะมีการแบ่งส่วนราชการใหม่
๕. ความสอดคล้องของภารกิจกับยุทธศาสตร์ชาติ นโยบาย และแผนงานสำคัญของรัฐบาลที่ส่วนราชการต้องรับผิดชอบ
๖. อัตรากำลังเจ้าหน้าที่

๗. ปริมาณงาน

๘. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่เป็นผลจากการดำเนินงานปรับปรุงโครงสร้าง
๙. ค่าใช้จ่าย
๑๐. ร่างกฎกระทรวง

๗. ปริมาณงาน

งาน/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	หน่วยงาน	ปีงบประมาณ ๒๕๖๖	ปีงบประมาณ ๒๕๖๗			ปีงบประมาณ ๒๕๖๘			ปีงบประมาณ ๒๕๖๙			รวม
				๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	
๑. งานบริหารงานทั่วไป	จำนวนบุคลากรที่มีใบประกอบวิชาชีพ	อธิบดี	๗	๗	๗	๗	๗	๗	๗	๗	๗	๗	๗
๒. งานบริหารงานทั่วไป	จำนวนบุคลากรที่มีใบประกอบวิชาชีพ	อธิบดี	๗	๗	๗	๗	๗	๗	๗	๗	๗	๗	๗
๓. งานบริหารงานทั่วไป	จำนวนบุคลากรที่มีใบประกอบวิชาชีพ	อธิบดี	๗	๗	๗	๗	๗	๗	๗	๗	๗	๗	๗
๔. งานบริหารงานทั่วไป	จำนวนบุคลากรที่มีใบประกอบวิชาชีพ	อธิบดี	๗	๗	๗	๗	๗	๗	๗	๗	๗	๗	๗
๕. งานบริหารงานทั่วไป	จำนวนบุคลากรที่มีใบประกอบวิชาชีพ	อธิบดี	๗	๗	๗	๗	๗	๗	๗	๗	๗	๗	๗
๖. งานบริหารงานทั่วไป	จำนวนบุคลากรที่มีใบประกอบวิชาชีพ	อธิบดี	๗	๗	๗	๗	๗	๗	๗	๗	๗	๗	๗
๗. งานบริหารงานทั่วไป	จำนวนบุคลากรที่มีใบประกอบวิชาชีพ	อธิบดี	๗	๗	๗	๗	๗	๗	๗	๗	๗	๗	๗
๘. งานบริหารงานทั่วไป	จำนวนบุคลากรที่มีใบประกอบวิชาชีพ	อธิบดี	๗	๗	๗	๗	๗	๗	๗	๗	๗	๗	๗
๙. งานบริหารงานทั่วไป	จำนวนบุคลากรที่มีใบประกอบวิชาชีพ	อธิบดี	๗	๗	๗	๗	๗	๗	๗	๗	๗	๗	๗
๑๐. งานบริหารงานทั่วไป	จำนวนบุคลากรที่มีใบประกอบวิชาชีพ	อธิบดี	๗	๗	๗	๗	๗	๗	๗	๗	๗	๗	๗

* อ้างอิงหนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ที่ นร ๑๒๐๐๒/ว๓ ลงวันที่ ๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

๑. กองกฎหมาย

งาน/ กิจกรรม	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	๒๕๕๑	ปริมาณงานย้อนหลัง			ปัจจุบัน	เป้าหมายล่วงหน้า			หมายเหตุ
				๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	
๑. งานด้านกฎหมาย											
- การปรับปรุงกฎหมายตามแผนพัฒนากฎหมาย	จำนวนกฎหมายที่ได้รับการปรับปรุง	ฉบับ	๗	๑๐	๔	๑๔	๙	๑๒	๑๐	๑๐	
๒. งานด้านดำเนินคดี											
๒.๑ คดีอาญา (เปรียบเทียบคดี)	จำนวนคดี	คดี	๔๖๗	๒,๓๓๘	๑,๘๑๒	๓,๕๖๘	๖,๐๐๐	๔,๘๐๐	๓,๓๐๐	๒,๓๐๐	
	วงเงิน	ล้านบาท	๐.๖๒๙๗	๒.๐๙๐๕	๒.๑๕๓๔	๔.๙๑๙๑	-	-	-	-	
๒.๒ คดีแพ่ง	จำนวนคดี	คดี	๒	๘	๑๑	๑	๖	-	-	-	
	วงเงิน	ล้านบาท	๐.๓๐๐๑	๒.๙๖๘๖	๑๐.๘๓๑๔	๐.๑๙๒๙	๒.๙๙๓๕	-	-	-	
๒.๓ คดีปกครอง	จำนวนคดี	คดี	-	๔	๘	๔	๑	-	-	-	
	วงเงิน	ล้านบาท	-	๑.๑๑๒๑	๑๖.๑๒๖๖	เพิกถอนTOR/วินัย	๐.๐๑๐๐	-	-	-	
๒.๔ คดีรับผิดทางละเมิด	จำนวนคดี	คดี	๑	๕	๓	๗	๙	๙	๕	๕	
	วงเงิน	ล้านบาท	๐.๒๑๐๐	๕.๑๑๕๓	๒.๓๘๗๓	๒.๕๐๐๐	-	-	-	-	
๒.๕ คดีคงค้าง	จำนวนคดี	คดี	-	-	-	-	๖,๐๐๐	๔,๘๐๐	๓,๓๐๐	๒,๓๐๐	
	วงเงิน	ล้านบาท	-	-	-	-	-	-	-	-	
๓. งานด้านนิติกรรมสัญญา	จำนวนสัญญา	ฉบับ	๑๓๐	๒๑๕	๑๗๕	๒๔๑	๒๕๐	๒๕๐	๒๕๐	๒๕๐	
๔. การชี้แจง ให้ความเห็น คำปรึกษา ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับข้อกฎหมาย	จำนวนเรื่องที่พิจารณา วินิจฉัย ตีความ วิเคราะห์ นำไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ	เรื่อง	๕๐	๑๐๘	๔๐	๑๒๐	๑๔๐	๑๖๐	๑๖๐	๑๖๐	

๒. กองอนุรักษ์และฟื้นฟูน้ำบาดาล

งาน/ กิจกรรม	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	๒๕๕๑	ปริมาณงานย้อนหลัง			ปัจจุบัน	เป้าหมายล่วงหน้า			หมายเหตุ
				๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	
๑. โครงการวางเครือข่ายสังเกตการณ์น้ำบาดาลเพื่อติดตามสถานการณ์น้ำบาดาล	จำนวนบ่อสังเกตการณ์ที่ดำเนินการ	บ่อ	-	๑,๘๗๒	๒,๕๐๖	-	-	-	-	-	
๒. โครงการสำรวจและศึกษาค่าพื้นฐานโลหะหนักในน้ำบาดาล	จำนวนบ่อน้ำบาดาลที่ได้รับการสำรวจฯ	บ่อ	-	๑๕	๔๔	-	-	-	-	-	
๓. โครงการระบบติดตามเฝ้าระวังระดับน้ำบาดาลและคุณภาพน้ำบาดาลทั่วประเทศ	จำนวนบ่อน้ำบาดาลที่ติดตามเฝ้าระวัง	บ่อ	-	-	-	๑๓	๑๓	๑๓	๒๐	๒๐	
๔. โครงการเติมน้ำใต้ดินระดับตื้น	จำนวนพื้นที่ที่ดำเนินการ	แห่ง	-	-	-	๕๓๐	-	๓๐๐	๑,๑๖๒	๑,๑๕๒	
๕. โครงการระบบฐานข้อมูลอุทกธรณีวิทยาในรูปแบบสามมิติเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล	จำนวนพื้นที่ที่ดำเนินการ	จังหวัด	-	-	-	-	-	๒๙	๒๐	๑๔	

๓. กองวิเคราะห์น้ำบาดาล

งาน/ กิจกรรม	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	๒๕๕๑	ปริมาณงานย้อนหลัง			ปัจจุบัน	เป้าหมายล่วงหน้า			หมายเหตุ
				๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓		๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗
๑. วิเคราะห์คุณสมบัติทางกายภาพและเคมี	จำนวนตัวอย่างที่ได้รับการตรวจสอบคุณภาพ	ตัวอย่าง	๘,๖๖๐	๒๖,๒๙๘	๑๑,๗๐๘	๙,๕๙๖	๙,๕๙๖	๙,๕๙๖	๑๘,๖๐๐	๑๕,๐๐๐	
๒. วิเคราะห์คุณสมบัติที่เป็นพิษ	จำนวนตัวอย่างที่ได้รับการตรวจสอบคุณภาพ	ตัวอย่าง	๒,๐๐๐	๑๓,๓๔๘	๔,๘๘๒	๔,๐๓๘	๔,๐๓๘	๔,๐๓๘	๑๓,๑๐๐	๑๑,๕๐๐	
๓. วิเคราะห์คุณสมบัติแบคทีเรีย	จำนวนตัวอย่างที่ได้รับการตรวจสอบคุณภาพ	ตัวอย่าง	๑,๕๐๐	๘,๕๓๕	๑๐๘	๒๙๒	๒๙๒	๒๙๒	๙,๐๐๐	๙,๐๐๐	
๔. วิเคราะห์สารอินทรีย์ระเหยง่าย (VOCs)	จำนวนตัวอย่างที่ได้รับการตรวจสอบคุณภาพ	ตัวอย่าง	-	๔๗	-	๘๗	๘๗	๘๗	๒๐๐	๒๐๐	
๕. ทำโครงการสำรวจตรวจสอบระบบประปาบาดาล	จำนวนพื้นที่ที่ดำเนินการ	จังหวัด	-	๖	-	-	-	-	๙	๙	
๖. ทำโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการปรับปรุงคุณภาพน้ำ	จำนวนพื้นที่ที่ดำเนินการ	แห่ง	๖	-	-	-	-	-	-	-	
๗. รับรองมาตรฐานสถาบันวิเคราะห์คุณสมบัติของน้ำบาดาลที่จะใช้บริโภคได้ภาคเอกชน	จำนวนบริษัทที่ได้รับรองมาตรฐาน	บริษัท	๑	๑	๒	๒	-	-	-	-	
๘. ระบบสารสนเทศงานวิเคราะห์คุณภาพน้ำ (E-Lab)	จำนวนระบบที่ดำเนินการ	ระบบ	-	-	๑	-	-	๑	๑	๑	
๙. สรุปลักษณะน้ำบาดาลรายจังหวัด	จำนวนพื้นที่ที่ดำเนินการ	จังหวัด	-	-	๗๖	๗๖	๗๖	๗๖	๗๖	๗๖	

๔. สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๑ (ลำปาง)

งาน/ กิจกรรม	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ปริมาณงานย้อนหลัง			ปัจจุบัน	เป้าหมายล่วงหน้า				หมายเหตุ
			๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗		
๑. จำนวนโครงการ	จำนวนโครงการที่ดำเนินงาน	โครงการ	๑๕	๙	๑๖	๑๕	๔	๔	๓	-	
๒. งบประมาณโครงการ	จำนวนงบประมาณโครงการที่ได้รับ	ล้านบาท/ ปี	๒๐๕.๔๒	๑๔๗.๐๗	๗๒.๘๐	๑๕๘.๘๙	๒๘๕.๗๖	-	-	-	
๓. ครั้วเรือนที่ได้รับประโยชน์	จำนวนครั้วเรือนที่ได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการ	ครั้วเรือน/ ปี	๓๑,๔๑๙	๑๗,๓๐๐	๗๑,๓๕๓	๓๑,๔๑๙	๒,๒๘๗	๗,๕๘๑	๘๘๒	-	
๔. ประชาชนที่ได้รับประโยชน์	จำนวนประชาชนที่ได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการ	คน/ ปี	๑๐๖,๔๔๓	๕๗,๖๓๕	๒๐๐,๘๖๓	๑๐๖,๔๔๓	๖,๓๔๒	๒๑,๕๘๑	๑,๖๘๒	-	
๕. ปริมาณน้ำที่สามารถสูบได้	ปริมาณน้ำที่สูบได้จากการดำเนินโครงการทั้งหมด	ลบ.ม./ ปี	๕๒๐,๖๓๕	๓๘๕,๒๓๗	๙๕๑,๙๐๓	๕๒๐,๖๓๕	๘๖,๗๕๕	๒๔๐,๙๙๕	๑๕๓,๗๗๐	-	
๖. ปริมาณน้ำตามใบอนุญาต	ปริมาณน้ำบาดาลตามใบอนุญาต	ลบ.ม./ วัน	๔๘๐,๑๒๓	๕๑๘,๖๑๐	๕๕๕,๓๕๑	๕๙๕,๓๐๑	๖๓๐,๐๐๐	๖๗๐,๐๐๐	๗๑๐,๐๐๐	-	
๗. ปริมาณน้ำที่ใช้จริง	ปริมาณน้ำที่สามารถ	ลบ.ม./ วัน	๓๓๒,๐๕๔	๒๑๒,๘๐๗	๓๘๕,๕๑๖	๔๒๑,๓๗๘	๔๕๐,๐๐๐	๔๘๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐	-	
๘. การเก็บตัวอย่างน้ำบาดาล	จำนวนตัวอย่างน้ำบาดาลที่ได้รับการตรวจสอบคุณภาพ	ตัวอย่าง/ ปี	๓๓๒	๒๐๔	๓๙๑	๑๘๕	๔๗	๑๒๒	๖๐	-	
๙. การตรวจสอบบ่อน้ำบาดาล	จำนวนบ่อน้ำบาดาลที่ได้รับการตรวจสอบ	บ่อ/ ปี	๕๙๕	๖๘๒	๘๐๔	๘๖๔	๘๘๘	๙๗๗	๘๗๖	-	
๑๐. คำขออนุญาตเจาะ/ใช้น้ำบาดาล	จำนวนคำขออนุญาตเจาะ/ใช้น้ำบาดาลที่ต้องพิจารณา	เรื่อง/ ปี	-	-	๘,๒๐๔	๑๗,๙๓๔	๑๗,๐๐๐	๑๘,๐๐๐	๑๙,๐๐๐	-	
๑๑. บ่อภาครัฐ	จำนวนบ่อภาครัฐในพื้นที่รับผิดชอบ	บ่อ	๒๔,๕๒๒	๒๔,๗๒๖	๒๕,๑๑๗	๒๕,๓๐๒	๒๕,๓๓๒	๒๕,๓๖๒	๒๕,๓๙๒	-	
๑๒. บ่อภาคเอกชน	จำนวนบ่อภาคเอกชนในพื้นที่รับผิดชอบ	บ่อ	๗,๕๕๒	๘,๒๗๙	๘,๙๕๔	๙,๘๘๗	๑๐,๕๐๐	๑๑,๓๐๐	๑๒,๐๐๐	-	
๑๓. สถานีสังเกตการณ์	จำนวนสถานีสังเกตการณ์ในพื้นที่รับผิดชอบ	สถานี	๘๔	๘๔	๑๓๒	๑๑๓	๑๑๓	๑๑๓	๑๒๒	-	
๑๔. บ่อสังเกตการณ์	จำนวนบ่อสังเกตการณ์ในพื้นที่รับผิดชอบ	บ่อ	๑๔๙	๑๔๙	๑๙๙	๑๙๑	๑๙๑	๑๙๑	๒๐๙	-	

๕. สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๒ (สุพรรณบุรี)

งาน/ กิจกรรม	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ปริมาณงานย้อนหลัง			ปัจจุบัน	เป้าหมายล่วงหน้า				หมายเหตุ
			๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗		
๑. จำนวนโครงการ	จำนวนโครงการที่ดำเนินงาน	โครงการ	๗	๗	๑๔	๑๘	๕	๖	๖	-	
๒. งบประมาณโครงการ	จำนวนงบประมาณโครงการที่ได้รับ	ล้านบาท/ปี	๑๗๓.๐๒	๑๘๖.๔๔	๖๖.๔๐	๔๙.๔๐	๓๕๐.๒๗	๑๗๓.๐๒	๑๘๖.๔๔	-	
๓. ครั้วเรือนที่ได้รับประโยชน์	จำนวนครั้วเรือนที่ได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการ	ครั้วเรือน/ ปี	๒๑,๖๑๕	๑๗,๘๕๓	๔๑,๒๑๒	๙,๕๒๘	๔๗๒	๒๑,๘๓๐	๑๘,๐๗๗	-	
๔. ประชาชนที่ได้รับประโยชน์	จำนวนประชาชนที่ได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการ	คน/ ปี	๗๗,๐๖๐	๖๐,๔๑๒	๑๖๔,๗๒๘	๓๖,๙๓๖	๑,๘๘๘	๘๑,๘๔๐	๗๒,๓๐๘	-	
๕. ปริมาณน้ำที่สามารถสูบได้	ปริมาณน้ำที่สูบได้จากการดำเนินโครงการทั้งหมด	ลบ.ม./ปี	๔,๘๑๐,๖๒๐	๖,๒๐๔,๕๘๐	๖,๓๙๔,๔๓๐	๑,๒๘๗,๖๙๓,๓๔๕	๖๔๙,๖๐๐	๑๓,๒๗๘,๙๖๐	๑๑,๒๙๕,๔๕๐	-	
๖. ปริมาณน้ำตามใบอนุญาต	ปริมาณน้ำบาดาลตามใบอนุญาต	ลบ.ม./วัน	๗๗๑,๐๙๔	๘๓๐,๑๔๙	๙๔๙,๗๖๐	๑,๐๓๙,๘๔๕	๑,๑๒๐,๐๐๐	๑,๒๑๐,๐๐๐	๑,๓๐๐,๐๐๐	-	
๗. ปริมาณน้ำที่ใช้จริง	ปริมาณน้ำที่สามารถ	ลบ.ม./วัน	๓๕๖,๕๓๔	๓๐๐,๗๒๕	๔๒๓,๕๖๙	๔๗๔,๗๕๑	๕๐๔,๐๐๐	๕๔๔,๕๐๐	๕๘๕,๐๐๐	-	
๘. การเก็บตัวอย่างน้ำบาดาล	จำนวนตัวอย่างน้ำบาดาลที่ได้รับการตรวจสอบคุณภาพ	ตัวอย่าง/ปี	๖๕๕	๖๐๗	๓๕๐	๘๙๑	๑,๐๓๗	๑,๑๗๐	๑,๔๙๖	-	
๙. การตรวจสอบบ่อน้ำบาดาล	จำนวนบ่อน้ำบาดาลที่ได้รับการตรวจสอบ	บ่อ/ปี	๘๑๕	๗๒๙	๘๐๐	๑,๐๑๙	๙๕๐	๑,๑๔๐	๑,๓๖๘	-	
๑๐. คำขออนุญาตเจาะ/ใช้น้ำบาดาล	จำนวนคำขออนุญาตเจาะ/ใช้น้ำบาดาลที่ต้องพิจารณา	เรื่อง/ปี	๖๑๕	๘๘๕	๑,๕๐๖	๑,๑๗๒	๑,๔๑๐	๑,๖๙๒	๒,๐๓๐	-	
๑๑. บ่อภาครัฐ	จำนวนบ่อภาครัฐในพื้นที่รับผิดชอบ	บ่อ	๒๔๕	๓๐๔	๓๔๔	๑๓๑				-	
๑๒. บ่อภาคเอกชน	จำนวนบ่อภาคเอกชนในพื้นที่รับผิดชอบ	บ่อ	๖,๖๙๙	๗,๑๖๖	๘,๑๘๓	๘,๙๗๖	๙,๘๕๐	๑๐,๘๐๐	๑๑,๗๕๐	-	
๑๓. สถานีสังเกตการณ์	จำนวนสถานีสังเกตการณ์ในพื้นที่รับผิดชอบ	สถานี	๙๓	๑๔๐	๑๖๘	๑๗๗	๑๘๐	๒๔๓	๓๐๖	-	
๑๔. บ่อสังเกตการณ์	จำนวนบ่อสังเกตการณ์ในพื้นที่รับผิดชอบ	บ่อ	๒๓๐	๓๓๙	๓๓๒	๓๖๙	๓๗๕	๕๒๗	๖๗๕	-	

๖. สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๓ (สระบุรี)

งาน/ กิจกรรม	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ปริมาณงานย้อนหลัง			ปัจจุบัน	เป้าหมายล่วงหน้า				หมายเหตุ
			๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗		
๑. จำนวนโครงการ	จำนวนโครงการที่ดำเนินงาน	โครงการ	๖	๕	๑๗	๘	๓	๖	๖	-	
๒. งบประมาณโครงการ	จำนวนงบประมาณโครงการที่ได้รับ	ล้านบาท/ปี	๑๘๒.๖๘	๑๒๑.๐๖	๘๔.๓๖	๔๐.๗๓	๑๑๖.๒๖	-	-	-	
๓. คริวเรือนที่ได้รับประโยชน์	จำนวนคริวเรือนที่ได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการ	คริวเรือน/ ปี	๘,๓๑๓	๖,๙๐๖	๔๙,๘๒๖	๑,๐๕๓	๕๐๗	๔,๕๑๗	๔,๕๕๗	-	
๔.ประชาชนที่ได้รับประโยชน์	จำนวนประชาชนที่ได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการ	คน/ ปี	๓๒,๗๓๖	๒๗,๓๖๘	๑๗๕,๘๖๙	๔,๙๑๔	๒,๐๒๘	๑๘,๐๖๘	๑๘,๒๒๘	-	
๕. ปริมาณน้ำที่สามารถสูบได้	ปริมาณน้ำที่สูบได้จากการดำเนินโครงการทั้งหมด	ลบ.ม./ปี	๕,๗๕๙,๔๒๔	๖,๗๓๐,๓๖๐	๒๐,๔๘๘,๙๙๕	๘,๐๓๘,๓๑๙	๖๘๐,๑๐๐	๗,๖๖๒,๔๘๐	๗,๘๑๓,๖๘๐	-	
๖. ปริมาณน้ำตามใบอนุญาต	ปริมาณน้ำบาดาลตามใบอนุญาต	ลบ.ม./วัน	๔๓๑,๐๑๗	๔๗๘,๒๑๙	๕๖๑,๕๙๘	๖๐๗,๐๒๙	๖๕๐,๐๐๐	๗๐๐,๐๐๐	๗๕๐,๐๐๐	-	
๗. ปริมาณน้ำที่ใช้จริง	ปริมาณน้ำที่สามารถ	ลบ.ม./วัน	๑๗๔,๙๙๒	๑๔๘,๘๓๓	๒๖๗,๔๒๕	๒๙๗,๙๖๕	๓๐๕,๕๐๐	๓๒๙,๐๐๐	๓๕๒,๕๐๐	-	
๘. การเก็บตัวอย่างน้ำบาดาล	จำนวนตัวอย่างน้ำบาดาลที่ได้รับการตรวจสอบคุณภาพ	ตัวอย่าง/ปี	๑๘๗	๑๓๕	๒๒๘	๓๑๖	๓๕๐	๔๐๐	๕๐๐	-	
๙. การตรวจสอบบ่อน้ำบาดาล	จำนวนบ่อน้ำบาดาลที่ได้รับการตรวจสอบ	บ่อ/ปี	๒๘๒	๔๕๐	๓๗๓	๔๐๐	๔๕๐	๔๕๐	๔๘๐	-	
๑๐. คำขออนุญาตเจาะ/ใช้น้ำบาดาล	จำนวนคำขออนุญาตเจาะ/ใช้น้ำบาดาลที่ต้องพิจารณา	เรื่อง/ปี	๒๑๘	๖๕๗	๘๑๓	๙๗๗	๑,๐๒๐	๑,๑๓๐	๑,๒๓๐	-	
๑๑. บ่อภาครัฐ	จำนวนบ่อภาครัฐในพื้นที่รับผิดชอบ	บ่อ	๒๐๐	๒๐๗	๒๓๑	๑๕	-	-	-	-	
๑๒. บ่อภาคเอกชน	จำนวนบ่อภาคเอกชนในพื้นที่รับผิดชอบ	บ่อ	๓,๔๖๑	๔,๐๑๗	๕,๐๔๓	๕,๕๖๕	๖,๓๐๐	๗,๒๐๐	๘,๑๐๐	-	
๑๓. สถานีสังเกตการณ์	จำนวนสถานีสังเกตการณ์ในพื้นที่รับผิดชอบ	สถานี	๒๐	๘๑	๓๙	๒๙	๒๙	๔๖	๑๐๕	-	
๑๔. บ่อสังเกตการณ์	จำนวนบ่อสังเกตการณ์ในพื้นที่รับผิดชอบ	บ่อ	๓๒	๑๔๖	๕๘	๔๙	๔๙	๘๓	๒๐๑	-	

๗. สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๔ (ขอนแก่น)

งาน/ กิจกรรม	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ปริมาณงานย้อนหลัง			ปัจจุบัน	เป้าหมายล่วงหน้า				หมายเหตุ
			๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗		
๑. จำนวนโครงการ	จำนวนโครงการที่ดำเนินงาน	โครงการ	๖	๖	๑๗	๑๕	๕	๙	๑๐	-	
๒. งบประมาณโครงการ	จำนวนงบประมาณโครงการที่ได้รับ	ล้านบาท/ปี	๒๑๘.๔๙	๑๕๕.๖๘	๘๖.๓๕	๘๔.๘๒	๑๐๘.๕๙			-	
๓. ครั้วเรือนที่ได้รับประโยชน์	จำนวนครั้วเรือนที่ได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการ	ครั้วเรือน/ ปี	๑๐๙,๖๙๑	๓๒,๕๓๑	๕๘,๑๒๐	๒๗,๙๔๑	๕,๔๖๙	๖๘,๑๙๒	๑๒,๐๗๔	-	
๔. ประชาชนที่ได้รับประโยชน์	จำนวนประชาชนที่ได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการ	คน/ ปี	๓๓๘,๓๒๒	๑๓๕,๔๐๗	๒๕๗,๘๖๔	๙๕,๙๔๑	๒๓,๑๗๐	๒๘๐,๑๔๘	๕๓,๙๓๖	-	
๕. ปริมาณน้ำที่สามารถสูบได้	ปริมาณน้ำที่สูบได้จากการดำเนินโครงการทั้งหมด	ลบ.ม./ปี	๑๓,๐๒๖,๑๒๐	๖,๙๒๕,๕๔๐	๑๔,๓๕๒,๕๓๐	๑๐,๒๙๖,๖๕๐	๑,๖๐๖,๐๐๐	๑๔,๖๔๓,๘๐๐	๔,๖๗๒,๐๐๐	-	
๖. ปริมาณน้ำตามใบอนุญาต	ปริมาณน้ำบาดาลตามใบอนุญาต	ลบ.ม./วัน	๒๑๑,๓๔๔	๒๓๑,๖๔๗	๓๑๙,๑๗๖	๓๔๔,๔๖๖	๓๗๕,๐๐๐	๔๐๐,๐๐๐	๔๒๕,๐๐๐	-	
๗. ปริมาณน้ำที่ใช้จริง	ปริมาณน้ำที่สามารถ	ลบ.ม./วัน	๑๒๑,๙๔๘	๘๒,๙๑๙	๒๑๓,๒๕๖	๒๓๖,๓๙๑	๒๕๑,๒๕๐	๒๖๘,๐๐๐	๒๘๔,๗๕๐	-	
๘. การเก็บตัวอย่างน้ำบาดาล	จำนวนตัวอย่างน้ำบาดาลที่ได้รับการตรวจสอบคุณภาพ	ตัวอย่าง/ปี	๘๖๖	๔๓๓	๔๔๔	๕๗๒	๔๐๐	๔๐๐	๔๐๐	-	
๙. การตรวจสอบบ่อน้ำบาดาล	จำนวนบ่อน้ำบาดาลที่ได้รับการตรวจสอบ	บ่อ/ปี	๘๓๐	๖๙๐	๘๐๐	๑,๐๙๖	๑,๒๐๕	๑,๓๒๕	๑,๔๕๗	-	
๑๐. คำขออนุญาตเจาะ/ใช้น้ำบาดาล	จำนวนคำขออนุญาตเจาะ/ใช้น้ำบาดาลที่ต้องพิจารณา	เรื่อง/ปี	-	๒,๔๕๐	๔,๓๒๖	๓,๒๕๖	๓,๓๔๔	๓,๖๗๘	๔,๐๔๖	-	
๑๑. บ่อภาครัฐ	จำนวนบ่อภาครัฐในพื้นที่รับผิดชอบ	บ่อ	-	-	๙,๙๕๓	-	-	-	-	-	
๑๒. บ่อภาคเอกชน	จำนวนบ่อภาคเอกชนในพื้นที่รับผิดชอบ	บ่อ	๔,๙๒๓	๕,๖๐๖	๘,๓๕๔	๙,๓๓๐	๑๐,๔๕๐	๑๑,๖๐๐	๑๒,๗๕๐	-	
๑๓. สถานีสังเกตการณ์	จำนวนสถานีสังเกตการณ์ในพื้นที่รับผิดชอบ	สถานี	๖๐	๖๒	๗๒	๖๖	๖๖	๖๖	๖๖	-	
๑๔. บ่อสังเกตการณ์	จำนวนบ่อสังเกตการณ์ในพื้นที่รับผิดชอบ	บ่อ	๗๓	๘๕	๘๘	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	-	

๘. สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๕ (นครราชสีมา)

งาน/ กิจกรรม	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ปริมาณงานย้อนหลัง			ปัจจุบัน	เป้าหมายล่วงหน้า				หมายเหตุ
			๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗		
๑. จำนวนโครงการ	จำนวนโครงการที่ดำเนินงาน	โครงการ	๗	๙	๑๓	๑๗	๗	๖	๖	-	
๒. งบประมาณโครงการ	จำนวนงบประมาณโครงการที่ได้รับ	ล้านบาท/ปี	๑๙๗.๒๕	๑๕๑.๕๘	๖๓.๔๓	๓๕.๒๓	๒๔๑.๙๔	-	-	-	
๓. ครุว์เรือนที่ได้รับประโยชน์	จำนวนครุว์เรือนที่ได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการ	ครุว์เรือน/ ปี	๓๐,๔๔๘	๒๐,๓๙๙	๒๒,๔๓๒	๗,๑๓๙	๒,๔๑๖	๕,๖๖๖	๕,๗๐๕	-	
๔. ประชาชนที่ได้รับประโยชน์	จำนวนประชาชนที่ได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการ	คน/ ปี	๑๒๑,๗๙๒	๘๑,๕๙๖	๖๗,๔๗๙	๒๕,๔๐๔	๙,๑๙๑	๒๒,๖๖๔	๒๒,๘๒๐	-	
๕. ปริมาณน้ำที่สามารถสูบได้	ปริมาณน้ำที่สูบได้จากการดำเนินโครงการทั้งหมด	ลบ.ม./ปี	๘,๗๗๘,๕๘๘	๗,๖๘๙,๕๐๙	๙,๖๔๙,๘๘๘	๗,๒๗๑,๒๐๒	๑,๒๘๐,๐๕๐	๕,๓๗๘,๙๐๐	๕,๘๗๘,๑๐๐	-	
๖. ปริมาณน้ำตามใบอนุญาต	ปริมาณน้ำบาดาลตามใบอนุญาต	ลบ.ม./วัน	๓๙๒,๗๔๕	๔๙๒,๖๓๑	๕๖๕,๖๐๔	๕๙๙,๐๖๖	๖๔๐,๐๐๐	๖๘๐,๐๐๐	๗๒๐,๐๐๐	-	
๗. ปริมาณน้ำที่ใช้จริง	ปริมาณน้ำที่สามารถ	ลบ.ม./วัน	๒๒๘,๓๑๒	๑๙๓,๗๑๒	๓๗๗,๓๗๔	๔๑๔,๔๘๗	๔๐๙,๖๐๐	๔๓๕,๒๐๐	๔๖๐,๘๐๐	-	
๘. การเก็บตัวอย่างน้ำบาดาล	จำนวนตัวอย่างน้ำบาดาลที่ได้รับการตรวจสอบคุณภาพ	ตัวอย่าง/ปี	๓๘๒	๒๗๙	๖๙๑	๘๓๗	๒๐๐	๒๐๐	๑๕๐	-	
๙. การตรวจสอบบ่อน้ำบาดาล	จำนวนบ่อน้ำบาดาลที่ได้รับการตรวจสอบ	บ่อ/ปี	๗๔๗	๘๙๑	๘๒๒	๗๙๑	๗๘๐	๘๐๐	๘๒๐	-	
๑๐. คำขออนุญาตเจาะ/ใช้น้ำบาดาล	จำนวนคำขออนุญาตเจาะ/ใช้น้ำบาดาลที่ต้องพิจารณา	เรื่อง/ปี	๕๘๓	๘๓๐	๒,๗๐๔	๑,๕๑๘	๑,๖๐๐	๑,๘๐๐	๒,๐๐๐	-	
๑๑. บ่อภาครัฐ	จำนวนบ่อภาครัฐในพื้นที่รับผิดชอบ	บ่อ	๑๙๙	๔๐๓	๖๑๗	๒๖๕	๒๖๕	๒๖๕	๒๖๕	-	
๑๒. บ่อภาคเอกชน	จำนวนบ่อภาคเอกชนในพื้นที่รับผิดชอบ	บ่อ	๗,๐๕๑	๙,๐๕๖	๑๐,๔๒๘	๑๑,๒๐๗	๑๒,๐๐๐	๑๒,๘๕๐	๑๓,๖๕๐	-	
๑๓. สถานีสังเกตการณ์	จำนวนสถานีสังเกตการณ์ในพื้นที่รับผิดชอบ	สถานี	๕๗	๖๓	๖๘	๗๐	๗๐	๗๐	๗๐	-	
๑๔. บ่อสังเกตการณ์	จำนวนบ่อสังเกตการณ์ในพื้นที่รับผิดชอบ	บ่อ	๘๘	๑๐๐	๙๕	๙๗	๙๗	๙๗	๙๗	-	

๙. สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๖ (ตรัง)

งาน/ กิจกรรม	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ปริมาณงานย้อนหลัง			ปัจจุบัน	เป้าหมายล่วงหน้า				หมายเหตุ
			๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗		
๑. จำนวนโครงการ	จำนวนโครงการที่ดำเนินงาน	โครงการ	๗	๙	๑๓	๑๗	๗	๖	๖	-	
๒. งบประมาณโครงการ	จำนวนงบประมาณโครงการที่ได้รับ	ล้านบาท/ปี	๑๙๗.๒๕	๑๕๑.๕๘	๖๓.๔๓	๓๕.๒๓	๒๔๑.๙๔	-	-	-	
๓. ครั้วเรือนที่ได้รับประโยชน์	จำนวนครั้วเรือนที่ได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการ	ครั้วเรือน/ ปี	๓๐,๔๔๘	๒๐,๓๙๙	๒๒,๔๓๒	๗,๑๓๙	๒,๔๑๖	๕,๖๖๖	๕,๗๐๕	-	
๔. ประชาชนที่ได้รับประโยชน์	จำนวนประชาชนที่ได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการ	คน/ ปี	๑๒๑,๗๙๒	๘๑,๕๙๖	๖๗,๔๗๙	๒๕,๔๐๔	๙,๑๙๑	๒๒,๖๖๔	๒๒,๘๒๐	-	
๕. ปริมาณน้ำที่สามารถสูบได้	ปริมาณน้ำที่สูบได้จากการดำเนินโครงการทั้งหมด	ลบ.ม./ปี	๘,๗๗๘,๕๘๘	๗,๖๘๙,๕๐๙	๙,๖๔๙,๘๘๘	๗,๒๗๑,๒๐๒	๑,๒๘๐,๐๕๐	๕,๓๗๘,๙๐๐	๕,๘๗๘,๑๐๐	-	
๖. ปริมาณน้ำตามใบอนุญาต	ปริมาณน้ำบาดาลตามใบอนุญาต	ลบ.ม./วัน	๓๙๒,๗๔๕	๔๙๒,๖๓๑	๕๖๕,๖๐๔	๕๙๙,๐๖๖	๖๔๐,๐๐๐	๖๘๐,๐๐๐	๗๒๐,๐๐๐	-	
๗. ปริมาณน้ำที่ใช้จริง	ปริมาณน้ำที่สามารถ	ลบ.ม./วัน	๒๒๘,๓๑๒	๑๙๓,๗๑๒	๓๗๗,๓๗๔	๔๑๔,๔๘๗	๔๐๙,๖๐๐	๔๓๕,๒๐๐	๔๖๐,๘๐๐	-	
๘. การเก็บตัวอย่างน้ำบาดาล	จำนวนตัวอย่างน้ำบาดาลที่ได้รับการตรวจสอบคุณภาพ	ตัวอย่าง/ปี	๓๘๒	๒๗๙	๖๙๑	๘๓๗	๒๐๐	๒๐๐	๑๕๐	-	
๙. การตรวจสอบบ่อน้ำบาดาล	จำนวนบ่อน้ำบาดาลที่ได้รับการตรวจสอบ	บ่อ/ปี	๗๔๗	๘๙๑	๘๒๒	๗๙๑	๗๘๐	๘๐๐	๘๒๐	-	
๑๐. คำขออนุญาตเจาะ/ใช้น้ำบาดาล	จำนวนคำขออนุญาตเจาะ/ใช้น้ำบาดาลที่ต้องพิจารณา	เรื่อง/ปี	๕๘๓	๘๓๐	๒,๗๐๔	๑,๕๑๘	๑,๖๐๐	๑,๘๐๐	๒,๐๐๐	-	
๑๑. บ่อภาครัฐ	จำนวนบ่อภาครัฐในพื้นที่รับผิดชอบ	บ่อ	๑๙๙	๔๐๓	๖๑๗	๒๖๕	๒๖๕	๒๖๕	๒๖๕	-	
๑๒. บ่อภาคเอกชน	จำนวนบ่อภาคเอกชนในพื้นที่รับผิดชอบ	บ่อ	๗,๐๕๑	๙,๐๕๖	๑๐,๔๒๘	๑๑,๒๐๗	๑๒,๐๐๐	๑๒,๘๕๐	๑๓,๖๕๐	-	
๑๓. สถานีสังเกตการณ์	จำนวนสถานีสังเกตการณ์ในพื้นที่รับผิดชอบ	สถานี	๕๗	๖๓	๖๘	๗๐	๗๐	๗๐	๗๐	-	
๑๔. บ่อสังเกตการณ์	จำนวนบ่อสังเกตการณ์ในพื้นที่รับผิดชอบ	บ่อ	๘๘	๑๐๐	๙๕	๙๗	๙๗	๙๗	๙๗	-	

๑๐. สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๗ (กำแพงเพชร)

งาน/ กิจกรรม	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ปริมาณงานย้อนหลัง			ปัจจุบัน	เป้าหมายล่วงหน้า				หมายเหตุ
			๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗		
๑. จำนวนโครงการ	จำนวนโครงการที่ดำเนินงาน	โครงการ	๗	๑๐	๑๗	๑๕	๑๓	๑๐	๖	-	
๒. งบประมาณโครงการ	จำนวนงบประมาณโครงการที่ได้รับ	ล้านบาท/ปี	๑๗๙.๔๕	๙๒.๑๙	๔๘.๘๐	๔๑.๓๙	๗๒.๕๕	-	-	-	
๓. ครั้วเรือนที่ได้รับประโยชน์	จำนวนครั้วเรือนที่ได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการ	ครั้วเรือน/ ปี	๑๒,๔๖๒	๖,๑๓๑	๘,๗๙๐	๑,๙๔๖	๑,๘๑๔	๔,๑๘๑	๕,๑๕๒	-	
๔. ประชาชนที่ได้รับประโยชน์	จำนวนประชาชนที่ได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการ	คน/ ปี	๓๗,๓๘๖	๑๘,๖๓๙	๒๖,๗๗๒	๕,๙๓๑	๕,๔๙๑	๑๒,๔๕๓	๑๕,๔๕๖	-	
๕. ปริมาณน้ำที่สามารถสูบได้	ปริมาณน้ำที่สูบได้จากการดำเนินโครงการทั้งหมด	ลบ.ม./ปี	๑๓,๒๒๒,๑๖๐	๘,๐๓๘,๗๖๐	๑๑,๐๘๔,๓๐๕	๖,๗๗๐,๕๖๐	๒,๕๗๕,๒๐๐	๖,๗๔๘,๐๐๐	๘,๕๐๕,๖๐๐	-	
๖. ปริมาณน้ำตามใบอนุญาต	ปริมาณน้ำบาดาลตามใบอนุญาต	ลบ.ม./วัน	๕๑๘,๘๗๒	๘๙๔,๓๗๒	๘๓๘,๘๒๖	๑,๐๐๗,๕๘๓	๑,๑๖๐,๐๐๐	๑,๓๒๐,๐๐๐	๑,๔๘๐,๐๐๐	-	
๗. ปริมาณน้ำที่ใช้จริง	ปริมาณน้ำที่สามารถ	ลบ.ม./วัน	๔๒๕,๒๕๒	๓๗๒,๙๘๘	๗๐๖,๑๐๑	๙๒๘,๐๐๐	๙๒๘,๐๐๐	๑,๐๕๖,๐๐๐	๑,๑๘๔,๐๐๐	-	
๘. การเก็บตัวอย่างน้ำบาดาล	จำนวนตัวอย่างน้ำบาดาลที่ได้รับการตรวจสอบคุณภาพ	ตัวอย่าง/ปี	๒๕๖	๑๔๔	๒๔๙	๑๗๙	๑๕๐	๑๕๐	๑๕๐	-	
๙. การตรวจสอบบ่อน้ำบาดาล	จำนวนบ่อน้ำบาดาลที่ได้รับการตรวจสอบ	บ่อ/ปี	๘๗๒	๖๘๒	๘๖๙	๑,๐๓๙	๑,๒๖๔	๑,๕๑๗	๑,๘๒๑	-	
๑๐. คำขออนุญาตเจาะ/ใช้น้ำบาดาล	จำนวนคำขออนุญาตเจาะ/ใช้น้ำบาดาลที่ต้องพิจารณา	เรื่อง/ปี	๔๔๙	๕๘๓	๑,๗๙๗	๑,๙๕๔	๒,๑๔๙	๒,๓๖๓	๒,๖๐๐	-	
๑๑. บ่อภาครัฐ	จำนวนบ่อภาครัฐในพื้นที่รับผิดชอบ	บ่อ	๒๕๖	๑๔๔	๒๔๙	๑๗๙	๑๕๐	๑๕๐	๑๕๐	-	
๑๒. บ่อภาคเอกชน	จำนวนบ่อภาคเอกชนในพื้นที่รับผิดชอบ	บ่อ	๗,๕๓๔	๘,๓๒๙	๑๑,๐๖๕	๑๓,๓๕๖	๑๔,๖๗๐	๑๖,๐๕๐	๑๗,๔๓๐	-	
๑๓. สถานีสังเกตการณ์	จำนวนสถานีสังเกตการณ์ในพื้นที่รับผิดชอบ	สถานี	๔๖	๔๖	๙๐	๙๓	๙๖	๑๖๒	๑๘๔	-	
๑๔. บ่อสังเกตการณ์	จำนวนบ่อสังเกตการณ์ในพื้นที่รับผิดชอบ	บ่อ	๘๔	๘๔	๑๖๔	๑๗๖	๑๘๒	๓๕๓	๔๑๙	-	

๑๑. สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๘ (ราชบุรี)

งาน/ กิจกรรม	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ปริมาณงานย้อนหลัง			ปัจจุบัน	เป้าหมายล่วงหน้า				หมายเหตุ
			๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗		
๑. จำนวนโครงการ	จำนวนโครงการที่ดำเนินงาน	โครงการ	๗	๙	๑๐	๑๐	๑๒	๕	๕	-	
๒. งบประมาณโครงการ	จำนวนงบประมาณโครงการที่ได้รับ	ล้านบาท/ปี	๑๒๑.๗๒	๑๐๐.๔๐	๒๒.๖๕	๘๕.๙๑	๑๒๒.๖๖	-	-	-	
๓. ครั้วเรือนที่ได้รับประโยชน์	จำนวนครั้วเรือนที่ได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการ	ครั้วเรือน/ ปี	๒๑,๐๖๐	๔,๖๐๐	๑,๔๘๐	๑,๓๓๔	๑๒,๗๗๘	๑,๘๗๐	๔,๐๐๕	-	
๔. ประชาชนที่ได้รับประโยชน์	จำนวนประชาชนที่ได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการ	คน/ ปี	๑๐๕,๓๐๐	๒๑,๒๕๐	๑๑,๘๐๐	๑๒,๐๘๕	๖๓,๘๙๐	๙,๓๕๐	๒๐,๐๒๕	-	
๕. ปริมาณน้ำที่สามารถสูบได้	ปริมาณน้ำที่สูบได้จากการดำเนินโครงการทั้งหมด	ลบ.ม./ปี	๖,๓๓๗,๑๓๐	๗,๒๓๑,๓๘๐	๖,๔๖๓,๖๓๐	๗,๓๒๑,๙๐๐	๓,๗๗๘,๑๐๐	๒,๓๖๕,๒๐๐	๒,๓๕๔,๒๕๐	-	
๖. ปริมาณน้ำตามใบอนุญาต	ปริมาณน้ำบาดาลตามใบอนุญาต	ลบ.ม./วัน	๗๙๔,๖๖๑	๘๘๗,๓๕๙	๙๐๔,๓๒๐	๙๓๙,๔๐๐	๙๗๐,๐๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐	๑,๐๓๐,๐๐๐	-	
๗. ปริมาณน้ำที่ใช้จริง	ปริมาณน้ำที่สามารถ	ลบ.ม./วัน	๒๖๘,๒๓๒	๒๗๒,๑๐๑	๒๘๒,๑๙๖	๓๒๓,๘๔๒	๓๒๐,๑๐๐	๓๓๓,๐๐๐	๓๓๙,๙๐๐	-	
๘. การเก็บตัวอย่างน้ำบาดาล	จำนวนตัวอย่างน้ำบาดาลที่ได้รับการตรวจสอบคุณภาพ	ตัวอย่าง/ปี	๑๘๐	๓๐๐	๒๗๐	๓๕๐	๓๘๐	๔๐๐	๔๕๐	-	
๙. การตรวจสอบบ่อน้ำบาดาล	จำนวนบ่อน้ำบาดาลที่ได้รับการตรวจสอบ	บ่อ/ปี	๕๔๔	๖๒๕	๖๘๐	๕๐๐	๕๘๐	๖๒๐	๖๕๐	-	
๑๐. คำขออนุญาตเจาะ/ใช้น้ำบาดาล	จำนวนคำขออนุญาตเจาะ/ใช้น้ำบาดาลที่ต้องพิจารณา	เรื่อง/ปี	๒๒๐	๓๖๕	๔๖๕	๖๓๐	๗๒๐	๘๕๐	๙๕๐	-	
๑๑. บ่อภาครัฐ	จำนวนบ่อภาครัฐในพื้นที่รับผิดชอบ	บ่อ	๑๗๘	๑๗๓	๗๘	๕๘	-	-	-	-	
๑๒. บ่อภาคเอกชน	จำนวนบ่อภาคเอกชนในพื้นที่รับผิดชอบ	บ่อ	๔,๑๓๐	๔,๖๔๘	๕,๑๖๑	๕,๔๘๙	๕,๗๘๐	๖,๐๕๐	๖,๓๗๐	-	
๑๓. สถานีสังเกตการณ์	จำนวนสถานีสังเกตการณ์ในพื้นที่รับผิดชอบ	สถานี	๖๕	๑๓๕	๘๗	๑๐๒	๑๐๒	๑๑๐	๑๒๔	-	
๑๔. บ่อสังเกตการณ์	จำนวนบ่อสังเกตการณ์ในพื้นที่รับผิดชอบ	บ่อ	๑๕๒	๒๘๖	๑๖๕	๑๙๘	๑๙๘	๒๓๐	๒๗๒	-	

๑๒. สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๙ (ระยอง)

งาน/ กิจกรรม	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ปริมาณงานย้อนหลัง			ปัจจุบัน	เป้าหมายล่วงหน้า				หมายเหตุ
			๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗		
๑. จำนวนโครงการ	จำนวนโครงการที่ดำเนินงาน	โครงการ	๙	๘	๑๕	๑๕	๖	๖	๔	-	
๒. งบประมาณโครงการ	จำนวนงบประมาณโครงการที่ได้รับ	ล้านบาท/ปี	๑๘๘.๗๓	๑๕๗.๕๖	๔๙.๓๘	๗๒.๒๐	๑๒๓.๐๐			-	
๓. ครั้วเรือนที่ได้รับประโยชน์	จำนวนครั้วเรือนที่ได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการ	ครั้วเรือน/ ปี	๑๖,๗๔๐	๓๐,๙๓๗	๒๑,๒๗๕	๑๗,๘๔๑	๒๕,๒๕๐	๗,๙๔๔	๖,๒๐๐	-	
๔. ประชาชนที่ได้รับประโยชน์	จำนวนประชาชนที่ได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการ	คน/ ปี	๖๖,๙๖๐	๑๒๓,๗๔๘	๘๒,๕๕๐	๘๙,๒๐๕	๒๐,๔๐๐	๑๐๑,๐๐๐	๒๔,๘๐๐	-	
๕. ปริมาณน้ำที่สามารถสูบได้	ปริมาณน้ำที่สูบได้จากการดำเนินโครงการทั้งหมด	ลบ.ม./ปี	๙,๘๖๐,๘๔๐	๖,๙๙๙,๒๔๐	๘,๙๙๓,๖๐๐	๗,๙๐๑,๕๒๐	๒,๑๘๔,๘๖๐	๕,๕๔๒,๑๖๐	๑,๙๘๕,๖๐๐	-	
๖. ปริมาณน้ำตามใบอนุญาต	ปริมาณน้ำบาดาลตามใบอนุญาต	ลบ.ม./วัน	๒๐๓,๘๔๖	๒๓๘,๖๖๐	๒๘๘,๕๓๐	๓๑๓,๗๙๗	๓๔๐,๐๐๐	๓๗๐,๐๐๐	๔๐,๐๐๐	-	
๗. ปริมาณน้ำที่ใช้จริง	ปริมาณน้ำที่สามารถ	ลบ.ม./วัน	๑๐๑,๖๖๑	๗๘,๒๗๕	๑๖๒,๓๔๐	๑๘๕,๗๕๓	๑๘๗,๐๐๐	๒๐๓,๕๐๐	๒๒๐,๐๐๐	-	
๘. การเก็บตัวอย่างน้ำบาดาล	จำนวนตัวอย่างน้ำบาดาลที่ได้รับการตรวจสอบคุณภาพ	ตัวอย่าง/ปี	๙๘๒	๑,๑๓๘	๑,๓๒๕	๖๕๘	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	-	
๙. การตรวจสอบบ่อน้ำบาดาล	จำนวนบ่อน้ำบาดาลที่ได้รับการตรวจสอบ	บ่อ/ปี	๔๐๐	๔๐๐	๔๐๐	๔๐๐	๕๐๐	๕๐๐	๕๐๐	-	
๑๐. คำขออนุญาตเจาะ/ใช้น้ำบาดาล	จำนวนคำขออนุญาตเจาะ/ใช้น้ำบาดาลที่ต้องพิจารณา	เรื่อง/ปี	๑,๒๐๙	๒,๐๙๔	๒,๘๐๕	๑,๓๘๙	๓,๒๐๐	๓,๒๐๐	๓,๒๐๐	-	
๑๑. บ่อภาครัฐ	จำนวนบ่อภาครัฐในพื้นที่รับผิดชอบ	บ่อ	๓๓๔	๒๗๑	๑๙๓	๓๕๔	๔๐๐	๔๐๐	๔๐๐	-	
๑๒. บ่อภาคเอกชน	จำนวนบ่อภาคเอกชนในพื้นที่รับผิดชอบ	บ่อ	๔,๓๑๐	๔,๙๒๑	๕,๙๒๐	๖,๔๕๗	๗,๐๕๐	๗,๖๕๐	๘,๒๕๐	-	
๑๓. สถานีสังเกตการณ์	จำนวนสถานีสังเกตการณ์ในพื้นที่รับผิดชอบ	สถานี	๑๘๗	๒๑๑	๑๘๒	๑๙๔	๑๙๔	๑๙๔	๑๙๔	-	
๑๔. บ่อสังเกตการณ์	จำนวนบ่อสังเกตการณ์ในพื้นที่รับผิดชอบ	บ่อ	๒๗๐	๓๐๕	๒๕๐	๒๖๔	๒๖๔	๒๖๔	๒๖๔	-	

๑๓. สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๑๐ (อุดรธานี)

งาน/ กิจกรรม	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ปริมาณงานย้อนหลัง			ปัจจุบัน	เป้าหมายล่วงหน้า				หมายเหตุ
			๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗		
๑. จำนวนโครงการ	จำนวนโครงการที่ดำเนินงาน	โครงการ	๗	๙	๑๔	๑๔	๕	๖	๖	-	
๒. งบประมาณโครงการ	จำนวนงบประมาณโครงการที่ได้รับ	ล้านบาท/ปี	๑๙๐.๔๖	๑๓๙.๖๒	๒๗.๓๖	๑๗๗.๔๔	๒๑๐.๕๗	-	-	-	
๓. ครั้วเรือนที่ได้รับประโยชน์	จำนวนครั้วเรือนที่ได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการ	ครั้วเรือน/ ปี	๑๗,๒๒๗	๓๒,๘๘๓	๑๕,๒๒๖	๔๔,๓๐๘	๓,๑๔๒	๑๔,๗๖๗	๑๔,๗๖๗	-	
๔. ประชาชนที่ได้รับประโยชน์	จำนวนประชาชนที่ได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการ	คน/ ปี	๘๘,๙๗๘	๑๑๑,๓๙๙	๖๐,๓๐๓	๑๓๗,๙๔๐	๑๔,๖๓๑	๕๕,๐๒๒	๕๕,๐๒๒	-	
๕. ปริมาณน้ำที่สามารถสูบได้	ปริมาณน้ำที่สูบได้จากการดำเนินโครงการทั้งหมด	ลบ.ม./ปี	๕,๘๗๒,๔๘๘	๕,๘๔๖,๒๒๐	๔,๗๐๖,๐๔๖	๔,๔๐๑,๑๘๐	๑,๔๙๗,๒๐๐	๕,๕๘๕,๑๐๐	๕,๕๘๕,๑๐๐	-	
๖. ปริมาณน้ำตามใบอนุญาต	ปริมาณน้ำบาดาลตามใบอนุญาต	ลบ.ม./วัน	๑๔๕,๒๘๐	๑๗๗,๙๘๕	๒๒๐,๙๙๒	๓๑๑,๓๙๓	๓๖๐,๐๐๐	๔๑๐,๐๐๐	๔๖๐,๐๐๐	-	
๗. ปริมาณน้ำที่ใช้จริง	ปริมาณน้ำที่สามารถ	ลบ.ม./วัน	๑๑๐,๗๑๕	๗๓,๙๕๙	๑๗๕,๘๖๕	๒๖๒,๐๑๖	๒๘๘,๐๐๐	๓๒๘,๐๐๐	๓๖๘,๐๐๐	-	
๘. การเก็บตัวอย่างน้ำบาดาล	จำนวนตัวอย่างน้ำบาดาลที่ได้รับการตรวจสอบคุณภาพ	ตัวอย่าง/ปี	๒๗๗	๒๔๘	๗๕	๑๔	๙๗	๓๒๓	๓๐๐	-	
๙. การตรวจสอบบ่อน้ำบาดาล	จำนวนบ่อน้ำบาดาลที่ได้รับการตรวจสอบ	บ่อ/ปี	๖๐๓	๗๖๖	๗๗๔	๗๙๐	๗๙๐	๗๙๐	๗๙๐	-	
๑๐. คำขออนุญาตเจาะ/ใช้น้ำบาดาล	จำนวนคำขออนุญาตเจาะ/ใช้น้ำบาดาลที่ต้องพิจารณา	เรื่อง/ปี	๓๖๖	๓๓๘	๑,๕๐๖	๗๑๐	๗๑๐	๗๑๐	๗๑๐	-	
๑๑. บ่อภาครัฐ	จำนวนบ่อภาครัฐในพื้นที่รับผิดชอบ	บ่อ	๒๙,๐๕๙	๒๙,๓๓๕	๒๙,๕๑๙					-	
๑๒. บ่อภาคเอกชน	จำนวนบ่อภาคเอกชนในพื้นที่รับผิดชอบ	บ่อ	๓,๘๔๐	๔,๔๐๙	๕,๗๐๑	๗,๖๙๖	๘,๘๕๐	๑๐,๐๐๐	๑๑,๒๕๐	-	
๑๓. สถานีสังเกตการณ์	จำนวนสถานีสังเกตการณ์ในพื้นที่รับผิดชอบ	สถานี	๔๔	๔๗	๗๓	๔๗	๔๗	๔๗	๔๗	-	
๑๔. บ่อสังเกตการณ์	จำนวนบ่อสังเกตการณ์ในพื้นที่รับผิดชอบ	บ่อ	๕๗	๕๙	๘๓	๕๗	๕๗	๕๗	๕๗	-	

๑๔. สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๑๑ (อุบลราชธานี)

งาน/ กิจกรรม	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ปริมาณงานย้อนหลัง			ปัจจุบัน	เป้าหมายล่วงหน้า				หมายเหตุ
			๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗		
๑. จำนวนโครงการ	จำนวนโครงการที่ดำเนินงาน	โครงการ	๘	๑๐	๙	๑๕	๖	๖	๖	-	
๒. งบประมาณโครงการ	จำนวนงบประมาณโครงการที่ได้รับ	ล้านบาท/ปี	๑๘๗.๘๑	๑๓๕.๑๒	๓๒.๑๐	๑๑๑.๗๗	๑๕๖.๒๖	-	-	-	
๓. ครั้วเรือนที่ได้รับประโยชน์	จำนวนครั้วเรือนที่ได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการ	ครั้วเรือน/ ปี	๑๙,๘๖๑	๗,๘๓๒	๑๑,๔๗๗	๓,๘๖๕	๑,๗๒๑	๒,๓๖๕	๒,๓๖๕	-	
๔. ประชาชนที่ได้รับประโยชน์	จำนวนประชาชนที่ได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการ	คน/ ปี	๑,๕๔๗,๒๙๐	๔๒,๗๗๙	๔๕,๘๕๗	๑๔,๑๖๔	๕,๖๖๓	๖,๖๖๓	๕,๖๖๓	-	
๕. ปริมาณน้ำที่สามารถสูบได้	ปริมาณน้ำที่สูบได้จากการดำเนินโครงการทั้งหมด	ลบ.ม./ปี	๓,๙๖๗,๔๒๐	๔,๒๗๗,๐๙๐	๓,๕๒๖,๗๐๕	๑๓๖,๙๐๑,๕๑๐	๑,๐๘๓,๐๓๐	๑,๓๐๙,๙๕๐	๑,๓๐๙,๙๕๐	-	
๖. ปริมาณน้ำตามใบอนุญาต	ปริมาณน้ำบาดาลตามใบอนุญาต	ลบ.ม./วัน	๘๘,๕๘๐	๑๒๖,๔๘๔	๒๑๙,๓๒๑	๒๔๕,๘๘๐	๒๘๐,๐๐๐	๓๑๐,๐๐๐	๓๕๐,๐๐๐	-	
๗. ปริมาณน้ำที่ใช้จริง	ปริมาณน้ำที่สามารถ	ลบ.ม./วัน	๖๒,๐๙๕	๖๑,๒๙๒	๑๘๗,๑๔๑	๒๒๑,๔๖๘	๒๒๖,๘๐๐	๒๕๑,๑๐๐	๒๘๓,๕๐๐	-	
๘. การเก็บตัวอย่างน้ำบาดาล	จำนวนตัวอย่างน้ำบาดาลที่ได้รับการตรวจสอบคุณภาพ	ตัวอย่าง/ปี	๒๒๐	๒๒๐	๔๒๐	๒๔๘	๗๔	๙๘	-	-	
๙. การตรวจสอบบ่อน้ำบาดาล	จำนวนบ่อน้ำบาดาลที่ได้รับการตรวจสอบ	บ่อ/ปี	๒๒๐	๒๒๐	๒๘๗	๕๓๕	-	-	-	-	
๑๐. คำขออนุญาตเจาะ/ใช้น้ำบาดาล	จำนวนคำขออนุญาตเจาะ/ใช้น้ำบาดาลที่ต้องพิจารณา	เรื่อง/ปี	๑,๐๓๗	๑,๑๕๓	๗,๗๓๘	๑,๘๓๙	-	-	-	-	
๑๑. บ่อภาครัฐ	จำนวนบ่อภาครัฐในพื้นที่รับผิดชอบ	บ่อ	๑๐,๕๙๔	๑๐,๙๘๑	๑๑,๙๗๗	-	-	-	-	-	
๑๒. บ่อภาคเอกชน	จำนวนบ่อภาคเอกชนในพื้นที่รับผิดชอบ	บ่อ	๓,๕๕๖	๕,๔๘๓	๘,๒๙๒	๙,๒๕๕	-	-	-	-	
๑๓. สถานีสังเกตการณ์	จำนวนสถานีสังเกตการณ์ในพื้นที่รับผิดชอบ	สถานี	๖๗	๖๖	๘๐	๘๒	๘๖	๑๒๗	๑๒๗	-	
๑๔. บ่อสังเกตการณ์	จำนวนบ่อสังเกตการณ์ในพื้นที่รับผิดชอบ	บ่อ	๘๗	๘๘	๘๖	๘๘	๙๖	๑๗๘	๑๗๘	-	

๑๕. สำนักทรัพยากรน้ำบาดาล เขต ๑๒ (สงขลา)

งาน/ กิจกรรม	ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ปริมาณงานย้อนหลัง			ปัจจุบัน	เป้าหมายล่วงหน้า				หมายเหตุ
			๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗		
๑. จำนวนโครงการ	จำนวนโครงการที่ดำเนินงาน	โครงการ	๘	๔	๙	๙	๔	๖	๖	-	
๒. งบประมาณโครงการ	จำนวนงบประมาณโครงการที่ได้รับ	ล้านบาท/ปี	๖๓.๗๒	๖๕.๗๙	๒๑.๑๔	๓๙.๙๓	๑๐๒.๓๕	-	-	-	
๓. ครั้วเรือนที่ได้รับประโยชน์	จำนวนครัวเรือนที่ได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการ	ครัวเรือน/ ปี	๗,๑๘๒	๓,๘๐๔	๔๖๖	๑๐,๒๘๕	๘๖๒	๘,๕๕๔	๘,๕๕๔	-	
๔. ประชาชนที่ได้รับประโยชน์	จำนวนประชาชนที่ได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการ	คน/ ปี	๓๘,๙๕๕	๒๕,๐๘๖	๒,๕๑๖	๓๑,๓๕๙	๑,๓๑๒,๖๒๕	๔๒,๗๗๐	๔๒,๗๗๐	-	
๕. ปริมาณน้ำที่สามารถสูบได้	ปริมาณน้ำที่สูบได้จากการดำเนินโครงการทั้งหมด	ลบ.ม./ปี	๒,๖๐๙,๑๘๖	๑,๑๒๘,๓๐๐	๑,๒๔๗,๔๔๐	๑,๖๖๔,๗๖๐	๗๓๙,๒๐๐	๖,๐๙๔,๘๐๐	๖,๐๙๔,๘๐๐	-	
๖. ปริมาณน้ำตามใบอนุญาต	ปริมาณน้ำบาดาลตามใบอนุญาต	ลบ.ม./วัน	๒๓๓,๐๓๕	๒๘๔,๓๙๓	๓๐๘,๑๘๗	๓๑๙,๕๓๓	๓๔๐,๐๐๐	๓๖๐,๐๐๐	๓๘๐,๐๐๐	-	
๗. ปริมาณน้ำที่ใช้จริง	ปริมาณน้ำที่สามารถ	ลบ.ม./วัน	๙๔,๗๓๐	๙๗,๕๑๗	๑๓๔,๐๙๖	๑๔๗,๘๑๗	๑๔๖,๒๐๐	๑๕๔,๘๐๐	๑๖๓,๔๐๐	-	
๘. การเก็บตัวอย่างน้ำบาดาล	จำนวนตัวอย่างน้ำบาดาลที่ได้รับการตรวจสอบคุณภาพ	ตัวอย่าง/ปี	๑๒๓	๘๖	๙๐	๕๐	๑๑๓	๗๗	๗๗	-	
๙. การตรวจสอบบ่อน้ำบาดาล	จำนวนบ่อน้ำบาดาลที่ได้รับการตรวจสอบ	บ่อ/ปี	๕๘๗	๖๑๗	๒,๘๖๙	๘๑๙	๗๗๗	๗๙๙	๘๒๐	-	
๑๐. คำขออนุญาตเจาะ/ใช้น้ำบาดาล	จำนวนคำขออนุญาตเจาะ/ใช้น้ำบาดาลที่ต้องพิจารณา	เรื่อง/ปี	๖๙๑	๗๒๑	๗๖๖	๖๙๔	๗๗๖	๘๐๕	๘๓๐	-	
๑๑. บ่อภาครัฐ	จำนวนบ่อภาครัฐในพื้นที่รับผิดชอบ	บ่อ	๑๒๓	๘๖	๙๐	๕๐	๑๑๓	๗๗	๗๗	-	
๑๒. บ่อภาคเอกชน	จำนวนบ่อภาคเอกชนในพื้นที่รับผิดชอบ	บ่อ	๓,๐๘๘	๓,๔๔๖	๓,๘๖๙	๔,๒๓๑	๔,๕๒๐	๔,๙๐๐	๕,๒๘๐	-	
๑๓. สถานีสังเกตการณ์	จำนวนสถานีสังเกตการณ์ในพื้นที่รับผิดชอบ	สถานี	๕๔	๕๗	๖๖	๖๗	๖๗	๖๗	๖๗	-	
๑๔. บ่อสังเกตการณ์	จำนวนบ่อสังเกตการณ์ในพื้นที่รับผิดชอบ	บ่อ	๑๑๗	๑๑๘	๑๒๔	๑๒๙	๑๒๙	๑๒๙	๑๒๙	-	

การวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงโครงสร้าง*

๑. ความเป็นมา
๒. การทบทวนบทบาท ภารกิจภาพรวมของกรม
๓. เหตุผลความจำเป็นในการขอปรับปรุงการแบ่งส่วนราชการ
๔. ภารกิจของส่วนราชการที่จะมีการแบ่งส่วนราชการใหม่
๕. ความสอดคล้องของภารกิจกับยุทธศาสตร์ชาติ นโยบาย และแผนงานสำคัญของรัฐบาลที่ส่วนราชการต้องรับผิดชอบ
๖. อัตรากำลังเจ้าหน้าที่
๗. ปริมาณงาน
๘. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่เป็นผลจากการดำเนินงานปรับปรุงโครงสร้าง
๙. ค่าใช้จ่าย
๑๐. ร่างกฎกระทรวง

๘. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่เป็นผลจากการดำเนินงานปรับปรุงโครงสร้าง

ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ผลงาน	ปัจจุบัน	ค่าเป้าหมาย			
		๒๕๖๑-๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	เป้าหมาย ๒๕๖๕-๒๕๖๗
กรมทรัพยากรน้ำบาดาล							
๑. จำนวนพื้นที่น้ำบาดาลได้รับการสำรวจพัฒนาเพื่อเพิ่มน้ำต้นทุนภาคการอุปโภคบริโภคและภาคการเกษตร อุตสาหกรรมและการท่องเที่ยว	แห่ง	๘,๑๑๒	๒๙	-	-	-	-
๒. ปริมาณน้ำบาดาลที่สามารถพัฒนาได้	ล้านลูกบาศก์เมตร	๒๐๓.๕๘๗๕	๒๒.๒๐๖๐	๒๒.๒๐๖๐	๒๒.๒๐๖๐	๒๒.๒๐๖๐	๖๖.๖๑๘๐
๓. จำนวนครัวเรือนในพื้นที่เป้าหมายได้รับประโยชน์	ครัวเรือน	๕๔๐,๕๐๒	๙,๑๙๘	๙,๑๙๘	๙,๑๙๘	๙,๑๙๘	๒๗,๕๙๔
๔. พื้นที่เกษตรกรรมได้รับประโยชน์จากแหล่งน้ำบาดาลเพิ่มขึ้น	ไร่	๑๕๘,๐๙๐	๔๑,๔๖๐	๔๑,๔๖๐	๔๑,๔๖๐	๔๑,๔๖๐	๑๒๔,๓๘๐
๕. จำนวนบ่อน้ำบาดาลได้รับการกำกับควบคุมกิจการน้ำบาดาลให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล	บ่อ	๔,๒๑๕	๙๐๐	๙๐๐	๙๐๐	๙๐๐	๒,๗๐๐
๖. มีมาตรการในเชิงพื้นที่เพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาลให้เกิดการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน	มาตรการ	มาตรการ	๓	๑	๑	๑	๑

ความเชื่อมโยงกับแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) และยุทธศาสตร์บริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) เป้าหมาย ๒๐ ปี (End State)

ตัวชี้วัดกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐)

ด้านที่ 1 การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค

- การพัฒนา ขยายเขตและเพิ่มประสิทธิภาพระบบประปาหมู่บ้าน
- หมู่บ้านที่ก่อสร้างระบบประปา จำนวน ๒๕๖ หมู่บ้าน
ครัวเรือนที่ได้รับประโยชน์ จำนวน ๑๑,๔๔๑ ครัวเรือน
และหมู่บ้านที่ได้รับการเพิ่มประสิทธิภาพระบบประปา
จำนวน ๑๔,๕๓๔ หมู่บ้าน

๒. พัฒนาประปาเมือง/ พื้นที่เศรษฐกิจ

- ๒.๑ การขยายเขต/ เพิ่มเขตจ่ายน้ำ จำนวน ๑๐,๐๗๐
แห่ง/ สาขา และครัวเรือนที่ได้รับประโยชน์ จำนวน
๑,๐๐๐,๐๐๐ ครัวเรือน

๓. พัฒนาน้ำอุปโภคบริโภคให้ได้มาตรฐานและราคาที่เหมาะสม

- ๓.๑ การปรับปรุงระบบประปาหมู่บ้านให้ได้มาตรฐาน
(SDGs) หมู่บ้านที่ได้รับการปรับปรุงให้ได้มาตรฐานครบ
ทุกหมู่บ้าน และระบบประปาที่ผ่านมาตรฐานประปา
ดื่มได้ร้อยละ ๙๐
- ๓.๒ พัฒนาน้ำดื่มสะอาดที่ได้มาตรฐานและราคา
ที่เหมาะสม จำนวน ๔,๐๑๕ แห่ง และครัวเรือน
ที่ได้รับประโยชน์ จำนวน ๓๖๖,๗๐๐ ครัวเรือน

ด้านที่ 2 การสร้างความมั่นคงของน้ำ ภาคการผลิต

๓. การจัดหาพื้นที่เกษตรน้ำฝน
๓.๔ พัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตร ปริมาณน้ำ ๘๕๘
ล้านลูกบาศก์เมตร และพื้นที่รับประโยชน์
๑,๕๕๕,๗๙๐ ไร่

๔. การพัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำ/ ระบบส่งน้ำใหม่

- ๔.๑ พัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำ/ อาคารบังคับน้ำ/ ระบบส่ง
น้ำใหม่ (เกษตรและอุตสาหกรรม) จำนวน ๗,๓๓๒ แห่ง
ปริมาณน้ำ ๑๓,๒๔๓ ล้านลูกบาศก์เมตร ปริมาณน้ำที่
บริหารจัดการได้ ๘,๓๙๗ ล้านลูกบาศก์เมตร และ
จำนวนพื้นที่มีระบบส่งน้ำ ๑๗,๙๔๕,๒๓๒ ไร่
- ๔.๒ พัฒนาแหล่งน้ำทางเลือก เช่น พัฒนาแหล่งน้ำ
บาดาลขนาดใหญ่ นำน้ำทะเลมาผลิตเป็นน้ำจืด ในพื้นที่
เป้าหมายดำเนินการ ได้แก่ พื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ และ
พื้นที่ท่องเที่ยวสำคัญ และปริมาณน้ำ ๑๙๖ ล้าน
ลูกบาศก์เมตร

ด้านที่ 6 การบริหารจัดการ

๑. จัดทำปรับปรุงกฎหมายและองค์กรด้านการบริหาร จัดการทรัพยากรน้ำ

- ๑.๑ การจัดทำปรับปรุง ทบทวนกฎหมาย ระเบียบ
ข้อบังคับด้านทรัพยากรน้ำ จำนวน ๓๕ เรื่อง/ ประกาศ
บังคับใช้
- ๑.๒ ส่งเสริม พัฒนางค์กรการบริหารจัดการทรัพยากร
น้ำในระดับชาติ/ ระดับลุ่มน้ำ/ ระดับชุมชน
- มีองค์กรทำหน้าที่บริหารจัดการด้านทรัพยากรน้ำใน
ระดับชาติ/ ระดับลุ่มน้ำ/ ระดับชุมชน

๖. การประชาสัมพันธ์และการมีส่วนร่วม

- ๖.๑ เสริมสร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์นโยบาย/
แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
- สร้างการรับรู้นโยบายแผนแม่บทการบริหารจัดการ
ทรัพยากรน้ำทั้ง ๖ ด้าน อันจะนำไปสู่ความร่วมมือใน
การพัฒนาและบริหารจัดการน้ำของประเทศ
- ๖.๒ บูรณาการการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ
ทรัพยากรน้ำ
- จัดทำรอบคุณงานและสนับสนุนมีส่วนร่วมขององค์กร
ผู้ใช้น้ำในการใช้ยุทธศาสตร์บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
บาดาลระยะ ๒๐ ปี

๑. จำนวนพื้นที่น้ำบาดาลได้รับ
การสำรวจ พัฒนาเพื่อเพิ่มน้ำ
ต้นทุนภาคการอุปโภค บริโภคและ
ภาคการเกษตร อุตสาหกรรมและ
การท่องเที่ยว

๒. ปริมาณน้ำบาดาลที่สามารถ
พัฒนาได้

๓. จำนวนครัวเรือนในพื้นที่
เป้าหมายได้รับประโยชน์

๔. พื้นที่เกษตรกรรมได้รับ
ประโยชน์จากแหล่งน้ำบาดาล
เพิ่มขึ้น

๕. จำนวนบ่อน้ำบาดาลได้รับ
การกำกับควบคุมกิจการ
น้ำบาดาลให้เป็นไปตามกฎหมาย
ว่าด้วยน้ำบาดาล

ตัวชี้วัดกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

ยุทธศาสตร์บริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙)

๑. จำนวนพื้นที่น้ำบาดาลได้รับการสำรวจ พัฒนาเพื่อเพิ่มน้ำต้นทุนภาคการอุปโภค บริโภคและภาคการเกษตร อุตสาหกรรมและการท่องเที่ยว

๒. ปริมาณน้ำบาดาลที่สามารถพัฒนาได้

๓. จำนวนครัวเรือนในพื้นที่เป้าหมายได้รับประโยชน์

๔. พื้นที่เกษตรกรรมได้รับประโยชน์จากแหล่งน้ำบาดาลเพิ่มขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๑

สำรวจและผลิตน้ำต้นทุนเพื่อตอบสนองความต้องการน้ำด้านอุปโภคบริโภค เกษตร อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ

- เพิ่มน้ำต้นทุนให้กับระบบประปาหมู่บ้าน จำนวน ๗,๖๔๙ แห่ง
- จัดหาแหล่งน้ำบาดาลที่มีคุณภาพเพื่อใช้ในการบรรเทาและแก้ไขปัญหาความขาดแคลนน้ำของประชาชนในพื้นที่แล้งซ้ำซาก หรือมีปัญหาคูณภาพน้ำเค็ม จำนวน ๔๘๓ แห่ง
- ระบบกระจายน้ำบาดาลด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ จำนวน ๒๖,๔๒๔ แห่ง
- สำรวจและพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลระดับลึกในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ จำนวน ๑๐๐ แห่ง
- River Bank Filtration จำนวน ๑๒ พื้นที่
- สำรวจ และพัฒนาแหล่งน้ำพุร้อนเพื่อส่งเสริมการผลิตพลังงานความร้อนใต้พิภพ และอุตสาหกรรมท่องเที่ยว จำนวน ๑๐๗ แห่ง
- ส่งเสริมการบูรณาการเพื่อการใช้ประโยชน์ทรัพยากรน้ำบาดาลร่วมกับน้ำผิวดินในพื้นที่เกษตร (ทั้งในเขตและนอกเขตชลประทาน)

ยุทธศาสตร์ที่ ๔

ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการวิจัย และพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับ ทรัพยากรน้ำบาดาล

- บรรเทาและแก้ไขปัญหาการลดลงของระดับน้ำบาดาล โดยการเติมน้ำลงสู่ชั้นน้ำบาดาล จำนวน ๑๓๘ แห่ง
- สำรวจและประเมินศักยภาพน้ำบาดาล เพื่อการบริหารจัดการทั่วประเทศ จำนวน ๒๗ แห่ง
- สำรวจ ออกแบบ และพัฒนาระบบเก็บกักน้ำใต้ดิน จำนวน ๕๐ แห่ง
- พัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อรักษาระบบนิเวศ จำนวน ๙๐ แห่ง
- สำรวจ ออกแบบ และประเมินศักยภาพเฉพาะแห่งของโครงการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จำนวน ๖๐๐ แห่ง
- พัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จำนวน ๑,๐๐๐ แห่ง
- สำรวจ ออกแบบ และประเมินความเหมาะสมการก่อสร้างระบบกระจายน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ (One Village One Water Supply : OVOWS) จำนวน ๙๕,๐๐๐ แห่ง

ตัวชี้วัดกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

๕. จำนวนบ่อน้ำบาดาลได้รับการกำกับควบคุมกิจการน้ำบาดาลให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล

ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙)

ยุทธศาสตร์ที่ ๒

เสริมสร้างศักยภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล

- ปรับปรุงและพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำบาดาลให้เข้ากับสถานการณ์
- ส่งเสริม พัฒนาศักยภาพและเพิ่มประสิทธิภาพบุคลากร จำนวน ๑๐,๐๐๐ ราย (ปีละ ๕๐๐ ราย โดยสับเปลี่ยนหมุนเวียน)
- จัดทำฐานข้อมูลไอซีทีของผู้ประกอบกิจการน้ำบาดาล เพื่อการกำกับ ควบคุมดูแลการประกอบกิจการน้ำบาดาล ตาม พ.ร.บ. บาดาล จำนวน ๕๐,๒๐๐ บ่อ
- เสริมสร้างศักยภาพด้านการกำกับ ดูแลการประกอบกิจการน้ำบาดาลตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ จำนวน ๑,๒๐๐ ครั้ง

ยุทธศาสตร์ที่ ๔

ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการวิจัย และพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับ ทรัพยากรน้ำบาดาล

- เพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลอย่างยั่งยืน (Empowerment of Groundwater managing system in sustainable way) เพื่อพัฒนาและเพิ่มศักยภาพบุคลากร อปท. ภาคเอกชน ผู้ประกอบวิชาชีพน้ำบาดาลและองค์กรผู้ใช้น้ำ พิพิธภัณฑน์น้ำบาดาลและศูนย์การเรียนรู้ เสริมสร้างศักยภาพน้ำบาดาลในพื้นที่ขาดแคลนน้ำ และจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกี่ยวกับเทคโนโลยีสำรวจ/ พัฒนา/ อนุรักษ์

ยุทธศาสตร์ที่ ๓

เสริมสร้างขบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับน้ำบาดาล ทั้งระดับนโยบายระดับปฏิบัติ กลุ่มผู้ใช้น้ำบาดาล ภาคเอกชน ภาคประชาชน NGO และระดับลุ่มน้ำ

- ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำบาดาล และพัฒนาองค์ความรู้ การร่วมมือทางวิชาการและพัฒนา ระหว่างประเทศในอาเซียน
- กำกับควบคุมการประกอบกิจการน้ำบาดาล จำนวน ๔๙๓,๓๐๐ บ่อ
- การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลรายแอ่ง จำนวน ๒๗ แอ่ง
- การประชาสัมพันธ์และการมีส่วนร่วม
- พัฒนาองค์ความรู้และการจัดการความรู้ทุกระดับทั้งจากตัวบุคคลและจากงานวิจัย
- การสนับสนุนกลุ่มผู้ใช้น้ำและภาคีเครือข่ายน้ำบาดาลและเยาวชนน้ำบาดาลให้มีความเข้มแข็ง
- การรับฟังความคิดเห็นและส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล
- สนับสนุนให้เครือข่ายอาสาพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน
- สนับสนุนและส่งเสริมความรู้ความเข้าใจด้านน้ำบาดาลแก่เครือข่าย
- ผลักดันการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ตัวชี้วัด กรมทรัพยากรน้ำบาดาล

๖. มีมาตรการในเชิงพื้นที่เพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาลให้เกิดการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐)

ด้านที่ 6 การบริหารจัดการ

๒. การจัดทำแผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

- มีแผนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทุกระดับเป็นมาตรฐานสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาของประเทศ ได้แก่ แผนแม่บท/ แผนปฏิบัติ/ แผนการจัดสรรน้ำ/แผนภาวะวิกฤติทั้งลุ่มน้ำหลัก และสาขาจัดทำเสร็จตามกำหนด

๓. การติดตามและประเมินผล

- ระดับความสำเร็จในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน เป้าหมายสามารถวัดได้ถึงระดับผลกระทบ

ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙)

ยุทธศาสตร์ที่ ๔

ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการวิจัย และพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำบาดาล

- บรรเทาและแก้ไขปัญหาการลดลงของระดับน้ำบาดาล โดยการเติมน้ำลงสู่ชั้นน้ำบาดาล จำนวน ๑๓๘ แห่ง
- วางเครือข่ายบ่อสังเกตการณ์น้ำบาดาล เพื่อติดตามสถานการณ์น้ำบาดาล จำนวน ๒๕ แห่ง
- สำรวจและศึกษาค่าพื้นฐานโลหะหนักในน้ำบาดาล จำนวน ๔๙ แห่ง
- เฝ้าระวังคุณภาพน้ำบาดาลในพื้นที่ทิ้งขยะ จำนวน ๒๔๕ แห่ง
- โครงการสำรวจรังวัดความสูงของภูมิประเทศโดยวิธีการรังวัดและโดยใช้ภาพถ่ายดาวเทียมด้วยเทคโนโลยี Interferometer Synthetic Aperture Radar (InSAR) เพื่อติดตามการใช้น้ำบาดาลและการทรุดตัวของแผ่นดินและมาตรการป้องกันในพื้นที่วิกฤติการณ์น้ำบาดาล
- ฟื้นฟูระบบทรัพยากรน้ำบาดาลที่เกิดความเสียหายจากภัยพิบัติ (Clean Up) จำนวน ๖๖,๐๐๐ บ่อ

ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	เป้าหมาย ๒๕๖๕-๒๕๖๗
กองกฎหมาย		
๑. ปรับปรุงและพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำบาดาล (๒.๑)	ฉบับ	๗๕
๒. คดีที่เสนอคณะกรรมการเปรียบเทียบคดี ตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐	จำนวน	๑๗,๐๐๐
๓. การดำเนินการด้านนิติกรรมสัญญา ในการตรวจสอบแบบของสัญญาตามกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้าง กฎหมายว่าด้วยการให้ทุนการศึกษา การลาศึกษา ฝึกอบรมหรือวิจัย และบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ	จำนวน	๙๐๐
๔. การดำเนินคดีหรือประสานคดีอยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเพื่อส่งเรื่องให้พนักงานอัยการดำเนินคดี	เรื่อง	๑,๖๒๐
๕. การให้ความเห็นทางกฎหมาย ให้คำปรึกษา แนะนำตอบข้อหารือทางด้านกฎหมาย และระเบียบ เป็นไปอย่างถูกต้องและเหมาะสม	เรื่อง	๗๕๐
๖. การสืบสวนข้อเท็จจริงเบื้องต้นก่อนดำเนินการทางวินัย หรือความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่	เรื่อง	๗๕

แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี
 (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐)

ด้านที่ 6
 การบริหารจัดการ

๑. จัดทำปรับปรุงกฎหมายและองค์การด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
- ๑.๑ การจัดทำปรับปรุง ทบทวนกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ด้านทรัพยากรน้ำ จำนวน ๓๕ เรื่อง/ ประกาศ บังคับใช้

ยุทธศาสตร์บริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลระยะ
 ๒๐ ปี
 (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙)

ยุทธศาสตร์ที่ ๒

- เสริมสร้างศักยภาพบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล
- ปรับปรุงและพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำบาดาลให้เข้ากับสถานการณ์
  - เสริมสร้างศักยภาพด้านการกำกับ ดูแลการประกอบกิจการน้ำบาดาลตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ จำนวน ๑,๒๐๐ ครั้ง

ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	เป้าหมาย ๒๕๖๕-๒๕๖๗
๑. โครงการสำรวจตรวจสอบ คุณภาพ น้ำบาดาลเพื่ออุปโภคบริโภคทั่ว ประเทศ	แห่ง	๑๒,๔๒๖
๒. สนับสนุนโครงการของ ทบ.		
๒.๑ โครงการพัฒนาน้ำบาดาล เพื่อการเกษตร, มั่นคงระดับชุมชน, ฟื้นฟูสภาพบ่อบาดาล	แห่ง	๘๔๓
๒.๒ โครงการพระราชดำริ	แห่ง	๓๙๐
๒.๓ โครงการระบบติดตาม เฝ้า ระวังระดับน้ำ	ตัวอย่าง	๗,๕๐๐
๒.๔ โครงการเติมน้ำใต้ดิน	ตัวอย่าง	๙๐๐

แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี
(พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐)

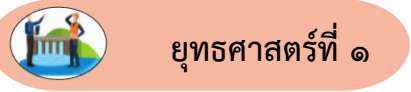

๓. พัฒนาน้ำอุปโภคบริโภคให้ได้มาตรฐานและราคาที่เหมาะสม
- ๓.๑ การปรับปรุงระบบประปาหมู่บ้านให้ได้มาตรฐาน (SDGs) หมู่บ้านที่ได้รับการปรับปรุงให้ได้มาตรฐานครบทุกหมู่บ้าน และระบบประปาที่ผ่านมาตรฐานประปาดื่มได้ร้อยละ ๙๐
  - ๓.๒ พัฒนาน้ำดื่มสะอาดที่ได้มาตรฐานและราคาที่เหมาะสม จำนวน ๔,๐๑๕ แห่ง และครัวเรือนที่ได้รับประโยชน์ จำนวน ๓๖๖,๗๐๐ ครัวเรือน

๕. ศึกษา วิจัยและพัฒนาการจัดการทรัพยากรน้ำ

ยุทธศาสตร์บริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลระยะ ๒๐ ปี
(พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙)

- สำรวจและผลิตน้ำต้นทุนเพื่อตอบสนองความต้องการน้ำด้านอุปโภคบริโภค เกษตร
อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ
- จัดหาแหล่งน้ำบาดาลที่มีคุณภาพเพื่อใช้ในการบรรเทาและแก้ไขปัญหาความ
ขาดแคลนน้ำของประชาชนในพื้นที่แล้งซ้ำซาก หรือมีปัญหาคูณภาพน้ำเค็ม
จำนวน ๔๘๓ แห่ง

- ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการวิจัย และพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับ
ทรัพยากรน้ำบาดาล
- สำรวจและศึกษาค่าพื้นฐานโลหะหนักในน้ำบาดาล จำนวน ๔๙ แห่ง
  - เฝ้าระวังคุณภาพน้ำบาดาลในพื้นที่ทิ้งขยะ จำนวน ๒๔๕ แห่ง
  - สำรวจตรวจสอบคุณภาพน้ำบาดาลเพื่ออุปโภคบริโภคทั่วประเทศ จำนวน
๗๘,๘๓๐ แห่ง

สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๗-๑๒ (จัดตั้งใหม่)

ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	เป้าหมาย ๒๕๖๕-๒๕๖๗
สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๑-๑๒		
๒. จัดหาแหล่งน้ำบาดาลที่มีคุณภาพเพื่อใช้ในการบรรเทาและแก้ไขปัญหาความขาดแคลนน้ำของประชาชนในพื้นที่แล้งซ้ำซาก หรือมีปัญหาคูณภาพน้ำเค็ม	แห่ง	๙๐
๓. ระบบกระจายน้ำบาดาลด้วยพลังงานแสงอาทิตย์	แห่ง	๓,๙๖๐
๔. สำรวจและพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลระดับลึกในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ	แห่ง	๑๕
๖. สำรวจ และพัฒนาแหล่งน้ำพุร้อนเพื่อส่งเสริมการผลิตพลังงานความร้อนใต้พิภพ และอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	แห่ง	๒๔
๗. ส่งเสริมการบูรณาการเพื่อการใช้ประโยชน์ทรัพยากรน้ำบาดาลร่วมกับน้ำผิวดินในพื้นที่เกษตร (ทั้งในเขตและนอกเขตชลประทาน)	แห่ง	๗๕

แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐)

ด้านที่ 1
การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค

๑. การพัฒนา ขยายเขตและเพิ่มประสิทธิภาพระบบประปาหมู่บ้าน
- หมู่บ้านที่ก่อสร้างระบบประปา จำนวน ๒๕๖ หมู่บ้าน คร้วเรือนที่ได้รับประโยชน์ จำนวน ๑๑,๔๔๑ คร้วเรือน และหมู่บ้านที่ได้รับการเพิ่มประสิทธิภาพระบบประปา จำนวน ๑๔,๕๓๔ หมู่บ้าน
๒. พัฒนาประปาเมือง/ พื้นที่เศรษฐกิจ
- ๒.๑ การขยายเขต/ เพิ่มเขตจ่ายน้ำ จำนวน ๑๐,๐๗๐ แห่ง/ สาขา และคร้วเรือนที่ได้รับประโยชน์ จำนวน ๑,๐๐๐,๐๐๐ คร้วเรือน
๓. พัฒนาน้ำอุปโภคบริโภคให้ได้มาตรฐานและราคาที่เหมาะสม
- ๓.๑ การปรับปรุงระบบประปาหมู่บ้านให้ได้มาตรฐาน (SDGs) หมู่บ้านที่ได้รับการปรับปรุงให้ได้มาตรฐานครบทุกหมู่บ้าน และระบบประปาที่ผ่านมาตรฐานประปาดื่มได้ร้อยละ ๙๐
- ๓.๒ พัฒนาน้ำดื่มสะอาดที่ได้มาตรฐานและราคาที่เหมาะสม จำนวน ๔,๐๑๕ แห่ง และคร้วเรือนที่ได้รับประโยชน์ จำนวน ๓๖๖,๗๐๐ คร้วเรือน

ด้านที่ 2
การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต

๓. การจัดหาพื้นที่ในพื้นทีเกษตรน้ำฝน
- ๓.๔ พัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตร ปริมาณน้ำ ๘๕๘ ล้านลูกบาศก์เมตร และพื้นที่รับประโยชน์ ๑,๕๕๕,๗๙๐ ไร่
๔. การพัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำ/ ระบบส่งน้ำใหม่
- ๔.๑ พัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำ/ อาคารบังคับน้ำ/ ระบบส่งน้ำใหม่ (เกษตรและอุตสาหกรรม) จำนวน ๗,๓๓๒ แห่ง ปริมาณน้ำ ๑๓,๒๔๓ ล้านลูกบาศก์เมตร ปริมาณน้ำที่บริหารจัดการได้ ๘,๓๙๗ ล้านลูกบาศก์เมตร และจำนวนพื้นที่มีระบบส่งน้ำ ๑๗,๙๔๕,๒๓๒ ไร่
- ๔.๒ พัฒนาแหล่งน้ำทางเลือก เช่น พัฒนาแหล่งน้ำบาดาลขนาดใหญ่ นำน้ำทะเลมาผลิตเป็นน้ำจืด ในพื้นที่เป้าหมายดำเนินการ ได้แก่ พื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ และพื้นที่ท่องเที่ยวสำคัญ และปริมาณน้ำ ๑๙๖ ล้านลูกบาศก์เมตร

ยุทธศาสตร์ที่ ๑

- สำรวจและผลิตน้ำต้นทุนเพื่อตอบสนองความต้องการน้ำด้านอุปโภคบริโภค เกษตร อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ
- เพิ่มน้ำต้นทุนให้กับระบบประปาหมู่บ้าน จำนวน ๗,๖๔๙ แห่ง
  - จัดหาแหล่งน้ำบาดาลที่มีคุณภาพเพื่อใช้ในการบรรเทาและแก้ไขปัญหาคูณภาพน้ำเค็มของประชาชนในพื้นที่แล้งซ้ำซาก หรือมีปัญหาคูณภาพน้ำเค็ม จำนวน ๔๘๓ แห่ง
  - ระบบกระจายน้ำบาดาลด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ จำนวน ๒๖,๔๒๔ แห่ง
  - สำรวจและพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลระดับลึกในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ จำนวน ๑๐๐ แห่ง
  - River Bank Filtration จำนวน ๑๒ พื้นที่
  - สำรวจ และพัฒนาแหล่งน้ำพุร้อนเพื่อส่งเสริมการผลิตพลังงานความร้อนใต้พิภพ และอุตสาหกรรมท่องเที่ยว จำนวน ๑๐๗ แห่ง
  - ส่งเสริมการบูรณาการเพื่อการใช้ประโยชน์ทรัพยากรน้ำบาดาลร่วมกับน้ำผิวดินในพื้นที่เกษตร (ทั้งในเขตและนอกเขตชลประทาน)

ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	เป้าหมาย ๒๕๖๕-๒๕๖๗
สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๑-๑๒		
๘. ส่งเสริม พัฒนาศักยภาพและเพิ่มประสิทธิภาพบุคลากร (๒.๒)	ราย	๑,๕๐๐
๙. สำรวจสถานภาพบ่อน้ำบาดาลและประเมินการใช้น้ำบาดาลเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลของประเทศ (ยกเว้นกรุงเทพมหานคร) (๒.๔)	จังหวัด	๗๖
๑๐. เสริมสร้างศักยภาพด้านการกำกับ ดูแลการประกอบกิจการน้ำบาดาลตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๖๐ (๒.๕)	ครั้ง	๑๘๐

แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี(พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐)

ด้านที่ 6
การบริหารจัดการ

๑. จัดทำปรับปรุงกฎหมายและองค์การด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
- ๑.๒ ส่งเสริม พัฒนาการจัดการทรัพยากรน้ำในระดับชาติ/ ระดับลุ่มน้ำ/ ระดับชุมชน
- มีองค์การทำหน้าที่บริหารจัดการด้านทรัพยากรน้ำในระดับชาติ/ ระดับลุ่มน้ำ/ ระดับชุมชน
๖. การประชาสัมพันธ์และการมีส่วนร่วม
- ๖.๑ เสริมสร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์นโยบาย/ แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
- สร้างการรับรู้นโยบายแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้ง ๖ ด้าน อันจะนำไปสู่ความร่วมมือในการพัฒนาและบริหารจัดการน้ำของประเทศ
- ๖.๒ บูรณาการการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
- จัดทำกรอบงานและสนับสนุนมีส่วนร่วมขององค์กรผู้ใช้น้ำในการใช้ยุทธศาสตร์บริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลระยะ ๒๐ ปี

ยุทธศาสตร์บริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙)

ยุทธศาสตร์ที่ ๒

- เสริมสร้างศักยภาพบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล
- ส่งเสริม พัฒนาศักยภาพและเพิ่มประสิทธิภาพบุคลากร จำนวน ๑๐,๐๐๐ ราย (ปีละ ๕๐๐ ราย โดยสับเปลี่ยนหมุนเวียน)
  - สำรวจสถานภาพบ่อน้ำบาดาลและประเมินการใช้น้ำบาดาลเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลของประเทศ (ยกเว้นกรุงเทพมหานคร) ฐานข้อมูลบ่อน้ำบาดาล ๗๖ จังหวัด
  - เสริมสร้างศักยภาพด้านการกำกับ ดูแลการประกอบกิจการน้ำบาดาลตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๖๐ จำนวน ๑,๒๐๐ ครั้ง

ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	เป้าหมาย ๒๕๖๕-๒๕๖๗
สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๑-๑๒		
๑๑. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการ ทรัพยากรน้ำบาดาล (๓.๑)	ครั้ง	๕๔
๑๒. กำกับควบคุมการประกอบกิจการน้ำบาดาล (๓.๒)	บ่อ	๗๕,๙๐๐

แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐)

๖
การบริหารจัดการ

๑. จัดทำปรับปรุงกฎหมายและองค์การด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

- ๑.๒ ส่งเสริม พัฒนาการการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในระดับชาติ/ ระดับลุ่มน้ำ/ ระดับชุมชน
- มีองค์การทำหน้าที่บริหารจัดการด้านทรัพยากรน้ำในระดับชาติ/ ระดับลุ่มน้ำ/ ระดับชุมชน

๖. การประชาสัมพันธ์และการมีส่วนร่วม

- ๖.๑ เสริมสร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์นโยบาย/ แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
- สร้างการรับรู้ในนโยบายแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้ง ๖ ด้าน อันจะนำไปสู่ความร่วมมือในการพัฒนาและบริหารจัดการน้ำของประเทศ
- ๖.๒ บูรณาการการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
- จัดทำกรอบงานและสนับสนุนมีส่วนร่วมขององค์กรผู้ใช้น้ำในการใช้ยุทธศาสตร์บริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลระยะ ๒๐ ปี

ยุทธศาสตร์บริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙)

ยุทธศาสตร์ที่ ๓

เสริมสร้างขบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับน้ำบาดาล ทั้งระดับนโยบายระดับปฏิบัติ กลุ่มผู้ใช้น้ำบาดาล ภาคเอกชน ภาคประชาชน NGO และระดับลุ่มน้ำ

- ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำบาดาล และพัฒนาองค์ความรู้ การร่วมมือทางวิชาการและพัฒนาระหว่างประเทศในอาเซียน
- กำกับควบคุมการประกอบกิจการน้ำบาดาล จำนวน ๔๙๓,๓๐๐ บ่อ
- การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลรายแอ่ง จำนวน ๒๗ แอ่ง
- การประชาสัมพันธ์และการมีส่วนร่วม
- พัฒนาองค์ความรู้และการจัดการความรู้ทุกระดับทั้งจากตัวบุคคลและจากงานวิจัย
- การสนับสนุนกลุ่มผู้ใช้น้ำและภาคีเครือข่ายน้ำบาดาลและเยาวชนน้ำบาดาลให้มีความเข้มแข็ง
- การรับฟังความคิดเห็นและส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล
- สนับสนุนให้เครือข่ายอาสาพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน
- สนับสนุนและส่งเสริมความรู้ความเข้าใจด้านน้ำบาดาลแก่เครือข่าย

ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	เป้าหมาย ๒๕๖๕-๒๕๖๗
สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๑-๑๒		
๑๓. บรรเทาและแก้ไขปัญหาการลดลงของระดับน้ำบาดาล โดยการเติมน้ำลงสู่ชั้นน้ำบาดาล (๔.๓)	แห่ง	๑๕
๑๔. วางเครือข่ายบ่อสังเกตการณ์น้ำบาดาลเพื่อติดตามสถานการณ์น้ำบาดาล (๔.๔)	แอ่ง	๘
๑๕. สำรวจและประเมินศักยภาพน้ำบาดาลเพื่อการบริหารจัดการทั่วประเทศ (๔.๕)	แอ่ง	๑๑
๑๕. เฝ้าระวังคุณภาพน้ำบาดาลในพื้นที่ทิ้งขยะ (๔.๗)	แห่ง	-
๑๖. พัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อรักษาระบบนิเวศ (๔.๙)	แห่ง	๓๖
๑๗. สำรวจ ออกแบบ และประเมินศักยภาพเฉพาะแห่งของโครงการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (๔.๑๖)	แห่ง	๑๐๐
๑๘. พัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (๔.๑๗)	แห่ง	๑๕๐

แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี(พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐)

**ด้านที่ 6
การบริหารจัดการ**

๑. จัดทำปรับปรุงกฎหมายและองค์การด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
- ๑.๒ ส่งเสริม พัฒนางค์กรการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในระดับชาติ/ ระดับลุ่มน้ำ/ ระดับชุมชน
- มีองค์กรทำหน้าที่บริหารจัดการด้านทรัพยากรน้ำในระดับชาติ/ ระดับลุ่มน้ำ/ ระดับชุมชน
๖. การประชาสัมพันธ์และการมีส่วนร่วม
- ๖.๑ เสริมสร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์นโยบาย/ แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
- สร้างการรับรู้นโยบายแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้ง ๖ ด้าน อันจะนำไปสู่ความร่วมมือในการพัฒนาและบริหารจัดการน้ำของประเทศ
- ๖.๒ บูรณาการการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
- จัดทำรอบคุณงานและสนับสนุนมีส่วนร่วมขององค์กรผู้ใช้น้ำในการใช้ยุทธศาสตร์บริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลระยะ ๒๐ ปี

ยุทธศาสตร์บริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙)

ยุทธศาสตร์ที่ ๔

- ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการวิจัย และพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำบาดาล
- บรรเทาและแก้ไขปัญหาการลดลงของระดับน้ำบาดาล โดยการเติมน้ำลงสู่ชั้นน้ำบาดาล จำนวน ๑๓๘ แห่ง
  - วางเครือข่ายบ่อสังเกตการณ์น้ำบาดาล เพื่อติดตามสถานการณ์น้ำบาดาล จำนวน ๒๕ แอ่ง
  - สำรวจและศึกษาค่าพื้นฐานโลหะหนักในน้ำบาดาล จำนวน ๔๙ แห่ง
  - เฝ้าระวังคุณภาพน้ำบาดาลในพื้นที่ทิ้งขยะ จำนวน ๒๔๕ แห่ง
  - พัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อรักษาระบบนิเวศ จำนวน ๙๐ แห่ง
  - เพิ่มประสิทธิภาพระบบบริการจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลอย่างยั่งยืน (Empowerment of Groundwater managing system in sustainable way) เพื่อพัฒนาและเพิ่มศักยภาพบุคลากร อบท. ภาคเอกชน ผู้ประกอบวิชาชีพน้ำบาดาลและองค์กรผู้ใช้น้ำ พิพิธภัณฑน์น้ำบาดาลและศูนย์การเรียนรู้ เสริมสร้างศักยภาพน้ำบาดาลในพื้นที่ขาดแคลนน้ำ และจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเกี่ยวกับเทคโนโลยีสำรวจ/ พัฒนา/ อนุรักษ์
  - สำรวจ ออกแบบ และประเมินศักยภาพเฉพาะแห่งของโครงการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จำนวน ๖๐๐ แห่ง
  - พัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จำนวน ๑,๐๐๐ แห่ง

ตัวชี้วัด - กองอนุรักษ์และฟื้นฟูน้ำบาดาล

ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	เป้าหมาย ๒๕๖๕-๒๕๖๗
สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๑-๑๒		
๑. โครงการจัดทำเครือข่ายบ่อสังเกตการณ์เพื่อติดตามเฝ้าระวังสถานการณ์น้ำบาดาลทั่วประเทศ (๔.๔)	จังหวัด	๒๐
๒. โครงการสำรวจและศึกษาค่าพื้นฐานโลหะหนักในน้ำบาดาล (๔.๖) (ดำเนินการปี ๒๕๖๐ จำนวน ๒๒ จังหวัด)	จังหวัด	๒๕
๓. โครงการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำบาดาลในพื้นที่ทิ้งขยะ (๔.๗)	เรื่อง	๒
๔. โครงการสำรวจและก่อสร้างระบบเติมน้ำใต้ดินระดับต้นในพื้นที่แอ่งน้ำบาดาลเจ้าพระยาตอนบนและ-จันทบุรีตราด	แห่ง	-
๖. โครงการเติมน้ำใต้ดินระดับต้น	พื้นที่	๑๐
	แห่ง	๒,๖๑๔
๗. โครงการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่องค์ความรู้ด้านการเติมน้ำใต้ดิน	คน	๑,๐๐๐
๘. ค่าใช้จ่ายในการจัดทำระบบฐานข้อมูลอุทกธรณีวิทยาในรูปสามมิติเพื่อบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล	ระบบ	๑

แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี
(พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐)

ด้านที่ 2
การสร้างความมั่นคงของน้ำ
ภาคการผลิต

๔. การพัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำ/ ระบบส่งน้ำใหม่

๔.๑ พัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำ/ อาคารบังคับน้ำ/ ระบบส่งน้ำใหม่ (เกษตรและอุตสาหกรรม) จำนวน ๗,๓๓๒ แห่ง ปริมาณน้ำ ๑๓,๒๔๓ ล้านลูกบาศก์เมตร ปริมาณน้ำที่บริหารจัดการได้ ๘,๓๙๗ ล้านลูกบาศก์เมตร และจำนวนพื้นที่ที่มีระบบส่งน้ำ ๑๗,๙๔๕,๒๓๒ ไร่

๔.๒ พัฒนาแหล่งน้ำทางเลือก เช่น พัฒนาแหล่งน้ำบาดาลขนาดใหญ่ นำน้ำทะเลมาผลิตเป็นน้ำจืด ในพื้นที่เป้าหมายดำเนินการ ได้แก่ พื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ และพื้นที่ท่องเที่ยวสำคัญ และปริมาณน้ำ ๑๙๖ ล้านลูกบาศก์เมตร

ด้านที่ 6
การบริหารจัดการ

๕. ศึกษา วิจัยและพัฒนาการจัดการทรัพยากรน้ำ

ยุทธศาสตร์บริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล ระยะ ๒๐ ปี
(พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙)

ยุทธศาสตร์ที่ ๑

สำรวจและผลิตน้ำต้นทุนเพื่อตอบสนองความต้องการน้ำด้านอุปโภคบริโภค เกษตร อุตสาหกรรม ท่องเที่ยวและบริการ

- เพิ่มน้ำต้นทุนให้กับระบบประปาหมู่บ้าน จำนวน ๗,๖๕๙ แห่ง
- ส่งเสริมการบูรณาการเพื่อการใช้ประโยชน์ทรัพยากรน้ำบาดาลร่วมกับน้ำผิวดินในพื้นที่เกษตร (ทั้งในเขตและนอกเขตชลประทาน)

ยุทธศาสตร์ที่ ๓

เสริมสร้างขบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับน้ำบาดาล ทั้งระดับนโยบายระดับปฏิบัติ กลุ่มผู้ใช้น้ำบาดาล ภาคเอกชน ภาคประชาชน NGO และระดับลุ่มน้ำ

- พัฒนาคู่มือความรู้และการจัดการความรู้ทุกระดับทั้งจากตัวบุคคลและจากงานวิจัย
- การสนับสนุนกลุ่มผู้ใช้น้ำและภาคีเครือข่ายน้ำบาดาลและเยาวชนน้ำบาดาลให้มีความเข้มแข็ง
- สนับสนุนให้เครือข่ายอาสาพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน
- สนับสนุนและส่งเสริมความรู้ความเข้าใจด้านน้ำบาดาลแก่เครือข่าย

ยุทธศาสตร์ที่ ๔

ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการวิจัย และพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำบาดาล

- จัดหาแหล่งน้ำบาดาลที่มีคุณภาพเพื่อใช้ในการบรรเทาและแก้ไขปัญหาความขาดแคลนน้ำของประชาชนในพื้นที่แล้งซ้ำซาก หรือมีปัญหาคูณภาพน้ำเค็ม จำนวน ๔๘๓ แห่ง
- บรรเทาและแก้ไขปัญหาการลดลงของระดับน้ำบาดาล โดยการเติมน้ำลงสู่ชั้นน้ำบาดาล จำนวน ๑๓๘ แห่ง
- วางเครือข่ายบ่อสังเกตการณ์น้ำบาดาล เพื่อติดตามสถานการณ์น้ำบาดาล จำนวน ๒๕ แห่ง
- สำรวจและศึกษาค่าพื้นฐานโลหะหนักในน้ำบาดาล จำนวน ๔๙ แห่ง
- เฝ้าระวังคุณภาพน้ำบาดาลในพื้นที่ทิ้งขยะ จำนวน ๒๔๕ แห่ง
- โครงการสำรวจรังวัดความสูงของภูมิประเทศโดยวิธีการรังวัด และโดยใช้ภาพถ่ายดาวเทียมด้วยเทคโนโลยี Interferometer Synthetic Aperture Radar (InSAR) เพื่อติดตามการใช้น้ำบาดาลและการทรุดตัวของแผ่นดินและมาตรการป้องกันในพื้นที่วิกฤติการณ์น้ำบาดาล
- ฟื้นฟูระบบทรัพยากรน้ำบาดาลที่เกิดความเสียหายจากภัยพิบัติ (Clean Up) จำนวน ๖๖,๐๐๐ บ่อ

การวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงโครงสร้าง*

๑. ความเป็นมา
๒. การทบทวนบทบาท ภารกิจภาพรวมของกรม
๓. เหตุผลความจำเป็นในการขอปรับปรุงการแบ่งส่วนราชการ
๔. ภารกิจของส่วนราชการที่จะมีการแบ่งส่วนราชการใหม่
๕. ความสอดคล้องของภารกิจกับยุทธศาสตร์ชาติ นโยบาย และแผนงานสำคัญของรัฐบาลที่ส่วนราชการต้องรับผิดชอบ
๖. อัตรากำลังเจ้าหน้าที่
๗. ปริมาณงาน
๘. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่เป็นผลจากการดำเนินงานปรับปรุงโครงสร้าง
๙. ค่าใช้จ่าย
๑๐. ร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ

๙. ค่าใช้จ่าย

แหล่งเงิน	งบประมาณค่าใช้จ่ายย้อนหลัง			งบประมาณปัจจุบัน	ประมาณการรายจ่ายล่วงหน้า		
	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓		ปี ๒๕๖๔	ปี ๒๕๖๕	ปี ๒๕๖๖
รวมทั้งสิ้น	๕,๙๘๖.๘๘๙๔	๔,๙๙๒.๙๙๖๖	๙,๔๐๔.๑๑๑๒	๕,๕๐๓.๑๐๙๘	๕,๙๕๖.๙๙๑๒	๕,๓๘๐.๙๙๐๖	๕,๔๑๕.๔๓๓๔
เงินงบประมาณ	๒,๙๙๓.๔๔๔๗	๒,๙๙๖.๙๘๘๓	๒,๑๑๕.๑๘๙๓	๒,๐๓๒.๕๘๐๗	๒,๘๙๓.๙๙๕๖	๒,๑๙๐.๙๙๕๓	๒,๒๐๗.๙๙๖๗
- งบบุคลากร	๔๔๕.๖๗๕๑	๔๓๒.๖๔๘๔	๔๒๐.๖๗๔๐	๔๒๙.๕๓๙๕	XXX	XXX	XXX
- งบดำเนินงาน	๕๒.๐๐๐๕	๔๗.๔๗๓๐	๔๓.๓๑๕๖	๔๐.๗๑๙๗	๓๗.๔๙๓๒	๓๗.๔๙๓๒	๓๗.๔๙๓๒
- งบลงทุน	๒,๓๗๗.๒๖๙๑	๑,๘๒๙.๔๐๔๕	๑,๓๒๕.๙๐๗๗	๑,๒๘๗.๑๖๓๑	๒,๐๘๘.๘๐๖๖	๑,๓๓๔.๕๖๒๔	๑,๓๓๔.๕๖๒๔
- งบเงินอุดหนุน	-	-	-	-	-	-	-
- งบรายจ่ายอื่น	๑๑๘.๕๐๐๐	๘๖.๘๖๒๔	๓๒๕.๒๙๒๐	๒๗๕.๑๔๘๔	๓๓๐.๙๑๒๒	๓๘๕.๓๐๐๘	๓๘๕.๓๐๐๘
งบกลาง	-	-	๓,๑๗๓.๗๓๒๖	๑,๔๓๗.๙๙๖๔	-	-	-
เงินนอกงบประมาณ	-	-	-	-	-	-	-

* อ้างอิงหนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ที่ นร ๑๒๐๐๒/ว๓ ลงวันที่ ๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

๙. ค่าใช้จ่าย

การขอปรับปรุงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เพื่อให้การดำเนินการบรรลุภารกิจที่กำหนดของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีกรอบวงเงินรายจ่ายล่วงหน้า ๓ ปี โดยได้รับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี ตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีจำแนกตามหมวดงบบุคลากร งบดำเนินงาน งบลงทุน งบอุดหนุน งบรายจ่ายอื่น ดังนี้

ตารางแสดงงบประมาณค่าใช้จ่ายย้อนหลังและงบประมาณรายจ่ายล่วงหน้า

หน่วย : ล้านบาท

แหล่งเงิน	งบประมาณค่าใช้จ่ายย้อนหลัง			งบประมาณปัจจุบัน	ประมาณการรายจ่ายล่วงหน้า		
	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓		ปี ๒๕๖๔	ปี ๒๕๖๕	ปี ๒๕๖๖
รวมทั้งสิ้น	๕,๙๘๖.๘๘๙๔	๔,๗๙๒.๗๗๖๖	๗,๔๐๔.๑๑๑๒	๕,๕๐๓.๑๐๗๘	๕,๗๔๖.๗๙๑๒	๔,๓๘๐.๗๙๐๖	๔,๔๑๕.๔๓๓๔
เงินงบประมาณ	๒,๙๙๓.๔๔๔๗	๒,๓๙๖.๓๘๘๓	๒,๑๑๕.๑๘๙๓	๒,๐๓๒.๕๘๐๗	๒,๘๗๓.๓๙๕๖	๒,๑๙๐.๓๙๕๓	๒,๒๐๗.๗๑๖๗
- งบบุคลากร	๔๔๕.๖๗๕๑	๔๓๒.๖๔๘๔	๔๒๐.๖๗๔๐	๔๒๙.๕๓๙๕	XXX	XXX	XXX
- งบดำเนินงาน	๕๒.๐๐๐๕	๔๗.๔๗๓๐	๔๓.๓๑๕๖	๔๐.๗๒๙๗	๓๗.๔๙๓๒	๓๗.๔๙๓๒	๓๗.๔๙๓๒
- งบลงทุน	๒,๓๗๗.๒๖๙๑	๑,๘๒๙.๔๐๔๕	๑,๓๒๕.๙๐๗๗	๑,๒๘๗.๑๖๓๑	๒,๐๘๘.๘๐๖๖	๑,๓๓๔.๕๖๒๔	๑,๓๓๔.๕๖๒๔
- งบเงินอุดหนุน	-	-	-	-	-	-	-
- งบรายจ่ายอื่น	๑๑๘.๕๐๐๐	๘๖.๘๖๒๔	๓๒๕.๒๙๒๐	๒๗๕.๑๔๘๔	๓๓๐.๗๑๒๒	๓๘๕.๓๐๐๘	๓๘๕.๓๐๐๘
งบกลาง	-	-	๓,๑๗๓.๗๓๒๖	๑,๔๓๗.๙๔๖๔	-	-	-
เงินนอกงบประมาณ	-	-	-	-	-	-	-

หมายเหตุ

- งบประมาณค่าใช้จ่ายย้อนหลัง ที่มา : เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ ๓ งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ เล่มที่ ๖ และ เล่มที่ ๑๙
- งบประมาณปัจจุบัน ที่มา : เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ ๓ งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เล่มที่ ๖
- งบประมาณปี ๒๕๖๕-๒๕๖๗ ที่มา : เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ ๓ งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ เล่มที่ ๖

การวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงโครงสร้าง*

๑. ความเป็นมา
๒. การทบทวนบทบาท ภารกิจภาพรวมของกรม
๓. เหตุผลความจำเป็นในการขอปรับปรุงการแบ่งส่วนราชการ
๔. ภารกิจของส่วนราชการที่จะมีการแบ่งส่วนราชการใหม่
๕. ความสอดคล้องของภารกิจกับยุทธศาสตร์ชาติ นโยบาย และแผนงานสำคัญของรัฐบาลที่ส่วนราชการต้องรับผิดชอบ
๖. อัตรากำลังเจ้าหน้าที่
๗. ปริมาณงาน
๘. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่เป็นผลจากการดำเนินงานปรับปรุงโครงสร้าง
๙. ค่าใช้จ่าย

๑๐. ร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ

๑๐. ร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ

บทที่ ๑๐ ร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมทรัพยากรน้ำบาดาล
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
พ.ศ. ๒๕๖๔

หลักการ
ปรับปรุงการแบ่งส่วนราชการกรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เหตุผล
โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงการแบ่งส่วนราชการกรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจที่เพิ่มขึ้นและเหมาะสมกับสภาพของงานที่เปลี่ยนแปลงไป อันจะทำให้การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

* อ้างอิงหนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ที่ นร ๑๒๐๐๒/ว๓ ลงวันที่ ๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

บทที่ ๑๐ ร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

พ.ศ. ๒๕๖๔

หลักการ

ปรับปรุงการแบ่งส่วนราชการกรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงการแบ่งส่วนราชการกรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจที่เพิ่มขึ้นและเหมาะสมกับสภาพของงานที่เปลี่ยนแปลงไป อันจะทำให้การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

ร่าง

กฎกระทรวง

แบ่งส่วนราชการกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

พ.ศ. ....

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ ๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๓ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๑

ข้อ ๒ ให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาล มีภารกิจเกี่ยวกับการเสนอแนะในการจัดทำนโยบายและแผน และมาตรการที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำบาดาล ดำรง บริหารจัดการ พัฒนา อนุรักษ์ ปั่นพู่ รวมทั้งควบคุม ดูแล กำกับ ประสาน ติดตาม ประเมินผล และแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำบาดาล พัฒนาวิชาการ กำหนดมาตรฐาน และถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านทรัพยากรน้ำบาดาล เพื่อการจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลที่เป็นเอกภาพ และยั่งยืน โดยให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแนะนโยบาย แผน มาตรการบริหารจัดการ พัฒนา อนุรักษ์และฟื้นฟุทรัพยากรน้ำบาดาล

(๒) ควบคุม กำกับ ดูแล เกี่ยวกับทรัพยากรน้ำบาดาลให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล

(๓) จัดหาน้ำบาดาล ในพื้นที่เป้าหมายให้ทั่วถึงเพียงพอ และมีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐาน โดยการสำรวจประเมินศักยภาพ การพัฒนา การอนุรักษ์ ปั่นพู่ทรัพยากรน้ำบาดาล รวมทั้งการส่งเสริมการใช้ประโยชน์น้ำบาดาล และการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลให้เกิดประโยชน์สูงสุด

(๔) ติดตาม ประเมินผล และตรวจสอบการบริหารจัดการ อนุรักษ์และฟื้นฟุทรัพยากรน้ำบาดาล และผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาทรัพยากรน้ำบาดาล

(๕) ศึกษา วิจัย และพัฒนา กำหนดมาตรฐาน เทคโนโลยีด้านน้ำบาดาล เพื่อการบริหารจัดการ อนุรักษ์และฟื้นฟุทรัพยากรน้ำบาดาล

(๖) เป็นศูนย์ข้อมูลสารสนเทศทรัพยากรน้ำบาดาล และส่งเสริมองค์ความรู้ด้านน้ำบาดาลให้กับทุกภาคส่วน

